

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Tvořivě ke vzdělávání pro život

Základní škola Zaječí, okres Břeclav

Školní 402, 691 05 Zaječí

Ředitel: Mgr. Vlastimil Cymorek

Tel.: 539 004 050

Koordinátor ŠVP: Mgr. Vlastimil Cymorek

Zřizovatel:

Obec Zaječí

Školní 401, 691 05 Zaječí

Tel.: 519 351 190

Platnost: od 1. 9. 2020

razítko školy

Mgr. Vlastimil Cymorek

ředitel školy

Obsah

1	Charakteristika školy.....	6
1.1	Základní informace.....	6
1.2	Popis budovy.....	6
1.3	Vybavení školy.....	7
1.4	Servisní služby.....	8
1.5	Charakteristika pedagogického sboru.....	8
1.6	Charakteristika žáků.....	8
1.7	Spolupráce školy s rodiči a jinými subjekty.....	9
1.8	Dlouhodobé projekty.....	9
1.9	Mezinárodní spolupráce.....	10
2	Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	11
2.1	Zaměření školy.....	11
2.2	Zaměření školního vzdělávacího programu.....	12
2.2.1	Hlavní záměry vzdělávacího programu.....	12
2.2.2	Základní didaktické zásady.....	13
2.3	Cíle směřované k žákům a učitelům.....	13
2.3.1	Cíle pro žáky.....	13
2.3.2	Cíle pro učitele.....	14
2.4	Výchovné a vzdělávací strategie.....	15
2.4.1	Kompetence k učení.....	15
2.4.2	Kompetence k řešení problémů.....	15
2.4.3	Kompetence komunikativní.....	15
2.4.4	Kompetence sociální a personální.....	16
2.4.5	Kompetence občanské a pracovní.....	16
2.5	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	17
2.5.1	Zabezpečení výuky žáků s SVP.....	17
2.5.2	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných.....	18
2.6	Začlenění průřezových témat.....	20
3	Učební plán.....	24
3.1	Vzdělávací období základního vzdělávání.....	24
3.2	Poznámky k učebním plánům.....	26
4	Učební osnovy.....	28
4.1	Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace.....	28
4.1.1	Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura.....	28
4.1.1.1	Český jazyk a literatura: 1. ročník.....	31
4.1.1.2	Český jazyk a literatura: 2. ročník.....	32
4.1.1.3	Český jazyk a literatura: 3. ročník.....	34
4.1.1.4	Český jazyk a literatura: 4. ročník.....	35
4.1.1.5	Český jazyk a literatura: 5. ročník.....	37
4.1.1.6	Český jazyk a literatura: 6. ročník.....	41
4.1.1.7	Český jazyk a literatura: 7. ročník.....	42
4.1.1.8	Český jazyk a literatura: 8. ročník.....	44
4.1.1.9	Český jazyk a literatura: 9. ročník.....	45
4.1.2	Vzdělávací obor: Anglický jazyk.....	46
4.1.2.1	Anglický jazyk: 3. ročník.....	50
4.1.2.2	Anglický jazyk: 4. ročník.....	51
4.1.2.3	Anglický jazyk: 5. ročník.....	53
4.1.2.4	Anglický jazyk: 6. ročník.....	54
4.1.2.5	Anglický jazyk: 7. ročník.....	55

4.1.2.6	Anglický jazyk: 8. ročník.....	57
4.1.2.7	Anglický jazyk: 9. ročník.....	58
4.1.3	Vzdělávací obor: Konverzace v anglickém jazyce.....	59
4.1.3.1	Konverzace v anglickém jazyce: 6. ročník.....	61
4.1.3.2	Konverzace v anglickém jazyce: 7. ročník.....	61
4.1.4	Vzdělávací obor: Německý jazyk.....	62
4.1.4.1	Německý jazyk: 8. ročník.....	63
4.1.4.2	Německý jazyk: 9. ročník.....	64
4.2	Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace.....	65
4.2.1	Vzdělávací obor: Matematika.....	65
4.2.1.1	Matematika: 1. ročník.....	68
4.2.1.2	Matematika: 2. ročník.....	69
4.2.1.3	Matematika: 3. ročník.....	69
4.2.1.4	Matematika: 4. ročník.....	71
4.2.1.5	Matematika: 5. ročník.....	72
4.2.1.6	Matematika: 6. ročník.....	73
4.2.1.7	Matematika: 7. ročník.....	75
4.2.1.8	Matematika: 8. ročník.....	77
4.2.1.9	Matematika: 9. ročník.....	79
4.2.2	Vzdělávací obor: Cvičení z matematiky.....	80
4.2.2.1	Cvičení z matematiky: 8. ročník.....	81
4.2.2.2	Cvičení z matematiky: 9. ročník.....	82
4.3	Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie.....	83
4.3.1	Vzdělávací obor: Informatika.....	83
4.3.1.1	Informatika: 5. ročník.....	84
4.3.1.2	Informatika: 6. ročník.....	86
4.3.1.3	Informatika: 7. ročník.....	86
4.3.1.4	Informatika: 8. ročník.....	87
4.3.1.5	Informatika: 9. ročník.....	88
4.4	Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět.....	88
4.4.1	Vzdělávací obor: Prvouka.....	88
4.4.1.1	Prvouka: 1. ročník.....	90
4.4.1.2	Prvouka: 2. ročník.....	92
4.4.1.3	Prvouka: 3. ročník.....	93
4.4.2	Vzdělávací obor: Člověk a jeho svět.....	95
4.4.2.1	Vlastivěda: 4. ročník.....	98
4.4.2.2	Vlastivěda: 5. ročník.....	99
4.4.3	Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět.....	102
4.4.3.1	Přírodověda: 4. ročník.....	103
4.4.3.2	Přírodověda: 5. ročník.....	104
4.5	Vzdělávací oblast: Člověk a společnost.....	107
4.5.1	Vzdělávací obor: Dějepis.....	107
4.5.1.1	Dějepis: 6. ročník.....	108
4.5.1.2	Dějepis: 7. ročník.....	109
4.5.1.3	Dějepis: 8. ročník.....	110
4.5.1.4	Dějepis: 9. ročník.....	111
4.5.2	Vzdělávací obor: Občanská výchova.....	112
4.5.2.1	Občanská výchova: 6. ročník.....	114
4.5.2.2	Občanská výchova: 7. ročník.....	115
4.5.2.3	Občanská výchova: 8. ročník.....	116

4.5.2.4	Občanská výchova: 9. ročník	118
4.6	Vzdělávací oblast: Člověk a příroda.....	119
4.6.1	Vzdělávací obor: Zeměpis.....	119
4.6.1.1	Zeměpis: 6. ročník	121
4.6.1.2	Zeměpis: 7. ročník	124
4.6.1.3	Zeměpis: 8. ročník	127
4.6.1.4	Zeměpis: 9. ročník	130
4.6.2	Vzdělávací obor: Přírodopis.....	133
4.6.2.1	Přírodopis: 6. ročník.....	135
4.6.2.2	Přírodopis: 7. ročník.....	139
4.6.2.3	Přírodopis: 8. ročník.....	141
4.6.2.4	Přírodopis: 9. ročník.....	142
4.6.3	Vzdělávací obor: Fyzika.....	144
4.6.3.1	Fyzika: 6. ročník	147
4.6.3.2	Fyzika: 7. ročník	151
4.6.3.3	Fyzika: 8. ročník	154
4.6.3.4	Fyzika: 9. ročník	157
4.6.4	Vzdělávací obor: Chemie	160
4.6.4.1	Chemie: 8. ročník.....	162
4.6.4.2	Chemie: 9. ročník.....	165
4.7	Vzdělávací oblast: Umění a kultura.....	166
4.7.1	Vzdělávací obor: Hudební výchova	166
4.7.1.1	Hudební výchova: 1. ročník	168
4.7.1.2	Hudební výchova: 2. ročník	169
4.7.1.3	Hudební výchova: 3. ročník	170
4.7.1.4	Hudební výchova: 4. ročník	171
4.7.1.5	Hudební výchova: 5. ročník	172
4.7.1.6	Hudební výchova: 6. ročník	173
4.7.1.7	Hudební výchova: 7. ročník	174
4.7.1.8	Hudební výchova: 8. ročník	175
4.7.1.9	Hudební výchova: 9. ročník	176
4.7.2	Vzdělávací obor: Sborový zpěv	177
4.7.2.1	Sborový zpěv: 1. – 5. ročník	178
4.7.3	Vzdělávací obor: Výtvarná výchova	179
4.7.3.1	Výtvarná výchova 1. ročník.....	182
4.7.3.2	Výtvarná výchova 2. ročník.....	182
4.7.3.3	Výtvarná výchova 3. ročník.....	183
4.7.3.4	Výtvarná výchova 4. ročník.....	184
4.7.3.5	Výtvarná výchova 5. ročník.....	185
4.7.3.6	Výtvarná výchova 6. ročník.....	186
4.7.3.7	Výtvarná výchova 7. ročník.....	187
4.7.3.8	Výtvarná výchova 8. ročník.....	189
4.7.3.9	Výtvarná výchova 9. ročník.....	190
4.8	Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	192
4.8.1.1	Vzdělávací obor: Rodinná výchova	192
4.8.1.2	Rodinná výchova 6. ročník	193
4.8.1.3	Rodinná výchova 7. ročník	195
4.9	Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	197
4.9.1	Vzdělávací obor: Tělesná výchova	197
4.9.1.1	Tělesná výchova: 1. ročník	200

4.9.1.2	Tělesná výchova: 2. ročník	201
4.9.1.3	Tělesná výchova: 3. ročník	202
4.9.1.4	Tělesná výchova: 4. ročník	202
4.9.1.5	Tělesná výchova: 5. ročník	204
4.9.1.6	Tělesná výchova: 6. ročník	205
4.9.1.7	Tělesná výchova: 7. ročník	207
4.9.1.8	Tělesná výchova: 8. ročník	208
4.9.1.9	Tělesná výchova: 9. ročník	210
4.10	Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce.....	211
4.10.1	Vzdělávací obor: Pracovní činnosti.....	211
4.10.1.1	Pracovní činnosti: 1. ročník	214
4.10.1.2	Pracovní činnosti: 2. ročník	215
4.10.1.3	Pracovní činnosti: 3. ročník	215
4.10.1.4	Pracovní činnosti: 4. ročník	216
4.10.1.5	Pracovní činnosti: 5. ročník	218
4.10.1.6	Pracovní činnosti: 6. ročník	219
4.10.1.7	Pracovní činnosti: 7. ročník	221
4.10.1.8	Pracovní činnosti: 8. ročník	222
4.10.1.9	Pracovní činnosti: 9. ročník	223
5	Evaluační 225	225
5.1	Pravidla pro hodnocení žáků	225
5.1.1	Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání	225
5.1.2	Způsoby hodnocení	225
5.1.3	Hodnocení chování.....	227
5.1.4	Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	227

1 Charakteristika školy

1.1 Základní informace

Škola je plně organizovaná základní škola, která zahájila svou činnost v roce 1965 jako základní devítiletá škola. Od 1. 1. 2002 je příspěvkovou organizací, vymezení úkolů je uvedeno ve zřizovací listině. V rejstříku škol je vedena pod kódem (IZO) 600 112 578 a u ČSÚ pod identifikačním číslem (IČO) 709 344 79.

Součástí školy je školní družina a školní jídelna. Škola má kapacitu 270 žáků, družina 60 dětí a jídelna 250 strážníků. V současnosti je naplněna kapacita pouze školní družiny.

V současné době má 9 tříd, po jedné třídě v každém ročníku.

O vzdělávání a chod školy se stará 21 – 24 zaměstnanců, z toho je 15 pedagogických pracovníků, školník, dále vedoucí školní jídelny, kuchařky a uklízečky.

1.2 Popis budovy

Škola je dvoupatrová budova, která se nachází na nejvyšším místě obce Zaječí. Z jedné strany je ohraničená silnicí, z druhé historickou stavbou kostela. Nemá tedy možnost rozšiřovat se co do objemu. Je to stará cihlová budova se suterénem, ke které je spojovací chodbou připojen komplex tělocvičny.

V přízemí budovy jsou zbudovány šatny pro žáky prvního i druhého stupně, dále učebny 1. stupně, odborná učebna pro fyziku a chemii s připojeným kabinetem. Dále je zde komplex tří menších místností, kabinet učebních pomůcek pro 1. stupeň a sklad materiálu pro potřeby školníka.

V prvním patře budovy najdeme všechny zbývající kmenové třídy, sborovnu, relaxační místnost pro žáky, kterou mohou využívat žáci o přestávkách a kabinet matematiky. Sborovna je velká, nově vybavená místnost, kde se konají pedagogické porady i jiná setkávání. Současně může posloužit v případě nutnosti pro základní ošetření žáka. Střed tohoto patra tvoří soubor tří kancelářských místností – pro účetní a vedoucí školní jídelny, pro ředitele školy a pro zástupce ředitele školy. Z tohoto patra vede spojovací průchod do tělocvičny. Ve spojovací části najdeme učebnu informatiky.

K tělocvičně patří dvě šatny se sociálním zařízením a kabinet pro tělesnou výchovu.

Tělocvična slouží mimo jiné i pro hromadná setkávání s rodiči, k veřejným vystoupením, besídkám nebo pro setkání státních institucí s občany obce.

V druhém patře budovy je odborná učebna hudební výchovy a německého jazyka, cvičná kuchyně a učebna výtvarné výchovy a kabinety pro hudební výchovu, český jazyk, výtvarnou výchovu, přírodopis, zeměpis, občanskou výchovu a dějepis, školní knihovna a dvě oddělení školní družiny.

Na všech podlažích jsou sociální zařízení pro dívky, pro chlapce, personál i osoby s pohybovými obtížemi.

Do všech podlaží je možno se dostat výtahem. Škola je tedy bezbariérová, proto máme možnost vyjít vstříc dětem tělesně postiženým, na vozíčku nebo jen dočasně hůře pohyblivým.

V suterénu školy je školní kuchyně s jídelnou a s celým technickým zázemím. Kapacitně je řešena asi pro 250 strážníků. Kromě samotných žáků a zaměstnanců školy využívá jejich služeb i značná část občanů Zaječí a také zaměstnanci obecního úřadu. Tento komplex má samostatný vchod, který využívají nejen zaměstnanci, ale i „cizí“ strážníci. Zbývající prostory v suterénu zabírají školní dílny.

1.3 Vybavení školy

Škola, kromě tělocvičny a přilehlého sociálního zařízení, je po rozsáhlé rekonstrukci, s novými okny a novou fasádou, s novou elektroinstalací a vodoinstalací.

Prostorové podmínky naprosté většiny tříd jsou velmi dobré, ale jejich vnitřní vybavenost je zastaralá, mnohokrát renovovaná. Totéž platí pro odbornou učebnu chemie a fyziky. Počítačová učebna je prostorově menší a je vybavená dataprojektorem s promítacím plátnem. Samozřejmostí je připojení k internetu.

Dále máme odbornou učebnu pro hudební výchovu a cvičnou kuchyni. Ta je vybavena novou kuchyňskou linkou a dvěma sporáky.

V učebnách první až třetí třídy jsou koberce sloužící k výuce žáků netradičními formami práce.

Ke škole patří rozsáhlé pozemky s budovou na náradí. Část pozemků využívá škola ke své výuce, další část mají v užívání nájemci z řad občanů. Pro tělesnou výchovu využíváme i pozemek v blízkosti školy, kde je vybudován víceúčelový sportovní areál.

Odpočinkovou činnost žáků zabezpečuje školní družina. Školní družinu navštěvují zpravidla žáci 1. stupně.

1.4 Servisní služby

Součástí školy je školní jídelna, která zabezpečuje zdravou výživu dle platných norem a předpisů.

Škola propůjčuje tělocvičnu oddílům kopané místního Sokola, stolním tenistům, maminkám pro cvičení s dětmi, volejbalistům, případně dalším zájemcům. V budově školy jsou menší místnosti, které má možnost pronajímat obec.

1.5 Charakteristika pedagogického sboru

Sbor je tvořen 18 pedagogickými pracovníky. V současnosti jsou ve sboru 3 muži a 15 žen. Ne všechny předměty jsou vyučovány aprobovaně.

Školní poradenský tým je tvořen výchovnou poradkyní a metodičkou prevence, které pomáhají nejen žákům, ale i rodičům a ostatním vyučujícím s řešením různých problémových situací.

Dále v pedagogickém sboru působí preventistka pro environmentální výchovu, koordinátoři pro informační technologii, koordinátor školního vzdělávacího programu a podle potřeb i asistenti pedagoga.

Všichni pedagogičtí pracovníci jsou v úzkém a pravidelném kontaktu s žáky, rodiči žáků i s institucemi, které se zabývají problémy dětí. Učitelé se dle plánu DVPP zúčastňují školení podle zájmu, aprobační a potřeb školy.

Ve dvou odděleních školní družiny působí 2 vychovatelky, které nabízí v rámci školní družiny i mimo ni kroužky zaměřené na pohyb, hudbu a rukodělné práce.

1.6 Charakteristika žáků

Kapacita školy je 270 žáků, a protože počet se pohybuje kolem 150, je stav nenaplněn. Převážná většina žáků navštěvujících naši školu jsou místní děti. Dojíždějící žáci z okolních vesnic tvoří asi 20 %. Jsou to děti nejčastěji z Milovic, Nových Mlýnů, Přítluk a Bulhar.

Na prvním i druhém stupni je v každém ročníku po jedné třídě. Ve škole nemáme specializované třídy.

Vycházející žáci více preferují nástup do oborů ukončených státní maturitní zkouškou než do oborů ukončených výučním listem nebo gymnázia.

Pro možnost kvalitního trávení volného času jsou žákům nabízeny kroužky různého zaměření. Dále mají možnost se zapojit do mnoha soutěží výukových, sportovních, výtvarných i literárních.

1.7 Spolupráce školy s rodiči a jinými subjekty

Chceme velmi intenzivně spolupracovat s rodiči, poskytovat jim objektivní informace o škole a studijních výsledcích jejich dětí. Naším cílem je ale oboustranný tok informací. Od roku 2005 pracuje při škole Školská rada v počtu 9 členů.

Škola je „otevřeným“ objektem, kdy rodiče mohou přijít i do hodin, chtějí-li vidět, jak jejich děti pracují. 4x do roka pořádáme pravidelné třídní schůzky. Po písemné nebo telefonické domluvě je možné sjednat si schůzku s učitelem kdykoliv. Třídní informační schůzka rodičů budoucích prvňáčků je v červnu.

Celoškolské akce jsou vyhlašovány místním rozhlasem a navíc jsou rodiče o akcích informováni pomocí elektronické žákovské knížky. V obci jsou rozmístěny plakáty.

Na vynikající úrovni je spolupráce s místní knihovnou. Pořádáme pasování dětí první třídy na čtenáře. Součástí výuky jsou i pravidelné návštěvy.

Rovněž s místní mateřskou školou je spolupráce již tradicí.

Samozřejmostí je dlouhodobá a pravidelná spolupráce s PPP Břeclav. Na základě jejich vyšetření je naše spolupráce s rodiči důkladnější, účinnější a má větší přínos pro děti.

Výchovná poradkyně, metodička preventivní péče i metodička environmentální výchovy se pravidelně účastní těch vzdělávacích nabídek školicích institucí, které souvisejí s jejich prací.

Vztah Jihomoravského krajského úřadu – odboru školství a naší školy je dán platnými zákonnými normami.

Hlavním partnerem je pro školu její zřizovatel, tj. Obec Zaječí v zastoupení starostky obce, se kterým škola projednává provozní záležitosti i koncepci dalšího rozvoje.

Nemalou pomocí pro školu je spolupráce s místními podnikateli. Spolupráce s nimi je na dobré úrovni a odvíjí se od aktuálních potřeb obou stran.

Již léta spolupracuje škola s knižními nakladatelstvími Albatros či KMČ (klub mladých čtenářů).

1.8 Dlouhodobé projekty

Škola pořádá pro lepší naplnění svých cílů projekty kratšího i delšího rozsahu.

Od školního roku 2017/2018 jsme začali pro žáky 2. stupně organizovat poznávací zájezdy do zahraničí. Dalším projektem, tentokrát pro žáky 1. stupně, je každoročně uspořádaný výjezd do školy v přírodě. Místo pobytu se mění. Žákům umožňuje ozdravný

pobyt v horském prostředí, na čerstvém vzduchu. Kromě zdravotního hlediska dochází k upevnění vztahů ve třídě.

Tyto projekty jsou dost náročné na čas i na organizaci. Proto akceptujeme s povděkem, že nám při těchto akcích vypomáhají ať už drobnými cenami nebo sponzorským darem místní podnikatelé.

Další projekty menšího rozsahu, ale neméně důležité pro výchovu a vzdělávání žáků, jsou projekty, kde jsme „jen“ spolupořadatelem.

Každoročně školu zapojujeme do plaveckého výcviku. Ten plníme v 2. a 3. ročníku. Zrovna tak již několik let jsme aktivně zapojeni do výukového programu Zdravé zuby.

Ve spolupráci s občany Zaječí pořádáme 2x do roka sběr starého papíru.

1.9 Mezinárodní spolupráce

Ve školním roce 2017/2018 navázala naše škola mezinárodní spolupráci se Základní školou Sava Muncán ze Srbska.

2 Charakteristika školního vzdělávacího programu

2.1 Zaměření školy

Chceme být školou otevřenou pro veřejnost, rodiče i žáky. Jde nám o to, aby byla škola zajímavá pro žáky, rodiče i učitele, aby byla školou tvořivou, demokratickou, respektovala osobnost žáka diferencovaným přístupem.

Škola se nechce soustřeďovat jen na výkon, ale hlavně na celoživotní motivaci. Klademe důraz na efektivitu a osobní prožitek nejen žáka, ale společně i učitelů a rodičů.

Vedeme žáky k úctě a toleranci, sebehodnocení a úctě i k sobě samému.

Chceme, aby se spolurozhodování a osobní zodpovědnost staly náplní práce v kolektivu.

Povedeme žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu.

Budeme u nich rozvíjet osobní motivaci spoluprací školy s rodinou, prezentací dětí tak, aby byly ukázány kvality dětí. Každý má svou hodnotu.

Školní vzdělávací program klade důraz na všestranný rozvoj osobnosti každého jedince. Zde plní důležitou úlohu nabídka zájmových činností školy.

Chceme učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. méně encyklopedických poznatků a více se zaměřit na činnostní učení se zaměřením na praxi.

Zavádíme do výuky efektivní metody výuky, jako je skupinové a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu.

Pro zlepšení komunikace s rodiči a veřejností klademe důraz na spolupráci se Školskou radou.

Náš školní vzdělávací program počítá s integrací dětí s LMD, specifickými vývojovými poruchami učení, s dětmi ze sociálně znevýhodněného prostředí i jinak zdravotně znevýhodněnými žáky. Individuální péče patří i dětem mimořádně nadaným.

V budově školy je zbudován výtah, škola má bezbariérový přístup. To napomáhá tuto integraci ulehčovat.

Považujeme za nutné ukazovat cestu ke zdravému životnímu stylu, vést žáky ke schopnosti kulturního a estetického prožitku.

Program sleduje rozvíjení klíčových kompetencí žáků, důležitých pro život každého jedince, které propojují všechny vzdělávací oblasti.

2.2 Zaměření školního vzdělávacího programu

- vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a preferuje tvořivé činnostní učení
- zdůrazňuje činnostní ráz vyučování a pozitivní hodnocení
- používá takové činnosti, které na základě pozorování a hovoru o pozorovaném vedou žáky k objevování poznatků a vztahů, k řešení problémů
- předkládá jasné možnosti mezipředmětových vztahů
- dbá na návaznost učiva a jeho propojování
- dává žákům příležitost aktivně se podílet na vlastním vzdělávání
- zdůrazňuje orientaci na osobnost žáka
- vede žáky k samostatnému projevu, k získání nových vědomostí vlastní činností
- dává žákům možnosti využívat při práci samoučení a samokontrolu
- zdůrazňuje komunikaci a spolupráci mezi žáky
- umožňuje žákům využívat při učení své zkušenosti a praktické situace ze života mimo školu
- vede žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu
- předpokládá přirozený rozvoj ekologického cítění žáků
- umožňuje realizaci individualizované výuky pro všechny žáky, tj. jak pro žáky zdravotně či sociálně znevýhodněné, tak pro žáky talentované a žáky s hlubším zájmem o některou oblast
- směřuje k poznávání zdraví jako významné životní hodnoty

2.2.1 Hlavní záměry vzdělávacího programu

- výchova kulturního člověka
- výchova člověka komunikativního a tvořivého, schopného práce a spolupráce
- výchova ekologicky myslícího, tvořivého a mravně odpovědného člověka
- výchova člověka chápajícího hodnotu zdraví a aktivně usilujícího o jeho upevnování a ochranu
- výchova člověka zvědavého, sebezdokonalujícího se, rozumně a citlivě reagujícího v konkrétních praktických životních situacích
- výchova člověka svobodně jednajícího, s touhou dále se vzdělávat a zlepšovat kvalitu svého života

- příprava na celoživotní vzdělávání

2.2.2 Základní didaktické zásady

- probouzení zájmu žáka o vzdělávací činnost a poznávání
- podněcování aktivní účasti žáka činnostmi ve vzdělávacím procesu
- využívání zkušeností žáka a vytváření kompetencí pro užití osvojovaného učiva v běžné životní praxi

2.3 Cíle směřované k žákům a učitelům

- Osvojit si strategii učení a být motivován pro celoživotní učení,
- tvořivě myslet, logicky uvažovat a řešit problémy,
- všestranně a účinně komunikovat,
- spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých,
- projevovat se jako svobodná a zodpovědná osobnost,
- projevovat pozitivní city v chování a v prožívání životních situací,
- vnímat vztahy k lidem, k svému prostředí i k přírodě,
- aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví,
- k jiným být tolerantní a ohleduplný, k jejich kulturám i duchovním hodnotám.

2.3.1 Cíle pro žáky

Cílem školního programu je, aby žáci:

- poznali a osvojili si strategii učení a byli motivováni pro celoživotní vzdělávání,
- zvládli základy všestranné komunikace,
- naučili se spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých,
- byli utvářeni a projevovali se jako zdravé individuality a svobodné osobnosti,
- projevovali pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací,
- vnímali citové vztahy k lidem, k prostředí, kde žijí, k přírodě,
- získali pozitivní vztah ke svému fyzickému a duševnímu zdraví, aktivně je chránili,
- byli schopni žít společně s ostatními lidmi, byli tolerantní a ohleduplní k druhým lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám,
- poznali své reálné možnosti a dovedli je uplatňovat při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci,

- dokázali v životě používat všech ve škole nabytých zkušeností.

2.3.2 Cíle pro učitele

Cílem školního programu je, aby učitelé:

- porozuměli smyslu a principům činnostního vyučování a vzdělávání, tj.:
 - vyučovat prostřednictvím vlastní činnosti žáků, využívat smyslové poznání a zkušenosti žáků,
 - vytvářet prostředí, ve kterém se žáci cítí dobře a chtějí se učit, které dává prostor pro žákovu seberealizaci a sebedůvěru,
 - poznávat (diagnostikovat) žáky, jejich potřeby a schopnosti,
 - dát žákům přiměřený čas k učení a vést je k trvalému osvojení vědomostí,
 - rozvíjet klima dobrých vztahů mezi žáky, mezi žákem a učitelem,
 - volit učivo ve shodě s individuálními možnostmi a zájmy žáků,
 - klást důraz na smysluplné učení (dialog, kooperaci), respektovat schopnosti žáků,
 - vytvářet u žáků logické a kritické myšlení,
 - učit žáky pracovat s informacemi, vyhledávat souvislosti, propojovat poznatky různého druhu, rozumět grafům, diagramům a tabulkám,
 - rozvíjet schopnost žáků spolupracovat a pracovat v týmu,
 - utvářet u žáků schopnost poslouchat a brát v úvahu názory jiných lidí,
 - vést žáky k vlastní organizaci učení.
- osvojili si dovednosti činnostního učení, např.:
 - využívat vhodných učebnic a učebních pomůcek k nim náležejícím,
 - využívat vhodné pomůcky pro individuální činnosti žáků,
 - organizovat vnitřní diferenciaci ve třídě, organizovat práci žáků ve skupinách,
 - hodnotit znalosti žáků, nikoli jejich slabiny,
 - vytvářet projekty s využitím mezipředmětových vztahů.
- osvojili si vyučovací metody a formy činnostního učení, které:
 - podporují u žáků poznávání a aplikaci poznatků v praxi,
 - využívají objevování na základě tvořivosti žáků (výběr vhodných problémů),
 - využívají sebekontrolu a sebehodnocení žáků.

d) chápali souvislosti činnostního učení a jiných modelů současného vyučování a učení.

2.4 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti. K jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

2.4.1 Kompetence k učení

Mají umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení:

- dodržování etiky komunikace,
- vést je ke čtení s porozuměním a umět vyhledávat a třídit informace,
- propojovat informace se skutečným životem,
- mít dostatek informačních zdrojů, pracovat s Pravidly českého pravopisu, tabulkami, slovníky, mapami atp.,
- využívat pokusů v experimentování, vysvětlovat závěry pokusů.
- využívat individuální schopnosti jednotlivce.

2.4.2 Kompetence k řešení problémů

Mají podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů:

- podporovat vlastní tvořivosti a myšlení žáků,
- vést k samostatnosti a odpovědnosti za provedenou práci,
- naučit vyhledávat, zpracovávat a využívat informace,
- umět prezentovat své myšlenky a nápady při řešení problémů v žákovské samosprávě,
- aplikovat ověřené postupy při řešení problémů na podobné problémy,
- zapojovat žáky do soutěží podle schopností a dovedností.

2.4.3 Kompetence komunikativní

Mají umožnit všestranně a účinně komunikovat, je nutné:

- zdokonalovat kultivovanost svého projevu,

- dát prostor k vyjádření vlastního názoru, naslouchat názorům spolužákům,
- v jazyce českém a cizím jazyce zařazovat mluvní cvičení,
- v matematice vymýšlet slovní úlohy, klást otázky,
- ve výchovách nechat žáky vyjadřovat své názory na umělecká díla

2.4.4 Kompetence sociální a personální

Mají umožnit spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých:

- projevovat pozitivní city v chování a v prožívání životních situací,
- aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví,
- pracovat ve dvojicích, ve skupinách, v týmech respektovat pravidla práce v týmu,
- uvědomit si vlastní identitu v rámci pracovní skupiny,
- objektivně poznávat rizika patologických jevů ve škole i mimo ni,
- rozvíjet klima dobrých vztahů,
- vybudovat pocit sebedůvěry a sebevědomí,
- žít společně s ostatními, být tolerantní.

2.4.5 Kompetence občanské a pracovní

Mají umožnit žákům projevovat se jako svobodná a zodpovědná osobnost:

- poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci,
- žít společně s ostatními, být tolerantní a ohleduplný k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám,
- vzájemně se k sobě slušně chovat bez hrubostí a násilí,
- pomáhat si mezi sebou, oceňovat a uznávat nápady druhých,
- uvědomovat si nejen práva, ale i povinnosti,
- dbát o své zdraví
- chápat ekologické souvislosti a environmentální problémy,
- připravovat žáky na přechod na jinou školu,
- dosahování zručnosti při práci s různými materiály,
- dodržování pořádku na svém pracovním místě,
- dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při pracovních činnostech, poznávání.

2.5 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

2.5.1 Zabezpečení výuky žáků s SVP

Škola vytváří prostor pro rozvíjení osobnosti každého žáka různou mírou individualizace výuky. Na škole pracuje výchovná poradkyně, která spolupracuje s PPP Břeclav a pokud je potřeba i se Speciálním pedagogickým centrem.

Při školní neúspěšnosti žáka vypracovává učitel daného předmětu PLPP (Plán pedagogické podpory), který popisuje obtíže žáka, stanovuje cíle a podpůrná opatření k jeho naplnění. Zaměřuje se i na spolupráci rodiny a domácí přípravu.

V případě nenaplnění cílů stanovených PLPP a přetrvávání obtíží učitel doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu pedagogicko-psychologické poradny. Ta poté vydá Doporučení ke vzdělávání, podle kterého se škola řídí.

Větší míra individualizace výuky probíhá prostřednictvím Individuálního vzdělávacího plánu (IVP), který sestaví třídní učitel, popř. vyučující daného předmětu s pomocí výchovné poradkyně. Tento plán má písemnou podobu, schvaluje jej ředitel školy a navrhuje pedagogicko-psychologická poradna. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími. Stanoví se priority dalšího vzdělávání žáka a podpůrná opatření k jejich naplnění např. metody a organizace výuky, způsoby kontroly osvojení znalostí a dovedností a hodnocení žáka. Výchovný poradce stanoví termín přípravy IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

V případě podpůrného opatření, které spočívá v úpravě očekávaných výstupů, pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Naše zásady péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami

- a) Individualizovat výuku.
- b) Poskytovat taková podpůrná opatření, aby každý žák dosáhl svých vzdělávacích možností.
- c) Dávat žákům možnost prožít pocity úspěšnosti, chválit je i za projevenou snahu a menší pokroky.
- d) Poskytnout žákovi pomůcky, které mu pomohou překonávat projevy SVP (čtecí okénko, speciální učebnice, manipulativní pomůcky apod.)

- e) Seznámit i ostatní vyučující ve třídě se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Seznam těchto žáků během školního roku aktualizovat.
- f) Na doporučení PPP využívat možnost průběžného i závěrečného slovního hodnocení.
- g) Vést žáky k pocitu zodpovědnosti sebe sama a tím k poznání nutnosti psychohygieny práce a vytvoření vlastního řádu a režimu.

Naše podmínky pro vzdělávání dětí se specifickým i vzdělávacími potřebami

- a) Spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou.
- b) Spolupráce učitele a výchovného poradce se zákonnými zástupci dítěte.
- c) Vhodná organizace výuky a současně s tím respektování zdravotního stavu jedince.
- d) Při hodnocení zohledňování druhu, stupně a míru speciálních vzdělávacích potřeb
- e) Používání názorných a podpůrných pomůcek.
- f) Vzdělávání pedagogů v této oblasti.

Hodnocení a klasifikace žáků s SVP

Klasifikace jako jedna z forem hodnocení umožňuje snadnější srovnání výkonů. Vyžaduje se, aby byla provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat, jak dále zvyšovat úspěšnost.

Při klasifikaci vycházíme z počtu jevů, které dítě zvládlo, a ne z prostého počtu chyb. Hodnotíme změny a posun v jednotlivých výkonech dítěte a ty porovnáváme vzhledem k jeho vzdělávacím možnostem.

2.5.2 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

IVP mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel se zákonnými zástupci mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování

IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli školy nebo zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

V našich podmínkách jsou možné úpravy způsobů výuky mimořádně nadaných žáků. Způsob výuky těchto žáků by měl vycházet důsledně z principů individualizace a vnitřní diferenciaci.

- Individuální vzdělávací plány
- Doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu
- Zadávání specifických úkolů
- Zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů
- Vnitřní diferenciaci žáků v některých předmětech
- Účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky

Co všechno mohou tyto děti využít, co naše škola nabízí:

- práce na počítači,
- řešení problémových úkolů,
- individuální práce s naučnou literaturou,
- příprava referátů,
- náročnější samostatné úkoly,
- zapojení do zájmových aktivit,
- vedení a řízení skupin,
- doprovod na hudební nástroj,
- účast ve sportovních soutěžích – reprezentace školy, v olympiádách,
- práce ve skupinách, pomoc spolužákům ve vyučování i mimo,
- zájmové kroužky,
- individuální konzultace s pedagogem.

2.6 Začlenění průřezových témat

Ve vyučovacích předmětech 1. - 9. ročníku jsou zařazena průřezová témata a jejich tematické okruhy. Jednotlivé tematické okruhy jsou realizovány v každodenní práci, jsou součástí vyučovacího procesu v jednotlivých předmětech. Průřezová témata jsou integrována do vzdělávacích oborů.

- Environmentální výchova – EV
- Osobnostní a sociální výchova – OSV
- Výchova demokratického občana – VDO
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – VMEGS
- Multikulturní výchova – MV
- Mediální výchova – MedV

Průřezové téma	I. stupeň					II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA									
Rozvoj schopností poznávání	HV	M, PRV, HV	HV		VL, A	A, F, Z, VV	A, F, Z, VV	OV, A, Z, VV	A, Z
Sebepoznání a sebepojetí	TV	TV	Č		TV, VL	RV, VV	RV, VV	OV, VV	VV
Seberegulace a sebeorganizace	TV, HV	PČ, TV, HV	HV, PČ		TV, VL	RV	RV, KAJ	OV	
Psychohygiena		HV, TV			Č, VL, PŘ	RV	RV	OV	
Kreativita	PČ	VV, PČ	A	PČ, A	Č, VV	HV, PČ, VV	ČJ, PČ, VV	PČ, OV, VV	
Poznávání lidí	PRV	PRV			Č, VL	RV	RV, VV	OV	
Mezilidské vztahy			PRV		VL, Č	RV, F	OV, RV	F	F
Komunikace	Č	Č	Č, A, M	A, Č	Č, INF, A	RV, A, KAJ, VV	RV, OV, A, Č, KAJ, VV	A	A, VV
Kooperace a kompetice					Č, PŘ, INF	TV	TV	TV	TV
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M	M			M, VL, Č	RV	RV, F		
Hodnoty, postoje, praktická etika	PRV	PRV	PRV	M	VL, M	RV	RV, OV		VV

VÝCHOVA DEMOKRATICKEHO OBCANA									
Občanská společnost a škola			PRV		VL	OV			
Občan, občanská společnost a stát			PRV	VL	VL				OV
Formy participace občanů v politickém životě			PRV		VL	OV			D
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování			PRV	VL	VL	D			OV, D
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH									
Evropa a svět nás zajímá			A	A	VL, Č, M, A	A	A, F, VV	F, Z, VV	Č
Objevujeme Evropu a svět					VL, A	A	A, Z, F		
Jsme Evropané			A	A	VL, A	VV	VV	OV, VV	Č, Z, F, VV
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA									
Kulturní diference			A, Č	A, Č	VL, Č	OV	OV		Č, Z
Lidské vztahy		Č, PRV			Č	OV	OV	Z	Č, VV
Etnický původ		PRV		Č	VL, Č		OV	PŘ	
Multikulturalita		PRV	A		A, VL	A	A, Z, VV	A	A, Č
Princip sociálního smíru a solidarity		PRV			VL, Č	Z	OV, Z		

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA									
Ekosystémy			A	A	PŘ, Č	Z, VV			PŘ, Z, VV
Základní podmínky života			PRV, VV		PŘ, Č	PŘ			
Lidské aktivity a problémy životního prostředí			PRV		M, VL, Č	F, Z, VV	F, Z, VV	CH, F, Z	PŘ, CH, Z, F
Vztah člověka k prostředí			VV		M, VL, Č			VV	PŘ, Z, F, VV
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA									
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		Č	Č	Č	Č, VL		RV, Č, M	F	
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				Č	Č		RV, Č		
Stavba mediálních sdělení				Č	Č	Č		Č	
Vnímání autora mediálních sdělení					Č			Č	
Fungování a vliv médií ve společnosti		Č		Č	Č	VV	OV, RV	Č	VV
Tvorba mediálního sdělení				Č	Č	Č, VV	Č, M, VV	Č, VV	
Práce v realizačním týmu					Č			Č, VV	VV

3 Učební plán

3.1 Vzdělávací období základního vzdělávání

Základní vzdělávání žáků se realizuje v průběhu povinné devítileté školní docházky.

1. období: 1. - 3. ročník
2. období: 4. - 5. ročník
3. období: 6. - 9. ročník.

Každé vzdělávací období má své specifické cíle a stanovené očekávané výstupy, které jsou pro 2. a 3. období závazné.

Očekávané výstupy na konci 3. ročníku jsou orientační.

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	1. stupeň					minimální časová dotace	disponibilní časová dotace	celkem	2. stupeň				minimální časová dotace	disponibilní časová dotace	celkem	
		1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.				6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.				
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7 + 2	7 + 2	7 + 1	6 + 2	6 + 1	33	8	41	4	3 + 1	4	4	15	1	16	
	Anglický jazyk	---	---	3	3	3	9	0	9	3	3	3	3	12	0	12	
	Konverzace v anglickém jazyce*	---	---	---	---	---	---	---	---	0 + 1	0 + 1	---	---		2	2	
	Německý jazyk	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	3	3		6	0	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	20	4	24	4	4	3 + 1	4	15	1	16	
	Cvičení z matematiky *	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	0 + 1	0 + 1	0	2	2	
Informační a komunikační technologie	Informatika	---	---	---	---	1	1	0	1	0 + 1	0 + 1	0 + 1	1	1	3	4	
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	---	---	12	0	6	---	---	---	---	---	---	---	
	Přírodověda	---	---	---	1 + 1	1 + 1		2	4	---	---	---	---	---	---	---	---
	Vlastivěda	---	---	---	2	2		0	4	---	---	---	---	---	---	---	---
Člověk a společnost	Dějepis	---	---	---	---	---	---	---	---	1 + 1	2	2	2	11	1	8	
	Občanská výchova	---	---	---	---	---	---	---	---	1	1	1	1		0	4	
Člověk a příroda	Fyzika	---	---	---	---	---	---	---	---	2	2	2	2	21	0	8	
	Chemie	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	2	2		0	4	
	Přírodopis	---	---	---	---	---	---	---	---	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1		4	8	
	Zeměpis	---	---	---	---	---	---	---	---	1 + 1	1 + 1	1 + 1	2		3	8	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	0	5	1	1	1	1	10	0	4	
	Výtvarná výchova	1	2	2	1 + 1	1 + 1		2	9	2	2	1	1		0	6	
Člověk a zdraví	Rodinná výchova	---	---	---	---	---	---	---	---	1	1	---	---	10	0	2	
	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	0	10	2	2	2	2		0	8	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0	5	1	1	1	0 + 1	3	1	4	
Celkem		20	22	24	26	26	102	16	118	29	29	32	32	104	18	122	

3.2 Poznámky k učebním plánům

Maximální týdenní hodinová dotace je RVP ZV stanovena:

pro 1. – 2. ročník 22 hodin

pro 3. – 5. ročník 26 hodin

pro 6. – 7. ročník 28 hodin

pro 8. – 9. ročník 32 hodin

Závazná minimální časová dotace je uváděna u jednotlivých vyučovacích předmětů. Lze ji navýšit podle záměrů školy prostřednictvím disponibilních hodin, pro 1. – 5. ročník celkem o 16 vyučovacích hodin, pro 6. – 9. ročník celkem o 18 vyučovacích hodin.

Celková časová dotace 118 hodin týdně (včetně disponibilních) pro 1. – 5. ročník a 122 hodin týdně (včetně disponibilních) pro 6. – 9. ročník je závazná.

Jazyk a jazyková komunikace:

1. Český jazyk a literatura

- Vyučovací předmět je zařazen povinně do všech ročníků.

2. Cizí jazyk

- Od 3. ročníku je vyučován předmět Anglický jazyk a od 8. ročníku se vyučuje další cizí jazyk (Německý jazyk).

Matematika a její aplikace:

1. Matematika

- Předmět je povinně zařazen do všech ročníků.

2. Cvičení z matematiky

- Předmět je vyučován v 8. a 9. ročníku.

Informační a komunikační technologie

- Učivo v 1. – 4. ročníku je realizováno jako součást jiných vyučovacích předmětů;
- od 5. ročníku je zařazen jako samostatný vyučovací předmět a je též spojován s obsahem jiných vyučovacích předmětů.

Člověk a jeho svět

- Realizuje se v 1. – 3. ročníku ve vyučovacím předmětu prvouka a ve 4. – 5. ročníku v předmětech přírodověda a vlastivěda, tedy ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání.

Umění a kultura

- Realizuje se v samostatných vyučovacích předmětech hudební výchova a výtvarná výchova, které jsou zařazeny ve všech ročnících.
- Na 1. stupni se také tato vzdělávací oblast realizuje v nepovinném předmětu sborový zpěv.

Člověk a zdraví

- Tělesná výchova je zařazena do všech ročníků, její týdenní časová dotace nesmí klesnout pod 2 vyučovací hodiny;
- Výchova ke zdraví je realizována na 1. stupni zejména v tělesné výchově, prvouce a přírodovědě, na 2. stupni je realizována v rodinné výchově.

Člověk a svět práce

- Učivo vzdělávací oblasti se realizuje ve všech ročnících jako samostatný předmět pracovní činnosti.
- V 6. ročníku je do této vzdělávací oblasti zařazen vyučovací předmět Pěstitelství a v 7. ročníku vyučovací předmět Vaření, který je vyučován jednou za dva týdny.

Člověk a společnost

- Učivo vzdělávací oblasti se realizuje v předmětech dějepis a občanská výchova od 6. do 9. ročníku.

Člověk a příroda

- Učivo vzdělávací oblasti se realizuje v předmětech fyzika, chemie, přírodopis a zeměpis. Také tato oblast je pro 6. až 9. ročník

Poznámka ke školnímu učebnímu plánu: * volitelný předmět

4 Učební osnovy

4.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

4.1.1 Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

I. stupeň

Cíle výuky českého jazyka jsou naplňovány: komunikační a slohovou výchovou, čtením a literární výchovou, psaním a jazykovou výchovou.

V komunikační výchově se žáci učí vnímat a chápat jednotlivá sdělení (mluvená i psaná), mluvit a rozhodovat se na základě vnímaných pokynů a přečteného textu. Žáci se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, učí se rozumět typům textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím ve škole a mimo ni.

Komunikační dovednosti jsou vytvářeny nejen ve všech složkách českého jazyka, ale ve všech vyučovacích předmětech. Slovní zásoba je rozšiřována zejména využitím učiva prvouky, četby a vlastních zážitků. V tomto období je kladen důraz na ústní vyjadřování žáků.

Pro rozvoj vyjadřovacích schopností žáků v prvním vzdělávacím období využíváme:

- vyprávění (obrázky, zážitky, přečtený text)
- rozhovory žáků k určitému obrázku
- formulace otázek a odpovědí
- možnost svobodného výběru způsobu vyjádření myšlenek
- jednoduchých popisů

Komunikační výchova obsahuje činnosti:

- čtení a naslouchání
- mluvený a písemný projev žáka

Při výuce čtení se v tomto období snažíme naučit všechny žáky (podle jejich schopností a možností) číst přiměřeně náročné, umělecké i naučné texty zřetelně a s porozuměním.

V literární výchově se žáci učí jasně vyjadřovat spisovným jazykem, využitím slovní zásoby odpovídající věku a poznávají základy mluvnické stavby jazyka a osvojují si základní pravopisné jevy.

Jazykové vyučování má velký význam pro rozvoj myšlení žáků, neboť se při něm učí jazykové a pravopisné jevy pozorovat, srovnávat, třídit i zobecňovat.

II. stupeň

Vzdělávací obsah předmětu ČJL má kompletní charakter, je rozdělen do 3 složek:

- a) Komunikační a slohová výchova
- b) Jazyková výchova
- c) Literární výchova

Vyučovací předmět má časovou dotaci 4 hodiny týdně. Výuka probíhá většinou ve třídách, někdy v učebně informatiky (výukové programy).

V Komunikační a slohové výchově je hlavním cílem rozvíjení komunikačních schopností žáků, jejich tvořivosti a fantazie.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Cílem je naučit žáky jasně, přehledně a srozumitelně se vyjadřovat ústně i písemně, komunikovat s okolním světem.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Literární výchova má za cíl humanizaci žákovy osobnosti, rozvíjení jeho citů, pochopení mezilidských vztahů, rozpoznání dobra a zla, rozvoj estetického citění, podněcování žáků k četbě.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Klademe důraz na pozitivní motivaci žáka,
- používáme vhodné učební pomůcky (slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, tabule gramatických přehledů) a audiovizuální techniku,
- předkládáme dostatek informačních zdrojů (učebnice, pracovní texty),
- vedeme k samostatnému učení (práce s jazykovými příručkami a slovníky, výukové programy na internetu),
- věnujeme se dovednosti autokorekce chyb.

Kompetence k řešení problémů

- Motivujeme žáky k samostatnému řešení daného problému, napomáhá mu hledat další řešení,

- zadáváme úkoly k posílení schopnosti žáků využívat vlastních zkušeností získaných z četby a samostudia a z vlastního úsudku,
- předkládáme modelové situace a vedeme žáky k jejich optimálnímu řešení s využitím kreativity,
- učíme žáky analyzovat přečtené texty a kriticky posoudit jejich obsah,
- vedeme žáky k prohlubování svých intelektových dovedností (porovnávání jevů, zjištění shod a odlišností, třídění podle hledisek, zobecnění).

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke srozumitelnému ústnímu i písemnému vyjadřování svých myšlenek a názorů (mluvnická cvičení, referáty o knihách, slohové práce na dané téma),
- učíme žáky pohotově reagovat v běžných komunikačních situacích, diskutovat a obhajovat svůj názor, akceptovat názor jiných, formulovat otázky,
- směřujeme žáky k využívání informační a komunikační technologie pro komunikaci s okolním světem,
- vedeme žáky k užívání i mimojazykových prostředků komunikace a porozumění jim.

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k práci ve skupině, tj. vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost, úcta) a jejich respektování,
- uplatňujeme individuální přístup k talentovaným žákům (rozšiřující úkoly), ale i k žákům s poruchami učení (zohlednění dle doporučení PPP),
- vnášíme přátelskou atmosféru do procesu výuky,
- posilujeme sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům i k učiteli,
- respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáků,
- směřujeme žáky k projevování pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic,
- vedeme žáky k aktivnímu zapojení do kulturního dění, k tvořivosti.

Kompetence pracovní

- rozvíjíme u žáků smysl pro povinnost (příprava na výuku),
- vedeme žáky k samostatnosti a dodržování vymezených pravidel,
- kontrolujeme samostatné práce žáků.

4.1.1.1 Český jazyk a literatura: 1. ročník

časová dotace: 9 hodin týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Čtení písmen, slov, krátkých vět a porozumění jednoduchým textům	Čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
Praktické zvládnání jednoduchých pokynů	Pozorně a soustředěně naslouchá Rozumí pokynům přiměřené složitosti
Komunikační návyky – zdvořilost, oslovení, pozdrav, prosba, omluva	Naslouchá druhým a vhodně na ně reaguje
Základní technika mluveného projevu - správná výslovnost	Dbá na správnou výslovnost
Základní technika mluveného projevu, tempo řeči, dýchání	Dbá na správné tempo řeči a pravidelné dýchání
Základní komunikační pravidla, vhodná mimika, gesta	Seznamuje se s vhodnými řečovými prostředky a využívá je v rozhovoru
Krátká vypravování vlastních zážitků	Spontánně vyjadřuje svoje zážitky
Správné sezení, držení psacího náčiní, zacházení s grafickým materiálem, hygiena zraku, uspořádání pracovní plochy	Získává návyky potřebné ke správnému psaní
Uvolňovací cviky Psací písmo, psaní číslic Spojování písmen do slov/slabik do slov	Při psaní písmen a číslic dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen Spojuje písmena a slabiky Převádí slova z mluvené do psané podoby Dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost Kontroluje vlastní písemný projev - vyhledá pravopisné chyby a opraví je
Tvůrčí psaní, krátký dopis, pozdrav z prázdnin	Pokouší se o psaní jednoduchých sdělení
Práce s obrázkovou osnovou, vypravování podle osnovy	Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh
Sluchová analýza a syntéza slov Psaní krátkých a dlouhých samohlásek Grafický záznam slov Správná výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin	Rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy Rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky Tvoří slabiky - rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
Slova jedno a mnohovýznamová,	Porovnává významy slov

opačný a stejný význam slov, slova nadřazená, podřazená, souřadná	
Rozlišování rozdílného významu slov	Vnímá rozdíly ve významu slov
Správné tvary slov v krátkém mluveném projevu	Rozlišuje správné a chybné tvary slov Užívá jen správné tvary
Vypravování vlastních zážitků	Mluví ve větách, které spojuje do souvětí vhodnými spojkami nebo spojovacími výrazy
Začátek a konec věty, otázka, rozkaz	Používá v psaném projevu pravidlo o větě
Analýza a syntéza slov, slova s di, ti, ni, dy, ty, ny, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, ú/ů Velká písmena na začátku vět a ve známých vlastních jménech (jména členů rodiny a kamarádů)	Vyslovuje a zapisuje slova se slabikami di, ti, ni, dy, ty, ny, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě Seznamuje se slovy s ú/ů Využívá pravidlo pro psaní velkých písmen na začátku věty a psaní známých vlastních jmen
Pamětný přednes jednoduchých básní a říkanek	Pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
Zážitkové čtení a vyprávění	Formuluje vlastní prožívání textu
Základní literární pojmy – říkanka, báseň, pohádka, bajka, pověst	Rozpozná báseň a prózu Rozliší pohádku od ostatních typů vyprávění
Volná reprodukce textu, dramatizace Tvořivá práce s textem	Tvoří verše, reprodukuje a dramatizuje text

OSV – Komunikace – Kouzelná slovíčka

4.1.1.2 Český jazyk a literatura: 2. ročník

časová dotace: 9 hodin týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Rozbor slova	rozlišuje grafickou a zvukovou podobu slova
Procvičování čtení dlouhých a krátkých samohlásek	rozlišuje grafickou a zvukovou podobu slova
Hláska, slabika, slovo Abeceda	rozlišuje grafickou a zvukovou podobu slova
Význam slov	uvědomuje si význam slova
Slovní druhy	seznamuje se s přehledem slovních druhů
Čitelné a úhledné písmo	skládá slova z hlásek, slabik a ze slov věty
Formální úprava textu	skládá slova z hlásek, slabik a ze slov věty
Čtení a porovnání slov Slova protikladná, souznačná, nadřazená, podřazená	učí se slova podle významu (opačná a podobná, slova souřadná, nadřazená a podřazená)
Věta, slovo, slovní význam	učí se slova podle významu (opačná a podobná, slova souřadná, nadřazená a podřazená)

Rozlišení věty oznamovací, rozkazovací, tázací, práci	rozlišuje druhy vět – oznamovací, rozkazovací práci, tázací, zvládá psaní vět
Tvoření různých druhů vět	rozlišuje druhy vět – oznamovací, rozkazovací práci, tázací, zvládá psaní vět
Čtení a psaní vět, interpunkce	rozlišuje druhy vět – oznamovací, rozkazovací práci, tázací, zvládá psaní vět
Měkké a tvrdé souhlásky Slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě v textu Slova s ú/ů Velká písmena na začátku věty, vlastní jména osob a zvířat Slova s párovou souhláskou na konci a uvnitř slova (b-p, s-z, š-ž, d-t, d'-t', h-ch, v-f)	vyjmenuje samohlásky, souhlásky tvrdé, měkké, obojetné píše slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě používá velká písmena na začátku věty a vlastních jmen zdůvodní a píše slova s párovou souhláskou na konci a uvnitř slova (b-p, s-z, š-ž, d-t, d'-t', h-ch, v-f)
Adresa, pozvánka, vzkaz, dopis	píše opis, přepis, diktát slov a krátkých vět
Nadpis, odstavec	píše opis, přepis, diktát slov a krátkých vět
Vyjadřování závislé na komunikační situaci - zdvořilostní obraty (oslovení, poděkování, omluva, pozdrav)	učí se naslouchat ostatním učí se respektovat pravidla rozhovoru
Základní formy společenského styku	učí se naslouchat ostatním učí se respektovat pravidla rozhovoru
Plynulé čtení jednoduchých vět	čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti orientuje se v textu, vyhledává odpovědi na otázky, hledá klíčová slova
Uplatnění přirozené intonace	čte se správnou intonací
Četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na porozumění textu	čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti orientuje se v textu, vyhledává odpovědi na otázky, hledá klíčová slova
Vyhledávání odpovědi v textu na jednoduché otázky	čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti orientuje se v textu, vyhledává odpovědi na otázky, hledá klíčová slova
Dramatizace pohádky, povídky nebo básně	vypravuje krátký příběh vlastní nebo reprodukuje čtený text
Dotváření příběhů	vypravuje krátký příběh vlastní nebo reprodukuje čtený text

OSV – Komunikace – Základní formy společenského styku

MV – Lidské vztahy – Vyjadřování závislé na komunikační situaci

MedV – Fungování a vliv médií ve společnosti – Vyhledávání odpovědi v textu

MedV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – Četba uměleckých, populárních textů

4.1.1.3 Český jazyk a literatura: 3. ročník

časová dotace: 8 hodin týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Věta, slovo, slabika	Určuje samohlásky a druhy souhlásek Ovládá pravopis hláskové spodoby Rozlišuje slabiky, hlásky, určuje počet slabik Vyslovuje slova se správným přízvukem
Slova s dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	Ovládá pravopis dě/tě/ně mimo morfologický šev Odůvodňuje a používá psaní bě/pě/vě mimo morfologický šev
Nauka o slově Slova souznačná, protikladná Slova příbuzná Stavba slova	Třídí slova podle významu, vyhledává slova souznačná, protikladná Správně používá spisovné tvary slova a pozná tvary nespisovné
Věta jednoduchá a souvětí Stavba věty jednoduché Základní skladební dvojice Souvětí	Poznává větu jednoduchou a souvětí Poznává spojky a spojovací výrazy Rozliší věty a souvětí, spojuje věty, doplňuje souvětí
Vyjmenovaná slova po b, l, m, p, s, v, z	Vyjmenuje vyjmenovaná slova, používá jejich znalost v praktických cvičeních Určuje pravopis i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech Přiřazuje příbuzná slova k vyjmenovaným slovům a postupně uplatňuje jejich pravopis
Slovní druhy Vlastní jména Podstatná jména Skloňování podstatných jmen	Určí ve větě podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa, předložky Skloňuje podstatná jména podle pádových otázek, rozlišuje číslo jednotné a množné, rod mužský, ženský a střední
Slovesa Slovesný čas	Určí osobu, číslo a čas, časuje slovesa v čase přítomném, minulém, budoucím
Plynulé čtení, členění textu	Čte plynule věty a souvětí, člení text
Rychlé čtení, tiché a hlasité	Čte rychle, s porozuměním, předčítá, využívá čtenářské dovednosti
Četba jako zdroj poznatku o přírodě, současnosti a minulosti	Používá četbu jako zdroj informací Vypráví pohádky, povídky, dramatizuje, domýšlí příběhy, vyjadřuje své postoje k přečtenému
Práce s literárním textem	Orientuje se v textu, charakterizuje literární postavy, vyjadřuje své postoje ke knize
Členění jazykového projevu Otázky a odpovědi	Sestaví nadpis a člení projev, pojmenovává předměty a děje, tvoří otázky
Vypravování	Vypravuje podle obrázků
Popis	Popisuje ústně i písemně jednoduché předměty a činnosti
Osnova	Vytvoří a použije jednoduchou osnovu
Společenský styk a jeho formy	Požádá o informaci, podá stručně informace (i telefonicky), uvítá návštěvu, rozloučení Píše přání, pozdravy, pohlednice, dopis

OSV – Sebepoznání a sebepojetí – Kulturní projev

OSV – Komunikace – Rozvoj řečových dovedností

MV – Kulturní diference – Vypravování pohádek a příběhů

MedV – Kritické myšlení a vnímání mediálních sdělení – Čtení textu

4.1.1.4 Český jazyk a literatura: 4. ročník

časová dotace: 8 hodin týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Nauka o slově – stavba slova Zvuková stránka jazyka Slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma	Rozlišuje různé podoby slova Rozpoznává slova podle významu Rozlišuje slova jednoznačná a mnohoznačná Rozeznává slova spisovná a nespisovná, citově zbarvená
Stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) Tvarosloví - tvary slov Skupiny slov bě/bje, pě, vě/vje Pravopis slov s ú/ů	Rozlišuje kořen, část předponovou a příponovou Rozlišuje předpony a předložky Rozeznává rozdíl slov s ě/je a slov s ú/ů
Tvarosloví - slovní druhy Pravopis koncovek podstatných jmen Pravopis koncovek sloves Pravopis vlastních jmen Mluvnické kategorie jmen a sloves	Vhodně využívá ohebné slovní druhy v základních tvarech, většinu neohebných slovních druhů Užívá správně všechny tvary slov Určuje mluvnické kategorie podstatných jmen Rozpoznává v písemném projevu víceslovná vlastní jména Rozeznává vlastní jména a obecná pojmenování v názvech Určuje mluvnické kategorie sloves
Spisovná a hovorová čeština Nespisovná čeština, slangy a nářečí	Rozlišuje spisovná a nespisovná slova a vhodně je využívá Rozpoznává slangy a nářečí
Skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice Větné vzorce	Ovládá pojmy podmět a přísudek, vyhledává základní skladební dvojici ve větě Seznamuje se s vedlejšími skladebními dvojicemi Tvoří větné vzorce
Věta jednoduchá a souvětí Větné vzorce Podmět, přísudek	Rozlišuje větu jednoduchou od souvětí Sestavuje souvětí z vět jednoduchých s použitím vhodných spojovacích výrazů
Věta jednoduchá a souvětí Slovní druhy	Aplikuje správně spojky a další spojovací výrazy Užívá v jednoduchých souvětích spojovací výrazy
Vyjmenovaná slova Odvozování slov	Rozlišuje i/y po obojetných souhláskách Vytváří správné tvary odvozených slov
Syntaktický pravopis (shoda přísudku s podmětem) Podmět, přísudek Mluvnické kategorie jmen a sloves	Užívá správně shodu přísudku s podmětem Určuje mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves
Poslech literárních textů	Vytváří vlastní výtvarný doprovod k textu a vlastní

	literární text
Zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodného literárního textu, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	Volně dokončí příběh Přednáší báseň dle svého výběru
Základní lit. pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání	Rozeznává základní literárními pojmy a používá je v rozborech literárních textů
Praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé) Věcné čtení (čtení jako zdroj informací) Naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní)	Interpretuje odpovídající texty s porozuměním vytváří osnovu Popisuje děj a charakterizuje postavu Rozezná podstatné informace Využívá různé informační zdroje Osvojuje si správná pravidla komunikace Používá neverbální prostředky řeči
Mluvený projev (pozdrav, oslovení, omluva, prosba, zpráva, oznámení)	Vyhledává prvky manipulace v reklamě Uzpůsobuje hlas, intonaci, přízvuk a tempo řeči a mluvní projev komunikačnímu záměru Rozezná rozdíl mezi spisovným a nespisovným sdělením a užívá spisovnou a nespisovnou výslovnost podle komunikační situace
Písemný projev (základní hygienické návyky) Technika psaní, žánry písemného projevu – adresa, blahopřání, pozdrav, pozvánka, omluvenka, oznámení, vzkaz, inzerát, popis, tiskopisy, dopis, vypravování	Dbá na úpravu svých písemných prací a interpretuje různé žánry písemného projevu

OSV – Komunikace – Dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, vedení dialogu

MV – Kulturní diference – Základní literární formy

MV – Etnický původ – Mimojazyčné prostředky řeči

MedV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – Zážitkové čtení, Praktické a věcné čtení

MedV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – Zpráva, reklama

MedV – Stavba mediálního sdělení – Zpráva, oznámení

MedV – Fungování a vliv médií ve společnosti – Společenský styl a jeho formy

MedV – Tvorba mediálního sdělení – Práce s textem

4.1.1.5 Český jazyk a literatura: 5. ročník

Časová dotace: 7 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Analytické, prožitkové a vyhledávací čtení Kontrola porozumění	Čte odpovídající texty s porozuměním V mluveném projevu se dokáže vyjádřit v závislosti na komunikační situaci
Praktické čtení (technika čtení, čtení, pozorné. Plynulá znalost orientačních prvků v textu) Věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	Využívá čtení jako informačního zdroje Rozliší podstatné informace od okrajových Zaznamená podstatné informace Pracuje s různými informačními zdroji Vyhledává klíčová slova a pojmy
Dokončení sdělení, příběhu Osnova	Rozlišuje úplné a neúplné sdělení Dokončuje sdělení podle fantazie Rozvíjí svoji představivost Prezentuje výsledky své činnosti
Vyhledávací čtení Reprodukce textu	Zapamatuje si a následně reprodukuje podstatná fakta Vybírá z textu podstatná fakta Pracuje s různými informačními zdroji
Zdvořilé vystupování Telefonický rozhovor Verbální a neverbální prostředky řeči Praktické naslouchání (zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem)	Komunikuje stručně a výstižně vyjadřuje myšlenky Používá správná pravidla komunikace
Základní techniky mluveného projevu Vyjadřování závislé na komunikační situaci Mimojazykové prostředky řeči	Rozpozná záměr reklamy
Spisovná a hovorová čeština	Vyjadřuje se vhodnými jazykovými i mimojazykovými prostředky řeči
Nespisovná čeština, slangy a nářečí Vyjadřování závislé na komunikační situaci	Vhodně využívá spisovnou a nespisovnou výslovnost podle komunikační situace Seznamuje se se slangy a nářečími
Písemný projev – základní hygienické návyky, technika psaní, žánry písenného projevu (adresa, blahopřání, pozdrav, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, jednoduché tiskopisy, vypravování)	Dodržuje správné sezení a úchop psacího náčiní Zdokonaluje techniku psaní Trvale dbá na úpravu svých písenných prací Užívá různé žánry písenného projevu
Komunikační žánry (pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového	Sestavuje jednoduchou osnovu Vypravuje vlastními slovy s pomocí osnovy Píše texty s pomocí osnovy Dodržuje časovou posloupnost komunikačního útvaru

materiálu) Mimojazykové prostředky řeči Žánry písemného projevu	Prezentuje a obhajuje svoji práci
Vyprávění	Formálně správně upraví přiměřený text Sestaví osnovu Uspořádá text do odstavců
Základní komunikační dovednosti Komunikace citů Pozitivní hodnocení sebe a druhých Sebepojetí	Poznává sebe a svoje schopnosti Uvědomuje si svoje silné a slabé stránky Utváří si pozitivní povědomí o sobě
Základní komunikační dovednosti Komunikace při vytváření výchovného kolektivu Komunikace citů Pozitivní hodnocení sebe a druhých Sebepojetí Pozitivní hodnocení druhých Tvořivost v mezilidských vztazích Schopnost spolupráce Iniciativa Asertivní chování	Tvořivě se podílí na budování mezilidských vztahů Dodržuje pravidla kolektivu či rodiny Má zájem o druhé, všímá si jich Respektuje druhého, jeho osobní svobodu Dokáže se vzepřít proti bezpráví páchaném druhými
Nauka o slově – stavba slova Zvuková stránka jazyka Slova a pojmy, význam slov, slova mnohoznačná a jednoznačná, antonyma homonyma, synonyma	Poznává podobnost některých slov ve slovanských jazycích Zkoumá různé podoby slova Rozlišuje a třídí slova podle významu Určuje slova jednoznačná a mnohoznačná, spisovná a nespisovná, citově zabarvená
Stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) Tvarosloví - tvary slov Zdvojené souhlásky na hranici předpony a kořene slova nebo kořene a přípony slova Rozbor stavby slova Slovotvorný rozbor Skupiny slov bě/bje, pě, vě/vje Skupiny slov s mě/mně Předpony s, z, vz Pravopis slov s ú/ů Pravopis přídavných jmen (-ts-, -ds-, -tš-, -dš-, -ský, -ští, -cký, -čtí)	Určuje kořen, předponu a příponovou část Odvozuje slova příbuzná předponami a příponami Rozlišuje předpony a předložky Tvoří tvary slov odvozováním Seznámí se se slovotvorným základem Dělí slova na konci řádku Seznamuje se s hláskovými změnami Seznamuje se s pravopisem zdvojených hlásek Aplikuje znalosti pravopisu slov s ě/je Seznamuje se s pravopisem slov s mě/mně Seznamuje se s pravopisem předpon s, z, vz
Tvarosloví - slovní druhy Pravopis koncovek podstatných jmen Pravopis koncovek sloves Pravopis vlastních jmen Mluvnické kategorie jmen a sloves	Rozeznává slovní druhy Usiluje o správné užívání všech tvarů slov Aplikuje základy morfologického pravopisu Určuje mluvnické kategorie podstatných jmen Poznává v písemném projevu víceslovná vlastní jména Rozlišuje vlastní jména a obecná pojmenování v názvech

Pravopis koncovek přídavných jmen	Určuje mluvnické kategorie sloves Seznamuje se s pravopisem koncovek přídavných jmen
Skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice Větné vzorce Podmět, přísudek Podmět nevyjádřený Přísudek jmenný, slovesný	Pojmenuje základní větné členy ve větě jednoduché Nachází vedlejší větné členy Vyhledává základní větné členy v souvětí Rozeznává podmět vyjádřený a nevyjádřený Seznámí se s přísudkem jmenným a slovesným
Věta jednoduchá a souvětí Větné vzorce Podmět, přísudek	Poznává rozdíl mezi větou jednoduchou a souvětím Tvoří souvětí z vět jednoduchých s použitím vhodných spojovacích výrazů Popisuje stavbu souvětí Vytvoří souvětí z větného vzorce
Věta jednoduchá a souvětí Spojování vět jednoduchých v souvětí Odvozování slov	Používá spojky a spojovací výrazy v souvětích Obměňuje spojovací výrazy v souvětích podle potřeby
Vyjmenovaná slova	Zvládá pravopis psaní i/y po obojetných souhláskách
Shoda přísudku s podmětem	Osvojuje si shodu přísudku s podmětem Doplní a zdůvodní v přísudku správnou koncovku přičestí minulého
Základní literární pojmy (báseň, verš, rým, přirovnání, próza, povídka, bajka)	Na základě dojmů z četby dokáže vytvořit záznam
Tvořivé činnosti s literárním textem (přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod Práce s různými typy uměleckých a neuměleckých textů Základní literární pojmy (spisovatel, básník, divadelní představení, herec, režisér)	Reprodukuje přečtený nebo slyšený text Dramatizuje příběh Vytváří vlastní výtvarný doprovod k textu Vytváří vlastní literární text Volně dokončí příběh, udrží myšlenkovou linii Přednáší báseň dle svého výběru a základě dojmů z četby dokáže vytvořit záznam
Základní literární pojmy (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání) Lyrika, epika	Seznamuje se s základními literárními pojmy Používá literární pojmy v rozbořech literárních textů Seznamuje s lyrickým a epickým literárním dílem Pojmenuje hlavní a vedlejší postavy Vybere z textu hlavní a vedlejší dějové linie
Naučný a umělecký text	Pozná základní literární pojmy Rozliší naučný a umělecký text
Spisovná a hovorová čeština Nespisovná čeština, slangy a nářečí	Pozná rozdíl mezi spisovnými a nespisovnými slovy Vhodně využívá spisovná a nespisovná slova Seznamuje se se slangy a nářečím

OSV – Psychohygienu – Dopis, SMS zpráva

OSV – Kreativita – Popis předmětu, Vypravování

OSV – Poznávání lidí – Stromeček pro hříbátka, Kapitán Necita

OSV – Mezilidské vztahy – Dopis, SMS zpráva, Píseň, V poslední chvíli, Tvůrci ohně, Můj děda, Stromeček pro hříbátka, Holčička se sirkami, Dobrá zpráva, Zápas o život, O Kalevově svatbě, Kapitán Necita, Nela v nebezpečí

OSV – Komunikace – SMS zpráva

OSV – Kooperace a kompetice – Nela v nebezpečí

OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – V poslední chvíli, Holčička se sirkami, Kde domov můj;

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – Článek pro dětský časopis, Zadní trakt

MV – Kulturní diference – Můj děda

MV – Lidské vztahy – Dopis

MV – Princip sociálního smíru a solidarity – Můj děda

MV – Etnický původ – Můj děda

EV – Ekosystémy – Srnečka Sisi

EV – Základní podmínky života – Oslňující světlo

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Oslňující světlo

EV – Vztah člověka k prostředí – Srnečka Sisi

MedV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – Líčení zážitků, Boj o tajemnou zahradu, Okřídlená paleta

MedV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – Zpráva, Oznámení

MedV – Stavba mediálních sdělení – Vypravování, Líčení zážitků, Osnova vypravování,

MedV – Vnímání autora mediálních sdělení – Práce s různými typy uměleckých a neuměleckých textů

MedV – Fungování a vliv médií ve společnosti – Zpráva, oznámení

MedV – Tvorba mediálního sdělení – Článek pro dětský časopis, SMS zpráva, Oznámení, Zpráva

MedV – Práce v realizačním týmu – Článek pro dětský časopis

4.1.1.6 Český jazyk a literatura: 6. ročník

Časová dotace: 4 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Práce s texty	Čte texty přiměřeného rozsahu, vyjádří jejich výpovědní hodnotu a rozliší sdělení subjektivní a objektivní
Řečová cvičení	Čte texty přiměřeného rozsahu, vyjádří jejich výpovědní hodnotu a rozliší sdělení subjektivní a objektivní
Slohová cvičení a práce	Správně používá spisovný jazyk Verbálně komunikuje Rozezná spisovné a nespisovné jazykové prostředky v psaném i ústním projevu Vhodně používá spisovné a nespisovné jazykové prostředky
Vypravování	Napíše text daného slohového útvaru Vytvoří osnovu, text člení do odstavců, vhodně používá přímou, nepřímou řeč
Popis	Napíše text daného slohového útvaru Vytvoří osnovu, text člení do odstavců, vhodně používá přímou, nepřímou řeč
Zpráva a oznámení	Napíše text daného slohového útvaru Vytvoří osnovu, text člení do odstavců, vhodně používá přímou, nepřímou řeč
Výpisky, výtah	Napíše text daného slohového útvaru Vytvoří osnovu, text člení do odstavců, vhodně používá přímou, nepřímou řeč
Dopis	Napíše text daného slohového útvaru Vytvoří osnovu, text člení do odstavců, vhodně používá přímou, nepřímou řeč
Mluvní cvičení	Ve vlastním projevu užívá verbální i nonverbální komunikaci
Zvuková stránka jazyka	Vyjmenuje jednotlivé typy hlásek, rozliší souhlásky na znělé a neznělé Určí, kde stojí slovní přízvuk v českém jazyce Porovná umístění slovního přízvuku v českém jazyce a jiném cizím jazyce
Práce s jazykovými příručkami	Zná základní typy jazykových příruček Pracuje se základními jazykovými příručkami
Tvarosloví, druhy slov, podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa	Rozlišuje jednotlivé slovní druhy Rozpozná slovní druhy ve větě i v uceleném textu Vytvoří spisovné tvary slov pomocí skloňování a časování Objasní stavbu slova Vymyslí příbuzná slova nebo je najde v textu
Pravopisná cvičení, diktáty	Upevňuje a rozšiřuje znalosti pravopisných jevů
Skladba, základní větné členy, rozvíjející větné členy, věta jednoduchá a souvětí, tvoření vět, přímá řeč	Rozpozná a rozliší podmět a přísudek Určí jejich druhy Seznámí se s rozvíjejícími větnými členy a rozpozná je Prohlubuje znalosti o větě, souvětí a přímé řeči

Jazyk a jeho útvary	Vysvětlí pojem národní jazyk Rozliší a rozpozná jednotlivé útvary národního jazyka Porovná vybraná nářečí mezi sebou a se spisovnou češtinou Zařadí vybraná slova do jednotlivých vrstev národního jazyka
Četba literárních ukázek	Správně přednese text vybraného literárního díla Porozumí obsahu daného textu a diskutuje o něm
Četba literárních ukázek, divadelní a filmové představení	Vede si čtenářský deník Zaznamenává si a diskutuje o dojmech z divadelního či filmového představení Stručně prezentuje vybranou knihu
Literární teorie – pohádka, pověst, bajka	Stručně charakterizuje vybrané literární žánry Rozpozná vybrané literární žánry mezi sebou Uvede hlavní představitele vybraných žánrů české i zahraniční literatury
Literární ukázky, divadlo, film	Porovnává mezi sebou literární, dramatické či filmové zpracování stejného námětu
Tvořivé psaní	Napíše vlastní literární text na základě nabytých znalostí literární teorie
Návštěva knihovny; výukové programy v knihovně	Vyhledává, porovnává a využívá informace z katalogů, knihoven a dalších informačních zdrojů

MedV – Tvorba mediálního sdělení – Zpráva a oznámení

MedV – Stavba mediálních sdělení – Zpráva a oznámení

4.1.1.7 Český jazyk a literatura: 7. ročník

Časová dotace: 4 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Subjektivně zabarvený popis - líčení	Pomocí nabytých dovedností porovná subjektivní a objektivní sdělení Posoudí komunikační záměr partnera v hovoru
Výtah, vypravování, popis a líčení	Určí klíčová slova v textu Vlastními slovy formuluje hlavní myšlenky Vytvoří výtah z textu Reprodukuje text podle osnovy
Životopis, žádost, pozvánka	Vytvoří strukturovaný životopis Napíše žádost na dané téma
Zpráva, oznámení	Vytvoří soudržný text a dodržuje pravidla mezivětného navazování Uspořádá informace v logickém sledu
Význam slov – metafora, metonymie, synonyma, antonyma, homonyma, rčení	Rozebere význam slov Dbá na správnou výslovnost
Slovotvorba	Rozlišuje základní způsoby tvoření slov

	Porovná slova původní s jejich přeneseným významem
Jazykové příručky	Samostatně a efektivně pracuje s jazykovými příručkami
Tvarosloví, pravopis	Rozpozná a správně určí jednotlivé slovní druhy Používá spisovné tvary slov v mluveném i psaném projevu
Skladba – větné členy, věty podle členitosti, několikanásobné větné členy	Rozebere stavbu věty a souvětí Určí základní větné členy Vhodně spojuje věty do souvětí
Pravopisná cvičení, diktáty	Zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě i v souvětí Správně zdůvodní pravopis
Práce s textem	Vysvětlí základní rozdíl mezi spisovným a nespisovným jazykem Uvede příklady nářečí z blízkého okolí svého bydliště
Orientace v textu básně, povídky, pověsti	Vlastními slovy popíše strukturu a jazyk vybraného literárního díla Reprodukuje hlavní myšlenky daného díla
Literární teorie	Provede rozbor daného textu Na základě charakteristických rysů rozpozná autora daného díla
Práce s literárním textem	Provede rozbor vybraného díla Shrne hlavní myšlenky a diskutuje o nich Popíše charakteristické rysy vybraného literárního směru Přihadí autora k literárnímu směru
Tvůrčí psaní	Vytvoří vlastní literární text Volí vhodné jazykové prostředky na základě nabytých znalostí z literární teorie
Vlastní četba a návštěva kulturních zařízení	Najde rozdíly ve ztvárnění stejného námětu v různých zpracováních

OSV – Kreativita – Tvůrčí psaní

OSV – Komunikace – Popis, Líčení

OSV – Komunikace – Charakteristika

OSV – Hodnoty, postoje a praktická etika – Mluvní cvičení, Diskuse a hry

MedV – Tvorba mediálních sdělení – Hlavní charakteristiky mediálního sdělení, druhy mediálních sdělení

MedV – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení – Publicistika

MedV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – Výtah, Zpráva a oznámení

4.1.1.8 Český jazyk a literatura: 8. ročník

Časová dotace: 4 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Mluvený projev – referát Praktické a zážitkové naslouchání Kritické naslouchání – objektivní a subjektivní sdělení	Odlišuje fakta a názory Diskutuje o vybraných faktech a ověřuje si je
Vlastní tvořivé psaní – úvaha - aktuální společenské jevy; Komunikační žánry – diskuse Praktické naslouchání – výchova k empatii, podnět k jednání Kritické naslouchání – komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu Mluvený projev – základní mluvené žánry podle komunikační situace	Ověřuje informace z masmédií K informacím z masmédií zaujímá kritický postoj Vyjádří svůj postoj k reklamám
Komunikační žánry – připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek	Hovoří plynule, jasně a srozumitelně na zadané téma Dodržuje dějovou linii
Diskuze	Přispívá do diskuze Respektuje pravidla dialogu
Písemný projev – výpisek, výtah Čtení jako zdroj informací Klíčová slova daného textu	Vytvoří si výtah či výpisky z předem připraveného textu Vyhledává klíčová slova
Zásady kultivovaného projevu Komunikační žánry - charakteristika literárních postav – přirovnání, přenesené významy, rčení, přísloví Subjektivně zabarvený popis (líčení) – personifikace, epiteta, přirovnání	Vytvoří gramaticky i věcně smysluplný text
Obecné poučení o jazyce – skupiny slovanských jazyků	Správně zařadí češtinu mezi ostatní slovanské jazyky Používá spisovnou výslovnost
Slovní zásoba - slova přejatá Výslovnost	Zná význam běžně používaných slov cizího původu Používá tato v mluveném i písemném projevu
Obecné poučení o jazyce – rozvrstvení národního jazyka, kultura jazyka a řeči Útvary českého jazyka	Rozeznává podoby českého jazyka, vyjadřuje se spisovně Využívá jazyka jako prostředku k dorozumívání
Slovní zásoba a tvoření slov - slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, způsoby tvoření slov	Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu i s různými typy slovníků
Tvarosloví – slovní druhy,	Rozliší ohebné a neohebné slovní druhy

mluvnické významy a tvary slov Pravopis lexikální a morfologický	Rozliší slovesa na dokonavá a nedokonavá a určí třídu a vzor
Skladba – výpověď a věta, stavba věty, tvoření vět	Hodnotí větu jednoduchou podle různých kritérií Zvolí vhodné jazykové prostředky na základě dané situace
Skladba - souvětí podřadné a souřadné, stavba textu	Rozlišuje různé druhy souvětí, věty hlavní a vedlejší Tvoří souvětí podřadná i souřadná
Skladba – věta a souvětí Syntaktický pravopis	Provede grafické znázornění stavby věty jednoduché i souvětí Zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický
Literární druhy a žánry	Na základě teoretických znalostí určí autora podle charakteristických rysů
Samostatný přednes Účast na kulturních akcích	Volí si četbu přiměřenou svým možnostem a hodnotí ji Vyjadřuje své pocity z přečteného textu Zhodnotí vybrané divadelní či filmové představení
Tvorba vlastních textů	Zná základní literární pojmy Využívá teoretické znalosti při vlastní tvorbě
Literární druhy a žánry Představitelé různých žánrů	Rozliší literaturu hodnotnou a konzumní Vybere si vhodnou četbu a diskutuje o ní Zná představitele různých žánrů
Literatura faktu, populárně-naučná, adaptace literárních děl, filmová, televizní	Orientuje se ve vybraných druzích literárních textů Zná hlavní představitele vybraných druhů literárních textů

MedV – Tvorba mediálního sdělení – Média a společnost

MedV – Práce v realizačním týmu – Média a společnost

MedV – Fungování a vliv médií ve společnosti – Média a společnost

MedV – Stavba mediálních sdělení – Média a společnost

MedV – Vnímání autora mediálních sdělení – Média a společnost

4.1.1.9 Český jazyk a literatura: 9. ročník

Časová dotace: 4 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Výklad, výtah	Ovládá mluvený a psaný projev Provede rozbor textu a ověřuje fakta
Mluvený projev	Rozpozná subjektivní a objektivní sdělení Kriticky zhodnotí sdělení
Publicistické útvary	Kriticky zhodnotí informace prezentovány reklamou či masmédií
Proslov, vypravování, diskuse	Vytvoří text a formuluje myšlenky v logické posloupnosti
Mluvní cvičení	Vede monolog i dialog na známé i neznámé téma Vhodně argumentuje
Diskuse	Dodržuje zásady komunikace

	Formuluje vlastní myšlenky Vhodně reaguje na argumenty
Odborný styl	Na základě nabytých znalostí a dovedností vytvoří vlastní text
Zvuková stránka jazyka	Dbá na správnou výslovnost i intonaci V mluveném i písemném projevu používá vhodná cizí slova Zná význam používaných cizích slov
Tvoření slov	V mluveném i písemném projevu používá slova přeneseného významu
Skladba	Vhodně užívá významové vztahy ve větě a souvětí Rozlišuje druhy souvětí Provádí grafické rozbory
Zvuková stránka jazyka, tvarosloví	Dodržuje správný pravopis Zdůvodňuje pravopisné jevy
Tvůrčí psaní	Vytvoří vlastní literární text na předem zadané téma
Četba, čtenářský deník	Kriticky zhodnotí hodnotu literárního díla Uvede příklad konzumní literatury
Literární pojmy	Charakterizuje a orientuje se v základních literárních druzích a žánrech Porovnává je mezi sebou a uvede hlavní představitele
Česká a světová novověká literatura	Charakterizuje základní literární směry Uvede hlavní představitele české a světové literatury

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – Světová literatura 2. pol. 20. stol. (Anglie, Itálie, USA)

VMEGS – Jsme Evropané – Česká literatura 1945 – 1948

MV – Multikulturalita – Diskuse (etnické menšiny, multikulturalita)

MV – Lidské vztahy – Četba, čtenářský deník, Česká literatura 2. pol. 50 a 60. let

MV – Kulturní diference – Diskuse, mluvní cvičení, argumenty

4.1.2 Vzdělávací obor: Anglický jazyk

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

I. stupeň

Výuka anglického jazyka v 1. období tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání žáků. Proto je nejdůležitější probuzení zájmu o výuku angličtiny a vytváření pozitivního vztahu k učení cizímu jazyku. Abychom toho dosáhli, musí být vyučovací hodiny angličtiny prostoupeny zajímavostmi a pro žáky poutavými činnostmi, hrami a písničkami.

Snažíme se, aby žák porozuměl vyslechnutému sdělení, uměl ho opakovat, uměl použít naučená slova v jednoduchém spojení, aby dovedl základní slova a jednoduché věty přečíst a slova i zapsat, popřípadě k nim nakreslit obrázek.

Výuka jazyka vychází z jeho praktického použití. Výklad pravidel gramatiky je omezen na nezbytně nutné minimum. Slovní zásoba je volena především z okruhu zájmů dětí tohoto věku. Upevňování, procvičování a využití slovní zásoby v jednoduchých větách spojujeme vždy s činnostmi s konkrétním předmětem, obrázkem – s tzv. názorem.

Využíváme zvukových nahrávek, anglických říkanek a písniček, z nichž některé se žáci učí zpaměti

Výchovně vzdělávací cíle:

- motivovat žáky k zájmu o anglický jazyk, učit se vnímat a napodobovat melodii a rytmus anglického jazyka
- naučit žáky základní slovní zásobu z jim blízkých oblastí (činnosti s obrázky nebo předměty)
- naučit žáky jednoduchá základní pravidla gramatiky a základní zdvořilostní fráze
- základní fráze a obraty procvičovat s pomocí CD a manuálních činností
- s pomocí obrázků vytvářet a obměňovat první krátké rozhovory
- rozumět jednoduchým pokynům v anglickém jazyce a reagovat na ně
- vést žáky k získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené jednoduché texty
- získávat první poznatky o zemích, kde se mluví anglicky

II. stupeň

Anglický jazyk na 2. stupni základní školy je vyučován v šestém až devátém ročníku při časové dotaci tři hodiny týdně. Tematicky navazuje na 1. stupeň. Výuka probíhá ve třídách. Využíváme i odbornou počítačovou učebnu. Základem výuky je rozvoj čtyř řečových dovedností – konverzace, poslech, čtení a psaní. Důkaz je kladen na komunikativní schopnosti žáka s cílem dorozumět se v běžných životních situacích a pohovořit o jednoduchých tématech. Součástí je také poslech s porozuměním, porozumění čtenému textu přiměřené obtížnosti a jeho reprodukce. Žáci se seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí, pracují na projektech, a to přibližně jednou za 2 měsíce. Průřezová témata jsou realizována v každém ročníku v rámci tematických celků učebnice „Project“

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení:

- Seznamujeme žáky s novou jazykovou strukturou prostřednictvím hlavních postaviček, pak je seznamujeme s novou látkou na obrázkových kartách či prostřednictvím skutečných předmětů a činností,
- gramatiku a slovní zásobu opakujeme zábavnými písněmi a rapováním, pomocí známé písně či hry,
- sestavujeme s žáky obrázkový slovník, po každé lekci přidáváme nová slova a obrázky,
- motivujeme žáky k hledání správných řešení,
- instruujeme žáky k různým typům úloh,
- předkládáme modely gramatických a komunikativních struktur a vedeme žáky k jejich kreativnímu používání,
- zadáváme úkoly vedoucí k využívání vlastních zkušeností žáků, k individuálnímu přístupu k problému,
- umožňujeme práci s informacemi z různých zdrojů a vede žáka k práci s nimi.

Kompetence k řešení problémů:

- Zařazujeme do výuky aktivity, při kterých žáci řeší jazykový problém, například různé rébusy a skládačky,
- učíme nová slova a slovní spojení pomocí obrázků, skutečných předmětů, mimikou či gesty, žák odhaduje význam podle této nápovědy,
- zařazujeme taková poslechová cvičení, při kterých žáci prokáží porozumění slyšenému textu a pochopení jazykové struktury,
- učíme žáky psát slova, a to vybíráním vhodných slov do svých odpovědí, do otázek či do krátkých vět,
- vystavujeme žáky takovým jazykovým strukturám, které jsou pro ně zcela nové a kterým mají porozumět na základě kontextu, není nutná jejich aktivní znalost.

Kompetence komunikativní:

- Systematicky motivujeme žáky a rozvíjíme jejich řečové dovednosti prostřednictvím zajímavých témat,
- kombinujeme nové poznatky s již probranými ke konci každé lekce a rozvíjíme tak žákovy schopnosti obměňovat jejich vyjadřovací repertoár,
- diskutujeme s žáky částečně v češtině, pak se žáci snaží stručně říct hlavní děj v angličtině, na II. stupni diskutujeme s žáky převážně v angličtině,
- klademe otázky a pomáháme žákům s odpovědí, postupně je dovedeme k tomu, že odpovídají bez učitelovy pomoci a nakonec klade otázky sám svým spolužákům,
- zařazujeme do výuky hry, při kterých žáci používají angličtinu v kontextu, živě a smysluplně.

Kompetence sociální a personální:

- Zařazujeme do hodiny na konci školního roku diskusi se žáky o tom, co se naučili, co se jim nejvíce líbilo a co by potřebovali více procvičit, vybízíme je k hodnocení svého celkového výsledku a celé práce v průběhu školního roku,
- vytváříme podmínky pro práci ve skupině, k vytvoření a respektování pravidel práce v týmu, vedeme žáky ke spolupráci,
- uplatňujeme individuální přístup ke každému žákovi (talentovaní žáci, žáci se specifickou poruchou učení),
- vytváříme a upevňujeme partnerský vztah učitel – žák a vnášíme přátelskou atmosféru do procesu učení,
- směřujeme žáky k pozitivním hodnotám a postojům.

Kompetence občanské

- Seznámíme žáky se stylem výuky a se svými požadavky na přípravu na výuku, čímž je připravujeme na chápání principů demokracie, tj. práv ale i povinností každého jedince ve společnosti,
- seznamujeme žáky s britskou kulturou a rozvíjíme tak jejich povědomí o jiných kulturách,
- vedeme žáky k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům i k učiteli,
- respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáků.

Kompetence pracovní

- Zařazujeme do úvodu lekce „zahřívací“ aktivity, a tak koncentrujeme žáky na další činnosti v hodině,
- uvedeme žáky do problematiky hodiny se zavřenou učebnicí, aby po jejím otevření byl žák již s daným tématem již obeznámen,
- zařazujeme zábavné aktivity při opakování látky a poskytujeme tak žákům možnost procvičování a ukotvování jazyka příjemným způsobem,
- představíme nová slovíčka příběhu učebnice před poslechem jeho dílčích epizod,
- seznamujeme žáky s psanou podobou jazyka nejdříve na běžných slovech,
- podporujeme a rozvíjíme volné vlastnosti, trpělivost, vytrvalost, pracovitost a smysl pro povinnost,
- zadáváme a kontrolujeme domácí přípravu,
- vedeme žáky k samostatnosti, rozhodnosti, kreativitě.

4.1.2.1 Anglický jazyk: 3. ročník

Časová dotace: 3 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Rodina, škola, volný čas, domov Classroom English Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět Vytvoření základních komunikačních pravidel Sloveso „to have got“	Rozšiřuje slovní zásobu podle jednotlivých probíraných témat Procvičuje výslovnost slovní zásoby Foneticky správně zopakuje slovo (učitel, nahrávka)
Rodina, škola, volný čas, domov Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět Colours Numbers	Zjišťuje podobnost výslovnosti některých slovíček, výslovnost odhaduje a kontroluje se slovníky Vytváří krátké texty na základě znalosti slovíček a stavby anglické věty Využívá říkadla a písničky a básničky k procvičení výslovnosti a slovní zásoby Seznamuje se s tvořením věty oznamovací, tázací, záporné a krátké odpovědi v čase přítomném
Pozdravy formální i neformální Greetings Hello Přídavná jména Neurčitý člen/an Sloveso „to be“ Numbers 1 – 20 Counting Parts of the body	Reaguje na běžné pokyny učitele Reprodukuje pokyny nebo je přímo zadává svým spolužákům
Rodina, škola, volný čas, domov,	Používá písemnou podobu slov

Classroom English Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět Spolupráce, vyjádření zájmu Měsíce v roce Domácí mazlíčci Classroom English	Vytváří vlastní texty při popisování věcí kolem sebe
Rodina, škola, volný čas, domov Dny v týdnu	Vyhledává hlavní myšlenky jednoduchých dialogů Reprodukuje anglicky hlavní myšlenky konverzace
School Animals Face	Doplňuje neúplnou grafickou podobu slova Bezchybně opíše slovo Uspořádá písmena daného slova do správného pořadí

OSV – Kreativita – Project „ My family“

OSV – Komunikace – Rozhovory

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – Mateřský jazyk, cizí jazyk?, Čeština nebo angličtina?,

Christmas, New Year , Easter

VMEGS – Jsme Evropané – Abeceda x Alphabet

MV – Multikulturalita – Rodný jazyk a cizí jazyk

MV – Kulturní difference – Halloween, Christmas, New Year, Easter

EV – Ekosystémy – Animal safari

4.1.2.2 Anglický jazyk: 4. ročník

Časová dotace: 3 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Volný čas, jídlo, škola, oblékání, povolání, bydliště, kalendářní rok (svátky, roční období, hodiny, dny v týdnu), počasí, příroda Slovní zásoba probíraných tematických okruhů Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět Verbs - to be, to have got	Osvojuje si slovní zásobu probíraných témat Rozšiřuje slovní zásobu témat podle svého zájmu Vytváří jednoduché věty v čase přítomném prostém Vytváří věty oznamovací a tázací Odpovídá krátkou odpovědí Osvojuje si dodržování pořádku slov ve větě
Slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů Texty – články v učebnici, časopisy, jednoduché původní texty, pohádky, příběhy Poslech – audionahrávky ke cvičením v učebnici, jednoduché písně	Zachycuje hlavní myšlenku textu Vybere klíčová slovíčka, slovní vazby Chápe obsah a smysl sdělení Využívá říkanky a písničky

Texty – články v učebnici, časopisy, jednoduché původní texty, pohádky, příběhy Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	Odhaduje význam neznámých slov v kontextu věty a celého textu Reprodukuje obsah a smysl jednoduchých textů
Texty – články v učebnici, časopisy Slovní zásoba v komunikačních situacích Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět	Vyhledává informace v jednoduchém textu Odpovídá na otázku se znalostí obsahu textu Porovnává odpovědi spolužáků a opravuje je
Abecední slovník učebnice, běžně dostupné slovníky na internetu Slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	Vyhledává slovíčka a termíny na internetu
Doplňovací cvičení, formuláře Portfolia Slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět	Vytváří vlastní jednoduché materiály k osvojovaným tématům Udržuje gramatickou a formální správnost textu Seznamuje se s formuláři v anglickém jazyce
Timetable Present Simple Tense	Reprodukuje hlavní myšlenku textu Vybírá klíčová slovíčka, slovní vazby Reprodukuje obsah a smysl sdělení
Konverzační cvičení Dovednosti – poslech, čtení, mluvení, psaní	Obměňuje text za účelem aktivního používání jazyka Aplikuje učební texty na procvičení vazeb a slovíček
Konverzační cvičení Dovednosti – poslech, čtení, mluvení, psaní Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět	Procvičuje modelové dialogy Aktivně vede rozhovor a podílí se na něm Užívá zdvořilostních vazeb Poskytuje v rozhovoru požadované informace

OSV – Kreativita – Project „ Healthy/Unhealthy“

OSV – Komunikace – Rozhovory

VMGES – Evropa a svět nás zajímá – Sports time – Olympic Games, Christmas, New Year, Easter

VMGES – Jsme Evropané – Hello again!, Valentine’s Day, Easter

MV – Kulturní diference – Halloween, Valentine’s Day, Easter

EV – Ekosystémy – Amazing animals

4.1.2.3 Anglický jazyk: 5. ročník

Časová dotace: 3 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Zvuková podoba jazyka – základní výslovnostní návyky, zvuková podoba slov	rozumí a reaguje na jednoduché pokyny a otázky učitele
Zvuková a grafická podoba jazyka Poslech a porozumění Základní otázky – What, when, who, where, how..... Slovní zásoba	rozumí jednoduchým větám v běžných životních situacích rozumí a reaguje na jednoduché pokyny a otázky učitele
Zvuková a grafická podoba jazyka Poslech a porozumění Slovní zásoba	rozumí jednoduchým a zřetelným poslechovým cvičením
Základní gramatické struktury a typy vět – otázky, odpovědi Slovní zásoba – pozdravení, představování, poděkování, číslovky, dny v týdnu Osobní informace – věk, bydliště, rodina, koníčky Sloveso být / mít Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, zvířata, čas Slovesné časy – přítomný čas prostý a průběhový	s pomocí jednoduchých frází mluví o své rodině, kamarádech, volném čase zeptá se na základní osobní informace reaguje na otázku
Tematické okruhy – domov, rodina, škola, kamarádi, popis osoby, volný čas, koníčky, sport, bydlení, čas, denní rutina Slovesné časy – přítomný čas prostý a průběhový Sloveso být / mít / umět	pomocí jednoduchých vět pohovoří o událostech z každodenního života popíše osoby a místa ze svého okolí
Slovní zásoba Základní konverzační fráze	reaguje na otázky, vyjadřuje souhlas a nesouhlas
Práce se slovníkem Čtení s porozuměním Čtení krátkých textů Vyhledávání informací	čte s porozuměním jednoduché texty rozumí jednoduchým písemným zadáním a samostatně podle nich pracuje
Psaní v cizím jazyce Tematické okruhy – domov, rodina, škola, kamarádi, popis osoby, volný čas, koníčky, sport, bydlení, čas	čte přiměřeně obtížné texty se správnou výslovností rozumí informacím ve čteném textu pracuje se slovníkem
Krátké texty v cizím jazyce	pomocí jednoduchých vět napíše o sobě a své rodině, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
Základní osobní údaje	vyplní jednoduchý formulář o sobě

OSV – Komunikace – Základní konverzační fráze

OSV – Rozvoj schopností poznávání – Základní gramatické struktury a typy vět – otázky, odpovědi

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – Čtení krátkých textů (Velká Británie)

VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – Čtení krátkých textů (Velká Británie)

VMEGS – Jsme Evropané – Čtení krátkých textů (Velká Británie)

MV – Multikulturalita – Čtení krátkých textů (Velká Británie)

4.1.2.4 Anglický jazyk: 6. ročník

Časová dotace: 3 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Zvuková a grafická podoba jazyka Výslovnost, slovní a větný přízvuk, intonace Poslech a porozumění Slovní zásoba	orientuje se v jednoduchých a zřetelných poslechových cvičeních
Poslech a porozumění učiteli, spolužákům, audionahrávkám Základní otázky – What, when, who, where, how..... Slovní zásoba	rozumí jednoduché konverzaci v běžných situacích a vhodně na ni reaguje rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele
Základní gramatické struktury a typy vět – otázky, odpovědi Slovní zásoba - představování, omluva, poděkování, prosba, žádost Osobní informace	zeptá se na základní osobní informace reaguje na otázku
Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, zvířata, příroda, cestování Slovesné časy – přítomný čas prostý a průběhový, minulý čas prostý	s pomocí jednoduchých frází mluví o své rodině, kamarádech, volném čase
Tematické okruhy – domov, rodina, škola, kamarádi, popis osoby, volný čas, koníčky, nákupy, jídlo, počasí, sport, bydlení Slovesné časy – přítomný čas prostý, průběhový, minulý čas prostý Základní konverzační fráze	pomocí jednoduchých vět pohovoří o událostech z každodenního života popíše osoby a místa ze svého okolí
práce se slovníkem	čte přiměřeně obtížné texty se správnou výslovností

čtení s porozuměním čtení krátkých textů vyhledávání informací	rozumí informacím ve čteném textu pracuje se slovníkem
čtení s porozuměním slovní zásoba Reálie anglicky mluvících zemí – Velká Británie	čte s porozuměním jednoduché texty
psaní v cizím jazyce práce se slovníkem Tematické okruhy – domov, rodina, škola, kamarádi, popis osoby, volný čas, koníčky, nákupy, počasí, sport, bydlení, zvířata	pomocí jednoduchých vět napíše o sobě a své rodině, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
krátké texty v cizím jazyce	rozumí jednoduchým písemným zadáním a samostatně podle nich pracuje

OSV – Komunikace – Základní konverzační fráze a témata

OSV – Rozvoj schopností poznávání – Základní gramatické struktury a typy vět – otázky, odpovědi

MV – Multikulturalita – Reálie Velké Británie

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – Reálie Velké Británie

VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – Reálie Velké Británie

4.1.2.5 Anglický jazyk: 7. ročník

Časová dotace: 3 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Zvuková a grafická podoba jazyka Poslech a porozumění Slovní zásoba	rozumí jednoduchým poslechovým cvičením vhodně reaguje na poslechová cvičení
Zvuková a grafická podoba jazyka Poslech a porozumění Základní otázky – What, when, who, where, how..... Slovní zásoba	rozumí jednoduché konverzaci v běžných situacích a vhodně na ni reaguje zapojí se do jednoduchých rozhovorů
Základní gramatické struktury a typy vět – otázky, odpovědi Slovní zásoba - představování, omluva, poděkování, prosba, žádost, rada Osobní informace	zeptá se na základní informace v běžných životních situacích odpoví na jednoduché otázky týkající se jeho osoby
Tematické okruhy – rodina, škola, kamarádi, volný čas, koníčky, cestování, zážitky a zkušenosti,	s pomocí jednoduchých frází mluví o své rodině, kamarádech, volném čase s pomocí gramatických jevů vyjádří, co právě teď dělá

budoucnost Slovesné časy – přítomný čas prostý a průběhový, minulý čas prostý a průběhový, předpřítomný čas Modální slovesa - should / must /have to Somebody /anybody / nobody, everybody Základní konverzační fráze	používá gramatické jevy k vyjádření obvyklých činností
Tematické okruhy – domov, rodina, škola, kamarádi, popis osoby, volný čas, koníčky, nákupy, kultura, sport, bydlení Slovesné časy Základní konverzační fráze	pomocí jednoduchých vět pohovoří o událostech z každodenního života používá základní gramatická pravidla
práce se slovníkem čtení s porozuměním čtení krátkých textů vyhledávání informací	čte přiměřeně obtížné texty se správnou výslovností rozumí informacím ve čteném textu rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům pracuje samostatně se slovníkem
čtení s porozuměním slovní zásoba Reálie anglicky mluvících zemí - Velká Británie	v přiměřeně obtížných textech pozná známé fráze najde v textu základní informace
psaní v cizím jazyce Tematické okruhy – domov, rodina, škola, kamarádi, volný čas, koníčky, cestování	s pomocí osvojených gramatických pravidel napíše krátký text o své rodině, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
krátké texty v cizím jazyce	rozumí jednoduchým písemným zadáním a samostatně podle nich pracuje

OSV – Rozvoj schopností poznávání – Základní gramatické struktury a typy vět – otázky,
odpovědi

OSV – Komunikace – Základní konverzační fráze a témata

MV – Multikulturalita – Reálie Velké Británie

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – Reálie Velké Británie

VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – Reálie Velké Británie

4.1.2.6 Anglický jazyk: 8. ročník

Časová dotace: 3 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Zvuková a grafická podoba jazyka Poslech a porozumění Slovní zásoba	rozumí jednoduchým poslechovým cvičením vhodně reaguje na poslechová cvičení
Zvuková a grafická podoba jazyka Poslech a porozumění učiteli, spolužákům audionahrávce, videu Základní otázky – What, when, who, where, how..... Slovní zásoba	rozumí jednoduché konverzaci v běžných situacích a vhodně na ni reaguje reprodukuje jednoduchá poslechová cvičení získá informace z jednoduchého, pomalu a zřetelně pronášeného poslechového textu
Základní gramatické struktury a typy vět – otázky, odpovědi Slovní zásoba - představování, omluva, poděkování, prosba, žádost, rada, souhlas, nesouhlas Osobní informace	zeptá se na základní informace v běžných životních situacích aktivně se zapojí do jednoduché konverzace
Tematické okruhy – domov, rodina, zdraví, lidské tělo, volný čas, oblečení, zvířata, příroda, cestování Slovesné časy – přítomný čas prostý a průběhový, minulý čas prostý a průběhový, předpřítomný čas, budoucí čas will x going to Pravidelná x nepravidelná slovesa who x which x that	konverzuje pomocí známých frází o jednoduchých tématech používá gramatické jevy k vyjádření obvyklých činností
Tematické okruhy – domov, rodina, zdraví, lidské tělo, volný čas, oblečení, zvířata, příroda, cestování Slovesné časy - přítomný čas prostý a průběhový, minulý čas prostý a průběhový, předpřítomný čas, budoucí čas will x going to Základní konverzační fráze	pomocí jednoduchých vět pohovoří o událostech z každodenního života používá základní gramatická pravidla a slovesné časy
práce se slovníkem čtení s porozuměním čtení krátkých textů v učebnici a časopisech vyhledávání informací v textu	čte přiměřeně obtížné texty se správnou výslovností rozumí informacím ve čteném textu najde v textu základní informace pracuje samostatně se slovníkem
čtení s porozuměním slovní zásoba Reálie anglicky mluvících zemí - Austrálie	v přiměřeně obtížných textech najde konkrétní informace
Formulář, dotazník	vyplní správné údaje o své osobě ve formuláři
psaní v cizím jazyce	s pomocí osvojených gramatických pravidel napíše krátký

Tematické okruhy – domov, rodina, zdraví, lidské tělo, volný čas, oblečení, zvířata, příroda, cestování	text o své rodině, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech reaguje na jednoduchá písemná sdělení

OSV – Rozvoj schopností poznávání – Základní gramatické struktury a typy vět – otázky, odpovědi

OSV – Komunikace – Základní konverzační fráze a témata

MV – Multikulturalita – Realie Austrálie

4.1.2.7 Anglický jazyk: 9. ročník

Časová dotace: 3 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Zvuková a grafická podoba jazyka Poslech a porozumění Slovní zásoba	rozumí jednoduchým poslechovým cvičením vhodně reaguje na poslechová cvičení získává informace z jednoduchých poslechových textů
Zvuková a grafická podoba jazyka Poslech a porozumění Základní otázky – What, when, who, where, how..... Slovní zásoba	rozumí konverzaci v běžných situacích a vhodně na ni reaguje reprodukuje jednoduchá poslechová cvičení získá informace z jednoduchého, pomalu a zřetelně pronášeného poslechového textu
Základní gramatické struktury a typy vět – otázky, odpovědi Slovní zásoba - představování, omluva, poděkování, prosba, žádost Osobní informace	zeptá se na základní informace v běžných životních situacích aktivně se zapojí do jednoduché konverzace
Tematické okruhy – volný čas, práce, sport, cestování, zdraví, komunikace a media, kultura, popis charakteru Slovesné časy - přítomný čas prostý a průběhový, minulý čas prostý a průběhový, předpřítomný čas, budoucí čas will x going to Podmínkové věty Trpný rod Frázová slovesa	konverzuje pomocí známých frází o jednoduchých tématech používá gramatické jevy k vyjádření obvyklých činností
Tematické okruhy – volný čas, práce, sport, cestování, zdraví, komunikace a media, kultura, popis charakteru Slovesné časy Základní konverzační fráze	samostatně hovoří o běžných životních situacích požívá osvojená gramatická pravidla a slovesné časy
práce se slovníkem	čte přiměřeně obtížné texty se správnou výslovností

čtení s porozuměním čtení krátkých textů vyhledávání informací	rozumí informacím ve čteném textu odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu vyhledává informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku
čtení s porozuměním slovní zásoba Reálie anglicky mluvících zemí - USA	reprodukuje informace získané z textu
psaní v cizím jazyce Tematické okruhy – volný čas, práce, sport, cestování, zdraví, komunikace a média, kultura, popis charakteru	s pomocí osvojených gramatických jevů napíše jednoduché texty týkající s jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduchá písemná sdělení

OSV – Rozvoj schopností poznávání – Základní gramatické struktury a typy vět – otázky, odpovědi

OSV – Komunikace – Základní konverzační fráze a témata

MV – Multikulturalita – Reálie USA

4.1.3 Vzdělávací obor: Konverzace v anglickém jazyce

Vyučovací předmět: Konverzace v anglickém jazyce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Konverzace v anglickém jazyce navazuje na předmět Anglický jazyk a rozvíjí komunikační schopnosti žáků tak, aby byli schopni lépe se dorozumět v běžných situacích. Při činnostech trénují dovednost poslechu s porozuměním, zlepšují si výslovnost, rozšiřují slovní zásobu a automatizují dovednosti, související s gramaticky správným vyjadřováním. Žáci pracují i s psaným textem, zejména s články z časopisů, z nichž prostřednictvím anglického jazyka získávají poznatky o anglicky mluvících zemích a jiné zajímavé informace, související s probíraným učivem. Se vzdělávacím obsahem předmětu jsou propojena průřezová témata, která přispívají k rozvoji osobnosti žáka.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Učíme žáky pracovat se studijními materiály, vedeme je k úsilí o pochopení informací a uvádění věcí do souvislostí, trénujeme s žáky jejich paměť,

- vedeme žáky k posuzování vlastního pokroku a postupným zdokonalováním dovednosti konverzovat v anglickém jazyce,
- budujeme pozitivní vztah k předmětu a vzbuzujeme zájem o další studium.

Kompetence k řešení problémů

- Rozvíjíme u žáků logické myšlení,
- vedeme žáky k praktickému využívání poznatků, k vytrvalosti, k objevování různých variant řešení úkolů a k uvážlivému rozhodování.

Kompetence komunikativní

- Prostřednictvím témat ze života žáků, zajímavých textů a podnětných otázek vedeme žáky k formulování vlastních myšlenek, k výstižnému a kultivovanému projevu, k pozornému naslouchání promluvám jiných lidí a k vhodným reakcím na ně.

Kompetence sociální a personální

- Navozováním vhodných situací učíme žáky spolupracovat na úkolu, pomáhat si a vzájemně se respektovat a zvýšit samostatnost žáků,
- kladným hodnocením každého pokroku zvyšujeme i jejich sebedůvěru.

Kompetence občanské

- Při všech příležitostech, které poskytnou konverzační témata, vedeme žáky k vědomí práv a povinností souvisejících se školou a prací, mezilidskými vztahy, zdravím a životním prostředím.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k návyku plnění pracovních povinností,
- pokládáme základy k tomu, aby se v budoucnu žákům znalost anglického jazyka mohla stát výhodou v jejich pracovním uplatnění.

4.1.3.1 Konverzace v anglickém jazyce: 6. ročník

Časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Poslechová cvičení k nácvičku schopnosti rozumět. Návštěva divadelního představení v anglickém jazyce nebo zhlédnutí filmu v anglickém znění.	rozumí přiměřeně náročným anglickým promluvám, obsahově spojenými s konverzačními tématy. pochopí situační humor divadelní hry nebo filmu
Popis pravidelných činností dne v různých osobách. Souvislá promluva na daná témata. Učební texty určené k osvojení vazeb a frází.	reprodukuje obsah slyšených a čtených sdělení. odpoví na otázky k učebním nahrávkám a textům. vyjádří svůj názor na předmět hovoru, mluví o svých zkušenostech a zážitcích. samostatně hovoří po přípravě na téma podle zadání zapojí se do konverzace na dané téma
Krátké učební texty tematicky navazující na aktuálně probírané učivo předmětu Anglický jazyk. Krátké texty o anglicky mluvících zemích Úvod do extensive reading	čte s porozuměním učební texty. zkvalitňuje svůj informační zisk z čteného anglického textu.

OSV – Komunikace

4.1.3.2 Konverzace v anglickém jazyce: 7. ročník

Časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Poslechová cvičení k nácvičku schopnosti rozumět. Návštěva divadelního představení v anglickém jazyce nebo zhlédnutí filmu v anglickém znění.	rozumí přiměřeně náročným anglickým promluvám, obsahově spojenými s konverzačními tématy. pochopí situační humor divadelní hry nebo filmu
Souvislá promluva na daná témata. Učební texty určené k osvojení vazeb a frází.	reprodukuje obsah slyšených a čtených sdělení. odpoví na otázky k učebním nahrávkám a textům. vyjádří svůj názor na předmět hovoru, mluví o svých zkušenostech a zážitcích. samostatně hovoří po přípravě na téma podle zadání zapojí se do konverzace na dané téma
Krátké učební texty tematicky navazující na aktuálně probírané učivo předmětu Anglický jazyk. Krátké texty o anglicky mluvících zemích. Extensive reading – přečte anglickou knihu.	čte s porozuměním učební texty. zkvalitňuje svůj informační zisk z čteného anglického textu.
Seznámení s mezinárodními zkouškami Seznámení s testovacími	zná složení mezinárodních jazykových zkoušek

OSV – Komunikace

OSV – Seberegulace a sebeorganizace

4.1.4 Vzdělávací obor: Německý jazyk

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Přispívá k chápání a objevování skutečností, poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa, snižuje jazykové bariéry, umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice v německy mluvících zemích, prohlubuje mezinárodní porozumění.

Formy realizace ve vyučovací hodině, skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací), práce se slovníkem a s autentickými materiály, hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k ověřování výsledků,
- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace.

Kompetence k řešení problémů

- Klademe vhodné otázky,
- umožňujeme volný přístup k informačním zdrojům,
- učíme žáky pochopit problém.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky komunikovat na odpovídající úrovni,
- vedeme žáky k naslouchání druhých lidí a vhodně na ně reagovat,
- vedeme žáky k výstižnému a souvislému projevu,
- učíme žáky vytvářet příležitosti pro komunikaci mezi žáky,

- vedeme žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ve skupině.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke spolupráci ve skupině,
- vedeme žáky k utváření příjemné atmosféry v týmu,
- učíme žáky sebekontroly,
- hodnotíme žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok,
- vedeme žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti,
- podněcujeme žáky k argumentaci.

Kompetence občanské

- Učíme žáky respektovat názory ostatních,
- učíme žáky zodpovědně se rozhodnout podle dané situace,
- vedeme žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů,
- vedeme žáky k diskuzi,
- vedeme žáky ke vzájemnému naslouchání.

Kompetence pracovní

- Podněcujeme žáky k efektivnímu organizování práci,
- napomáháme žákům při cestě ke správnému řešení,
- zohledňujeme rozdíly žáků ve znalostech a pracovním tempu.

4.1.4.1 Německý jazyk: 8. ročník

Časová dotace: 3 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
abeceda, pozdravy, představení se, pokyny při výuce, číslovky 1-20	osvojuje si správnou výslovnost seznamuje se s abecedou rozumí jednoduchým otázkám a adekvátně své úrovni na ně reaguje
pozdravy, představení se, základní slovesa a jejich časování	rozumí jednoduchým a zřetelně pronášeným promluvám
představení se, rodina, koníčky	rozumí jednoduchým dialogům a promluvám postřehne důležité informace v jednoduchých dialozích a promluvách

rodina, bydlení, školní pomůcky, časování základních sloves, žádost a poděkování	zapojuje se do jednoduchých dialogů na známé téma pozdraví, představí se užívá základní slovesa, podstatná jména, přídavná jména, zájmena
rodina, bydlení, škola, koníčky, barvy, přivlastňovací zájmena	pojmenuje základní věci a aktivity ve svém okolí a každodenní potřeby používá přivlastňovací zájmena jednoduše se vyjadřuje k danému tématu
elementární komunikační situace	reaguje na otázky na známá témata pokládá jednoduché otázky
pokyny, rozkazy a zákazy	orientuje se v základních pokynech
rodina, bydlení, koníčky	plynule čte jednoduché věty vyhledá důležitou informaci
školní pomůcky, bydlení, německy mluvící země	plynule čte krátké texty vyhledá v krátkém textu důležité informace
jméno, adresa, národnost, telefonní číslo a emailová adresa	orientuje se v jednoduchém formuláři správně doplní požadované informace do formuláře
vyprávění, pozvání, gratulace, práce se slovníkem	popíše sebe, svoji rodinu, školu a další známá prostředí a aktivity napíše pozvánku, blahopřání, vzkaz časuje základní slovesa používá přivlastňovací zájmena pracuje se slovníkem
popis osoby, větná stavba	rozumí jednoduchému písemnému sdělení reaguje písemnou formou na obsah přečteného textu

4.1.4.2 Německý jazyk: 9. ročník

Časová dotace: 3 hod. týdně

ŠVP výstupy	Učivo
upevňuje si správnou výslovnost rozumí otázkám a adekvátně své úrovni na ně reaguje	představení se, pokyny při výuce, číslovky
rozumí jednoduchým a zřetelně pronášeným promluvám	pozdravy, představení se, základní slovesa a jejich časování
rozumí dialogům a promluvám odpovídajícím své úrovni postřehne důležité informace v dialozích a promluvách	rodina, koníčky
zapojuje se do dialogů na známé téma pozdraví, představí se užívá pravidelná a základní nepravidelná slovesa, podstatná jména, přídavná jména, zájmena	rodina, bydlení, škola, časování pravidelných a vybraných nepravidelných sloves

pojmenuje věci a aktivity ve svém okolí a věci každodenní potřeby používá přivlastňovací zájmena, předložky jednoduše se vyjadřuje k danému tématu	rodina, bydlení, škola, koníčky, denní program, můj týden, u doktora, lidské tělo, jídlo a pití, v obchodě, školní předměty, dopravní prostředky, počasí, oblečení, orientace ve městě, popis cesty, přivlastňovací zájmena, předložky,
reaguje na otázky na známá témata pokládá jednoduché otázky	elementární komunikační situace
orientuje se v základních pokynech	pokyny, rozkazy a zákazy
plynule čte jednoduché věty vyhledá důležitou informaci	rodina, bydlení, koníčky
plynule čte krátké texty vyhledá v krátkém textu důležité informace	škola, bydlení, cestování
orientuje se ve formuláři správně doplní požadované informace do formuláře	jméno, adresa, národnost, telefonní číslo a emailový adresa
popíše sebe, svoji rodinu, školu a další známá prostředí a aktivity napíše pozvánku, blahopřání, vzkaz časuje základní slovesa používá přivlastňovací zájmena pracuje se slovníkem	vyprávění, pozvání, gratulace, práce se slovníkem
rozumí jednoduchému písemnému sdělení reaguje písemnou formou na obsah přečteného textu	popis, vyprávění, větná stavba

4.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

4.2.1 Vzdělávací obor: Matematika

Vyučovací předmět: Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

I. stupeň

Matematické vzdělávání pomáhá žákům vnímat význam matematiky v praktickém životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Rozvíjí pozornost, vytrvalost a schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, slovně i písemně vyjadřují výsledky svého pozorování. Při výuce nelze stanovit přesnou hranic i mezi etapou vytváření konkrétních představ a mezi etapou vytváření pojmů. Mnoho pojmů se i v tomto období utváří ve vědomí žáků postupně na základě soustavně prováděných činností, neustálým obohacováním dosavadních představ.

Výchovné strategie (cíle)

- osvojování matematických početních výkonů, postupů, základů matematického jazyka
- rozšíření číselného oboru, utvrzení představ o desítkové soustavě
- postupné zdokonalování přesnosti matematického vyjadřování
- prostor pro aktivní projev žáka – vymýšlení slovních úloh
- grafické projevy žáka – od kresleného obrázku k náčrtům a rýsování
- vytváří jednoduchá schémata, vést žáky ke grafické gramotnosti
- používání peněz při řešení úloh a obchodování

II. stupeň

Výuka probíhá převážně ve třídách, v některých hodinách se využívá učebny výpočetní techniky. Výuka v 6. ročníku vede k tomu, aby žáci byli schopni vysvětlit pojem desetinného čísla a provést s nimi příslušné početní operace. Dále se věnují geometrii v rovině a v prostoru. Důraz je kladen na přesnost a kvalitu rýsování. Prohloubí si znalosti o úhlech, trojúhelnících a jednoduchých tělesech. V učivu o dělitelnosti se žáci naučí rozpoznávat rozdíl mezi násobkem a dělitelem a používat je v praktických úlohách.

V 7. ročníku si žáci prohlubují znalosti o číselných oborech – racionální a celá čísla. Osvojují si veškeré početní operace a používají je ve slovních úlohách. Znalosti z geometrie si rozšiřují o shodná zobrazení a čtyřúhelníky. Důraz je kladen na představivost u žáků, rozlišení přímé a nepřímé úměrnosti, užití trojčlenky. V učivu o procentech je důraz kladen na pochopení pojmu procenta a jeho spojitost se zlomky a na rozlišení jednotlivých pojmů – základ, počet procent, procentová část.

Výuka v 8. ročníku je zaměřena na pojmy – druhá a třetí mocnina a odmocnina. Naučí se pracovat s matematicko-fyzikálními tabulkami a prakticky využívat Pythagorovu větu. Žáci se seznámí s novými pojmy – proměnná, neznámá, rovnost, rovnice, řeší praktické slovní úlohy. Žáci získávají představu o dalších rovinných a prostorových útvech.

V 9. ročníku žáci navazují na znalosti z 8. ročníku, které používají v učivu o lomených výrazech, podobnosti, soustavách lineárních rovnic a nerovnic. Nově se zavádí pojem funkce (lineární, konstantní, kvadratická) a goniometrické funkce ostrého úhlu. Rozšíří si znalosti o prostorových tělesech – jehlan, kužel, koule.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení:

- Klademe důraz na pozitivní motivaci a vzbuzujeme u žáků zájem o studium matematiky,
- předkládáme dostatek informačních zdrojů (učebnice, pracovní listy, matematické programy a internetové stránky s matematickou tematikou),
- používáme vhodné učební pomůcky (obrazy, rýsovací potřeby, modely těles),
- rozvíjíme kreativitu a učební dovednosti potřebné k samostatnému učení,
- věnujeme se dovednosti autokorekce chyb (pracovní sešit).

Kompetence k řešení problémů:

- Motivujeme žáky k řešení daného problému, napomáhá hledat řešení,
- zadáváme úkoly k posílení schopnosti žáků využívat vlastních zkušeností, individuálního přístupu k problému, znalosti a kreativity při jeho řešení,
- instruujeme žáky k různým typům úloh a jejich řešení,
- předkládáme modely matematických postupů, vedeme žáky k jejich porozumění a správnému používání.

Kompetence komunikativní:

- Učíme žáky správně používat matematickou terminologii,
- učíme žáky aplikovat matematické postupy v praxi,
- rozvíjíme dovednost porozumět, reprodukovat a písemně zpracovat matematické úlohy,
- vedeme k samostatnému ústnímu i písemnému vyjadřování.

Kompetence sociální a personální:

- Vedeme žáky k práci ve skupině, vytvoření pravidel práce a jejich respektování,
- uplatňujeme individuální přístup jak k talentovaným, tak i k žákům s SPU,
- vytváříme partnerské vztahy učitel – žák a vnášíme přátelskou atmosféru.

Kompetence občanské:

- Vedeme žáky k uvědomění si odpovědnosti k sobě, ke spolužákům i k učitelům,
- respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáků.

Kompetence pracovní:

- Rozvíjíme smysl pro povinnost (příprava na výuku),
- zadáváme a kontrolujeme domácí přípravu,
- vedeme žáky k samostatnosti.

4.2.1.1 Matematika: 1. ročník

Časová dotace: 4 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
obor přirozených čísel: 0-5, 5-10, 10-20 bez přechodu přes základ 10	pozná číslo, číslici, určí množství předmětů v reálné situaci vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru 20
čtení čísel a zápis čísel v oboru do 20 porovnávání čísel	čte, píše a používá číslice v oboru do 20, zná posloupnost čísel porovnává množství porovnává čísel (rovnost, nerovnost) zapiše znaménka $<$ $>$ $=$
číselná osa	určí číslo na číselné ose, na číselnou osu jej správně umístí, orientuje se na číselné ose
sčítá a odčítá do 20	sčítá a odčítá z paměti jednoduché příklady v oboru do 20
slovní úlohy	řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 vymodeluje početní úlohy
přečtení času – čas práce s modelem hodin – hodiny	orientuje se v základních pojmech měření času - sekunda, minuta, hodina, den, měsíc, rok
prostorová orientace	zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
práce s tabulkou práce s papírovými penězi - Kč	uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi
trojúhelník, obdélník, čtverec, kruh krychle, kvádr, koule	pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a jednoduchá tělesa
odhady práce s pravítkem	odhaduje velikost útvarů – větší, menší měří a odhaduje délku (1m, 2m) určí, co je delší, kratší odhaduje váhu - těžší, lehčí
modelace	útvary manipulativně znázorní pracuje se stavebnicí, skládá z papíru

OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – Slovní úlohy

4.2.1.2 Matematika: 2. ročník

Časová dotace: 5 hodin týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Úvodní činnosti v matematice Číselný soubor do 20 Číslo, číslice Slovní úlohy na +, -	počítá s názorem a činnostmi pomocí různých předmětů (kolečka, fazole, hrací kostka, pohádkové peníze, atp.) vytváří příběhy (slovní úlohy) s názorem
Přirozená čísla 0 - 100 Sčítání, odčítání do 100 Uvedení do desítkové soustavy	čte a píše, počítá předměty v oboru do 100 užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti zaokrouhluje čísla
Přirozená čísla 0 - 100 Sčítání, odčítání do 100 Číselné osy, počítadla	orientuje se v číselné řadě a číselné ose do 100
Přirozená čísla 0 - 100 Sčítání, odčítání do 100 Násobení přirozených čísel v oboru násobilky do 100	provádí pamětné i písemné početní operace do 100 umí spoje násobení 1, 2, 3, 4, 5 6, 7, 8, 9, 10
Přirozená čísla 0 - 100 Sčítání, odčítání do 100 Násobení přirozených čísel v oboru násobilky do 100, násobky 1, 2, 3, 4, 5 ,6, 7 ,8, 9, 10	řeší slovní úlohy a sám je tvoří učí se chápat úsudek používá násobení v praktických situacích řeší slovní úlohy na násobení umí spoje 1, 2, 3, 4, 5,6, 7, 8, 9, 10
Přirozená čísla 0 - 100 Sčítání, odčítání do 100 Malá násobilka Obchodování	řeší praktické úkoly sčítáním, odčítáním pomocí porovnávání, s užitím vztahů o n-více (méně) v oboru do 100 chápe analogii
Geometrie Rovinné obrazce – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh Tělesa	rozezná, pojmenuje a nakreslí základní rovinné útvary (trojúhelník, čtverec, kruh, obdélník) rozezná, vymodeluje jednoduchá tělesa (koule, válec, krychle, kvádr, jehlan, kužel)
Geometrie Základy rýsování	kreslí křivé a rovné čáry měří délku úsečky na cm
Geometrie Práce se čtvercovou sítí Práce se stavebnicí	dokresluje souměrný obrázek

OSV – Rozvoj schopností poznání – Obchodování

OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – Obchodování

4.2.1.3 Matematika: 3. ročník

Časová dotace: 5 hodin týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Porovnávání čísel	Porovnává čísla, soubory
Sčítání a odčítání s přechodem	Sčítá a odčítá s přechodem desítky

desítky	Vyvozuje úsudky
Násobení a dělení 2, 3, 4, 5	Dělí a násobí v oboru násobilky
Pořadí činitelů	Využívá posloupnost přirozených čísel
Sčítání a odčítání dvojciferných čísel z paměti	Vytváří si představu o čísle na základě názoru
Písemné sčítání dvojciferných čísel	Užívá písemné sčítání a odčítání dvojciferných čísel
Písemné odčítání dvojciferných čísel	Užívá písemné sčítání a odčítání dvojciferných čísel
Jednoduché slovní příklady	Řeší a tvoří jednoduché slovní příklady na +, -, *, : v oboru do 1000
Přirozená čísla v oboru do 1000	Sčítá a odčítá v oboru do 1000
Zaokrouhlování na desítky Porovnávání čísel	Zaokrouhluje čísla na desítky
Pamětné sčítání a odčítání	Užívá pamětné sčítání a odčítání
Jednotky hmotnosti	Pracuje s jednotkami hmotnosti (mg, g, dkg, kg, t)
Zaokrouhlování trojiciferných čísel	Zaokrouhluje čísla na desítky a stovky
Násobení a dělení 6, 7, 8, 9	Dělí a násobí v oboru násobilky
Písemné sčítání a odčítání	Užívá písemné +, -
Dělení se zbytkem	Dělí v oboru násobilky
Násobení a dělení v oboru malé násobilky	Dělí a násobí v oboru násobilky
Násobení násobků 10	Dělí a násobí v oboru násobilky
Slovní příklady	Orientuje se v posloupnostech Řeší a tvoří slovní úlohy na +, -, *, : Řeší slovní úlohy se dvěma početními výkony Řeší slovní úlohy z obchodování, využívá modely peněz Vyvozuje úsudky
Dělení mimo obor násobílek	Dělí a násobí mimo obor násobílek
Násobení mimo obor násobílek	Dělí a násobí mimo obor násobílek
Jednotky času	Pracuje s jednotkami času, provádí převody (hodina, minuta, vteřina)
Bod, přímka	Rozezná bod, krajní body, úsečky
Úsečka, polopřímka	Odhaduje a měří velikost úsečky Rýsuje přímky, vyznačuje polopřímky, rýsuje úsečky dané délkou
Vzájemná poloha dvou přímek v rovině	Odhaduje a měří velikost úsečky Rýsuje přímky, vyznačuje polopřímky, rýsuje úsečky dané délkou
Čtverec Obdélník Jednotky délky Kružnice Kruh Shodné úsečky Konstrukce trojúhelníku	Vypočítá obvod rovinného obrazce sečtením délek jeho stran Používá jednotky délky mm, cm, dm, m, km

Práce se stavebnicí	Užívá různé stavebnice ke stavbám podle obrázků
	Modeluje jednoduché souměrné tvary v rovině

OSV – Komunikace – Komunikace s ostatními, dodržování pravidel

4.2.1.4 Matematika: 4. ročník

Časová dotace: 5 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Číslo a početní operace Obor přirozených čísel do milionu Zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa	Počítá s názorem a činnostmi pomocí různých předmětů a peněz (papírové mince a bankovky, vytváří příběhy (slovní úlohy) s názorem i bez názoru
Násobilka	Aplikuje při pamětném a písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly	Realizuje písemné početní operace v oboru přirozených čísel
Písemné algoritmy početních operací	Ovládá zaokrouhlování přirozených čísel, odhaduje a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje početní operace v celém oboru přirozených čísel
Závislosti, vztahy a práce s daty	Třídí data podle důležitosti
Závislosti a jejich vlastnosti Diagramy, grafy, tabulky Jízdní řády	Pracuje s jednoduchými tabulkami a diagramy
Zaokrouhlování Odhady	Zaokrouhluje přirozená čísla na 10, 100, 1000
Nestandardní aplikační úlohy a problémy Slovní úlohy, číselné řady	Rozlišuje jednoduché a praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky
Geometrie - základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník	Seznamuje se se základními útvary v rovině Počítá grafický součet a rozdíl úsečky
Obvod a obsah obrazce	Počítá obvod mnohoúhelníku Měří a porovnává obvody objektů v rovině
Základní útvary v prostoru – kvádr, krystal, jehlan, kruh, kužel, válec	Seznamuje se se základními útvary v prostoru
Délka úsečky, jednotky délky a jejich převody	Převádí jednotky délky
Vzájemná poloha dvou přímek v rovině	Sestrojí kolmice, rovnoběžky a různoběžky Určuje vzájemnou polohu dvou přímek v rovině
Osově souměrné útvary	Rýsuje osu souměrnosti úsečky

	Rozeznává osově souměrné útvary

OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika – Samostatnost, smysl pro odpovědnost

4.2.1.5 Matematika: 5. ročník

Časová dotace: 5 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Písemné algoritmy početních operací Početní operace do 10 000 Početní operace do 1 000 000 Principy asociativnosti a komutativnosti Slovní úlohy Převody jednotek Počítání se závorkami	Sčítá a odčítá do 10 000 Sčítá a odčítá do 1 000 000 Násobí a dělí v oboru malé násobilky Počítá příklady do 10 000 a do 1 000 000 Uplatňuje znalosti při násobení a dělení 10, 100, 1000 Aplikuje komutativnost a asociativnost sčítání a násobení Převádí jednotky délky hmotnosti, objemu a času
Početní operace do 1 000 000 Početní operace nad 1 000 000 Násobení a dělení Slovní úlohy Římské číslice Sebehodnocení	Zapisuje a čte čísla do 1 000 000 Zapisuje a čte čísla nad 1 000 000 Písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí v oboru přirozených čísel Na příkladech objasní rizika půjčování peněz Uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti Na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží
Zaokrouhlování přirozených čísel Odhady	Zaokrouhluje přirozená čísla na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce, miliony Odhaduje a kontroluje výsledky
Slovní úlohy Sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru přirozených čísel Aritmetický průměr Jednotky hmotnosti, objemu a času	Řeší jednoduché a složené slovní úlohy s jednou a dvěma operacemi Provádí zkrácený zápis s neznámou Při výpočtech aplikuje aritmetický průměr Používá a převádí jednotky hmotnosti, objemu a času
Zlomky	Aplikuje zlomky jako část z celku
Zlomky Desetinné zlomky	Porovná zlomky se stejným jmenovatelem Sčítá zlomky se stejným jmenovatelem Převádí zlomky na desetinná čísla
Desetinná čísla	Zapiše a přečte dané desetinné číslo řádu desetin a setin Vyznačí desetinné číslo na číselné ose Sčítá a odčítá čísla řádu desetin a setin Násobí a dělí desetinná čísla deseti a stem Řeší jednoduché slovní úlohy na užití desetinných čísel
Záporná čísla, číselná osa Teploměr Celá čísla	Zapisuje celá záporná čísla Vyznačí záporné číslo na číselné ose Umí na teploměru odečíst kladné a záporné hodnoty
Závislosti a jejich vlastnosti Tabulky, grafy, diagramy Sběr a třídění dat	Získává data z prezentací, tabulek a grafů Třídí data podle důležitosti Vytváří slovní úlohy s využitím získaných dat

Slovní příklady	
Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády Práce s daty Souřadnice bodů	Čte a sestavuje jednoduché tabulky Orientuje se v jízdním řádu Čte a vytváří souřadnice daných bodů v grafu Čte a sestavuje jednoduché grafy
Rovina Polorovina Trojúhelník (druhy trojúhelníků) Trojúhelníková nerovnost Čtverec Obdélník Mnohoúhelníky Kružnice a kruh	Rýsuje a znázorňuje základní rovinné obrazce Poznává geometrické útvary v reálných situacích Při rýsování používá jednoduché konstrukce Poznává a pojmenuje čtyřúhelníky
Délky úseček Obvody obrazců Jednotky délky	Počítá grafický součet a rozdíl úsečky Počítá obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, mnohoúhelníku Měří a porovnává obvody objektů v rovině Převádí jednotky délky
Kolmice, rovnoběžky, různoběžky Rovnoběžník Poloha přímek v rovině	Rýsuje kolmice, rovnoběžky a různoběžky Určí vzájemnou polohu dvou přímek v rovině
Čtvercová síť Obsah čtverce a obdélníku Jednotky obsahu	Pomocí čtvercové sítě určuje obsah obrazce Počítá obsah čtverce a obdélníka Převádí jednotky obsahu
Střed a osa úsečky Osová souměrnost Čtvercová síť	Rýsuje osu souměrnosti úsečky Poznává osově souměrné útvary Určuje osu souměrnosti osově souměrných útvarů
Praktické slovní úlohy Číselné a obrázkové řady Magické čtverce Prostorová představivost Slovní úlohy s netradičními postupy	Aplikuje znalosti při řešení slovních úloh Hledá řešení problémových úloh Řeší logické úlohy

OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – Slovní příklady

OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika – Slovní příklady

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – Slovní příklady, Počítáme s čísly většími než milion

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Slovní úlohy

EV – Vztah člověka k prostředí – Slovní úlohy

4.2.1.6 Matematika: 6. ročník

Časová dotace: 4 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Opakování a shrnutí učiva z 5.	Ovládá početní operace v oboru přirozených čísel

ročníku	Rozumí pojmu zlomek a desetinné číslo Ovládá základy geometrie Rozliší pojem obvod a obsah čtverce, obdélníka Provádí jednoduché převody jednotek délky a obsahu
Desetinná čísla Desetinné číslo - pojem Rozvinutý a zkrácený zápis čísla v desítkové soustavě Porovnání	Čte, zapisuje a porovnává desetinná čísla Zobrazí desetinné číslo na číselné ose Provádí početní operace s desetinnými čísly z paměti a písemně
Zaokrouhlování Sčítání a odčítání desetinných čísel Násobení a dělení desetinných čísel 10,100,1000... Násobení desetinných čísel Dělení desetinných čísel	Zaokrouhluje s danou přesností Provádí početní operace s desetinnými čísly z paměti a písemně Odhaduje přibližné řešení úloh a porovnává je s výpočtem Řeší slovní úlohy s využitím matematických operací s desetinnými čísly
Dělitelnost přirozených čísel Násobek a dělitel Čísla sudá a lichá Prvočísla a čísla složená Znaky dělitelnosti Čísla soudělná a nesoudělná Největší společný dělitel Nejmenší společný násobek Slovní úlohy řešené pomocí dělitelnosti	Vysvětlí pojmy násobek a dělitel Rozliší číslo sudé, liché, prvočíslo a číslo složené Aplikuje znaky dělitelnosti v příkladech Určí z paměti nebo písemně nejmenší společný násobek a největší společný dělitel dvou a více čísel Řeší slovní úlohy s využitím znaků dělitelnosti
Úhel Základní poznatky o úhlu	Užívá správnou matematickou symboliku Vysvětlí pojem úhel
Osa úhlu Rýsování úhlu dané velikosti Přenášení úhlu Porovnávání úhlu Shodné úhly Klasifikace úhlů (pravý, přímý, ostrý a tupý) Velikost úhlu, měření Sčítání a odčítání úhlů a jejich velikostí Úhly vedlejší a vrcholové Souhlasné a střídavé úhly	Sestrojí osu úhlu Narýsuje úhel dané velikosti Změří úhloměrem a zapíše velikost úhlu Přenesení graficky úhel Sčítá a odčítá úhly graficky a číselně Třídí úhly podle velikosti Převádí jednotky (minuta, stupeň)
Trojúhelník Základní poznatky Trojúhelníková nerovnost Ostroúhlý, pravoúhlý a tupoúhlý trojúhelník Součet velikostí vnitřních úhlů trojúhelníku Rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník	Popíše trojúhelník Vysvětlí pojem vrchol, strana, úhel a dbá na jejich označení a zápis (velká a malá písmena, řecká abeceda) Ověří trojúhelníkovou nerovnost Třídí trojúhelníky podle vlastností

Konstrukce trojúhelníků	Provádí jednoduché konstrukce (sss)
Obvod trojúhelníku	Vypočítá obvod trojúhelníka
Střední příčky trojúhelníku Těžnice trojúhelníku Výšky trojúhelníku Kružnice trojúhelníku opsaná a vepsaná	Řeší úlohy s využitím vlastností trojúhelníku Vysvětlí pojem těžnice, výška, střední příčka Opíše a vepíše trojúhelníku kružnici
Osová souměrnost Shodné útvary Osová souměrnost Geometrické útvary v osově souměrnosti	Vysvětlí princip konstrukce obrazu v osově souměrnosti Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti Rozumí pojmu osově souměrný útvar a pozná jej
Krychle a kvádr	Rozliší krychli a kvádr Vyjmenuje vlastnosti krychle a kvádru a popíše je
Zobrazení kvádru a krychle ve volném rovnoběžném promítání	Načrtne kvádr a krychli ve volném rovnoběžném promítání
Síť kvádru a krychle	Sestrojí síť krychle a kvádru
Jednotky obsahu Povrch krychle a kvádru Jednotky objemu Objem krychle a kvádru	Vypočítá povrch a objem krychle a kvádru Převádí jednotky obsahu a objemu
Aplikační slovní úlohy na krychli a kvádr	Aplikuje výpočty při řešeních slovních úloh
Číselné a logické řady Číselné a obrázkové analogie Logické a netradiční geometrické úlohy	Řeší matematické úlohy, které vyžadují kombinační úsudek nebo logickou úvahu Hledá různé strategie řešení a sestavuje si zásobu metod vhodných k řešení těchto úloh

4.2.1.7 Matematika: 7. ročník

Časová dotace: 4 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Zlomky Zlomek – pojem Rozšiřování a krácení, základní tvar zlomku Převrácený zlomek, čísla smíšená Rovnost zlomků, porovnávání zlomků Uspořádání zlomků Znázornění zlomků na číselné ose	Znázorní zlomek Rozliší celek a část Vysvětlí pojmy čísel, jmenovatel zlomku a smíšené číslo Zobrazí zlomek na číselné ose Zapíše a porovná zlomky Rozšíří a zkrátí zlomky Vysvětlí pojem základní tvar zlomku Převádí zlomky na desetinná a smíšená čísla a naopak
Sčítání, odčítání zlomků Násobení a dělení zlomků Složený zlomek	Provádí početní operace se zlomky
Slovní úlohy na zlomky	Řeší slovní úlohy s využitím matematických operací se zlomky
Celá čísla	Vysvětlí pojem celé číslo

Čísla kladná, záporná a nula Porovnávání celých čísel Čísla navzájem opačná, absolutní hodnota Sčítání a odčítání celých čísel Násobení a dělení celých čísel	Zobrazí celé číslo na číselné ose Čte, zapisuje a porovnává celá čísla Provádí početní operace s celými čísly z paměti a písemně
Slovní úlohy v oboru celých čísel	Řeší slovní úlohy s využitím matematických operací s celými čísly
Racionální čísla Záporná desetinná čísla a zlomky Sčítání a odčítání racionálních čísel Násobení a dělení racionálních čísel	Vysvětlí pojem racionální číslo Provádí početní operace s racionálními čísly
Slovní úlohy v oboru racionálních čísel	Řeší slovní úlohy s využitím matematických operací s racionálními čísly
Poměr, přímá a nepřímá úměrnost Poměr Rozšiřování a krácení poměru Postupný poměr Výpočty s poměrem	Popíše vztah mezi zlomkem, poměrem a desetinným číslem Rozšíří a zkrátí daný poměr Změní číslo v daném poměru Pracuje s postupným poměrem Rozdělí celek v daném poměru
Výpočty s poměrem Měřítko plánu a mapy	Řeší s využitím znalostí o poměru slovní úlohy na výpočet skutečné vzdálenosti, vzdálenosti na mapě a měřítko mapy
Pravoúhlá soustava souřadnic Přímá a nepřímá úměrnost (předpis, tabulka, graf) Trojčlenka	Charakterizuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti Uvádí příklady přímé a nepřímé úměrnosti Řeší matematické úlohy trojčlenkou
Přímá a nepřímá úměrnost (předpis, tabulka, graf)	Rozliší přímou a nepřímou úměrnost Zapíše vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti tabulkou, rovnicí (předpisem), grafem
Procenta Pojmy základ (celek), procentová část, počet procent Promile Slovní úlohy na procenta Základy finanční matematiky	Vysvětlí pojmy základ, procentová část, počet procent, promile a aplikuje je v početních úlohách Vyjádří počet procent zlomkem, desetinným číslem Aplikuje výpočty s procenty při řešení slovních úloh Vysvětlí pojmy základní finanční matematiky a aplikuje tyto pojmy při výpočtech
Diagramy a grafy s údaji v procentech	Analyzuje diagramy a grafy, ve kterých jsou údaje v procentech
Shodnost Shodnost geometrických útvarů	Popíše shodné geometrické útvary a rozezná je
Věty o shodnosti trojúhelníků (sss, sus, usu)	Při konstrukci trojúhelníka využívá věty o shodnosti trojúhelníků
Osová a středová souměrnost Posunutí	Vysvětlí pojem středově a osově souměrný útvar, rozliší je Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově a středové souměrnosti, v posunutí
Čtyřúhelníky a trojúhelník Obecný čtyřúhelník	Rozliší čtyřúhelník, rovnoběžník a lichoběžník

Čtverec a obdélník Kosočtverec a kosodélník Rovnoběžník Obsah trojúhelníku Lichoběžník Deltoid Pravidelné mnohoúhelníky	
Obecný čtyřúhelník Čtverec a obdélník Kosočtverec a kosodélník Rovnoběžník Obsah trojúhelníku Lichoběžník Deltoid Pravidelné mnohoúhelníky	Pozná a popíše vlastnosti čtverce, obdélníku, kosočtverce, kosodélníku, lichoběžníku, deltoidu a vhodně je aplikuje v různých úlohách
Obecný čtyřúhelník Čtverec a obdélník Kosočtverec a kosodélník Rovnoběžník Obsah trojúhelníku Lichoběžník	Vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku, lichoběžníku a sestrojí je Vypočítá obvod a obsah trojúhelníku
Hranoly Pojem, vlastnosti a druhy hranolů Kolmé hranoly	Pozná hranoly s podstavou pravidelného n-úhelníku
Sít' hranolu	Načrtne hranol a sestrojí jeho sít'
Povrch a objem hranolu	Vypočítá povrch a objem hranolu
Číselné a logické řady Číselné a obrázkové analogie Logické a netradiční geometrické úlohy	Řeší matematické úlohy, které vyžadují kombinační úsudek nebo logickou úvahu Hledá různé strategie řešení a sestavuje si zásobu metod vhodných k řešení těchto úloh

4.2.1.8 Matematika: 8. ročník

Časová dotace: 4 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Druhá mocnina a odmocnina Určení druhé mocniny a odmocniny pomocí tabulek a kalkulačky	Určí z paměti, písemně, pomocí tabulek a na kalkulačce druhou mocninu a odmocninu racionálních čísel
Určení druhé mocniny a odmocniny pomocí tabulek a kalkulačky	Počítá výrazy s druhou mocninou a odmocninou
Pythagorova věta Pojem, algebraický a geometrický význam Aplikační úlohy	Vysvětlí význam Pythagorovy věty a účelně jej aplikuje v matematických úlohách
Mocniny s přirozeným mocnitelem Třetí mocnina n – tá mocnina	Počítá s mocninami Zná pravidla pro počítání s mocninami a vhodně je aplikuje

Pravidla pro počítání s mocninami Zápis čísla v desítkové soustavě	Zapíše číslo pomocí mocnin deseti
Výrazy Číselný výraz Výraz s proměnnou	Vysvětlí pojem číselný výraz a výraz s proměnnou Počítá číselné výrazy Zapíše slovní zadání pomocí výrazu s proměnnou
Mnohočleny Pojem, zápis Sčítání a odčítání mnohočlenů Násobení mnohočlenů Rozklad mnohočlenu na součin (vytýkání) Vzorce usnadňující úpravy	Rozezná jednočlen, mnohočlen Určí hodnotu výrazu s danou proměnnou Sčítá, odčítá a násobí výrazy s proměnnou Rozloží výraz na součin vytýkáním Vhodně aplikuje vzorce usnadňující úpravy
Lineární rovnice s jednou neznámou Rovnost Řešení rovnic, ekvivalentní úpravy, zkouška správnosti řešení Vyjádření neznámé ze vzorce	Vysvětlí pojem rovnost Řeší pomocí ekvivalentních úprav lineární rovnice o jedné neznámé, o správnosti řešení se přesvědčí zkouškou Vede diskuzi o počtu řešení rovnice Vyjádří a vypočítá neznámou ze vzorce
Slovní úlohy řešené rovnicí o jedné neznámé	Řeší slovní úlohy pomocí lineární rovnice o jedné neznámé
Základy statistiky Pojmy, význam Statistické šetření, četnost znaku Tvorba a čtení diagramů a grafů Aritmetický průměr, modus, medián	Vysvětlí a určí pojem relativní a absolutní četnost, aritmetický průměr, modus, medián Porovná informace Interpretuje informace z diagramů a grafů Vyhledává a třídí informace Zpracovává informace do diagramů a grafů Provede a vyhodnotí statistické šetření
Kružnice a kruh Pojmy, vlastnosti, konstrukce Vzájemná poloha kružnice a přímky, dvou kružnic	Rozezná kružnici a kruh, popíše jejich vlastnosti Rozhodne o vzájemné poloze bodu a kružnice, přímky a kružnice, dvou kružnic
Thaletova věta	Vysvětlí význam Thaletovy věty a účelně jej aplikuje v konstrukčních úlohách
Délka kružnice a obvod kruhu Obsah kruhu	Zná číslo π Rozliší pojmy délka kružnice a obvod kruhu Vypočítá obvod a obsah kruhu
Slovní úlohy na výpočet obvodu a obsahu kruhu	Řeší slovní úlohy na výpočet obvodu a obsahu kruhu
Válec Vlastnosti válce	Pozná a popíše válec
Síť válce	Načrtne válec a sestrojí jeho síť
Povrch a objem válce	Vypočítá povrch a objem válce
Slovní úlohy na výpočet povrchu a objemu válce	Řeší slovní úlohy s využitím znalostí o válci
Konstrukční úlohy Množiny všech bodů dané vlastnosti Konstrukce trojúhelníků a	Provádí konstrukce s využitím znalostí o vlastnostech trojúhelníku a čtyřúhelníku a množin bodů dané vlastnosti

čtyřúhelníků	
Číselné a logické řady Číselné a obrázkové analogie	Řeší matematické úlohy, které vyžadují kombinační úsudek nebo logickou úvahu
Logické a netradiční geometrické úlohy	Hledá různé strategie řešení a sestavuje si zásobu metod vhodných k řešení těchto úloh

MedV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – Základy statistiky

MedV – Tvorba mediálního sdělení – Základy statistiky

4.2.1.9 Matematika: 9. ročník

Časová dotace: 4 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Lomené výrazy Pojem, smysl výrazu Hodnota výrazu	Vysvětlí pojem lomený výraz Určí podmínky, kdy má lomený výraz smysl Určí hodnotu lomeného výrazu
Krácení a rozšiřování lomených výrazů Sčítání a odčítání lomených výrazů Násobení a dělení lomených výrazů	Aplikuje znalosti o zlomcích na lomené výrazy – krátí je a rozšiřuje, sčítá a odčítá, násobí a dělí
Rovnice Rovnice s neznámou ve jmenovateli Soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými Slovní úlohy na směsi, pohyb a společnou práci	Aplikuje znalosti řešení lineárních rovnic, zlomků a lomených výrazů Sestaví a řeší slovní úlohy Aplikuje znalosti řešení rovnic o jedné neznámé na řešení soustav rovnic (sčítací, dosazovací metoda) Sestaví a řeší slovní úlohy s využitím znalostí řešení soustavy dvou rovnic o dvou neznámých Diskutuje o efektivitě způsobu řešení soustavy Vede diskuzi o počtu řešení soustavy
Funkce Závislosti, soustava souřadnic Pojem funkce, definiční obor, obor hodnot, graf Lineární funkce (vlastnosti, předpis, graf, přímá úměrnost, konstantní funkce) Nepřímá úměrnost (vlastnosti, předpis, graf)	Rozezná a definuje lineární funkci
Lineární funkce (vlastnosti, předpis, graf, přímá úměrnost, konstantní funkce) Nepřímá úměrnost (vlastnosti, předpis, graf)	Načrtne a sestrojí graf lineární funkce Řeší graficky soustavu dvou rovnic o dvou neznámých Načrtne a sestrojí graf nepřímé úměrnosti a kvadratické funkce
Goniometrické funkce	Rozezná a popíše goniometrické funkce

Funkce sinus a kosinus Funkce tangens a kotangens	Načrtne a sestrojí graf goniometrických funkcí
Výpočty v pravoúhlém trojúhelníku s pomocí goniometrických funkcí, užití v praxi	Aplikuje znalosti o goniometrických funkcích při výpočtech v pravoúhlém trojúhelníku
Podobnost Podobnost geometrických útvarů Věty o podobnosti trojúhelníků Aplikační úlohy	Rozezná podobné geometrické útvary, určí poměr podobnosti Využívá podobnosti při řešení matematických úloh
Jehlan, kužel, koule Vlastnosti jehlanu, kužele, koule	Pozná a popíše jehlan, kužel a kouli
Síť jehlanu a kužele	Načrtne jehlan a kužel a sestrojí jejich síť
Povrch a objem jehlanu, kužele a koule	Vypočítá povrch a objem jehlanu, kužele a koule
Slovní úlohy na povrch a objem jehlanu, kužele, koule	Aplikuje znalosti o povrchu a objemu jehlanu, kužele a koule při řešení slovních úloh
Číselné a logické řady Číselné a obrázkové analogie Logické a netradiční geometrické úlohy	Řeší matematické úlohy, které vyžadují kombinační úsudek nebo logickou úvahu Hledá různé strategie řešení a sestavuje si zásobu metod vhodných k řešení těchto úloh

4.2.2 Vzdělávací obor: Cvičení z matematiky

Vyučovací předmět: Cvičení z matematiky

Charakteristika vyučovacího předmětu

Povinně volitelný předmět Cvičení z matematiky je zařazen v 8. a 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Základem vzdělávacího obsahu tohoto předmětu je vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace, tedy učivo předmětu Matematika 6. – 9. třída, které Cvičení z matematiky souhrnně opakuje, prohlubuje a dává do souvislostí.

V 8. ročníku se výuka zaměřuje na opakování učiva 6. a 7. ročníku.

V 9. ročníku se výuka zaměřuje na opakování učiva 8. ročníku a na přípravu k přijímacímu řízení na SŠ.

Cílem předmětu je nabití matematické dovednosti a řešící strategie z předešlých ročníků zopakovat, upevnit a rozšířit pro usnadnění přechodu ze základního vzdělávání Matematiky na středoškolskou výuku. Obsahem předmětu je také příprava a vypracování testových úloh Jednotné přijímací zkoušky z matematiky, využívání vzorových testů a testových úloh z minulých let a efektivní řešící strategie. Výuka probíhá převážně ve třídách, v některých hodinách se využívá učebny informatiky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Předkládáme dostatek informačních zdrojů (učebnice, pracovní listy, internetové stránky s matematickou tematikou),
- používáme vhodné učební pomůcky (obrazy, rýsovací potřeby, modely těles),
- věnujeme se dovednosti autokorekce chyb.

Kompetence k řešení problémů

- Instruuje žáky k různým typům úloh a jejich řešení,
- předkládáme modely matematických postupů, vedeme žáky k jejich porozumění a správnému používání.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky správně používat matematickou terminologii,
- učíme žáky aplikovat matematické postupy v praxi,
- rozvíjíme dovednost porozumět, reprodukovat a písemně zpracovat matematické úlohy.

Kompetence sociální a personální

- Uplatňujeme individuální přístup jak k talentovanému, tak i k žákovi se SPU.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k uvědomění si odpovědnosti k sobě, ke spolužákům i k učitelům,
- respektujeme věkové, intelektové, sociální zvláštnosti žáků.

Kompetence pracovní

- Rozvíjíme smysl pro povinnost (příprava na výuku),
- zadáváme a kontrolujeme domácí přípravu,
- vedeme žáky k samostatnosti.

4.2.2.1 Cvičení z matematiky: 8. ročník

Časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Dělitelnost přirozených čísel	využívá dělitelnosti v oboru přirozených čísel při řešení matematických úloh
Procenta	řeší aplikační úlohy na procenta
Poměr, přímá a nepřímá úměrnost	řeší výpočtem situace vyjádřené poměrem pracuje s měřítky map a plánů pomocí trojčlenky řeší úkoly z praxe
Racionální čísla	provádí početní operace s racionálními čísly
Obsahy a obvody obrazců	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary, analyzuje jejich vlastnosti, počítá jejich obvody a obsahy
Povrchy a objemy těles	charakterizuje a třídí tělesa, analyzuje jejich vlastnosti, počítá jejich povrchy a objemy
Konstrukční úlohy	provádí rozbor konstrukční úlohy a konstruuje její řešení
Základní geometrické pojmy	zná základní geometrické pojmy, aplikuje jejich vlastnosti v konstrukčních úlohách

4.2.2.2 Cvičení z matematiky: 9. ročník

Časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Dělitelnost přirozených čísel	využívá dělitelnosti v oboru přirozených čísel při řešení matematických úloh
Procenta	řeší aplikační úlohy na procenta
Poměr, přímá a nepřímá úměrnost	řeší výpočtem situace vyjádřené poměrem pracuje s měřítky map a plánů pomocí trojčlenky řeší úkoly z praxe
Pythagorova věta	zná matematický a geometrický význam Pythagorovy věty a aplikuje ji v matematických úlohách
Racionální čísla	provádí početní operace s racionálními čísly
Mocniny s přirozeným mocnitelem	řeší číselné výrazy, počítá s mocninami
Lineární rovnice a slovní úlohy	řeší pomocí ekvivalentních úprav lineární rovnice o jedné neznámé, o správnosti výpočtů rovnice se přesvědčí zkouškou, s jejich pomocí řeší slovní úlohy
Obsahy a obvody obrazců	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary, analyzuje jejich vlastnosti, počítá jejich obvody a obsahy
Povrchy a objemy těles	charakterizuje a třídí tělesa, analyzuje jejich vlastnosti, počítá jejich povrchy a objemy
Konstrukční úlohy	provádí rozbor konstrukční úlohy a konstruuje její řešení
Mnohočleny	provádí početní operace s výrazy s proměnnou, vytýká a využívá vzorců
Základy finanční matematiky	zná základní pojmy finanční matematiky, řeší úlohy z praxe na procenta a promile, provádí jednoduché úrokování

4.3 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

4.3.1 Vzdělávací obor: Informatika

Vyučovací předmět: Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Umožňuje žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládnání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané v informatice umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Žáci se také naučí pracovat se softwarem pro tvorbu textu, tabulek, grafů a prezentací.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Klademe důraz na pozitivní motivaci a vzbuzujeme u žáka zájem o studium informatiky,
- předkládáme dostatek informačních zdrojů,
- používáme vhodné učební pomůcky (obrazy, výukové programy, internet, MS office, dataprojektor, části počítačů i jejich periferií, ...),
- rozvíjíme kreativitu a učební dovednosti potřebné k samostatnému učení.

Kompetence k řešení problémů

- Motivujeme žáky k řešení daného problému, napomáháme hledat řešení,
- zadáváme úkoly k posílení schopnosti žáků využívat vlastních zkušeností, individuálního přístupu k problému, znalosti a kreativity při jeho řešení,
- instruujeme žáky k různým typům úloh a jejich řešení.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky správně používat ICT terminologii,
- učíme žáky aplikovat zvládnutá řešení a postupy v praxi,
- rozvíjíme dovednost porozumět, reprodukovat a písemně zpracovat zadané úkoly,
- vedeme k samostatnému ústnímu i písemnému vyjadřování.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k práci ve skupině, vytvoření pravidel práce a jejich respektování,
- uplatňujeme individuální přístup jak k talentovaným, tak i k žákům s SPU,
- vytváříme partnerské vztahy učitel – žák a vnášíme přátelskou atmosféru.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k uvědomění si odpovědnosti k sobě, ke spolužákům i k učiteli,
- respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáků.

Kompetence pracovní

- Rozvíjíme smysl pro povinnost (dokončení zadaných úkolů, řešených problémů, příprava na výuku, ...),
- zadáváme a kontrolujeme domácí přípravu,
- vedeme žáky k samostatnosti.

4.3.1.1 Informatika: 5. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Bezpečnost a hygiena	seznámí se s řádem učebny informatiky a dodržuje ho
Práce na PC a zdraví	správně sedí u PC vyjmenuje zdravotní rizika spojená s prací na PC předvede cviky uvolňující bolest, která vzniká při práci

	na PC
Hardware a software	popíše základní hardware a software pracuje se stolním počítačem vyjmenuje různé operační systémy chápe význam antivirových programů popíše různé možnosti multimediálního využití počítače pracuje podle pokynů vyučujícího s hardwarem i softwarem dodržuje zásady bezpečnosti při práci s počítačem
Základní úkony na PC	zapne a vypne počítač vytvoří, vymaže, přesune složku pojmenuje a přejmenuje složku kopíruje složky a dokumenty vysype koš vyhledá soubory a programy
Informace (data)	volí vhodná klíčová slova pro vyhledání informací využívá vhodné vyhledávače vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích porovnává informace mezi sebou vyjmenuje možné způsoby uložení dat chrání a zálohuje data uvědomuje si důležitost hesla diskutuje o nebezpečí prozrazení hesla zná rizika spojená se zneužitím dat
Komunikace	vytvoří si e-mailovou schránku odešle e-mail spolužákovi vyjmenuje možné způsoby komunikace pomocí ICT zařízení zná rizika komunikace pomocí internetu
Malování	vytvoří základní geometrické útvary změní barvu vytvořeným tvarům efektivně pracuje s nástroji guma, vyplnit barvou, lupa pro přesnější práci používá mřížku a pravítko dokreslí obrázek vymaže obrázek uloží dokument
Microsoft office Word	vytvoří jednoduchý text upraví text (barva, velikost, podtržení, tučně, kurzíva) kopíruje a vloží text přesouvá text vymaže text vkládá do MS Word obrázek uloží dokument

OSV – Komunikace – Chat, facebook, email

OSV – Kooperace a kompetice – Tvoření prezentace

4.3.1.2 Informatika: 6. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Bezpečnost a hygiena	vyjmenuje základní body řádu učebny informatiky dodržuje řád učebny informatiky
Informace	vyhledává informace na internetu porovnává informace mezi sebou ověřuje pravdivost informací
Komunikace pomocí internetu	vyjmenuje různé způsoby komunikace pomocí internetu odešle e-mail, nahraje přílohu k e-mailu
Nebezpečí internetu	chrání si své soukromí uvědomuje si nebezpečí internetu diskutuje o kyberšikaně
Malování	vytvoří základní geometrické útvary změní barvu vytvořeným tvarům efektivně pracuje s nástroji guma, vyplnit barvou, lupa otočí či překlopí obrázek změní velikost obrázku pro přesnější práci používá mřížku a pravítko volí různé typy štětců dokreslí obrázek vymaže obrázek vloží obrázek z internetu uloží dokument
Microsoft office Word	vytvoří jednoduchý text upraví text kopíruje a vloží text přesouvá text vymaže text odstraní veškeré formátování textu vkládá do MS Word obrázek ořízne obrázek přesune obrázek vymaže obrázek uloží dokument

4.3.1.3 Informatika: 7. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Bezpečnost a hygiena	vyjmenuje základní body řádu učebny informatiky dodržuje řád učebny informatiky
Informace	pracuje s různými databázemi vyhledává informace a ověřuje jejich pravdivost používá vhodná klíčová slova
Autorská práva	chápe význam autorských práv

	dodržuje autorská práva správně odcituje z knih i webu
Masmédia	uvede význam médií pro společnost popíše, jak mohou média negativně ovlivnit společnost rozlišuje bulvární a seriózní média
Microsoft office Word	zpracuje grafické a textové informace v MS Word vytvoří a upraví tabulky očísluje odstavce upraví nadpisy a podnadpisy změní orientaci stránky změní zarovnání textu nastaví okraje stránky
Microsoft office PowerPoint	vytvoří nový snímek změní pořadí snímků odstraní snímek napíše a upraví text vloží textové pole a pracuje s ním uloží dokument

4.3.1.4 Informatika: 8. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Bezpečnost a hygiena	vyjmenuje základní body řádu učebny informatiky dodržuje řád učebny informatiky
Microsoft office Word	vytvoří životopis a žádost pracuje s kartou Reference (vytvoří obsah, seznam obrázků, tabulek a grafů) vytváří hypertextové odkazy upravuje text podle základních typografických a estetických pravidel
Microsoft office Excel	seznámí se se základními funkcemi MS Excel upravuje text vytváří tabulky a upravuje je formátuje buňky zadáva vzorce a efektivně je využívá vytváří a upravuje grafy volí vhodné typy grafů uloží dokument
Microsoft office PowerPoint	upravuje text vkládá obrázky a upravuje je vkládá textové pole a efektivně s ním pracuje přidává k textu a obrázkům animace změní časování animace vytváří hypertextové odkazy vytvoří krátkou prezentaci a odprezentuje ji spolužákům
Zdroje informací	vyhledává data na internetu a porovnává je mezi sebou

4.3.1.5 Informatika: 9. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Bezpečnost a hygiena	vyjmenuje základní body řádu učebny informatiky dodržuje řád učebny informatiky
Zdroje informací	získává data z webu ČSÚ vyhledává data pro závěrečnou práci z různých zdrojů
Digitální technologie	používá na uživatelské úrovni běžnou digitální techniku rozpozná základní problémy při provozu digitální techniky
	ovládá práci s mobilními technologiemi používá mobilní technologie k získávání různých informací
	propojuje mezi sebou digitální zařízení
	pracuje ohleduplně s digitálními zařízeními správně odpojuje od PC USB zařízení
	s digitální technikou pracuje podle pokynů výrobce a vyučujícího při úrazu poskytne první pomoc
Úprava videí	ovládá základní funkce softwaru pro úpravu videa vytvoří krátké video
Microsoft Office Excel	uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
	zpracovává data do tabulek a grafů a následně je využije v závěrečné práci
	pracuje s daty z webu ČSÚ zpracuje data v podobě tabulek a grafů
Microsoft office Word	uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
	vytvoří závěrečnou práci pracuje s textem, obrázky, grafy, tabulkami
Microsoft office PowerPoint	vytvoří prezentaci k závěrečné práci
	uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
	odprezentuje závěrečnou práci
	využívá základní funkce při tvorbě prezentace efektivně pracuje s vybranými kartami MS PowerPointu

4.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

4.4.1 Vzdělávací obor: Prvouka

Vyučovací předmět: Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Prvouka je členěn:

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme, se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí a vztahů chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Důraz je kladen na dopravní výchovu. Různé činnosti a úkoly by měly probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, význam tolerance, pomoci a solidarity, úcty a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi. Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Seznamujeme žáky s informacemi o časových jednotkách, které následně žák třídí,
- pomáháme žákům si uvědomovat na základě hry, vyprávění, manipulace délku času,

- pomocí názoru žáci pozorují změny v přírodě.

Kompetence k řešení problémů

- Seznámíme žáky s problémovými situacemi ve škole, rodině, mezi kamarády, v silničním provozu,
- nabádáme žáky, aby využívali vlastní úsudek při řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek,
- vedeme žáky k pravidlům slušné komunikace,
- učíme žáky pomocí dramatizace vyjádřit různé způsoby chování.

Kompetence sociální a personální

- Učíme žáky spolupráci při práci ve skupině,
- učíme žáky správně reagovat na modelové situace, které mohou nastat v mezilidských vztazích ve třídě,
- nabádáme žáky k pomoci druhým, nebojí se požádat o pomoc.

Kompetence občanské

- vedeme žáky k povinnostem ve škole i mimo ni,
- učíme žáky pomoci nebo jak přivolat pomoc v krizové situaci,
- seznamujeme žáky s ochranou životního prostředí.

Kompetence pracovní

- učíme žáky plnit si své školní povinnosti,
- vedeme žáky k uvědomování si významu práce, profese pro člověka i společnost,
- pěstujeme v žácích smysl pro pořádek.

4.4.1.1 Prvouka: 1. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Domov – prostředí, orientace v místě bydliště Škola – prostředí, okolí, cesta, činnosti ve škole	orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy popíše a zvládne cestu do školy

Riziková místa a situace při cestě do školy	
Obec, místní krajina - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce	seznámí se s minulostí a současností obce vyjmenuje hlavní prvky místní krajiny
Okolní krajina	uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy
Rodina, členové rodiny, postavení jedince v rodině, příbuzenské vztahy, život a funkce rodiny Ohleduplnost	pojmenuje členy rodiny odvodí základní vztahy mezi členy rodiny uvědomuje si funkce jednotlivých členů své rodiny
Povolání, pracovní činnosti	pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti rozeznává jednoduché pracovní nástroje a náčiní
Pravidla slušného chování	akceptuje druhého, vyjadřuje uznání, správně reaguje na pochvalu
Orientace v čase a časový řád, určování času, kalendář, letopočet Režim dne	orientuje se v čase (celé hodiny, den, měsíc, roční období, rok) určí dny v týdnu, roční období orientuje se v denním režimu rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
Regionální památky (péče a ochrana), báje, mýty, pověsti - historie kraje	poznává regionální památky, pověsti
Současnost a minulost v našem životě Bydlení - předměty denní potřeby - průběh lidského života Státní svátky a významné dny	představí sebe, svou rodinu zná zvyky a tradice naší společnosti, zvláštnosti regionu časový údaj zařadí do minulosti, přítomnosti, budoucnosti
Roční období - změny v přírodě	orientuje se v ročních obdobích podle viditelných změn v přírodě rozeznává změny počasí
Rostliny, živočichové	pojmenuje nejznámější rostliny a živočichy popíše stavbu těla některých rostlin a živočichů všimá si významu rostlin a živočichů pro člověka
Porovnávání vody, vzduchu a přírodnin	provádí jednoduché pokusy podle návodu
Lidské tělo Péče o zdraví, zdravá výživa a strava Hygienické návyky	uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu popíše své zdravotní potíže zvládá ošetření drobných poranění pojmenuje hlavní části lidského těla
Nemoc, úraz, poranění (prevence) Osobní bezpečí Chování v silničním provozu (chodec, cyklista)	rozezná nebezpečí dodržuje zásady bezpečného chování neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
Bezpečné chování v rizikovém prostředí - krizové situace (šikana, týrání) Služby odborné pomoci (linka	zná společenská pravidla při setkání s cizími lidmi a v komunikaci v případě potřeby umí požádat o pomoc

bezpečí) - tísňové linky	
Situace hromadného ohrožení	popisuje rizikové situace – vytváří modely chování

OSV – Poznávání lidí – Seznámení se spolužáky

OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika – První pomoc

4.4.1.2 Prvouka: 2. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Rodina Základní komunikační dovednosti – představení, pozdrav, otázka, prosbu, poděkování, omluva Členové rodiny Vztahy v rodině Vztahy mezi lidmi	Zná členy své rodiny Pojmenuje základní příbuzenské vztahy Pojmenuje základní povinnosti a úkoly členů rodiny Chápe nutnost vzájemné pomoci Chová se správně k členům rodiny i k domácím zvířatům Zná základní společenská pravidla chování mezi lidmi – ve škole, doma, na veřejnosti
Domov - obec, prostředí domova, místo kde žijeme	Popíše, kde leží obec ve státě (Jižní Morava) Pojmenuje sousední obce a určí jejich směr Pojmenuje svoji obec a nejnámější místa Pojmenuje svoji vlast, hlavní město Pojmenuje historické památky regionu
Člověk a jeho zdraví - ochrana zdraví, krizové situace - úraz, nemoc - dopravní výchova - chování na silnici	Ví, jak vhodně využívat volný čas – koníčky, hry atd. Uplatňuje základní hygienické a režimové návyky Zná některé dopravní značky Chová se podle pravidel silničního provozu Projevuje vhodné chování ve škole i mimo ni Má správný vztah ke zdraví Používá hygienické návyky Rozumí pojmu zdravá výživa – denní režim, pitný režim, pohyb; nemoc, úrazy, první pomoc Chápe význam dodržování čistoty pro zdraví lidí Rozumí pojmu zdravá výživa – denní režim, pitný režim, pohyb; nemoc, úrazy, první pomoc
Náš svět - svátky a narozeniny svých blízkých - povolání a pracovní činnosti v rodině	Rozumí významu svátků, výročí, oslav, setkávání členů rodiny pro vztahy v rodině a vytváření tradic
Náš svět - kalendář - měsíc po měsíci - svátky a státní svátky	Rozumí pojmu den, týden, měsíc, rok kalendářní, školní Poznává roční období a vyjmenuje jejich měsíce Zná význam Vánoc a Velikonoc Poznává hodiny – minuta, čtvrt hodina, půl, celá Poznává digitální čas Zná význam Vánoc a Velikonoc
na podzim - stěhovaví ptáci,	Poznává a popíše změny v přírodě v jednotlivých ročních

význam lesa v zimě - zvířata v zimě na jaře – ptáci a jejich mláďata v létě – léto na louce, u vody	obdobích Popíše rozdíly v životě rostlin a stromů v ročních obdobích Pozná společenstva v lese, na louce, u rybníka, na poli
Domov - blízké okolí	Pozná významná místa v okolí (Novomlýnské nádrže, Pálava - CHKO)
Domov - čtení z mapy	Orientuje se v jednoduché mapce obce a nejbližšího okolí.
Hospodářská zvířata a plodiny	Pozná hospodářská zvířata – stavbu těla, pro co je chováme Pozná druhy zeleniny
Člověk a jeho zdraví - dopravní výchova	Dodržuje pravidla účastníků silničního provozu. Orientuje se na silnici a na chodníku v místě svého bydliště
Domov - kulturní slavnosti	Seznámí se s místními slavnostmi, hody apod. Zná pověsti z blízkého okolí
Člověk a jeho zdraví - ochrana člověka za mimořádných událostí	Zná čísla záchranných složek Dovede ošetřit drobná poranění Ví, jak se zachovat v případě krizových situací

OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika – Povolání a pracovní činnosti v rodině

OSV – Rozvoj schopností poznání – Člověk a jeho zdraví

OSV – Poznávání lidí – Rodina

MV – Etnický původ – Zná svátky a narozeniny svých blízkých

MV – Multikulturalita – Kulturní slavnosti

MV – Princip sociálního smíru a solidarity – Náš svět

MV – Lidské vztahy – Vztahy v rodině

4.4.1.3 Prvouka: 3. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

ŠVP výstupy	Učivo
Podílí se na vytvoření pravidel ve třídě Dodržuje stanovená pravidla Uvědomuje si důležitost komunikace mezi spolužáky, žáky školy, pedagogy	Škola Komunikace při vytváření výchovného kolektivu - představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace, principy demokracie
Pojmenuje svoji obec (město), definuje nejznámější místa obce, minulost i současnost obce, významné budovy	Domov Obec
Pojmenuje svoji vlast, hlavní město, vybrané oblasti ČR	Naše vlast – Česká republika

Rozlišuje státní symboly	Naše vlast – Česká republika
Pojmenuje některé kulturní či historické památky svého regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté místem, v němž žije	Naše vlast – Česká republika
Pojmenuje některé rodáky, významné události regionu	Jsme Evropané
Pojmenuje sousední státy ČR	Jsme Evropané
Uvědomuje si ČR jako součást společenství EU	Jsme Evropané
Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině	Krajina v okolí domova
Orientuje se v plánu nejbližšího okolí svého bydliště	Orientace v krajině
Vysvětlí význam Vánoc Popíše, jak se slaví Vánoce nich doma	Vánoce
Všimá si rozmanitosti podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půdy, rostlinstva a živočišstva	Podmínky života
	Svět kolem nás
	Lidské výtvořry, zboží
Rozezná rozdíl mezi přírodninou, surovinou, výrobkem	Země je kulatá
Uvědomuje si základní zákonitosti naší planety Země	Koloběh vody v přírodě, vzduch teplo a světlo
Popíše koloběh vody v přírodě	Slunce
	Planety
Vysvětlí vliv slunce na život na naší planetě Pojmenuje a popíše jednotlivé planety	
Objasňuje rozdíly mezi živou a neživou přírodou	Život v přírodě
Kategorizuje druhy rostlin a živočichů	Živé organizmy
Vyjmenuje a pozná vybrané druhy jedlých, nejedlých a jedovatých hub	Houby jedlé, nejedlé, jedovaté
Rozliší rostliny kvetoucí, nekvetoucí, léčivé, jedovaté a zvláště chráněné, okrasné, užitkové	Rostliny kvetoucí, nekvetoucí, léčivé, jedovaté a zvláště chráněné, okrasné, užitkové
	Polní plodiny
Popíše stavbu těla nejznámějších druhů živočichů, rostlin, jejich význam v přírodě a pro člověka	Živočichové
Definuje znaky života, životní projevy a potřeby rostlin a živočichů	Společné znaky
	Stavba těla živočichů – obratlovci, bezobratlí

	Živočichové podle druhu potravy – býložravci, masožravci, všežravci
Vyjmenuje národní parky v ČR Vyjmenuje chráněné druhy rostlin a živočichů v ČR	Chráníme přírodu Ohrožené druhy rostlin a zvířat
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle	Zdraví Jak rosteme a vyvíjíme se Pečujeme o své zdraví
Vysvětlí význam používání smyslových orgánů	Žijeme zdravě
Popíše stavbu lidského těla, základní funkce a projevy člověka, vnitřní orgány, kostru, jejich funkci a význam	Naše tělo
Vysvětlí základní rozdíly mezi mužem a ženou	Naše tělo
Definuje životní potřeby člověka, znaky života	Společné znaky s ostatními živočichy
Používá základy první pomoci	Chraňme své zdraví i zdraví ostatních
Chová se bezpečně v rizikovém prostředí, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, dokáže aplikovat znalost důležitých tel. čísel v praxi	Tísňové volání

OSV – Mezilidské vztahy – Domov, škola, obec, místní krajina

OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika – Škola, Chraňme své zdraví

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Domov, škola, obec, místní krajina

EV – Základní podmínky života – Podmínky života a rozmanitost přírody

VDO – Formy participace občanů v politickém životě – Naše vlast

VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – Naše vlast

VDO – Občanská společnost a škola – Škola

VDO – Občan, občanská společnost a stát – Česká republika

4.4.2 Vzdělávací obor: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vlastivěda zahrnuje ve 4. a 5. ročníku učivo zeměpisné a historické.

Žáci se dívají na dějiny očima současnosti. Je třeba proto stále dbát na rozvíjení jejich jasných představ o minulosti. Aby dějepisné vyučování tento základní úkol plnilo, je vhodné historická schémata a popisované děje provázet různým znázorněním minulosti. K tomu velmi pomohou další mezipředmětové vazby spojené s vlastivědnou výukou. Jsou to např. vazby se čtením, výtvarnou výchovou, matematikou, praktickými činnostmi i hudební výchovou. Dějinné události žáci chápou lépe, pokud mají příležitost své představy individuálně výtvarně i literárně ztvárnit.

K pochopení časových souvislostí napomohou časové přímky rozdělené na stoleté úseky. Délku století je třeba dětem objasnit např. pomocí věku rodičů a prarodičů.

Zeměpisné učivo navazuje na poznatky z prvouky. Od pozorování nejbližšího okolí bydliště a školy žáci přecházejí k zeměpisnému pozorování svého kraje a republiky až po její začlenění do Evropy.

Výuku vlastivědy vhodně doplňují návštěvy muzeí, výstav, významných historických míst a památek. Také vhodné zeměpisné nebo historické filmy a videoukázky výuku vlastivědy doplní a zpestří. Podle místních podmínek je dobře využívat vztahu významných historických událostí k místu, kde žáci žijí.

Nezapomínáme ani na využívání zkušeností žáků z výletů po vlasti, žákům dáváme prostor, aby mohli o svých zážitcích vyprávět a svá vyprávění doplnit fotografiemi, videonahrávkami, ukázkami pohlednic a suvenýrů.

K vlastivědnému učivu patří vycházky. Při nich snadno objasňujeme různé nové zeměpisné pojmy.

Hlavní pomůckou při vyučování zeměpisného učiva však zůstává mapa. Využíváme každé příležitosti k tomu, abychom žáky postupně učili s mapou pracovat a orientovat se v ní.

Učivo týkající se podnebí propojujeme s výukou přírodovědy. Je přitom třeba provádět měření a zapisovat výsledky. Také další vlastivědná témata, např.: Půda a zemědělství, Nerostné bohatství, Ochrana přírody, je nutné stále propojovat s učivem přírodovědy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Klademe důraz na pozitivní motivaci, vzbuzujeme u žáků zájem o studium vlastivědy,

- používáme vhodné učební pomůcky (obrazový materiál, encyklopedii, mapy, atlasy, modely) a audiovizuální techniku,
- věnujeme se dovednosti autokorekce chyb (pracovní listy).

Kompetence k řešení problémů

- Motivujeme žáky k řešení daného problému,
- učíme žáky využívat vlastní schopnosti a dovednosti a objevovat různé varianty řešení (kreativita),
- předkládáme modely úloh a vedeme žáky k jejich správnému řešení,
- nenecháme žáky odradit případným neúspěchem, pomáháme jim při hledání správného řešení (individuální přístup).

Kompetence komunikativní

- učíme žáky správně používat odbornou terminologii,
- rozvíjíme dovednost porozumět, reprodukovat a písemně zpracovat zadané úlohy,
- vedeme žáky k samostatnému vyjadřování.

Kompetence sociální a personální

- Volíme takové metody a formy práce, ve kterých žáci účinně spolupracují,
- uplatňujeme individuální přístup jak k talentovaným, tak i k žákům s SPU.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k uvědomění si odpovědnosti k sobě, ke spolužákům i k učitelům,
- respektuje věkové, intelektové, individuální, sociální a etnické zvláštnosti žáků.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k plnění povinností (příprava na výuku),
- zadáváme a kontrolujeme domácí přípravu,
- vedeme žáky k samostatnosti a uvědomění si zodpovědnosti k sobě i k druhým lidem.

4.4.2.1 Vlastivěda: 4. ročník

Časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Naše vlast Poloha a obyvatelé	Definuje základy státního zřízení a politického systému ČR
Kraje, krajská města Plány a mapy, světové strany, orientace v krajině	Orientuje se podle mapy Dodržuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě Jednoduchým způsobem posoudí význam typických regionálních zvláštností z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
ČR - demokratický stát, Státní zřízení, orgány státní moci, státní symboly Prezident, vláda, parlament	Definuje základy státního zřízení a politického systému ČR Popíše státní správu a samosprávu našeho státu Vybere a definuje symboly našeho státu a jejich význam
Povrch a vodstvo ČR Počasí a podnebí Půda a zemědělství Nerostné bohatství a průmysl	Vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky
Ochrana životního prostředí Chráněná území Cestujeme našim krajem	Seznamuje se s přírodním prostředím obce Navrhuje možná řešení pro zlepšení životního prostředí
Cestujeme po naší vlasti Přírodní zajímavosti Národní kulturní památky	Seznamuje se s přírodními zajímavostmi, národními a kulturními památkami naší vlasti
Časová osa Období před naším letopočtem Období našeho letopočtu České země v pravěku Doba kamenná, bronzová, železná	Orientuje se na časové ose Vyhledává významné události
Příchod Slovanů Konec pravěku v našich zemích Sámo	Popíše život lidí v dávných dobách
Naše nejstarší minulost v pověstech	Zná významné události a pověsti, které se vztahují k regionu a kraji Seznamuje se s významnými historickými památkami, zvláště regionálními
Velkomoravská říše Cyril a Metoděj	Seznamuje se se způsobem života v jednotlivých historických obdobích Poznává odlišnost způsobu života v minulosti a současnosti
Vznik Českého státu Vláda přemyslovských knížat Kosmas Románský stavební sloh	Popíše život lidí v dávných dobách Vyhledává informace v odborné literatuře Prezentuje zjištěné informace
Vznik Českého království Vláda přemyslovských králů Český stát za vlády Lucemburků Jan Lucemburský	Seznamuje se se způsobem života v jednotlivých historických obdobích Poznává odlišnost způsobu života v minulosti a současnosti

Období vlády krále Karla IV. Rozkvět země, rozvoj vzdělanosti	
Život ve středověku Gotika Období krále Václava IV. Mistr Jan Hus, husitské války Jan Žižka	Seznamuje se se způsobem života v jednotlivých historických obdobích Poznává odlišnost způsobu života v minulosti a současnosti
Mistr Jan Hus, husitské války Jan Žižka Prokop Holý České země po husitských válkách Král Jiří z Poděbrad První Habsburkové na Českém trůně Císař Rudolf II. Renesance	Rozezná rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách

VDO – Občan, občanská společnost a stát – Naše vlast

VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – Naše vlast

4.4.2 Vlastivěda: 5. ročník

Časová dotace: 2 hod. týdně

ŠVP výstupy	Učivo
Poznává průmysl, kulturu a vzdělanost svého kraje Určí polohu svého bydliště, polohu v krajině minulost i současnost obce Popíše povrch, vodstvo, orientační body a linie	Domov, krajina v okolí domova Zaječí Riziková místa a situace
Orientuje se podle mapy Dodržuje zásady bezpečného pobytu v přírodě	Plány a mapy, světové strany Sebepoznání, sebehodnocení
Vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách naší republiky a Evropy Vyhledává významná města daných regionů, určuje jejich přínos pro zemi	Orientace v mapách Povrch, vodstvo, města ČR Povrch, vodstvo, města Evropy Rostlinstvo a živočišstvo v Evropě Hospodářství
Jednoduchým způsobem posoudí význam typických regionálních zvláštností z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického Seznamuje se s povrchem, hospodářstvím, cestovním ruchem a významnými pamětihodnostmi jednotlivých regionů	Regiony ČR Jihomoravský kraj
Prezentuje vlastní poznatky a zážitky z cest Porovnává odlišný způsob života v jednotlivých zemích	Národopisné oblasti Německo, Rakousko, Slovensko, Polsko – Evropské státy a jejich hlavní města
Definuje základy státního zřízení a politického	Praha, státní symboly, armáda ČR

systému ČR Popíše státní správu a samosprávu našeho státu Vybere a definuje symboly našeho státu a jejich význam Evropský parlament, UNESCO	ČR- součást společenstva hospodářsky vyspělých států
Dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami Spoluvytváří pravidla třídy	Pravidla třídy Rodina Soužití lidí
Obhajuje své názory a postoje, argumentuje Hledá společné řešení s ostatními	Chování lidí Kultura
Dodržuje základní pravidla pro soužití Netoleruje nesprávné chování	Návrat k demokracii Demokratické principy
Rozlišuje vlastnictví soukromé, veřejné, osobní a společné Používá bankovky i mince v běžných situacích Odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy	Vlastnictví- soukromé, veřejné, osobní, společné Hmotný a nehmotný majetek Peníze, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti Hotovostní a bezhotovostní forma peněz, úspory, půjčky Právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci
Všímá si životního prostředí v okolí svého bydliště Podílí se na zlepšování životního prostředí	Domov, krajina v okolí domova Zaječí
Orientuje se v čase a časovém řádu Chápe dějiny jako časový sled událostí Využívá časové údaje k pochopení vztahů mezi ději a jevy	Čas, orientace v čase a časový řád Život v dávných dobách a dnes (od 18. století po vznik České republiky)
Využívá knihoven, muzeí a galerií jako informačních zdrojů Seznamuje se se základními památkami ve svém regionu Vyhledává, třídí a orientuje se v odborné literatuře Prezentuje a obhajuje zjištěné údaje	Knihovna Galerie Muzeum
Objasní minulost kraje a předků Zná významné události a pověsti, které se vztahují k regionu a kraji Pojmenuje lidi a obory zkoumající minulost	Život v dávných dobách a dnes (od 18. století po vznik České republiky) Regionální památky
Rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách Popíše život lidí v dávných dobách	Život v dávných dobách a dnes (od 18. století po vznik České republiky) Báje, mýty, pověsti
Odlišuje současnost a minulost Orientuje se v důležitých událostech minulosti a současnosti naší vlasti Využívá znalostí regionálních specifik pro pochopení přítomného i minulého dění	Novější české dějiny České země – součást Rakouska Rakousko – Uhersko První světová válka Samostatné Československo Druhá světová válka Obnovená Československá republika Návrat k demokracii

	Česká republika
Objasňuje důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	Historický přehled Státní svátky a významné dny

OSV – Rozvoj schopností poznávání – Pravidla třídy, Opakování učiva dějin ze 4. ročníku

OSV – Sebepoznání a sebepojetí – Pravidla třídy, Rozkvět kultury a umění

OSV – Seberegulace a sebeorganizace – Pravidla třídy

OSV – Psychohygienu – Pravidla třídy

OSV – Poznávání lidí – Soužití lidí

OSV – Mezilidské vztahy – Pravidla třídy, Východní Čechy

OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – Návrat k demokracii, Vznik České republiky, Obrození českého jazyka;

OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika – Pravidla třídy, Opakování učiva dějin ze 4. ročníku

VDO – Občanská společnost a škola – Pravidla třídy, Nespravedlivé Rakousko

VDO – Občan, občanská společnost a stát – Opakování učiva dějin ze 4. ročníku, Vznik České republiky

VDO – Formy participace občanů v politickém životě – Brno, Zaječív

VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – Brno, Zaječív, Opakování učiva dějin ze 4. ročníku, Nespravedlivé Rakousko, Hrůzy první světové války, Obnovená Československá republika

VMGES – Evropa a svět nás zajímá – Planeta Země, Zemské polokoule, Evropa, Hranice Evropy, Vodstvo v Evropě, Některé evropské státy, Rostlinstvo a živočišstvo v Evropě

VMGES – Objevujeme Evropu a svět – Nížiny a hory v Evropě; Rostlinstvo a živočišstvo v Evropě

VMGES – Jsme Evropané – Evropská unie, První světová válka, Hrůzy první světové války, Druhá světová válka, Obnovená Československá republika, Vznik České republiky

MV – Kulturní diference – Národopisné oblasti

MV – Etnický původ – Severní Čechy, Evropské státy, Samostatné Československo, Druhá světová válka

MV – Multikulturalita – Samostatné Československo

MV – Princip sociálního smíru a solidarity – Druhá světová válka

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Domov, krajina v okolí domova

EV – Vztah člověka k prostředí – Praha a její okolí, Střední Čechy, Jižní Čechy Vynálezy mění svět, Hospodářský růst českých zemí

4.4.3 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodověda, který navazuje na Prvouku, je vyučován ve 4. a 5. roč. jako povinný předmět. Výuka probíhá ve třídě, formou vycházek, na školním pozemku.

Je realizován převážně aktivními metodami, které samy o sobě slouží jako prostředek pro vytváření příslušných kompetencí a výstupů. Mezi její hlavní cíle patří vytváření komplexního pohledu žáků na svět v celé jeho rozmanitosti, proto je kladen důraz na názornost a praktičnost

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Klademe důraz na pozitivní motivaci, vzbuzujeme u žáků zájem o studium přírodovědy,
- používáme vhodné učební pomůcky (obrazový materiál, encyklopedii, mapy, atlasy, modely, herbáře, přírodní materiály) a audiovizuální techniku,
- věnujeme se dovednosti autokorekce chyb (pracovní listy).

Kompetence k řešení problémů

- Motivujeme žáky k řešení daného problému,
- učíme žáky využívat vlastní schopnosti a dovednosti a objevovat různé varianty řešení (kreativita),
- předkládáme modely problémových úloh a vedeme žáky k jejich správnému řešení,
- nenecháme žáky odradit případným neúspěchem, pomáháme jim při hledání správného řešení (individuální přístup).

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky správně používat odbornou terminologii,
- rozvíjíme dovednost porozumět, reprodukovat a písemně zpracovat zadané úlohy,
- vedeme žáky k samostatnému ústnímu i písemnému vyjadřování.

Kompetence sociální a personální

- Volíme takové metody a formy práce, ve kterých žáci účinně spolupracují ve skupinách (tj. vytvoření pravidel práce v týmu a jejich respektování),
- uplatňujeme individuální přístup jak k talentovaným, tak i k žákům s SPU.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům i k učiteli,
- respektujeme věkové, intelektové, individuální, sociální a etnické zvláštnosti žáků.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k plnění povinností (příprav na výuku),
- zadáváme a kontrolujeme domácí přípravu,
- vedeme žáky k samostatnosti a uvědomění si zodpovědnosti k sobě samému a k druhým lidem.

4.4.3.1 Přírodověda: 4. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva, vzájemné vztahy hub, živočichů a rostlin, ochrana životního prostředí, význam lesů pro člověka, význam zemědělství pro člověka	Seznámí se se základními typy ekosystémů naší přírody (ekosystém pole, lesa, louky, rybníka, vod a bažin, suchých stanovišť), s vybranými druhy živočichů a rostlin jakožto zástupci těchto ekosystémů, popíše stručně jejich stavbu těla, způsob života Na konkrétním druhu popíše způsob přizpůsobení jeho životnímu prostředí Vysvětlí pojmy býložravec, masožravec, všežravec, potravní řetězec. Sestaví pastevně-kořistnický potravní řetězec Stručně popíše koloběh látek v přírodě

	Uvede příklady negativních zásahů člověka do přírodního prostředí (nadměrná těžba dřeva, zemědělská činnost, zastavování zelených ploch, vypouštění chemických látek)
Rozmanitost přírody, ekosystémy, rostlinná společenstva	Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách, např. společenstvo lesa, rybníka, pole Jmenuje typické organismy tvořící dané společenstvo, uvede příklad vzájemných potravních vztahů Na konkrétních druzích ukáže, čím jsou přizpůsobeni danému prostředí
Rozmanitost přírody, rostliny, houby, živočichové	Zařadí konkrétní organismus do skupiny podle charakteristických znaků (houby, rostliny, živočichové, bezobratlí, obratlovci) Osvojí si základy práce s jednoduchými klíči a s atlasy Podle jednoduchého klíče určuje byliny a jehličnany, určí listnaté stromy podle tvaru listové čepele
Ochrana člověka za mimořádných událostí	Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí (záplava, povodeň,...) Seznámí se s účinnými způsoby ochrany a chování za mimořádných událostí
Laboratorní práce	Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup Vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu (např. důkaz vody v půdě; dlouhodobý pokus – pozorování vývoje rostlinky hrachu)

4.4.3.2 Přírodověda: 5. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Neživá příroda a život, kyslík, světlo, teplo, voda, živiny, půda, nerosty, horniny	Vyjmenuje základní podmínky života pro živé organismy, vysvětlí nezbytnost a vliv podmínek neživé přírody na živé organismy, vzájemnou závislost a provázanost přírody živé a neživé Definuje pojem půda, popíše stručně základní půdní druhy a typy půd, proces vzniku půdy obecně Rozlišuje pojem nerost a hornina, seznámí se s vybranými zástupci nerostů a hornin
Pohyby Země, roční období	Popíše pohyb Země kolem osy, zdánlivý pohyb Slunce na obloze Vysvětlí, jak dochází ke střídání noci a dne Popíše pohyb Země kolem Slunce Vysvětlí, jak dochází vlivem sklonu zemské osy ke změně intenzity dopadajícího slunečního světla a tím ke střídání ročních období Vysvětlí pojmy jarní/podzimní rovnodennost, zimní/letní slunovrat, uvede délku dne a noci, přesné datum události Popíše zdánlivý pohyb Slunce od obratníku k obratníku.

Podmínky neživé přírody, rozmanitost přírody; rostliny, houby, živočichové – znaky života, základní životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	Zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy, nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí, chápe souvislosti mezi stavbou těla živočichů, způsobem života a prostředím Uvede příklady organismů nepříbuzných s podobnými znaky, žijících ve stejném prostředí a naopak příklady příbuzných organismů s odlišnými znaky, žijících v různých prostředích
Třídění živých organismů, bakterie, sinice, rostliny, obratlovci, bezobratlí (vybrané skupiny)	Na konkrétním organismu popíše projevy života, jmenuje životní potřeby a podmínky života Podle charakteristických znaků zařadí organismus do skupiny (rostliny, houby, živočichové), bezobratlé organismy do kmene (měkkýši, kroužkovci, členovci), obratlovce do třídy (ryby, obojživelníci,...). Rozlišuje byliny a dřeviny Danou skupinu charakterizuje, popíše typickou stavbu těla a způsob života Jmenuje několik zástupců dané skupiny
Rozmanitost podmínek života na Zemi; Člověk	Na základě dosavadních znalostí zhodnotí konkrétní činnost člověka, rozhodne, zda životní prostředí či zdraví člověka podporuje nebo poškozují, svá rozhodnutí zdůvodní Jmenuje několik konkrétních příkladů negativního či naopak pozitivního působení člověka na životní prostředí či na své zdraví
Ochrana člověka za mimořádných událostí	Charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí Popíše účinné způsoby ochrany a chování za mimořádných událostí V modelové situaci prokáže schopnost účinně se chránit Rozpoznává situace ohrožující zdraví, aktivně se jim vyhýbá Seznámí se s různými typy mimořádných událostí a účelnými způsoby, jak se v dané situaci chovat V modelových situacích prokáže schopnost účelného chování v rámci bezpečnosti, ochrany života a zdraví Poskytne první pomoc, vybaví evakuační zavazadlo, z prostředků běžně dostupných v domácnosti vytvoří improvizovaný ochranný oděv
lidské tělo – stavba těla, orgánové soustavy, stavba a funkce – kosterní, svalová, kožní, dýchací, oběhová, trávicí, vylučovací, smyslová, nervová, pohlavní, hormonální	Popíše stavbu a funkci orgánových soustav Má přehled o nejběžnějších onemocněních a jejich prevenci, chová se vhodným způsobem, aby minimalizoval riziko poškození, infekce či úrazu, ošetří drobná poranění, poskytne první pomoc při úrazu Seznámí se se zásadami zdravého životního stylu, správné výživy, vhodného pitného režimu, osobní, intimní a duševní hygieny a uplatňuje je
Nervová soustava	Obeznamí se se základními zásadami duševní hygieny V souladu s těmito zásadami vhodně střídá práci s odpočinkem

	Sestaví denní plán, rozvrhne čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek v rámci běžného pracovního dne, zohledňuje Oprávněné nároky druhých osob Volí formu relaxace podle druhu činnosti Dodržuje předem vymezenou dobu práce a odpočinku, dbá na správný poměr
Pohlavní soustava, vývin jedince	Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života, charakterizuje, udá přibližně její věkové rozpětí Stručně popíše proces početí a nitroděložní vývoj jedince, porod, novorozenecké období
Člověk, stavba těla, orgánové soustavy (kosterní, svalová, trávicí, dýchací, vylučovací, kožní, smyslová, nervová, hormonální, rozmnožovací)	S využitím znalostí o lidském těle a funkci orgánů uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou S preventivními opatřeními a vhodnými návyky se seznámí v rámci učiva o jednotlivých orgánových soustavách
Člověk, stavba těla, orgánové soustavy (kosterní, svalová, cévní, dýchací, trávicí, kožní, smyslová)	Ošetří drobná poranění Rozpozná život ohrožující zranění Zajistí lékařskou pomoc Seznámí se se správným postupem při poskytnutí první pomoci, nacvičí prakticky např. ošetření zlomeniny, zástavu krvácení, na modelu masáž srdce a umělé dýchání Ovládá důležitá tel. čísla
Chování k opačnému pohlaví	Uvědomuje si specifické rozdíly mezi oběma pohlavími, na základě toho uplatňuje ohleduplné chování a respekt vůči druhému pohlaví Orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty, uvědomuje si možná rizika (nechtěné otěhotnění, riziko nákazy), uplatňuje bezpečné chování z hlediska ochrany soukromí (sociální sítě, virtuální prostor) Uvědomuje si riziko zneužití, vyhýbá se nebezpečným situacím
Člověk a zdravý životní styl	Chápe pojem návyková látka, seznámí se s jejich vlivem na lidské zdraví a život obecně, seznámí se s rizikovými situacemi, osvojí si a předvede v modelových situacích způsoby odmítání návykových látek

OSV – Psychohygienu – Člověk a jeho zdraví – nervová soustava – hygiena duševní činnosti

OSV – Kooperace a kompetice – Člověk a zdraví – první pomoc při ošetření krvácení, zlomenin; měření tepové frekvence

EV – Ekosystémy – Rozmanitost života na Zemi, rozmanitost přírody

EV – Základní podmínky života – Neživá příroda a život, půda

4.5 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

4.5.1 Vzdělávací obor: Dějepis

Vyučovací předmět: Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Dějepis seznamuje žáky s historickým rozměrem současnosti, učí ho rozpoznávat dějinnou povahu reality, v níž žije. Dějepis zároveň učí předpokladům a základům vědeckého historického poznávání. Vytváří, předává a zachovává historické vědomí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Učíme žáky pracovat s různými zdroji informací, vyhledávat a třídit informace,
- vedeme žáky k uvádění věcí do souvislostí a propojování poznatků do širších celků.

Kompetence k řešení problémů

- Využíváme týmovou práci,
- vedeme žáky k vyvozování závěrů z informací, které znají.

Kompetence komunikativní

- Organizujeme diskuze, skupinovou práci, prezentace,
- učíme žáky k dodržování etických a morálních pravidel komunikace,
- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a argumentovat,
- učíme žáky pracovat s informačními technologiemi a vyhledávat a analyzovat informace.

Kompetence sociální a personální

- Organizujeme projekty v rámci tříd,
- vedeme žáky k účinné spolupráci v týmu,
- vedeme žáky k toleranci a vzájemnému poznání.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k ochraně kulturních památek,
- vedeme žáky k respektování názorů druhých,
- vedeme žáky k pochopení principů, na nichž stojí zákony a společenské normy.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování pravidel a plnění povinností.

4.5.1.1 Dějepis: 6. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Člověk v dějinách.	Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
Historické prameny	Vyjmenuje dějepisné informační zdroje, uvede příklady těch institucí, ve kterých jsou informace shromažďovány
Datování v dějepise	Chronologicky seřadí epochy lidských dějin, pracuje s historickými mapami
Starší doba kamenná	Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
Mladší doba kamenná, první zemědělci, pozdní doba kamenná, doba bronzová, doba železná, Keltové na našem území, Germáni na našem území	Objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost Vyjmenuje významná archeologická naleziště na našem území Uvede příklady archeologických kultur
První zemědělci	Popíše souvislosti mezi vznikem prvních velkých zemědělských civilizací a přírodními podmínkami
Starověká Mezopotámie, Sumerové, Babylonská říše	Charakterizuje a vyjmenuje nejstarší starověké civilizace
Nejstarší civilizace.	Vyjmenuje české a světové památky, které byly zařazeny do seznamu UNESCO
Starověké Řecko, Starověký Řím	Vysvětlí vliv antické kultury na utváření evropské civilizace
Temná století Řecka, Městský stát Athény, Řecké umění a kultura, Starověký Řím	Uvede nejvýznamnější antické osobnosti a jejich přínos
Starověká Palestina, Římské císařství	Vysvětlí základy křesťanství a judaismu, jejich rozdíly a význam pro utváření evropské civilizace
Starověké Řecko, Římské císařství	Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie Popíše fungování antických států a jejich společenské

	složení Vysvětlí fungování antické demokracie

VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – Městský stát Athény

4.5.1.2 Dějepis: 7. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
První středověké státy Přicházejí Slované	Popíše hospodářské změny, které nastaly po pádu římské říše Popíše změny, které nastaly po příchodu nových etnik
První středověké státy na Velké Moravě	Popíše úlohu a vliv křesťanství v raném středověku
První středověké státy	Popíše základní rozdíly západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kultury
První středověké státy, Románská kultura, Gotická kultura	Uvede příklady kulturních památek
Arabská říše	Vysvětlí vznik islámu, uvede jeho šíření
Na Velké Moravě	Začlení Velkomoravskou říši do časové osy
Na Velké Moravě - počátky českého státu	Vysvětlí vliv Velké Moravy na utváření českého státu a Evropy
České knížectví v 11. a 12. století	Zařadí panovníky do správného období
Jak se žilo v raném středověku, Románská kultura, Vrcholný středověk, Městská společnost na konci středověku	Popíše kulturu a společnost tehdejší doby, vývoj měst
Na Velké Moravě, počátky českého státu, České království za Přemyslovců, České království za Lucemburků	Orientuje se v historických milnících, např. nástup Lucemburků po vymření Přemyslovců
Husitství, Čechy po husitské revoluci	Popíše hlavní myšlenky a dopady husitského hnutí Popíše rozdíly a vztahy mezi katolickou církví, kacířstvím a jiným náboženstvím Vysvětlí, jak se husitství promítalo v politickém a kulturním životě
Jak se žilo v raném středověku, Husitství, Gotická kultura	Popíše vliv křesťanství v raném středověku
Jak se žilo v raném středověku	Vyjmenuje jednotlivé sociální vrstvy v raném středověku, uvede vztahy mezi nimi
Románská kultura, Gotická kultura	Uvede základní rysy a vysvětlí rozdíly mezi románskou a gotickou kulturou, uvede příklady památek těchto období
Husitství, Humanismus a renesance, Náboženská reformace	Vysvětlí příčiny, které vedly k reformě katolické církve Popíše reakci církve na reformu

Objevné plavby	Vysvětlí hlavní důvody zámořských objevů
Objevné plavby, Evropa na počátku novověku	Popíše změny v hospodářství a kultuře, které souvisely se zámořskými objevy

4.5.1.3 Dějepis: 8. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Habsburská monarchie ve 2. polovině 19. století, Habsburská monarchie v době osvícenství, Habsburská monarchie do roku 1848, Proměna rakouské říše	Charakterizuje postavení českého státu uvnitř habsburské monarchie
České země na počátku převratných změn, Společnost na přelomu 18. a 19. století, Kultura na přelomu 18. a 19. století, Bouřlivý rok 1848	Popíše hlavní myšlenky a důsledky českého národního obrození
	Uvede hlavní osobnosti českého národního obrození
	Porovná české národní obrození s jinými národními hnutími v Evropě
Svět ve 2. polovině 19. století	Porovná české národní obrození s jinými národními hnutími v Evropě
Evropa po třicetileté válce	Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky pro český stát
	Uvede příklady zemí, ve kterých je státní zřízení monarchie
Počátky nové doby	Popíše průběh třicetileté války
Společnost na přelomu 18. a 19. století, proměny společnosti ve 2. polovině 19. století, Bouřlivý rok 1848	Popíše emancipační snahy různých společenských skupin
Velká francouzská revoluce, Císařská Francie a napoleonské války	Vysvětlí revoluční snahy v Evropě
	Vysvětlí hlavní příčiny a důsledky francouzské revoluce
	Popíše průběh francouzské revoluce
	Nastíní vliv napoleonských válek na uspořádání Evropy
Baroko, Velká francouzská revoluce, Císařská Francie a napoleonské války	Vysvětlí pojmy absolutní a konstituční monarchie, uvede rozdíly
Vznik Spojených států amerických, Svět ve 2. polovině 19. století	Vysvětlí základy parlamentarismu a uvede příklady zemí, ve kterých se vyskytuje
Proměna rakouské říše, Bouřlivý rok 1848	Na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy
Baroko, Barokní kultura a umění	Zařadí do časové osy období baroka
	Charakterizuje období baroka a uvede hlavní hudební a umělecké představitele

	Uvede základní barokní památky
Habsburská monarchie v době osvícenství	Vyjmenuje hlavní myšlenky osvícenství
První fáze průmyslové revoluce, Druhá fáze průmyslové revoluce, Přehled světových vynálezů a objevů za průmyslové revoluce, Rozvoj hospodářství v českých zemích	Popíše modernizaci v Evropě a ve světě a vysvětlí příčiny a důsledky různé rychlosti modernizace
1. světová válka, České země za 1. světové války	Vysvětlí příčiny, průběh a důsledky 1. světové války Uvede příklady nových zbraní využitých v 1. světové válce
Vznik Spojených států amerických Velká francouzská revoluce Společnost na přelomu 18. a 19. století Kultura na přelomu 18. a 19. století První fáze průmyslové revoluce Habsburská monarchie do roku 1848 Druhá fáze průmyslové revoluce Proměny společnosti ve 2. polovině 19. století	Vysvětlí projevy modernizace společnosti v českých zemích a ve významných světových zemích

4.5.1.4 Dějepis: 9. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
2. světová válka, Poslední roky války	Vysvětlí příčiny, průběh a důsledky 2. sv. války
2. světová válka, Zajímavosti z vojenské techniky	Uvede příklady nových zbraní využitých v 2. sv. válce
Zánik koloniálních říší, Studená válka v Asii, Globální problémy dneška	Vyjmenuje vybrané globální problémy a uvede jejich příčinu i důsledek
Totalitní režimy, Rozdělená Evropa, Každodenní život v totalitě, Integrace na západě, Rozpad na východě, První léta demokracie a svobody	Popíše pozitiva a negativa demokracie Uvede příklady demokratických států
Totalitní režimy, Každodenní život v totalitě	Charakterizuje totalitní systémy Uvede příklady totalitních států
Totalitní režimy	Rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a nacionalismu
2. světová válka, Protektorát Čechy a Morava, Poslední roky	Uvede příklady konfliktů mezi totalitními a demokratickými zeměmi

války, Holocaust	
Holocaust, Zánik koloniálních říší	Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
Holocaust	Vysvětlí pojmy: antisemitismus a rasismus
Svět a ČSR po 1. světové válce, Vznik ČSR a vývoj ve 20. a 30. letech	Vysvětlí příčiny vzniku Československa
Vznik ČSR a vývoj ve 20. a 30. letech, Chvilce odpočinku a zábavy, Československo na rozcestí, Budování socialismu v ČSR, Každodenní život v totalitě	Charakterizuje sociální, politické, kulturní a hospodářské prostředí meziválečného a poválečného Československa
První léta studené války	Vysvětlí příčiny a důsledky bipolárního světa, které vysvětlí a doloží důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
Zánik koloniálních říší	Popíše příčiny a důsledky rozpadu koloniálního systému

VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – První léta demokracie a svobody

VDO – Formy participace občanů v politickém životě – První léta demokracie a svobody

4.5.2 Vzdělávací obor: Občanská výchova

Vyučovací předmět: Občanská výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Občanská výchova se realizuje na 2. stupni v 6. - 9. ročníku s časovou dotací jedna hodina týdně.

Cílem předmětu je příprava mladého člověka na aktivní zapojení do života v moderní demokratické společnosti prostřednictvím specifických informací i integrace poznatků z jiných předmětů. Důležitou součástí je výchova žáků k občanství, příprava na nové životní role v jejich budoucí rodině, rozvoj pozitivních vztahů mezi lidmi a formování správných postojů k hodnotám.

K formám realizace tohoto předmětu patří četba a rozbor textu z učebnice, výklad a řízený rozhovor, který přispívá k utváření vlastních názorů, ke správnému rozhodování a samostatnosti.

Žáci jsou vedeni k vlastnímu názoru, aktivnímu naslouchání názoru druhých, hledání a třídění informací, sebehodnocení, sestavování žebříčků hodnot apod.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Podporujeme tvořivost žáků,
- zajímáme se o náměty, názory a zkušenosti žáků,
- zařazujeme metody, při kterých docházejí k závěrům a řešení sami žáci,
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací, k plánování, organizování a řízení vlastního učení.

Kompetence k řešení problémů

- Navozujeme nejrůznější problémové situace a vedeme žáky k plánování různých způsobů řešení problémů,
- podněcujeme žáky k vhodné argumentaci.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu na odpovídající úrovni,
- zapojujeme žáky do diskuse,
- vedeme žáky ke kritickému myšlení a schopnosti obhájit svá rozhodnutí,
- vytváříme příležitost pro komunikaci mezi žáky i na veřejnosti,
- vedeme žáky k uplatňování bezpečného a odpovědného chování.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k tomu, aby dokázali vyjádřit odmítavý postoj a rozvíjeli zdravé sebevědomí,
- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat ve skupině, podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat, rozdělit si úkoly,
- vedeme žáky k ohleduplnosti,
- vedeme žáky k hodnocení své práce i práce ostatních,
- podporujeme základní model rodiny,

- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k respektování názorů ostatních,
- vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování podle dané situace,
- vedeme žáky k toleranci k různým kulturám, národům a rasám,
- vedeme žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a jejich respektování.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti, hygienických a pracovních návyků,
- vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce a využívání znalostí v běžné praxi.

4.5.2.1 Občanská výchova: 6. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Život ve škole	zjistí základní informace o škole, kterou navštěvuje
Práva a povinnosti žáků	seznámí se s pravidly škol. řádu a dodržuje je zná svá práva a povinnosti
Školský systém, Hodnota vzdělání	orientuje se v systému našeho školství
Umění učit se	osvojuje si principy efektivního učení (plánování, organizaci práce, pracovní metody) a využívá je při vlastní přípravě na vyučování
Domov - místo, kde žijeme	zná významné charakteristiky, památky a zajímavosti obce, ve které žije
Zajímavá a památná místa	zná významné charakteristiky, památky a zajímavosti obce, ve které žije
Důležité instituce	seznámí se s činností OÚ, zjistí jméno starosty/starostky, příp. dalších členů obecního zastupitelstva
Komunální volby	popíše mechanismus komunálních voleb
Místní tradice	zná místní tradice a uvědomuje si jejich hodnotu
Kulturní a veřejný život	pečuje o své okolí, zaujímá negativní postoj proti vandalství
Kulturní a veřejný život, Životní prostředí	zajímá se o životní prostředí v obci, o kulturu a vybírá si kulturní akce, které ho zajímají
Státní symboly	zná a správně používá důležité symboly našeho státu zná významné osobnosti naší historie i současnosti orientuje se ve významných dnech a státních svátcích ČR

Život v regionech, nářečí, lidové kroje, pověsti, hlavní město, národní bohatství (přírodní a kulturní památky)	orientuje se v základních regionálních oblastech ČR a jejich charakteristikách
Vlastenectví, národnostní menšiny	popíše hlavní rozdíly mezi projevy vlastenectví a nacionalismu zaujímá tolerantní postoje k menšinám
Základy etikety	zná základní pravidla slušného chování ve společnosti a vhodně je aplikuje
První krok k lidským právům	vyjmenuje některá základní lidská práva a objasní jejich význam pro společnost
Významné osobnosti, naši prezidenti, historické mezníky	zná významné osobnosti naší historie i současnosti
Státní svátky, významné dny	orientuje se ve významných dnech a státních svátcích ČR

VDO – Občanská společnost a škola – Život ve škole, Práva a povinnosti žáků

VDO – Formy participace občanů v politickém životě – Důležité instituce, komunální volby

MV – Kulturní diference – Národnostní menšiny

MV – Lidské vztahy – První krok k lidským právům

4.5.2.2 Občanská výchova: 7. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Vztahy mezi lidmi Osobní a neosobní vztahy Tolerance Lidská solidarita	posoudí a na příkladech doloží případy solidárního jednání, navrhuje možnosti pomoci ostatním lidem
Konflikty mezi lidmi Konfliktní situace a jejich řešení	vhodně komunikuje v různých životních situacích, případné konflikty řeší konstruktivně a nenásilně
Média, reklama	kriticky analyzuje obsah mediálního sdělení a vyjádří k němu svůj postoj
Základy lidského soužití Pravidla slušného chování	zná základní pravidla slušného chování ve společnosti a vhodně je aplikuje
Formy vlastnictví a majetku, jejich ochrana	rozezná formy vlastnictví a je si vědom jeho ochrany
Hospodaření s penězi - rozpočet rodiny a státu	vede jednoduchý rozpočet domácnosti a rozumí jeho principům, dodržuje zásady hospodárnosti a vyjmenuje rizika nevhodnosti
Peníze - funkce a podoby peněz, formy placení	popíše vývoj peněz, uvede příklad hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí rozdíl v užívání debetní a kreditní platební karty
Banky a jejich služby	seznámí se s výběrem peněžních ústavů a s jejich funkcí, vysvětlí rozdíl mezi placeným a přijatým úrokem,

	orientuje se v nabídce druhů pojištění
	zná obvyklé způsoby nakládání s volnými prostředky, vyjmenuje možnosti krytí deficitu
Principy tržního hospodářství	vysvětlí podstatu fungování trhu, vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
	orientuje se v rozdělování peněz státního rozpočtu
Výroba, obchod, služby - jejich funkce a návaznost	rozliší pojmy výroba, obchod a služby, uvede jejich konkrétní příklad
Vztahy mezi lidmi Tolerance Kulturní a etnické rozdíly mezi lidmi Xenofobie, rasismus, předsudky	vysvětlí potřebu tolerance ve společnosti, respektuje projevy odlišnosti ve společnosti
Vztahy mezi lidmi Tolerance	rozliší netolerantní projevy ve společnosti a aktivně proti nim vystupuje

OSV – Mezilidské vztahy – Osobní a neosobní vztahy

OSV – Komunikace – Mezilidská komunikace

OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika – Morálka a mravnost

OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika – Tolerance, lidská solidarita

MV – Kulturní diference – Kulturní a etnické rozdíly mezi lidmi

MV – Lidské vztahy – Konflikty mezi lidmi

MV – Etnický původ – Xenofobie, rasismus, předsudky

MV – Princip sociálního smíru a solidarity – Tolerance, lidská solidarita

MV – Princip sociálního smíru a solidarity – Lidská solidarita

MedV – Fungování a vliv médií ve společnosti – Média, reklama

4.5.2.3 Občanská výchova: 8. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Osobnost člověka, vlastnosti, dovednosti, schopnosti a vloh	rozliší pojem osobnost z pohledu psychologického a sociologického popíše jevy, které osobnost člověka utvářejí a které mají vliv na jeho bytí
Charakter, temperament, vůle	zná pojem vůle a jeho význam zná pojem charakter a temperament rozezná kladné i záporné lidské vlastnosti a rozvíjí kladné stránky osobnosti a ty záporné usměřňuje vyjmenuje možnosti jak vhodně usměřňovat a kultivovat

	charakterové a volní vlastnosti své osobnosti
	zná a rozvíjí své osobní přednosti, zná a překonává své osobní nedostatky, důvěřuje si
Vnímání, prožívání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých - odlišnost lidí v prožívání životních situacích	zná pojem vnímání popíše princip sociálního poznávání a vyjmenuje nejčastější chyby, kterých se v něm dopouštíme
Myšlení, paměť, pozornost City a jejich druhy, vnější projevy, vliv na chování a jednání člověka	zná pojem myšlení, paměť a pozornost zná pojem city, vyjmenuje jejich druhy a popíše jejich vliv na chování a jednání člověka
Hodnoty, postoje, potřeby, zájmy, volný čas - vhodné a nevhodné způsoby jeho využití	sestaví žebříček osobních hodnot popíše význam zájmů a zálib pro život člověka rozliší vhodné a nevhodné způsoby trávení volného času
Sebepoznání, sebehodnocení, seberealizace, osobní nedostatky člověka a jejich překonávání	zná pojem sebepoznání, sebehodnocení a seberealizace a jejich význam pro život
Sebedůvěra, agresivita, pasivita, asertivita - způsoby řešení citových problémů	dbá o projevy zdravé sebedůvěry rozliší agresivní, pasivní a asertivní jednání
Náročná životní situace, stres, konflikt	vyjmenuje některé náročná životní situace a možnosti jejich řešení
Životní cíle a plány, životní perspektiva	stanoví si své životní plány a cíle
Evropská unie – význam, funkce, orgány, postavení ČR	zná historické milníky evropské integrace a její podstatu uvede výhody a nevýhody začlenění ČR do EU, uvede práva občanů ČR v rámci EU orientuje se v aktuálním děním souvisejícím s EU
Mezinárodní organizace - ekonomické, politické a bezpečnostní, jejich význam a postavení ČR	vyjmenuje výhody spolupráce mezi státy, uvede příklady konkrétních organizací
Projevy, klady a zápory, aktuální globální problémy (terorismus)	vyjmenuje některé příklady projevů globalizace, jejich klady a zápory vytvoří si osobní názor na příčiny a důsledky globálních problémů současnosti vyjmenuje některé globální a lokální problémy, nalezne jejich souvislost a navrhne jejich řešení uvede příklad terorismu, navrhne možnosti jeho potírání, rozumí důležitosti role ozbrojených sil ČR
Světová náboženství	uvede hlavní světová náboženství a jejich hlavní principy

OSV – Rozvoj schopností poznávání – Vnímání

OSV – Sebepoznání a sebepojetí – Sebepoznání a sebehodnocení

OSV – Seberegulace a sebeorganizace – Způsoby řešení citových konfliktů, Životní plány a cíle

OSV – Psychohygienu – Náročná životní situace, stres

OSV – Kreativita – Osobnost člověka

OSV – Poznávání lidí – Osobnost člověka

VMGES – Jsme Evropané – Evropská integrace

4.5.2.4 Občanská výchova: 9. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Trh práce Vzdělání a povolání Požadavky kvalifikační, osobnostní a zdravotní Rovnost příležitostí na trhu práce	orientuje se v českém školském systému a popíše náplň práce vybraných zaměstnání vysvětlí pojem diskriminace na pracovním trhu
Volba profesní orientace Osobní zájmy a cíle Zdravotní stav Osobní vlastnosti a schopnosti	posoudí své osobní vlastnosti, schopnosti, zájmy a zdravotní stav při výběru dalšího vzdělávání a svého budoucího povolání
Možnosti vzdělávání Náplň učebních a studijních oborů Přijímací řízení	seznámí se s náplní některých učebních a studijních oborů, orientuje se v podmínkách přijímacího řízení využije možnosti návštěvy poradenského zařízení pro výběr své profesní orientace
Zaměstnání Pracovní příležitosti Životopis Nezaměstnanost, úřad práce Zákoník práce, pracovní smlouva Podnikání	sestaví svůj strukturovaný životopis modeluje situace, ve kterých se uchází o vybrané zaměstnání orientuje se v hlavních službách úřadu práce vyjmenuje některé příčiny nezaměstnanosti člověka a nabídne jejich řešení seznámí se se Zákoníkem práce a hlavními náležitostmi pracovní smlouvy
Právní základy státu Znaky státu, typy, formy, Ústava ČR, státní moc	rozliší typy a formy států, uvede jejich příklad
Státní správa a samospráva Orgány a instituce státní správy a samosprávy a jejich úkoly	rozliší složky státní moci, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
Principy demokracie Znaky, politický pluralismus, sociální dialog, volby	vyjmenuje výhody demokracie popíše mechanismus voleb a jejich důsledky pro život ve státě
Lidská práva Základní lidská práva a práva dítěte, jejich ochrana a poškození, šikana, diskriminace	zná svá práva, vhodně je uplatňuje a respektuje práva druhých vyjmenuje základní lidská práva a svobody, popíše jejich význam je si vědom povinností občana při obraně státu popíše projevy šikany a diskriminace

Právní řád ČR Právní norma, předpis, soustava soudů	elementárně se orientuje v Právním řádu ČR
	zná význam právních vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
	modeluje situace, ve kterých provádí jednoduché právní úkony a popíše jejich důsledky
	vyjmenuje některé smlouvy upravující občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci
	respektuje základní právní normy ČR a je si vědom rizik spojených s jejich porušováním
	popíše soustavu soudů ČR, uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů (policie, státní zastupitelství, soudy, advokáti, notáři)
Protiprávní jednání Druhy a postihy (korupce, porušování předpisů v silničním provozu a práv k duševnímu vlastnictví)	rozliší protiprávní jednání a na příkladech posoudí podmínky trestní postižitelnosti občanů popíše rozdíl mezi přestupkem a trestným činem uvede příklady postihů, které může použít náš stát v případě protiprávního jednání (pokuta, odnětí svobody) uvede příklad korupčního jednání, jeho příčiny a důsledky
Právo v každodenním životě Význam právních vztahů Základní práva spotřebitele Styk s úřady	vyjmenuje důležité právní vztahy a popíše závazky, které z nich vyplývají zná základní práva spotřebitele

VDO – Občan, občanská společnost a stát – Státní správa a samospráva

VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – Principy demokracie

4.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

4.6.1 Vzdělávací obor: Zeměpis

Vyučovací předmět: Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka probíhá ve třídách, v počítačové učebně nebo v okolí školy. K dispozici jsou nástěnné mapy atlasy, glóbusy a zeměpisné encyklopedie.

Výuka v 6. ročníku směřuje k tomu, aby žáci byli schopni vysvětlit postavení naší planety Země ve vesmíru, popsat ji a její zákonitosti, pracovat s mapami a atlasy a naučit

se v nich číst a orientovat. Výuka se dále zaměřuje na jednotlivé krajinné sféry a jejich vzájemné propojení. Žáci se seznámí s některými kontinenty a oceány. Vzájemně je porovnávají a charakterizují.

Výuka v 7. ročníku je zaměřena na zbývající kontinenty a oceány. Směřuje k tomu, aby se žák orientoval ve světě, uměl charakterizovat jednotlivé oblasti a porovnávat je dle daných kritérií. Součástí výuky je přehled států EU a možnosti jejich spolupráce. Důraz je kladen na práci s mapou.

V 8. ročníku je probírán hospodářský zeměpis světa. Žáci se seznamují se společenským a hospodářským prostředím v celosvětovém měřítku, pracují s tabulkami a grafy, porovnávají státy světa na základě podobných a odlišných znaků (poloha, rozloha, obyvatelstvo, rasy, náboženství, průmysl, zemědělství atd.). Poznávají globální ekonomické a environmentální problémy lidstva.

Výuka v 9. ročníku se zaměřuje na Českou republiku. Směřuje k tomu, aby žáci byli schopni zhodnotit polohu, rozlohu a postavení ČR v evropském a celosvětovém měřítku, popsat její současné členění a místní region. Na základě svých znalostí o přírodních, hospodářských a kulturních poměrech ČR posuzují žáci možnosti jejího dalšího rozvoje, přičemž je kladen stálý důraz na ochranu životního prostředí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k osvojení základních poznatků o Zemi, krajině a životním prostředí,
- poukazujeme na propojenost jednotlivých sfér i částí hospodářství,
- seznamujeme žáky s vlivem člověka na prostředí,
- učíme žáky vyhledávat a třídit potřebné informace,
- učíme žáky propojovat poznatky z učiva zeměpisu s každodenním životem.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky uvažovat o základních geografických problémech,
- vedeme žáky k řešení geografických problémů a aplikování ověřených postupů při řešení problémů na problémy podobné,
- učíme žáky obměňovat postupy při řešení problémů při změně podmínek.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke kultivovanému a spisovnému projevu,
- učíme žáky používat správné geografické pojmy,
- vedeme žáky ke srozumitelným a smysluplným formulacím svých myšlenek,
- učíme žáky vhodně argumentovat a obhájit si svůj názor.

Kompetence sociální a personální

- Podporujeme žáky v individuální i skupinové práci,
- vedeme žáky k respektování druhých,
- vedeme žáky k vytváření pozitivní atmosféry v kolektivu,
- vhodně motivujeme žáky.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k úctě k přírodě i lidským činnostem, kultuře a tradicím,
- vedeme žáky k ochraně přírody a uvědomování si důležitosti trvale udržitelného rozvoje,
- učíme žáky odmítat takové chování, které je v rozporu se zásadami slušného chování,
- vedeme žáky k uvědomování si globálního propojení světa a s tím související výhody i nevýhody.

Kompetence pracovní

- Seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti při práci ve škole i v terénu a dbáme na dodržování těchto zásad,
- učíme žáky dodržovat předem stanovená pravidla,
- učíme žáky nést zodpovědnost za svou práci.

4.6.1.1 Zeměpis: 6. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Planeta Země	určí tvar planety Země zná rozměry planety Země vyjmenuje základní pohyby Země vysvětlí důsledky pohybů Země zná délku trvání jednotlivých pohybů Země
Sluneční soustava, vesmír	vyjmenuje tělesa sluneční soustavy zná základní charakteristiku Měsíce

	vyjmenuje jednotlivé fáze Měsíce vysvětlí, proč vidíme pořád stejnou polokouli Měsíce vysvětlí příčinu slapových jevů zná základní charakteristiku Slunce porovná velikost Slunce s velikostí jiných hvězd vysvětlí důležitost Slunce pro život popíše, co je to vesmír
Poznáváme vesmír	popíše prvotní představy lidí o vesmíru vyjmenuje známé kosmonauty
Glóbus a mapy	pomocí rovnoběžek a poledníků určuje polohu určí čas na různých místech na světě přepočítává vzdálenosti pomocí měřítka mapy ukáže na mapě světové strany vyjmenuje hlavní části mapy vytvoří jednoduchou mapu
	zná a správně používá základní kartografickou, geografickou a topografickou terminologii
	vysvětlí, co je to glóbus rozeznává různé typy map orientuje se na glóbu i v mapách
Krajinná sféra	rozdělí krajinnou sféru na základní části vyjmenuje jednotlivé zemské sféry stručně charakterizuje jednotlivé zemské sféry
	zná a správně používá základní kartografickou, geografickou a topografickou terminologii
Stavba Země	popíše stavbu Země popíše povrch Země i dno oceánu
Vnější geologické děje	vysvětlí pojem zvětrávání uvede různé typy zvětrávání na konkrétním příkladu popíše proces zvětrávání
Vnitřní geologické děje	vysvětlí možné příčiny vzniku zemětřesení diskutuje o důsledcích zemětřesení stručně popíše sopečnou činnost rozlišuje pojmy magma a láva vyjmenuje další projevy sopečné činnosti
Počasí, podnebí	vysvětlí, co je to počasí a co je podnebí pozoruje změnu počasí popisuje aktuální počasí vysvětlí rozdílnou délku dne a noci během roku
	pomocí myšlenkové mapy popíše aktuální počasí
Teplotní pásy	vyjmenuje a stručně charakterizuje jednotlivé teplotní pásy ukáže na mapě jednotlivé teplotní pásy
Oceány a moře	vyjmenuje a ukáže na mapě světové oceány vysvětlí rozdíl mezi oceánem a mořem vyhledá na mapě vybraná moře uvede příčiny vzniku mořských proudů diskutuje o důsledcích pohybů mořské vody

	vhodně užívá základní pojmy (např. průliv, průplav, ostrov, poloostrov, atd.)
Vodstvo na pevnině	popíše koloběh vody uvede, kde všude se vyskytuje voda na pevnině popíše rozdíl mezi mořskou vodou a vodou na pevnině ukáže na mapě největší světové řeky a jezera rozlišuje pojmy jezero a přehrada vysvětlí pojem ledovec ukáže na mapě místa výskytů ledovců popíše vznik podpovrchové vody diskutuje o možnostech využití podpovrchové vody
Půdy	popíše vznik půdy zná základní složení půdy vyjmenuje základní půdní typy a půdní druhy pozoruje a porovnává různé půdní druhy diskutuje o možnostech znečištění půdy uvědomuje si důležitost ochrany půdy
Geobiomy	vyjmenuje a na mapě ukáže různá geobiomy stručně popíše různé geobiomy uvede příklady fauny a flóry různých geobiomů porovnává vybrané geobiomy mezi sebou
Výšková stupňovitost	vyjmenuje názvy základních vegetačních stupňů vysvětlí příčinu vzniku různých vegetačních stupňů porovnává různé vegetační stupně mezi sebou
Afrika	určí polohu Afriky na mapě světa porovná rozlohu Afriky s ostatními kontinenty pomocí atlasu popíše povrch a podnebí v Africe vyhledá informace o typických afrických živočiších a rostlinách pomocí atlasu popíše zdroje nerostného bohatství v Africe rozdělí Afriku na základní části stručně charakterizuje africké obyvatelstvo stručně popíše vliv kolonií na dnešní Afriku
Austrálie	určí polohu Austrálie na mapě světa porovná rozlohu Austrálie s ostatními kontinenty pomocí atlasu popíše povrch a podnebí v Austrálii vyhledá informace o typických australských živočiších a rostlinách pomocí atlasu popíše zdroje nerostného bohatství v Austrálii stručně charakterizuje australské obyvatelstvo
Oceánie	určí Oceánii na mapě světa stručně popíše hospodářství a obyvatelstvo v Oceánii
Antarktida	určí Antarktidu na mapě světa popíše povrch a podnebí Antarktidy porovná Antarktidu a Arktidu vyjmenuje typické živočichy žijící na Antarktidě

	diskutuje o vlivu globálního oteplování na Antarktidu
Vznik pohoří	uvede různé typy pohoří vysvětlí vznik pohoří uvede názvy vybraných pohoří ČR
Terénní cvičení	orientuje se pomocí mapy a buzoly dorazí na požadované místo pomocí buzoly a mapy
	provede pozorování krajiny zjištěná data si zaznačí vytvoří jednoduchý plán či mapu
	při pohybu v terénu dbá zvýšené opatrnosti ošetří drobná poranění

OSV – Rozvoj schopností poznávání – Práce s atlasem a mapou

EV – Ekosystémy – Geobiomy Afriky, Austrálie, Antarktidy

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Zvětrávání – odlesňování krajiny a volba nevhodných zemědělských plodin

MV – Princip sociálního smíru a solidarity – Vzájemná pomoc během přírodních katastrof

4.6.1.2 Zeměpis: 7. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Amerika	určí polohu Ameriky na mapě světa rozdělí americký kontinent na jednotlivé subkontinenty porovná rozlohu amerických subkontinentů i celého amerického kontinentu s ostatními kontinenty pomocí atlasu popíše povrch a podnebí v jednotlivých subkontinentech Ameriky vyhledá informace o typických živočiších a rostlinách pomocí atlasu popíše zdroje nerostného bohatství v Americe popíše hospodářství vybraných amerických států vysvětlí důvody rozmístění zemědělství a průmyslu v Americe stručně charakterizuje obyvatelstvo Ameriky vysvětlí příčiny nerovnoměrného rozmístění obyvatelstva v Americe vysvětlí vliv kolonií na hospodářství a obyvatelstvo v Americe vysvětlí význam USA v rámci světového hospodářství vysvětlí význam Amazonského deštného lesa
Atlantský oceán	lokalizuje Atlantský oceán na mapě světa porovná rozlohu Atlantského oceánu s ostatními oceány vysvětlí hospodářský význam Atlantského oceánu popíše možná rizika znečištění Atlantského oceánu

	vyjmenuje hlavní oceánské proudy v Atlantském oceánu a jejich vliv na krajinu či činnost člověka vyjmenuje a lokalizuje na mapě vybraná moře Atlantského oceánu
Severní ledový oceán	lokalizuje Severní ledový oceán na mapě světa porovná rozlohu Severního ledového oceánu s ostatními oceány vysvětlí hospodářský význam Severního ledového oceánu popíše možná rizika pro lodě plující Severním ledovým oceánem vyjmenuje a lokalizuje na mapě vybraná moře Severního ledového oceánu
Eurasie	určí polohu Eurasie na mapě světa určí hranici Evropy a Asie porovná rozlohu Eurasie s ostatními kontinenty pomocí atlasu popíše povrch a podnebí v jednotlivých částech Eurasie popíše jednotlivá vegetační pásma Eurasie a ke každému pásmu přiřadí zástupce fauny a flóry stručně charakterizuje obyvatelstvo Eurasie a poukáže na rozdíly mezi obyvatelstvem popíše hospodářství Eurasie a porovná jej v různých částech tohoto kontinentu
	vytvoří myšlenkovou mapu na téma Eurasie
Jihozápadní Asie	lokalizuje na mapě oblast Jihozápadní Asie popíše povrch a podnebí Jihozápadní Asie stručně charakterizuje obyvatelstvo Jihozápadní Asie a popíše hlavní rozdíly mezi vybranými skupinami obyvatelstva stručně popíše hospodářství Jihozápadní Asie vysvětlí význam ropy pro Jihozápadní Asii porovná z ekonomického hlediska státy těžící ropu a státy bez těžby ropy v Jihozápadní Asii seznámí se se složitou situací ve vybraných státech Jihozápadní Asie, která vede k válkám a migraci
	ukáže na mapě státy, ve kterých probíhaly či probíhají protesty, nepokoje, povstání a revoluce - Arabské jaro
Střední Asie	lokalizuje na mapě oblast Střední Asie popíše povrch a podnebí Střední Asie stručně charakterizuje obyvatelstvo Střední Asie stručně popíše hospodářství Střední Asie vysvětlí vliv člověka na Aralské jezero
Jižní a Jihovýchodní Asie	lokalizuje jižní a jihovýchodní Asii na mapě popíše povrch a podnebí jižní a jihovýchodní Asie vysvětlí příčiny vzniku monzunů a jejich vliv na krajinu i člověka charakterizuje obyvatelstvo jižní a jihovýchodní Asie a porovná ho mezi sebou porovná sociální rozdíly mezi obyvatelstvem žijícím

	na venkově a ve městech stručně popíše hospodářství jižní Asie na mapě lokalizuje hlavní zemědělské a průmyslové oblasti jižní Asie stručně popíše hospodářství jihovýchodní Asie na mapě lokalizuje hlavní zemědělské a průmyslové oblasti jihovýchodní Asie na konkrétních příkladech poukáže na vliv kolonií v této oblasti seznámí se s demografickým vývojem v Indii a zhodnotí možná rizika
	diskutuje o vlivu pěstování palmy olejné na přírodu i člověka v Indonésii
Východní Asie	lokalizuje východní Asii na mapě popíše povrch a podnebí východní Asie charakterizuje obyvatelstvo východní Asie a porovná ho mezi sebou porovná sociální rozdíly mezi obyvatelstvem žijícím na venkově a ve městech stručně popíše hospodářství východní Asie na mapě lokalizuje hlavní zemědělské a průmyslové oblasti východní Asie a vysvětlí příčiny tohoto umístění porovná hospodářství Číny a Japonska vysvětlí vliv Číny na světovou ekonomiku porovná demografický vývoj v Číně a Indii
Jižní Evropa	lokalizuje jižní Evropu na mapě popíše povrch a podnebí jižní Evropy charakterizuje obyvatelstvo jižní Evropy stručně popíše hospodářství jižní Evropy na mapě lokalizuje hlavní zemědělské a průmyslové oblasti jižní Evropy a vysvětlí příčiny tohoto umístění vyjmenuje a lokalizuje na mapě hlavní turistické cíle jižní Evropy
Západní Evropa	lokalizuje západní Evropu na mapě popíše povrch a podnebí západní Evropy charakterizuje obyvatelstvo západní Evropy stručně popíše hospodářství západní Evropy na mapě lokalizuje hlavní zemědělské a průmyslové oblasti západní Evropy a vysvětlí příčiny tohoto umístění vyjmenuje a lokalizuje na mapě hlavní turistické cíle západní Evropy
	vyhledává informace o Brexitu diskutuje o výhodách a nevýhodách Brexitu
Severní Evropa	lokalizuje severní Evropu na mapě popíše povrch a podnebí severní Evropy charakterizuje obyvatelstvo severní Evropy stručně popíše hospodářství severní Evropy na mapě lokalizuje hlavní zemědělské a průmyslové oblasti severní Evropy a vysvětlí příčiny tohoto umístění vyjmenuje a lokalizuje na mapě hlavní turistické cíle

	severní Evropy
Střední Evropa	lokalizuje střední Evropu na mapě popíše povrch a podnebí střední Evropy charakterizuje obyvatelstvo střední Evropy stručně popíše hospodářství střední Evropy na mapě lokalizuje hlavní zemědělské a průmyslové oblasti střední Evropy a vysvětlí příčiny tohoto umístění vyjmenuje a lokalizuje na mapě hlavní turistické cíle střední Evropy
Jihovýchodní Evropa	lokalizuje jihovýchodní Evropu na mapě popíše povrch a podnebí jihovýchodní Evropy charakterizuje obyvatelstvo jihovýchodní Evropy stručně popíše hospodářství jihovýchodní Evropy na mapě lokalizuje hlavní zemědělské a průmyslové oblasti jihovýchodní Evropy a vysvětlí příčiny tohoto umístění vyjmenuje a lokalizuje na mapě hlavní turistické cíle jihovýchodní Evropy
Východní Evropa	lokalizuje východní Evropu na mapě popíše povrch a podnebí východní Evropy charakterizuje obyvatelstvo východní Evropy stručně popíše hospodářství východní Evropy na mapě lokalizuje hlavní zemědělské a průmyslové oblasti východní Evropy a vysvětlí příčiny tohoto umístění vyjmenuje a lokalizuje na mapě hlavní turistické cíle východní Evropy ukáže na mapě Krym a vyhledá informace o problémech z této oblasti

OSV – Rozvoj schopností poznávání – Práce s atlasem a mapou

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Přelidnění a hladomor v Asii

MV – Multikulturalita – Multikulturní problémy při rozpadu Jugoslávie

MV – Princip sociálního smíru a solidarity – Migrační vlna (Blízký Východ – Evropa)

VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – Významné zámořské objevy (Amerika, Indie)

4.6.1.3 Zeměpis: 8. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Nové státy	vyhledá nové státy na mapě světa uvede příčinu vzniku vybraných států
Porovnání států	vyjmenuje největší a nejlidnatější státy světa porovná současné údaje o rozloze a počtu obyvatelstva největších a nejlidnatějších států se staršími údaji
Politická geografie	ukáže na mapě světa vybrané státy a určí tvar jejich území

	vypočítá skutečnou délku státní hranice a rozlohu daného státu pomocí mapy a měřítka ukáže na mapě světa přímořské a vnitrozemské státy popíše, jaké výhody a nevýhody přináší přístup k moři pro daný stát vysvětlí přínos správního členění státu rozlišuje formy vlády ukáže na mapě světa republiky a monarchie rozliší demokratický a diktátorský systém politické moci
Rozmístění obyvatelstva ve světě	vyhledá na mapě světa hustě obydlené oblasti a neobydlené oblasti vysvětlí příčinu nerovnoměrného rozmístění obyvatelstva spočítá hustotu zalidnění vybraných států
Demografický vývoj a zajištění výživy obyvatelstva	vysvětlí příčiny růstu světové populace vysvětlí příčiny stárnutí populace ve vyspělých státech vytvoří věkovou pyramidu vybraného státu a porovná ji s jinými státy, popíše rozdíly vyjmenuje rizika související s růstem světové populace navrhne možná řešení, jak zmírnit hladomor v chudých zemích
Stěhování obyvatelstva	popíše změny ve způsobu stěhování obyvatelstva vyjmenuje příčiny a důsledky stěhování obyvatelstva rozlišuje pojmy emigrace a imigrace
Změny v zaměstnání obyvatelstva	popíše strukturu zaměstnanosti v chudých a vyspělých státech a vysvětlí příčiny rozdílné struktury uvede možné příklady, proč někteří lidé v produktivním věku nepracují
Kulturní charakteristiky	vyjmenuje základní lidské rasy ukáže na mapě oblasti s největším zastoupením jednotlivých ras vysvětlí, co je to rasismus a odmítá ho vysvětlí pojem národ, národnostní menšina vyjmenuje největší národy světa uvede příklady národů bez vlastního státu zařazuje vybrané jazyky do různých jazykových skupin lokalizuje na mapě oblasti, ve kterých se vyskytují vybrané jazyky poslouchá ukázky různých jazyků vyjmenuje hlavní světová náboženství stručně popíše základní znaky vybraných náboženství lokalizuje na mapě světa oblasti jednotlivých náboženství
Lidská sídla	vyjmenuje typy lidských sídel stručně charakterizuje vybrané typy lidských sídel popíše vliv lidských sídel na životní prostředí vysvětlí příčiny zvyšování či snižování počtu obyvatel v lidských sídlech popíše, jakým způsobem rozhodují přírodní podmínky o funkci lidského sídla
Průmysl	zařadí průmysl do struktury hospodářství

	vyhledá na mapě světa hlavní průmyslové oblasti
	zdůvodní, které lokalizační faktory vedly ke vzniku hlavních průmyslových oblastí
	rozčlení průmysl na odvětví stručně charakterizuje jednotlivá průmyslová odvětví porovná mezi sebou data týkající se jednotlivých průmyslových odvětví
Zemědělství	zařadí zemědělství do struktury hospodářství vyhledá na mapě světa hlavní zemědělské oblasti stručně charakterizuje rostlinnou a živočišnou výrobu popíše provázanost rostlinné a živočišné výroby
	zdůvodní, které lokalizační faktory vedly ke vzniku hlavních zemědělských oblastí
Rybolov	zařadí rybolov do struktury hospodářství popíše význam rybolovu pro člověka vyhledá v různých zdrojích státy, které se nejvíce podílí na světovém rybolovu
	vysvětlí příčiny rozdílného zarybnění moří a oceánů
Lesní a vodní hospodářství	vysvětlí význam lesa pro člověka a přírodu ukáže na mapě světa nejrozsáhlejší lesní společenstva porovná lesy mírného a tropického pásu vysvětlí, která průmyslová odvětví úzce souvisí s lesním hospodářstvím vysvětlí význam vody pro člověka a přírodu vyhledá na mapě světa oblasti trpící nedostatkem vody vyjmenuje, které lidské činnosti nejvíce spotřebovávají vodu vyjmenuje možné příčiny znečištění vody
Doprava	zařadí dopravu do struktury hospodářství stručně charakterizuje jednotlivé druhy dopravy
	popíše rozdíly mezi současnou dopravou a dopravou v minulosti vyhledá nejkratší cestu mezi dvěma místy
	popíše rozdíly v dopravě ve vyspělých a chudých státech popíše strukturu dopravy ve vybraných státech
Služby	zařadí služby do struktury hospodářství stručně popíše význam služeb pro obyvatelstvo vyjmenuje různé druhy služeb
	vyhledá na mapě světa státy, pro které jsou služby nejdůležitějším odvětvím národního hospodářství a porovnává je mezi sebou
Spolupráce zemí světa	vysvětlí pojmy export a import vyjmenuje důvody mezinárodní spolupráce
Cestovní ruch	porovnává vybrané státy z hlediska cestovního ruchu vyjmenuje hlavní důvody pro realizaci cestovního ruchu vyjmenuje služby, které souvisí s cestovním ruchem určí, ve kterém období se nejčastěji uskutečňuje cestovní ruch

	vyhledá v různých zdrojích, ze kterého světadílu přijíždí nejvíce turistů do Evropy vyhledá v různých zdrojích, kam jezdí Češi nejčastěji na dovolenou
Krajina a životní prostředí	vysvětlí, co je to krajina rozlišuje složky a prvky krajiny popíše vliv člověka na vzhled krajiny stručně charakterizuje jednotlivé složky fyzicko-geografické sféry porovnává jednotlivé typy krajiny mezi sebou stručně popíše neživé a živé složky životního prostředí
Společensko-hospodářské vlivy na krajinu a životní prostředí	uvede, které lidské činnosti ovlivňují vzhled krajiny a životní prostředí uvede, jakými způsoby ovlivňuje člověk krajinu a životní prostředí popíše, jakým způsobem může člověk napravit krajinu, kterou poškodil lokalizuje na mapě oblasti, které jsou silně ovlivňovány lidskou činností lokalizuje na mapě oblasti, které jsou lidskou činností téměř neovlivněné porovná vzhled krajiny v dnešní době a před padesáti lety
Světové ekologické problémy	vyjmenuje hlavní globální ekologické problémy vysvětlí možné příčiny vzniku vybraných globálních ekologických problémů navrhne, jakým způsobem by se dalo zabránit vybraným globálním ekologickým problémům
Ochrana životního prostředí	uvede důvody vzniku chráněných oblastí vyhledá informace o některých ohrožených a vlivem člověka vyhynulých organismech chápe význam trvale udržitelného rozvoje vyhledá v mapě významné chráněné oblasti

OSV – Rozvoj schopností poznávání – Práce s atlasem a mapou

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie

MV – Lidské vztahy – Mezinárodní i vnitrostátní ozbrojené konflikty

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – Srovnání hospodářství vybraných států i regionů

4.6.1.4 Zeměpis: 9. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
ČR v rámci Evropy a světa	určí polohu ČR v rámci Evropy vyjmenuje sousední státy určí polohu ČR pomocí souřadnic vyjmenuje a vyhledá na mapě nejkrajnější obce ČR

	vyhledá rozlohu ČR a porovná ji s rozlohou ostatních evropských států vyhledá počet obyvatel ČR a porovná ho s počty obyvatel ostatních evropských států ukáže na mapě nejvyšší a nejnižší bod ČR uveče výhody a nevýhody, které jsou dány polohou našeho státu vyjmenuje evropské a světové organizace, kterých je ČR členem
Přírodní poměry	stručně popíše geologický vývoj ČR popíše hlavní rozdíly mezi Českým masivem a Západními Karpaty popíše vznik pohoří uveče příklady nerostných surovin, které se těží v ČR rozlišuje jednotlivé morfologické typy reliéfu vyjmenuje a na mapě ukáže hlavní geomorfologické provincie a subprovincie v ČR ukáže na mapě ČR vybrané geomorfologické celky stručně popíše klima ČR a čím je ovlivněno popíše aktuální počasí na mapě ukáže hlavní evropské rozvodí vyjmenuje moře, do kterých odtékají vody z naše území vyjmenuje a ukáže na mapě největší řeky ČR ukáže na mapě pravostranné a levostranné přítoky vybraných řek, určí, ve kterém moři skončí voda z těchto řek uveče názvy známých jezer a rybníků a přehradních nádrží v ČR a ukáže je na mapě rozlišuje pojmy jezero, rybník, přehradní nádrž a uveče hlavní funkce vysvětlí význam podzemních vod ukáže na mapě hlavní lázeňské oblasti v ČR popíše vznik půdy rozlišuje půdní druhy a půdní typy a uveče příklady stručně popíše vybrané půdní typy a lokalizuje je na mapě uveče příklady poškozování půdy v ČR vyjmenuje jednotlivé vegetační stupně v ČR vyjmenuje nejběžnější rostliny, živočichy a houby v ČR popíše funkci lesa vysvětlí důležitost ochrany přírody vyjmenuje a ukáže na mapě vybrané chráněné oblasti v ČR
Obyvatelstvo a sídla	stručně zhodnotí strukturu obyvatelstva ČR z hlediska pohlaví, věku, přirozeného přírůstku a úbytku, migrace, národnosti, náboženství porovná údaje o přirozeném přírůstku dnes a v době před třiceti a padesáti lety popíše věkovou pyramidu z roku 1930, 1970 a 2015 vyhledá v mapě oblasti s vysokou a nízkou hustotou zalidnění

	ukáže na mapě největší města ČR porovná obce podle půdorysu vyjmenuje hlavní rozdíly mezi vesnicí a městem
Hospodářství	porovná zaměstnanost v různých sektorech hospodářství ČR s okolními státy vysvětlí význam průmyslu vysvětlí, jak zahraniční kapitál ovlivňuje český průmysl vyhledá informace o vývoji různých odvětví průmyslu v ČR stručně popíše vybraná odvětví průmyslu a lokalizuje je na mapách diskutuje o vlivu průmyslu na životní prostředí vysvětlí význam zemědělství lokalizuje v mapě jednotlivé zemědělské výrobní oblasti vysvětlí příčinu vzniku různých zemědělských výrobních oblastí stručně popíše jednotlivé zemědělské výrobní oblasti vysvětlí vztah mezi rostlinnou a živočišnou výrobou diskutuje o negativních vlivech současného zemědělství na krajinu a navrhne možná řešení nápravy uvede hlavní funkce lesa vysvětlí význam lesa pro člověka ukáže na mapě nejzalesněnější oblasti vysvětlí význam vodního hospodářství uvědomuje si nutnost šetřit s vodou vyjmenuje jednotlivé druhy dopravy vyskytující se v ČR uvede výhody a nevýhody jednotlivých druhů dopravy vyhledá v mapě mezinárodní dopravní trasy vedoucí přes ČR vyhledá v mapě dálnice a hlavní železnice vysvětlí význam dopravy z hlediska polohy ČR porovná naše největší letiště s jinými evropskými i světovými letišti popíše vztah mezi velikostí sídla a množstvím nabízených služeb vyjmenuje služby, které můžeme využít v ČR vyjmenuje a ukáže na mapě nejčastější turistické cíle v ČR vyhledá informace o exportu a importu v ČR
Kraje	vyjmenuje všechny kraje a krajská města ČR a ukáže je na mapě stručně popíše jednotlivé kraje z hlediska přírodních poměrů, hospodářství a obyvatelstva vypočítá průměrnou hustotu zalidnění jednotlivých krajů a porovnává ji mezi sebou porovná míru nezaměstnanosti v jednotlivých krajích vyhledá informace o stavu životního prostředí v jednotlivých krajích
Místní region	vyjmenuje památky UNESCO v ČR a ukáže je na mapě zařadí místo svého bydliště do kraje a okresu vyjmenuje a ukáže na mapě okolní obce svého bydliště

	stručně popíše povrch a vodstvo místního regionu ukáže na mapě největší řeky, rybníky a přehradní nádrže místního regionu stručně popíše podnebí a biotu místního regionu pomocí mapy popíše geologické podloží a půdní pokryv místního regionu vyjmenuje chráněné oblasti místního regionu vyjmenuje lidové tradice a zvyky místního regionu stručně popíše místní region z hlediska průmyslu, zemědělství a služeb navrhne, co by se mohlo změnit v místním regionu vytvoří mapu služeb, které se vyskytují v okolí školy

OSV – Rozvoj schopností poznávání – Práce s atlasem a mapou

EV – Ekosystémy – Ekosystémy ČR

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, Těžba a negativní dopady na krajinu, Kyselé deště

EV – Vztah člověka k prostředí – Ochrana přírody (NP, CHKO, ...)

MV – Kulturní diference – Zvyky a tradice vybraných regionů ČR

VMEGS – Jsme Evropané – Postavení ČR v rámci Evropy

4.6.2 Vzdělávací obor: Přírodopis

Vyučovací předmět: Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka většinou probíhá ve třídách, poznávání a sběr přírodnin pak v terénu.

Výuka v 6. ročníku směřuje k tomu, aby žáci byli schopni popsat rostlinnou, živočišnou a bakteriální buňku, charakterizovali probírané skupiny nižších rostlin a nižších živočichů. Na základě svých poznatků určují zástupce rostlin a živočichů z obrázků i z nasbíraných přírodnin. Součástí výuky je práce s lupou a mikroskopem.

Výuka v 7. ročníku směřuje k tomu, aby žák zvládl orientaci v kmeni Strunatců. Další oblastí učiva je stavba rostlinného těla, na kterou navazuje charakteristika a popis nahosemenných a krytosemenných rostlin. Teorii doplňuje poznávání a určování rostlin v terénu.

Výuka v 8. ročníku je zaměřena na biologii člověka, směřuje k tomu, aby se každý žák orientoval na kostře a torzu lidského těla, uměl popsat umístění a stavbu jednotlivých

orgánových soustav. Součástí výuky je žáky seznámit se zásadami první pomoci a zdravé životosprávy. Na teorii si žáci navazují v praktických činnostech.

Výuka v 9. ročníku směřuje k tomu, aby byl žák schopen vysvětlit zákonitosti v živé a neživé přírodě a vztahy mezi nimi. Učí se rozpoznávat vybrané nerosty a horniny a zařazovat je do systému, k tomu využívá školní sbírku a poznatků z učiva anorganické chemie. Srovnává účinky vnitřních a vnějších činitelů, vysvětluje teorii o vzniku a vývoji Země a života na ní. Získané poznatky uplatňují při popisu geologické stavby ČR a regionu. Svých poznatků využívá při ochraně přírody a životního prostředí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací,
- vedeme žáky k čtení textu s porozuměním,
- podporujeme realizaci vlastních nápadů,
- učíme žáky samostatnému pozorování a vyvozování závěrů na základě tohoto pozorování.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k vyřešení úkolu vlastními postupy,
- učíme žáky ověřovat správnosti postupu a aplikovat řešení na podobný typ úkolu,
- učíme žáky řešit problémy z reálného života.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k takové komunikaci, která bude pro práci přínosem,
- učíme žáky respektování názorů druhých,
- vedeme žáky k přijímání kritiky,
- podporujeme žáky k obhájení si vlastního názoru a vedení vhodné a účelné argumentace,
- vedeme žáky k prezentování výsledků své práce.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k efektivní spolupráci ve skupině,

- učíme žáky respektovat a dodržovat pravidla pro práci ve skupině,
- vedeme žáky k správnému sebehodnocení a zodpovědnému chování v rámci kolektivu.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k dodržování pravidel slušného chování,
- vedeme žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů,
- seznamujeme žáky s nutností chránit své zdraví i zdraví okolí.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování základních hygienických pravidel,
- vedeme žáky k dodržování bezpečnosti,
- učíme žáky samostatné práci, možnosti navrhnout vlastní postup řešení.

4.6.2.1 Přírodopis: 6. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Planeta Země	vyjmenuje a charakterizuje jednotlivé sféry Země vysvětlí vznik života na Zemi zařadí do časové osy vznik Země a vznik života na Zemi
Život na Zemi	popíše základní projevy a podmínky života orientuje se v přehledu vývoje organismů uvede možné příčiny zániku vybraných organismů
	uvede typické zástupce organismů vyskytujících se v různých prostředích na příkladech charakterizuje vybrané vztahy mezi organismy
Zkoumáme život	seznámí se z různými metodami poznávání přírody a aplikuje je v praxi pomocí obrázků popíše jednotlivé části mikroskopu pomocí učitele pozoruje v mikroskopu trvalý nebo nativní preparát pozoruje lupou vybranou přírodninu s pomocí učitele doplní předtištěný protokol a provede jednoduchou biologickou kresbu dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody k poznávání živé a neživé přírody využívá různé pomůcky
Stavba organismů	popíše základní rozdíly mezi rostlinnou, živočišnou

	a bakteriální buňkou, vysvětlí funkci vybraných organel vysvětlí pojmy - buňka, tkáň, pletivo, orgán, orgánová soustava, organizmus rozpozná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů nakreslí vybrané orgány rostlin a živočichů provádí mikroskopování vybraných částí rostlinného těla vysvětlí funkci vybraných rostlinných pletiv
Viry	popíše rozdíl mezi viry a bakteriemi vysvětlí nebezpečí i možné využití virů a bakterií vysvětlí, jakým způsobem je možné se chránit před virovými a bakteriálními nemocemi a jak se z případné nemoci vyléčit
Bakterie	vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uvede konkrétní příklady nepohlavního rozmnožování popíše rozdíl mezi viry a bakteriemi vysvětlí nebezpečí i možné využití virů a bakterií vysvětlí, jakým způsobem je možné se chránit před virovými a bakteriálními nemocemi a jak se z případné nemoci vyléčit
Prvoci	seznámí se z různými metodami poznávání přírody a aplikuje je v praxi pomocí obrázků popíše jednotlivé části mikroskopu pomocí učitele pozoruje v mikroskopu trvalý nebo nativní preparát pozoruje lupou vybranou přírodninu s pomocí učitele doplní předtištěný protokol a provede jednoduchou biologickou kresbu vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uvede konkrétní příklady nepohlavního rozmnožování popíše a porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných bezobratlých živočichů a prvoků vysvětlí funkci jednotlivých orgánů na základě charakteristických znaků určuje vybrané skupiny bezobratlých živočichů a prvoků zařazuje je do hlavních taxonomických skupin rozpozná vybrané druhy bezobratlých živočichů a prvoků roztřídí vybrané bezobratlé živočichy a prvoky podle prostředí, ve kterém se vyskytují popíše společné a rozdílné znaky bezobratlých živočichů vyskytující se ve stejném i různém prostředí vysvětlí způsob života a základní projevy života bezobratlých živočichů vysvětlí přínos bezobratlých živočichů a prvoků pro přírodu i člověka popíše postavení bezobratlých živočichů a prvoků v potravním řetězci

	uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s bezobratlými živočichy
Živočichové – bezobratlí	popíše a porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných bezobratlých živočichů a prvoků vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
	na základě charakteristických znaků určuje vybrané skupiny bezobratlých živočichů a prvoků zařazuje je do hlavních taxonomických skupin rozpozná vybrané druhy bezobratlých živočichů a prvoků
	roztřídí vybrané bezobratlé živočichy a prvoky podle prostředí, ve kterém se vyskytují popíše společné a rozdílné znaky bezobratlých živočichů vyskytující se ve stejném i různém prostředí vysvětlí způsob života a základní projevy života bezobratlých živočichů
	vysvětlí přínos bezobratlých živočichů a prvoků pro přírodu i člověka popíše postavení bezobratlých živočichů a prvoků v potravním řetězci uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s bezobratlými živočichy
Význam rostlin v přírodě	popíše základní projevy a podmínky života orientuje se v přehledu vývoje organismů uvede možné příčiny zániku vybraných organismů
Fotosyntéza a dýchání	seznámí se z různými metodami poznávání přírody a aplikuje je v praxi pomocí obrázků popíše jednotlivé části mikroskopu pomocí učitele pozoruje v mikroskopu trvalý nebo nativní preparát pozoruje lupou vybranou přírodninu s pomocí učitele doplní předtištěný protokol a provede jednoduchou biologickou kresbu
	vysvětlí pojmy - buňka, tkáň, pletivo, orgán, orgánová soustava, organizmus rozpozná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů nakreslí vybrané orgány rostlin a živočichů
Sinice	popíše základní rozdíly mezi rostlinnou, živočišnou a bakteriální buňkou, vysvětlí funkci vybraných organel
	popíše rozdíl mezi virem a bakterií vysvětlí nebezpečí i možné využití virů a bakterií vysvětlí, jakým způsobem je možné se chránit před virovými a bakteriálními nemocemi a jak se z případné nemoci vyléčit
Řasy	seznámí se z různými metodami poznávání přírody a aplikuje je v praxi pomocí obrázků popíše jednotlivé části mikroskopu pomocí učitele pozoruje v mikroskopu trvalý nebo nativní preparát

	pozoruje lupou vybranou přírodninu s pomocí učitele doplní předtištěný protokol a provede jednoduchou biologickou kresbu vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uvede konkrétní příklady nepohlavního rozmnožování třídí rostliny podle prostředí, ve kterém žijí popíše společné znaky rostlin, které žijí ve stejném prostředí porovnává mezi sebou rostliny různých stanovišť
Mechorosty	seznájí se z různými metodami poznávání přírody a aplikuje je v praxi pomocí obrázků popíše jednotlivé části mikroskopu pomocí učitele pozoruje v mikroskopu trvalý nebo nativní preparát pozoruje lupou vybranou přírodninu s pomocí učitele doplní předtištěný protokol a provede jednoduchou biologickou kresbu třídí rostliny podle prostředí, ve kterém žijí popíše společné znaky rostlin, které žijí ve stejném prostředí porovnává mezi sebou rostliny různých stanovišť
Stavba těla cévnatých rostlin	provádí mikroskopování vybraných částí rostlinného těla vysvětlí funkci vybraných rostlinných pletiv
Výtrusné rostliny	třídí rostliny podle prostředí, ve kterém žijí popíše společné znaky rostlin, které žijí ve stejném prostředí porovnává mezi sebou rostliny různých stanovišť
Nahosemenné rostliny	vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uvede konkrétní příklady nepohlavního rozmnožování třídí rostliny podle prostředí, ve kterém žijí popíše společné znaky rostlin, které žijí ve stejném prostředí porovnává mezi sebou rostliny různých stanovišť
Houby	vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uvede konkrétní příklady nepohlavního rozmnožování popíše tělo hub rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků vysvětlí správné zásady sběru a uchovávání hub popíše rozdíly mezi způsobem výživy hniloživých a parazitických hub vysvětlí postavení hub v ekosystému a v potravním řetězci
Lišejníky	objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků vysvětlí pojem symbióza

System organismů	orientuje se v systému organismů správně zařadí vybrané organismy do systému porovnává společné znaky organismů ve stejné taxonomické jednotce

EV – Základní podmínky života – Planeta Země, vznik života na Zemi, podmínky života

4.6.2.2 Přírodopis: 7. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Strunatci – obecně	popíše vnější a vnitřní stavbu vybraných strunatců porovná vybrané zástupce strunatců mezi sebou charakterizuje funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav
Pláštěnci, bezlebeční	popíše vnější a vnitřní stavbu vybraných strunatců porovná vybrané zástupce strunatců mezi sebou charakterizuje funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav
	zařazuje vybrané skupiny strunatců i konkrétní druhy do systému živočichů rozděluje jednotlivé strunatce do taxonomických skupin podle společných znaků pomocí klíče pozná vybrané strunatce
	na konkrétních příkladech uvede přízpůsobení se vybraných živočichů danému prostředí porovná stavbu těla a způsob chování vybraných živočichů žijících v různých prostředích popíše základní projevy chování vybraných živočichů v přírodě
	začlenění vybrané strunatce do potravního řetězce popíše význam vybraných strunatců pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s vybranými strunatci
Obratlovci - kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci	popíše vnější a vnitřní stavbu vybraných strunatců porovná vybrané zástupce strunatců mezi sebou charakterizuje funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav
	zařazuje vybrané skupiny strunatců i konkrétní druhy do systému živočichů rozděluje jednotlivé strunatce do taxonomických skupin podle společných znaků pomocí klíče pozná vybrané strunatce
	na konkrétních příkladech uvede přízpůsobení se vybraných živočichů danému prostředí porovná stavbu těla a způsob chování vybraných živočichů žijících v různých prostředích

	popíše základní projevy chování vybraných živočichů v přírodě začlení vybrané strunatce do potravního řetězce popíše význam vybraných strunatců pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s vybranými strunatci samostatně popíše jednotlivé části mikroskopu pomocí učitele vytvoří nativní preparát samostatně pozoruje v mikroskopu nativní nebo trvalý preparát vyplní předtištěný laboratorní protokol samostatně provede jednoduchou biologickou kresbu dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody k poznávání živé a neživé přírody využívá různé pomůcky
Stavba těla krytosemenných rostlin	vysvětlí pojmy: buňka, pletivo, orgán uvede příklady různých typů pletiv popíše vnější a vnitřní stavbu jednotlivých rostlinných orgánů objasní funkci jednotlivých rostlinných orgánů uvede rozdíl mezi fotosyntézou a dýcháním popíše vhodné podmínky pro správný růst a vývoj rostlin vysvětlí princip rozmnožování rostlin vysvětlí využití fyziologických procesů při pěstování rostlin samostatně popíše jednotlivé části mikroskopu pomocí učitele vytvoří nativní preparát samostatně pozoruje v mikroskopu nativní nebo trvalý preparát vyplní předtištěný laboratorní protokol samostatně provede jednoduchou biologickou kresbu dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody k poznávání živé a neživé přírody využívá různé pomůcky
Dvouděložné rostliny	uvede rozdíl mezi fotosyntézou a dýcháním popíše vhodné podmínky pro správný růst a vývoj rostlin vysvětlí princip rozmnožování rostlin vysvětlí využití fyziologických procesů při pěstování rostlin na základě hlavních determinačních znaků zařazuje vybrané jednoděložné a dvouděložné rostliny do systému rostlin určuje vybrané druhy rostlin samostatně popíše jednotlivé části mikroskopu pomocí učitele vytvoří nativní preparát samostatně pozoruje v mikroskopu nativní nebo trvalý preparát

	vyplní předtištěný laboratorní protokol samostatně provede jednoduchou biologickou kresbu
Jednoděložné rostliny	uvede rozdíl mezi fotosyntézou a dýcháním popíše vhodné podmínky pro správný růst a vývoj rostlin vysvětlí princip rozmnožování rostlin vysvětlí využití fyziologických procesů při pěstování rostlin
	na základě hlavních determinačních znaků zařazuje vybrané jednoděložné a dvouděložné rostliny do systému rostlin určuje vybrané druhy rostlin
	samostatně popíše jednotlivé části mikroskopu pomocí učitele vytvoří nativní preparát samostatně pozoruje v mikroskopu nativní nebo trvalý preparát vyplní předtištěný laboratorní protokol samostatně provede jednoduchou biologickou kresbu
Společenstva rostlin	popíše přizpůsobení se vybraných rostlin prostředí, ve kterém se vyskytují porovná společné znaky rostlin vyskytujících se ve stejném prostředí porovná mezi sebou rostliny různých stanovišť
	samostatně popíše jednotlivé části mikroskopu pomocí učitele vytvoří nativní preparát samostatně pozoruje v mikroskopu nativní nebo trvalý preparát vyplní předtištěný laboratorní protokol samostatně provede jednoduchou biologickou kresbu

4.6.2.3 Přírodopis: 8. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Vývoj člověka, rasy, rasismus.	charakterizuje předchůdce rodu homo charakterizuje jednotlivé zástupce rodu homo vysvětlí příčiny vzniku různých ras charakterizuje jednotlivé lidské rasy vysvětlí nebezpečí rasismu
Soustavy – kosterní, svalová oběhová, mízní, dýchací, trávicí, vylučovací, kůže, nervová, hormonální, smyslová, pohlavní.	orientuje se v přehledu nejběžnějších nemocí uplatňuje zásady prevence vysvětlí důležitost zdravého životního stylu
	stručně charakterizuje stavbu, funkci a význam jednotlivých orgánů i orgánových soustav vysvětlí propojenost určitých orgánových soustav
	poskytne první pomoc při různých typech poranění a jiném poškození těla

	dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé přírody
	samostatně vytvoří nativní preparát samostatně pozoruje v mikroskopu nativní nebo trvalý preparát samostatně vytvoří laboratorní protokol a vyplní ho
Nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie.	orientuje se v přehledu nejběžnějších nemocí uplatňuje zásady prevence vysvětlí důležitost zdravého životního stylu
Životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka.	orientuje se v přehledu nejběžnějších nemocí uplatňuje zásady prevence vysvětlí důležitost zdravého životního stylu
Genetika, dědičnost, křížení.	vysvětlí základní genetické pojmy uvede příklady dědičnosti vypočítá pravděpodobnost vzniku homozygota, heterozygota popíše podmínky, které ovlivňují znaky jedinců
Péče o dítě.	popíše princip oplození charakterizuje jednotlivá období těhotenství charakterizuje jednotlivá období po narození jedince seznámí se se správnou péčí o dítě
Prenatální a postnatální vývoj jedince.	popíše princip oplození charakterizuje jednotlivá období těhotenství charakterizuje jednotlivá období po narození jedince seznámí se se správnou péčí o dítě

MV – Etnický původ – Původ a vývoj člověka, lidské rasy

4.6.2.4 Přírodopis: 9. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Naše Země ve vesmíru.	popíše stavbu Země vysvětlí vznik života na Zemi popíše vznik a význam jednotlivých sfér Země
Nerosty a horniny.	na základě různých vlastností rozdělí minerály do systému stručně charakterizuje jednotlivé skupiny minerálů používá klíč k určování minerálů a hornin
Fyzikální vlastnosti nerostů.	na základě různých vlastností rozdělí minerály do systému stručně charakterizuje jednotlivé skupiny minerálů používá klíč k určování minerálů a hornin samostatně provádí laboratorní práci

	samostatně vytvoří laboratorní protokol a vyplní ho dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání neživé přírody
Chemické vlastnosti nerostů.	na základě různých vlastností rozdělí minerály do systému stručně charakterizuje jednotlivé skupiny minerálů používá klíč k určování minerálů a hornin samostatně provádí laboratorní práci samostatně vytvoří laboratorní protokol a vyplní ho dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání neživé přírody
Třídění nerostů podle chemického složení.	na základě různých vlastností rozdělí minerály do systému stručně charakterizuje jednotlivé skupiny minerálů používá klíč k určování minerálů a hornin
Horniny - vyvřelé, usazené, přeměněné.	samostatně provádí laboratorní práci samostatně vytvoří laboratorní protokol a vyplní ho stručně charakterizuje jednotlivé skupiny hornin zařadí vybrané horniny do systému
Geologické děje.	vysvětlí rozdíly mezi vnitřními a vnějšími geologickými ději uvede příklady vnitřních a vnějších geologických dějů popíše geologický oběh hornin popíše koloběh vody
Půdy.	vysvětlí základní pedologické pojmy vysvětlí princip vzniku půdy uvede rozdíl mezi půdním typem a půdním druhem uvede nejběžnější půdní typy a půdní druhy popíše půdní pokryv místa svého bydliště uvede význam půdy pro přírodu i pro člověka navrhne způsob ochrany půdy samostatně provádí laboratorní práci samostatně vytvoří laboratorní protokol a vyplní ho dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání neživé přírody
Podzemní voda a prameny.	stručně charakterizuje podzemní vodu vyjmenuje typy podzemní vody vysvětlí vznik a využití minerální vody popíše koloběh vody
Vznik a vývoj života na Zemi.	vysvětlí vznik života na Zemi popíše prostředí, ve kterém vznikal život vysvětlí změny, které nastaly při přechodu života na souš
Geologický vývoj a geologická stavba ČR.	vyznačí jednotlivá geologická období na časové ose stručně charakterizuje jednotlivá geologická období popíše charakteristickou faunu a flóru jednotlivých geologických období popíše geologickou stavbu ČR vysvětlí rozdíly v geologické stavbě ČR

Ekologie a životní prostředí.	rozlišuje pojmy podnebí - počasí vyhledává a prezentuje informace týkající se změny podnebí vysvětlí, jaký význam má počasí a podnebí na utváření a vývoj ekosystémů vysvětlí vliv člověka na změnu podnebí uvede konkrétní příklady, jak může člověk způsobit (zamezit) vznik mimořádných událostí uvede příklady přírodních katastrof popíše chování během mimořádných událostí
	vyjmenuje a vysvětlí základní vztahy mezi organizmy popíše, jak se vybrané organizmy přizpůsobily prostředí, ve kterém se vyskytují
	vysvětlí pojmy - jedinec, populace, společenstvo, ekosystém, biom uvede příklady jedince, populací, společenstev, ekosystémů, které se nacházejí v blízkosti školy vysvětlí vztah živé a neživé složky v ekosystému
	vysvětlí pojem potravní řetězec navrhne příklady potravních řetězců zhodnotí význam potravních řetězců
	uvede příklady lidské činnosti, která ovlivňuje životní prostředí kladně uvede příklady lidské činnosti, která ovlivňuje životní prostředí negativně porovná vztah člověka k životnímu prostředí v ČR v současné době a před rokem 1989 uvede konkrétní příklady narušení rovnováhy ekosystému

EV – Ekosystémy – Ekosystém jako pojem, ekosystém umělý x přirozený, biomy světa

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Stav životního prostředí, znečišťování prostředí

EV – Vztah člověka a prostředí – Stav životního prostředí, ochrana přírody

4.6.3 Vzdělávací obor: Fyzika

Vyučovací předmět: Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka probíhá v celých třídách většinou v odborné učebně. Vzdělávání v daném předmětu směřuje a vede žáka ke zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím

pozorování, měření, experimentů, k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů a hledat na ně adekvátní odpovědi. Dále k používání různých zdrojů informací a posuzování důležitosti a správnosti získaných informací, k činnostem, která se snaží co nejefektivněji využívat zdroje energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a k využívání známých vztahů a používání fyzikálních veličin a jednotek soustavy SI.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Umožňujeme samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozorovat různé fyzikální objekty, procesy i jejich vlastnosti a měřit různé fyzikální vlastnosti objektů, výsledky svých pozorování a měření zpracovávat, vyhodnocovat a dále využívat pro své vlastní učení,
- vedeme žáky k samostatnému či v kooperaci s ostatními žáky provádění experimentů, které buď ověřují či potvrzují vyslovované hypotézy nebo slouží jako základ pro odhalování fyzikálních zákonitostí, z nichž mohou žáci vycházet v dalších svých poznávacích aktivitách,
- učíme žáky vyslovovat v diskuzích hypotézy o fyzikální podstatě studovaných jevů či jejich průběhu, ověřovat různými prostředky jejich pravdivost a využívat získané poznatky k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu,
- učíme žáky vyhledávat v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky fyzikálního poznávání a využívat je efektivně ve svém dalším studiu,
- vedeme žáky k poznávání souvislostí fyzikálního zkoumání s ostatními, v první řadě přírodovědně zaměřenými oblastmi zkoumání.

Kompetence k řešení problémů

- Umožňujeme žákům rozpoznávat problémy v průběhu jejich fyzikálního vzdělávání při využití všech metod a prostředků, jež mají v daném okamžiku k dispozici (dostupné metody pozorování, měření, experimentování, matematické prostředky, grafické prostředky apod.),

- učíme žáky vyjádřit či formulovat (jednoznačně) problém, na který narazí při svém fyzikálním vzdělávání,
- vedeme žáky k hledání, navrhování či používání různých dalších metod, informací nebo nástrojů, které by mohly přispět k řešení daného problému, jestliže dosavadní metody, informace a prostředky nevedly k cíli,
- učíme žáky posuzovat řešení daného fyzikálního problému z hlediska jeho správnosti, jednoznačnosti či efektivnosti a z těchto hledisek porovnávat i případná různá řešení daného problému,
- umožňujeme žákům korigovat chybná řešení problému,
- učíme žáky používat osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech jejich vzdělávání, pokud jsou tyto metody v těchto oblastech aplikovatelné.

Kompetence komunikativní

- Umožňujeme žákům prezentovat a obhájit své výsledky, postup a rozhodnutí, vyjádřit se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu, naslouchat názorům druhých lidí, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuze,
- učíme žáky používat v písemném projevu standardně používaných zápisů symbolů pro fyzikální jednotky a veličiny,
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem a pro prezentaci svých výsledků.

Kompetence sociální a personální

- Podílíme se společně s žáky na vytváření pravidel práce v týmu, vedeme žáky k účinné spolupráci ve skupině a hledání v ní svoji roli,
- učíme žáky podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat,
- učíme žáky řídit svoje jednání a chování tak, aby dostáli pocitu sebeuspokojení, sebeúcty a sebedůvěry.

Kompetence občanské

- Učíme žáky odmítnout útlak a hrubé zacházení, respektovat přesvědčení druhých a být schopen vcítit se do situací ostatních lidí,

- vedeme žáky k pochopení základních principů přírodních zákonů a společenských norem a být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu,
- učíme žáky poskytnout dle svých možností účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví člověka,
- učíme žáky chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodnout se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní

- Učíme žáky bezpečně používat fyzikální pomůcky, nástroje a vybavení,
- učíme žáky dodržovat vymezená pravidla, plnit své povinnosti a účinně spolupracovat s učitelem,
- učíme žáky dodržovat zásady ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.

4.6.3.1 Fyzika: 6. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Stavba látek.	vysvětlí pojem těleso
	rozliší těleso od látky, popíše tvar a vlastnosti tělesa
	osvojí si charakteristiky pevných, kapalných a plynných látek i těles pomocí jejich vlastností: tekutost, tvárnost, volný povrch, rozpínavost, stlačitelnost
	pochopí, že dělitelnost je všeobecná vlastnost látek
	dokáže popsat vzájemné působení těles a některé jeho projevy
	chápe pojem síla
	pozná a popíše účinky gravitační síly a jejího pole
	chápe, že věci kolem nás jsou sice velmi rozmanité, ale všechny se skládají z atomů a molekul
	dokáže vysvětlit, že částice jsou v neustálém neuspořádaném pohybu
	popíše Brownův pohyb
	dokáže vymyslet a popsat pokus na difúzi i kde se s ní může setkat v běžném životě. Na základě těchto poznatků vysvětlí některé vlastnosti pevných, kapalných i plynných látek
Elektrické vlastnosti látek.	popíše model atomu

	pojmenuje části atomu i částice v nich
	vysvětlí, jak na sebe jednotlivé částice atomu silově působí
	chápe pojem elektrická síla i elektrické pole
	na jednoduchých pokusech dokáže demonstrovat elektrickou sílu
	popíše elektrování těles při vzájemném dotyku
	na jednoduchých pokusech ukáže vzájemné působení zelektrovaných těles přitažlivými a odpuzivými silami
	popíše iont kladný i záporný
	vysvětlí rozdíl mezi iontem a neutrálním atomem
Magnetické vlastnosti látek.	vysvětlí, z jakých látek jsou magnety vyrobeny
	rozliší magnety přírodní a umělé
	vysvětlí pojem feromagnetická látka
	vyjmenuje části magnetu – oba póly – severní a jižní, i netečné pásmo
	popíše vlastnosti magnetu
	na jednoduchých pokusech vysvětlí pojem magnetické pole i vzájemné působení dvou shodných pólů magnetů i dvou neshodných pólů, i magnetů na tělesa z feromagnetických látek
	na jednoduchých pokusech s pilinami ukáže magnetické pole
	zná rozdíly mezi elektrickým, magnetickým a gravitačním polem
	na jednoduchých pokusech ukáže magnetizaci látky
	rozliší magneticky měkkou ocel od magneticky tvrdé
	vysvětlí vlastnosti magneticky měkké a magneticky tvrdé oceli
	popíše magnetické vlastnosti Země
	orientuje se v pojmech severní a jižní zeměpisný pól, i v pojmech severní a jižní magnetický pól
	popíše kompas a buzolu
	vysvětlí použití kompasu a buzoly
Měření délky pevného tělesa.	vysvětlí pojem fyzikální veličina
	dokáže porovnat velikosti fyzikálních veličin stejného druhu
	vyjmenuje značky i jednotky používaných fyzikálních veličin
	osvojí si jednotku délky
	seznámí se historií jednotky délky, s jejími násobky a díly
	vyjmenuje některá délková měřidla
	umí použít délková měřidla k měření délky těles
	osvojí si pojmy jednotka, nejmenší dílek a odchylka měření

	vypočítá průměrnou hodnotu naměřených délek
Měření objemu tělesa.	osvojí si základní jednotku objemu, její díly i násobky a to i se vztahem k jednotce litr, hektolitr, mililitr
	měří objem kapalných i pevných těles pomocí odměrného válce
	určí přesnost měření objemu
Měření hmotnosti tělesa.	rozezná hmotnost od gravitační síly
	chápe pojem hmotnost
	popíše rovníramenné váhy
	umí použít rovníramenné váhy pro měření hmotnosti pevných i kapalných těles
	zná jednotky hmotnosti a převádí je mezi sebou.
Hustota.	osvojí si vztah pro výpočet hustoty
	vysvětlí hustotu látek na příkladech pomocí matematicko-fyzikálních tabulek
	umí vyhledávat a orientovat se v matematicko-fyzikálních tabulkách
	vyjmenuje jednotky hustoty
	dokáže jednotky hustoty převést mezi sebou
	pomocí vztahu vypočítá jednoduché příklady na výpočet hustoty tělesa a jeho hmotnosti
Měření času.	popíše hodinky a stopky
	zná jednotky i značku času
	dokáže měřit delší i kratší časové úseky
	převádí jednotky a zapíše naměřené údaje v s, min, h a dnech
Změny objemu těles při zahřívání nebo ochlazování.	na jednoduchých pokusech vysvětlí změnu objemu kapalného, pevného i plynného tělesa při změně teploty
	vysvětlí, co je to bimetalový pásek
Měření teploty.	popíše teploměr
	zná jednotku i značku teploty
	orientuje se v druzích teploměrů i jejich použití
	vysvětlí zásady měření teploty
	popíše termograf a orientuje se ve čtení grafu s pomocí umí termograf vytvořit
Elektrický proud.	nakreslí schématické značky jednotlivých součástek el. obvodu
	nakreslí schéma jednoduchého el. obvodu
	umí sestavit jednoduchý el. proud
	používá pojmy el. proud, el. napětí
	rozděluje látky na vodiče a nevodiče el. proudu
	umí vysvětlit, proč některé látky vedou a jiné nevedou el. proud
	vyjmenuje jednotky a značky el. napětí a proudu
Magnetické pole elektrického	na jednoduchých pokusech vysvětlí pojem magnetické

proudu.	pole v okolí vodiče s el. proudem a příčinné souvislosti mezi el. proudem a magnetickým polem
	určí magnetické póly cívky s pomocí magnetky
	vyjmenuje rozdíly mezi magnetickým polem vytvořeným tyčovým magnetem a cívky s proudem
Rozvětvený elektrický obvod.	rozlišuje pojmy rozvětvený a nerozvětvený el. obvod
	dokáže nakreslit schémata rozvětveného i nerozvětveného el. obvodu
	sestaví rozvětvený i nerozvětvený el. obvod pomocí pomůcek ve školních stavebnicích
	osvojí si závěr pokusů o velikosti el. proudu v jednotlivých částech obou obvodů
Základní pravidla bezpečnosti.	zná základní pravidla pro používání el. spotřebičů a pro práci s el. proudem
	zná výstražnou značku pro nebezpečí el. proudu
	ví, jak se má chovat v blízkosti výstražné značky pro nebezpečí el. proudu
Laboratorní úlohy - Určení hmotnosti tělesa.	používá laboratorní váhy s užitím aretace
	změří hmotnost pevného i kapalného tělesa
	naměřené hodnoty zapíše do připraveného protokolu
	převádí jednotky hmotnosti i objemu
	používá sadu závaží
Laboratorní úlohy - Určení hustoty pevné látky.	rozhodne, které veličiny musí změřit, aby mohl určit hustotu
	změří hmotnost a objem tělesa
	pomocí vzorce vypočítá hustotu
	vyhledá v tabulkách, které látce daná hustota odpovídá
	naměřené hodnoty i závěr zapíše do připraveného protokolu
Laboratorní úlohy - Měření teploty vody.	naměřené hodnoty i závěr zapíše do připraveného protokolu
	k měření teploty používá laboratorní teploměr a k měření času stopky
	určí nejmenší dílek, rozsah i odchylku
	teplotu měří v průběhu času a naměřené hodnoty zapisuje do tabulky
	na závěr vypracuje graf

OSV – Rozvoj schopností poznávání – Sluneční soustava, vliv Měsíce, slapové jevy, postavení Země ve vesmíru

OSV – Rozvoj schopností poznávání – Orientace na mapě a v terénu – použití buzoly

OSV – Rozvoj schopností poznávání – Převody jednotek, převodní vztahy i matematice a desetinná čísla 6. ročník a chemie 8. ročník – vlastnosti látek

OSV – Rozvoj schopností poznávání – Teplotní roztažnost těles (mosty, elektrické vedení, železniční koleje, teplovody, ocelová vrata, ocelové nosníky)

OSV – Mezilidské vztahy – Úrazy elektrickým proudem – poskytnutí pomoci a přísné dodržení bezpečnostních pravidel

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Výchova k ochraně životního prostředí při využívání zdrojů energie a surovin

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Změny skupenství (počasí, srážky, proudění vzduchu, vítr, atd.)

4.6.3.2 Fyzika: 7. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Pohyb a klid tělesa.	má představu o mechanickém pohybu a jeho relativnosti
	uvádí relativnost mechanického pohybu do souvislosti s příklady ze života (pohyb auta vzhledem k okolní krajině, pohyb cestujícího v jedoucím vlaku atd.)
	vyvodí závěr, že pohyb je základní vlastnost všech těles ve vesmíru
	operuje s pojmy trajektorie, dráha
	na příkladech rozlišuje různé druhy pohybu
	analýzou vytvoří definici různých pohybů
	používá pojmy dráha, rychlost, čas
	za pomoci vzorců umí dráhu, rychlost, čas vypočítat
Síla a její měření.	znázorní sílu pomocí orientované úsečky
	vyjmenuje značku i jednotku síly
	zná násobky i díly síly
	osvojí si algoritmus pro výpočet gravitační síly
	velikost síly měří siloměrem
Skládání sil.	dovede složit 2 síly působící stejným i opačným směrem a to jak experimentálně, tak graficky
	chápe princip skládání sil
	užívá pojem výslednice
	skládá síly různého směru pomocí rovnoběžníku sil
Posuvné a otáčivé účinky sil.	orientuje se ve vzájemném působení těles a polí
	na příkladech rozlišuje účinky posuvné, otáčivé a deformační
	dojde k poznání o závislosti posuvných účinků na velikosti síly a na hmotnosti tělesa
	používá poznatků prvního Newtonova pohybového zákona

	– zákona setrvačnosti k objasnění jevů z běžného života samostatně řeší úlohy upevňující poznatky o prvním i druhém Newtonově pohybovém zákonu užívá pojem páka, rameno síly, moment síly, používá jeho jednotku při výpočtech uplatňuje podmínky pro rovnováhu na páce vysvětlí užití a účelnost páky v běžném životě, popíše jednotlivá zařízení pozná kladku pevnou, volnou i kladkostroj zná účelnost použití pevné i volné kladky i kladkostroje umí uplatnit algoritmus výpočtu rovnováhy na pevné i volné kladce i kladkostroje k základním výpočtům sestaví jednoduchou soustavu k ověření znalostí
Deformační účinky, tření.	rozlišuje pojem tlaková a tahová síla vyjmenuje příklady účinků tlakové a tahové síly změří velikost třecí síly na základě zkoumání závislosti velikosti třecí síly na jakosti stykových ploch a na velikosti tlakové síly vysloví závěr objasní význam třecí síly v praxi, účelnost jejího zmenšování nebo naopak zvětšování
Mechanické vlastnosti kapalin.	objasní účinky vnější tlakové síly na hladinu kapaliny, k vysvětlení jevů užívá Pascalova zákona, popisuje pokusy a objasní je nakreslí jednoduché schéma hydraulického zařízení vysvětlí a popíše užití hydraulického zařízení v praxi na základě pokusů se seznámí s účinkem gravitační síly na kapalinu popíše tlakovou sílu kolmo na dno i hydrostatický tlak, vysvětlí jeho příčiny vysvětlí existenci a příčiny vztlakové síly, její využití v praxi odříká Archimedův zákon dokáže vysvětlit Archimedův zákon poznatky Archimedova zákona používá k výpočtům vyvodí podmínky pro plování těles v kapalině určí souvislost velikosti ponořeného objemu tělesa a hustotou kapaliny
Mechanické vlastnosti plynů.	vysvětlí pojmy a příčiny atmosférického tlaku a tlakové síly s ním související, ověří to pokusem popíše Torricelliho pokus jako princip měření atmosférického tlaku vyjmenuje a popíše přístroje k měření atmosférického tlaku i tlaku uvnitř nádoby aplikuje platnost Archimedova zákona v atmosférickém tlaku

	dokáže vysvětlit význam poznatků Archimedova zákona v praxi – balóny
	rozliší pojmy přetlak, podtlak
Světelné jevy.	popíše příčiny světelných jevů, nikoliv jejich princip
	rozlišuje kulová zrcadla
	na pokusu pozoruje lom světla
	používá pojmy světelný zdroj, optické prostředí, šíření světla
	popíše použití kulového zrcadla v praxi
	popíše lom světla na hranolu
	zná hodnotu rychlosti světla ve vakuu
	dokáže znázornit lom světla graficky
	vysvětlí vznik stínu i polostínu
	na základě pokusů s optickým hranolem popíše spojité spektrum a tyto poznatky aplikuje na použití v přírodě – duha
	vyjmenuje měsíční fáze, zatmění Slunce i Měsíce
	formuluje zákon odrazu světla
	dokáže ověřit zákon odrazu světla na pokusu
	sleduje zobrazení tělesa rovinným zrcadlem a graficky ho znázorní
Laboratorní úlohy - Určení průměrné rychlosti nerovnoměrného pohybu.	určí vztah pro výpočet průměrné rychlosti
	určí, které veličiny musí zjistit i která měřidla použije
	u délkového měřidla i u stopek určí rozsah, nejmenší dílek i odchylku měření
	změří délku i čas, vypočítá průměrnou hodnotu
Laboratorní úlohy - Ověření podmínky pro rovnováhu na páce.	sestaví rovnoramennou páku
	pomocí vztahu pro rovnovážnou polohu na páce vytváří sám jednotlivé kombinace a ověří je pomocí pokusu
	pracuje se závažími o hmotnosti 50 g
	umí určit, jak velkou silou působí závaží na páku, určí rameno síly a vypočítá její moment
	naměřené hodnoty zapíše do připraveného protokolu
	vypočítá potřebné hodnoty, vytvoří závěr úlohy
Laboratorní úlohy - Určení objemu pevného tělesa pomocí Archimedova zákona.	naměřené hodnoty zapíše do připraveného protokolu
	vypočítá potřebné hodnoty, vytvoří závěr úlohy
	do obrázku nakreslí působící síly na těleso v kapalině
	zapíše vztah pro velikost vztlakové síly, určí, které veličiny musí změřit
	změří tahovou sílu, kterou těleso ponořené do kapaliny napíná pružinu siloměru i tahovou sílu na vzduchu
	určí rozsah siloměru, nejmenší dílek i odchylku měření
	zapíše vztah pro výpočet vztlakové síly
	z naměřených hodnot vypočítá objem tělesa
Laboratorní úlohy - Ověření	naměřené hodnoty zapíše do připraveného protokolu

plování těles.	vypočítá potřebné hodnoty, vytvoří závěr úlohy
	zapiše vztah pro výpočet vztlakové síly
	určí, za jakých podmínek nestejnorodé těleso v kapalině plove
	u odměrného válce i siloměru určí rozsahy, nejmenší dílky i odchylky
	změří potřebné tahové síly
	vypočítá vztlakovou sílu
	úlohu opakuje pro různé zátěže ve zkumavce
Laboratorní úlohy - Zobrazení předmětu ve dvou rovinných zrcadlech.	naměřené hodnoty zapiše do připraveného protokolu
	zobrazí obraz špendlíku ve dvou rovinných zrcadlech, které spolu postupně svírají úhel 60°, 90°, jsou navzájem rovnoběžná
	vše zobrazí graficky i ověří pokusem
	vytvoří závěr úlohy
	popisuje pokusy a objasní je

OSV – Rozvoj schopností poznávání – Plování těles, plavání – výuka a plavecká zdatnost, přetlak a podtlak, nebezpečí – tlakové nádoby

OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – Skládání sil, bezpečnost při zatěžování mostů, stropů, polic, sportovního nářadí

VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – Rychlost těles, zkracování vzdáleností mezi státy, lidmi atd.

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – Využití zrcadel, sluneční elektrárny, tavící pece, vaření – sluneční energie

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Výchova k ochraně životního prostředí při využívání zdrojů energie a surovin

4.6.3.3 Fyzika: 8. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Práce, energie.	používá pojmy mechanická práce, výkon, pohybová a polohová energie k objasnění fyzikálních dějů
	popíše vzájemnou přeměnu polohové a pohybové energie v gravitačním poli Země
	objasní, že změna pohybové energie, polohové energie v gravitačním poli Země a energie pružnosti jsou vždy spojeny s konáním práce
Vnitřní energie, teplo.	použije pojem vnitřní energie k vysvětlení fyzikálních

	jevů spojuje změny vnitřní energie s ději konání práce a tepelné výměny používá teplo jako fyzikální veličinu ekvivalentní mechanické práci osvojí si vzorec pro výpočet tepla používá vzorec pro výpočet tepla k výpočtu tepla a hmotnosti, popřípadě změny teploty orientuje se v matematickofyzikálních tabulkách umí používat matematicko-fyzikální tabulky k vyhledávání měrné tepelné kapacity látek, vysvětlí, co tato veličina udává, porovnávají vlastnosti materiálů a spojují s nimi výhody a nevýhody materiálů při tepelné výměně
Změny skupenství.	změny skupenství tělesa spojuje se změnami jeho vnitřní energie jednoznačné rozlišování změn skupenství látek zpřesňuje a obohacuje jejich jazykové vyjadřování používá veličiny teplota tání, měrné skupenské teplo tání orientuje se v tabulce teploty tání porovnává vlastnosti materiálů a spojují s nimi výhody a nevýhody materiálů popíše rozdíl mezi vypařováním a varem pojmenuje různé změny skupenství
Pístové spalovací motory.	podle modelu popíše základní prvky konstrukce spalovacích motorů objasní rozdíl mezi vznětovým a zážehovým motorem
Elektrický náboj, elektrické pole.	spojuje elektrický náboj s existencí částic s kladným a záporným nábojem ve stavbě atomů a s existencí volných částic s elektrickým nábojem ve stavbě látek používá pojem elementární náboj zná jednotku coulomb i převod mezi nimi na základě pokusu popíše elektrostatickou indukci i polarizaci nevodiče
Elektrický proud.	definuje elektrický proud jako usměrněný pohyb volných částic a to jak v kovech, tak v kapalinách popíše zdroje stejnosměrného napětí – el články vysloví Ohmův zákon a aplikuje v jednotlivých výpočtech napětí, proudu i odporu orientuje se v grafickém znázornění el. proudu na el. napětí, dovede jednoduchý graf sám sestavit sestaví el. obvod pomocí měřících přístrojů změří napětí i proud v jednotlivých částech obvodu používá zákonitostí při zapojení rezistorů za sebou i vedle

	sebe k výpočtům el. proudu, odporu i napětí v el. obvodech určí, jak lze zapojit el. obvod jako dělič el. proudu i el. napětí popíše reostat
Zvukové jevy.	popíše zdroje a druhy zvuku, prostředí, kterým se zvuk šíří prokáže znalost přibližné velikosti rychlosti zvuku ve vzduchu, ve vodě i v oceli definuje kmitočet a na základě něho výšku tónu podle obrázku popíše stavbu ucha i důležité části pro přijímání zvuků určí hranice slyšitelnosti podle kmitočtu používá pojmy ultrazvuk a infrazvuk dokáže určit ultrazvuk a infrazvuk podle kmitočtu popíše nucené chvění a rezonanci pozná tóny harmonické dokáže vysvětlit vznik ozvěny vysvětlí pojem dozvuk je seznámen s přibližnými hladinami zvuku v dB určí práh slyšení i práh bolesti popíše, proč je nebezpečné pobývat dlouho a často ve velkém hluku
Počasi kolem nás.	definuje meteorologii vyjmenuje základní meteorologické prvky vysvětlí, co to je podnebí nebo-li klima vyjmenuje vrstvy atmosféry a charakterizuje je vyjmenuje základní meteorologické jevy popíše způsob měření meteorologických jevů a charakterizuje je (vlhkost vzduchu, kapalnění vodních par v ovzduší, srážky, tlak vzduchu, vítr, teplota vzduchu) dokáže popsat jednoduchou meteorologickou stanicí a co se tam měří vysvětlí současné problémy znečišťování atmosféry vysvětlí, co to je ozón, skleníkový efekt
Laboratorní úlohy I. Zobrazení předmětu ve dvou rovinných zrcadlech.	zobrazí obraz špendlíku ve dvou rovinných zrcadlech, které spolu postupně svírají úhel 60°, 90°, jsou navzájem rovnoběžná. Vše zobrazí graficky i ověří pokusem. Naměřené hodnoty zapíše do připraveného protokolu a vytvoří závěr úlohy
Laboratorní úlohy II. Určení tepla při tepelné výměně při smíchání vod z různou teplotou.	popíše děj, který nastane při tepelné výměně mezi teplou a studenou vodou při jejich smíchání. Zapíše vztah pro výpočet obou tepel, určí, které veličiny musí změřit a pomůcky, které bude potřebovat. Sestaví pokus, provede měření. Naměřené hodnoty zapíše do připraveného

	protokolu, vypočítá určené veličiny a vytvoří a zapíše závěr
Laboratorní úlohy III. Určení tepla při tep. výměně mezi vodou a ocelovým válečkem.	popíše děj, který nastane při tepelné výměně mezi studenou vodou a teplém válečku při jeho ponoření do vody. Zapíše vztah pro výpočet obou tepel, určí, které veličiny musí změřit a pomůcky, které bude potřebovat. Sestaví pokus, provede měření. Naměřené hodnoty zapíše do připraveného protokolu, vypočítá určené veličiny a vytvoří a zapíše závěr
Laboratorní úlohy IV. Určení teploty tání krystalické látky.	vysvětlí, co znamená teplota tání i na čem závisí. Vyhledá v tabulkách teploty tání některých látek. Určí jak bude probíhat pokus pro určení teploty tání, co bude měřit. Sestaví pokus, měří čas a teplotu. Nakreslí graf závislosti teploty látky na době zahřívání. Z grafu určí teplotu tání dané látky. Naměřené hodnoty zapíše do připraveného protokolu, vytvoří a zapíše závěr
Laboratorní úlohy V. Určení měrného skupenského tepla tání ledu.	vysvětlí, co znamená měrné skupenské teplo tání ledu, zapíše značku a jednotku. Zapíše vztah, z kterého měrné skupenské teplo tání může určit. Určí, které hodnoty musí změřit, které pomůcky bude potřebovat. Zjistí hmotnost ledu i teplou vodu. Změří všechny patřičné teploty. Naměřené hodnoty zapíše do připraveného protokolu, vypočítá určené veličiny a vytvoří a zapíše závěr
Laboratorní úlohy VI. Měření elektrického proudu a napětí v obvodu.	zapíše rozsah, nejmenší dílek i odchylku měření u měřících přístrojů. Určí, kterým bude měřit napětí a kterým proud, zakreslí schéma elektrického obvodu i s měřícími přístroji a sestaví obvod. Změří napětí na svorkách zdroje i žárovky a el. proud v různých místech obvodu. Naměřené hodnoty zapíše do připraveného protokolu a vytvoří a zapíše závěr

OSV – Mezilidské vztahy – Bezpečné zacházení s elektrospotřebiči, první pomoc při úrazech elektrickým proudem

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – Tepelné izolace, úspora energií, alternativní zdroje energie, Globální oteplování Země, skleníkový efekt – činnosti člověka

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Výchova k ochraně životního prostředí při využívání zdrojů energie a surovin

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Vliv na podnebí a klima.

MedV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – Mikrosvět, informace v médiích o nanotechnologiích atd.

4.6.3.4 Fyzika: 9. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Elektrické obvody – zákonitosti v el. obvodech.	znalost algoritmu pro výpočet el. práce a výkonu i jejich jednotky prokáže na výpočtech
Elektromagnetické jevy.	spojuje magnetické pole s usměrněným pohybem částic s el. nábojem v elektrickém poli vysloví Ampérovo pravidlo pravé ruky dokáže použít Ampérovo pravidlo pravé ruky na příkladech popíše elektromagnet, zvonek, jistič a elektromagnetické relé při pokusu ukáže pohybové a otáčivé účinky magnetického pole na vodič, kterým prochází el. proud popíše podle obrázku nebo modelu elektromotoru pomocí pokusu popíše elektromagnetickou indukci
Střídavý proud.	stručně popíše základní principy vzniku střídavého proudu, změří elektrické napětí a proud orientuje se v časovém grafickém znázornění – sinusoidě prokáže znalost pojmu perioda a kmitočet orientuje se v rozdílu mezi alternátorem a dynamem popíše transformátor vysvětlí rozvodnou síť
Vedení el. proudu v kapalinách a plynech.	na základě pokusu popíše elektrolýzu prokáže znalost pojmu elektroda, elektrolyt popíše pokovování popíše princip jiskrového elektrického výboje, elektrického oblouku a výboje ve zředěných plynech popíše princip blesku a nebezpečí z toho plynoucí
Vedení el. proudu v polovodičích.	popíše změnu odporu v polovodičích pojmenuje některé druhy polovodičů – fotorezistor, termistor popíše vznik polovodiče typu P i polovodiče typu N popíše princip polovodičové diody i způsob jejího zapojení v propustném i závěrném směru dokáže popsat užití diody jako jednoduchého usměrňovače a vznik tepavého proudu řídí se základními bezpečnostními pravidly pro práci s elektrickým proudem
Elektromagnetické záření.	podá přehled elektromagnetických vln a jejich užití vysvětlí pojem vlnová délka zná hodnotu rychlosti světla ve vakuu popíše podstatu světla, prostředí, v jakém

	se elektromagnetické vlny šíří
	popíše zdroje záření i jejich způsob užití
Světelné jevy a jejich užití.	na pokusech popíše lom světla na rozhraní různých optických prostředí, dokáže je graficky znázornit
	na pokusech i graficky vysvětlí lom na čočce spojné i rozptylce
	dokáže určit, jaký obraz vznikne
	popíše oko z fyzikálního hlediska
	určí jak napravovat základní optické vady – dalekozrakost i krátkozrakost
	dokáže sestavit ze stavebnicových pomůcek lupu, mikroskop a dalekohled i je graficky znázornit
Jaderná energie.	dokáže popsat stavbu atomu
	používá pojmy nukleony, nukleonová čísla
	vysvětlí pojem nuklidu
	prokáže, že zná podstatu 3 druhů záření – alfa, beta i gama, jejich nebezpečnost i způsob ochrany před nimi
	na některých známých přirozených radionuklidech popíše proces přeměny i užití radioaktivity v různých oborech činností
	popíše řetězovou reakci i uvolňování jaderné energie
	za pomoci obrázku popíše jaderný reaktor
	zná možná nebezpečí jaderných reakcí i způsob ochrany
Laboratorní úloha I. Použití reostatu k regulaci el. proudu a jako dělič napětí.	zapiše vztah pro určení odporu, navrhne postup, kterým můžeme odpor změřit. Navrhne a nakreslí schéma el. obvodu. Podle něj sestaví el. obvod. Naměřené hodnoty zapiše do připraveného protokolu, vypočítá určené veličiny a vytvoří a zapiše závěr
	prohlédne a popíše schéma el. obvodů podle učebnice. Rozhodne, které pomůcky bude potřebovat k jejich zapojení. El. obvody sestaví. Naměří, v jakém rozsahu se mění proud a v jakém rozsahu se mění napětí v obou obvodech při použití reostatu. Naměřené hodnoty zapiše do připraveného protokolu a vytvoří a zapiše závěr
Laboratorní úloha II. Určení el. příkonu žárovky.	zapiše vztah pro výpočet el. příkonu, určí veličiny, které bude muset změřit. Zakreslí schéma příslušného el. obvodu, sepíše seznam pomůcek. Vysvětlí údaje na žárovce. Podle schématu zapojí el. obvod, zvolí vhodné rozsahy měřících přístrojů.- Změří příslušné veličiny. Naměřené hodnoty zapiše do připraveného protokolu, vypočítá určené veličiny a vytvoří a zapiše závěr
Laboratorní úloha III. Zjištění, na čem závisí indukovaný proud.	vysloví základní podmínku pro vznik indukovaného proudu v cívce, podle obrázku vysvětlí, jak můžeme měnit magnetické pole v samotné cívce i v cívce sekundární. Popíše schéma el. obvodu v učebnici a podle schématu sestaví el. obvod. Pomocí pohybu magnetu vytváří indukovaný proud. Totéž vytvoří pomocí primárního

	a sekundárního obvodu s reostatem. Vzniklé jevy popíše do připraveného protokolu a vysloví závěr
Laboratorní úloha IV. Sestavení modelu dalekohledu.	prokáže znalost základních optických vlastností čoček. Ověří ohniskovou vzdálenost obou spojek. Pomocí žákovské soupravy sestaví model dalekohledu a pozoruje vytvořený obraz
Sluneční soustava	popíše Sluneční soustavu (planety, měsíce, planety, komety) a má představu o pohybu vesmírných těles – působení gravitačních sil objasní střídání dne a noci, měsíční fáze, a střídání ročních období odliší planetu a hvězdu
Hvězdy - složení	má představu o některých dějích odehrávajících se na Slunci

OSV – Mezilidské vztahy – Bezpečné zacházení s elektrospotřebiči, první pomoc při úrazech elektrickým proudem

VMEGS – Jsme Evropané – Alternativní zdroje elektrické energie

VMEGS – Jsme Evropané – Planeta Země a naše galaxie

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Výhody a nevýhody jaderné energie

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Výchova k ochraně životního prostředí při využívání zdrojů energie a surovin

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Elektromagnetické záření a jeho vliv na prostředí, na člověka, ochrana před nadměrným zářením

EV – Vztah člověka k prostředí – Výroba elektrické energie, elektromobily (vliv na životní prostředí)

4.6.4 Vzdělávací obor: Chemie

Vyučovací předmět: Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka probíhá ve speciální učebně F a CH nebo ve třídách.

Výuka v 8. ročníku směřuje k tomu, aby žáci dokázali vysvětlit základní chemické pojmy, dokázali odvodit jednoduchý vzorec nebo název anorganické sloučeniny, vypočítat složení roztoku, sestavit a upravit jednoduchou chemickou rovnici.

Výuka v 9. ročníku směřuje k tomu, aby žáci dokázali vysvětlit základní pojmy organické chemie, uměli pojmenovat jednoduché uhlovodíky, některé jejich deriváty,

základní organické kyseliny a napsat jejich vzorce. Výuka seznamuje žáky s přírodními látkami, které jsou součástí lidského těla a dalšími chemickými látkami používanými v každodenním životě.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů,
- učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti i objektivitu a využívat je k dalšímu učení.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech a teoriích, chápat vzájemné souvislosti a zákonitosti přírodních faktů,
- učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života,
- vedeme žáky k základům logického vyvozování a předvídání závěrů pomocí přírodovědných zákonů,
- rozvíjíme u žáků schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování a argumentaci,
- učíme žáky stručně, přehledně a objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálního řešení problémů.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie a učí odpovědnosti za zachování životního prostředí.

Kompetence pracovní

- Učíme žáky optimálně plánovat a provádět pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat,
- seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a poskytnutí první pomoci při zasažení nebezpečnou chemickou látkou.

4.6.4.1 Chemie: 8. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Látky, fyzikální vlastnosti látek, hustota, rozpustnost, elektrická a tepelná vodivost	určí fyzikální vlastnosti látek (skupenství, zbarvení, zápach, rozpustnost, tepelná vodivost) určí společné vlastnosti látek, rozdílné vlastnosti látek navrhne jednoduchý postup, kterým lze odlišit dvě napohled stejné látky (např. sacharózu od soli kamenné zahříváním)
Zásady bezpečnosti práce v chemické laboratoři i v běžném životě, laboratorní řád, nebezpečné látky, H-věty, P-věty, piktogramy	seznámí se s laboratorním řádem a hlavními zásadami bezpečnosti práce v chemické laboratoři, dodržuje tyto zásady během práce v laboratoři pracuje v souladu s laboratorním řádem používá předepsané ochranné prostředky a pomůcky ovládá výstražné symboly, na základě těchto symbolů a H-vět posoudí rizikovost a nebezpečnost chemických látek, na základě P-vět volí vhodný a bezpečný postup při nakládání s těmito látkami
Mimořádné události, havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	objasní neefektivnější jednání v modelových příkladech havárie – jak zvolit vhodný úkryt, jak se správně zachovat během úkrytu a bezpečně transportovat na místo mimo zamoření navrhne, jak sestavit účinný improvizovaný ochranný oděv z prostředků běžně dostupných v domácnosti
Chemická látka, rozdělení chemických látek, chemicky čistá látka a směs, směs stejnorodá, různorodá, roztok	vysvětlí pojmy chemicky čistá látka a směs, zařadí známé látky do příslušné skupiny, rozlišuje směsi různorodé a stejnorodé, charakterizuje typy různorodých směsí – suspenze, emulze, pěna, aerosol určí typ různorodé směsi v případě konkrétní směsi látek (př.směs vody a písku = suspenze), uvede příklady různorodých či stejnorodých směsí
Roztoky, složení roztoků, hmotnostní zlomek, látková koncentrace, roztok zředěný,	na základě zadaných údajů vypočítá složení roztoků – hmotnostní zlomek, látková (molární) koncentrace vysvětlí pojmy roztok koncentrovaný a zředěný

koncentrovaný	seřadí roztoky stejné látky podle koncentrace od nejjednoduššího k nejkonzentrovanejšímu či naopak připraví prakticky roztok daného složení
Roztok nasycený a nenasycený, rozpustnost látek, vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevných částic na rychlost rozpouštění látek	vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek vysvětlí vliv teploty, míchání, koncentrace a velikosti plošného obsahu pevných částic na rozpouštění pevných látek vysvětlí pojem rozpustnost látky, roztok nasycený a nenasycený navrhne postup, jak připravit nenasycený či nasycený roztok dané látky (s využitím údajů o rozpustnosti látek v chemických tabulkách), jak připravit z nasyceného roztoku nenasycený či naopak (přidat/odpařit rozpouštědlo, přidat rozpustnou látku,...)
Metody oddělování složek směsí – filtrace, extrakce, usazování, odstředování, sublimace, chromatografie, destilace	seznámí se s metodami oddělování složek směsí vysvětlí, na jakém principu daná metoda oddělování směsí funguje navrhne postupy oddělení složek směsí o známém složení prakticky provede oddělení složek metodou filtrace, chromatografie a extrakce uvede příklady používání metod oddělování složek v praxi – při různých technologiích i v každodenní praxi v domácnosti
Voda, voda pitná, užitková, odpadní, destilovaná, minerální, mořská, výroba pitné vody; čistota vody	rozliší a charakterizuje druhy vody podle obsahu minerálních látek, míry znečištění, uvede příklady výskytu a použití vysvětlí princip čištění odpadní vody v čističce a výroby pitné vody
Voda - složení vody, čistota vody ; vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	uvede příklady znečišťování vody a vzduchu vlivem průmyslu, dopravy a domácností navrhne preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění, spočítá spotřebu pitné vody v domácnosti a navrhne způsob, jak v rámci domácnosti snížit spotřebu pitné vody
Atom, složení atomu, jádro,elektronový obal, a jeho změny v chemických reakcích, protony, neutrony, elektron; molekula	charakterizuje pojem atom, molekula vysvětlí vztahy mezi pojmy atom, molekula; z chemického zápisu vyčte počet atomů v molekule, počet druhů atomů v molekule, celkový počet částic
Chemické látky – prvky, sloučeniny, chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin	rozlišuje pojem prvek a sloučenina uvede příklady prvků i sloučenin, z chemického zápisu určí, zda se jedná o prvek či sloučeninu správně určí počet prvků ve sloučenině vytvoří názvy a vzorce jednoduchých anorganických sloučenin vysvětlí princip chemické vazby orientuje se v typech chemické vazby
Prvky; názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny	orientuje se v periodické soustavě chemických prvků vysvětlí periodický zákon a zákonitosti členění prvků

a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo	do period a skupin vyčte z PSP dostupné údaje (počet valenčních elektronů, počet elektronových vrstev, elektronegativita,...) usuzuje na možné vlastnosti dle umístění v PSP (kov, nekov, ionizační energie, elektronová afinita,...) vyjmenuje vybrané skupiny prvků a prvky dané skupiny, používá značky vybraných prvků seznámí se s vlastnostmi, výskytem a použitím vybraných kovových a nekovových prvků
Oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů; soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	porovná vlastnosti, výskyt a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin hydroxidů a solí posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
Významné oxidy, kyseliny (oxid uhličitý, oxid siřičitý, kyselina sírová a uhličitá)	vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí, uvede opatření, kterými jim lze předcházet popíše průběh pokusu, kterým lze v laboratoři simulovat vznik kyselých dešťů chemické děje zapíše pomocí chemických schémat
Kyseliny a zásady, pH, indikátory	jmenuje příčinu kyselosti a zásaditosti roztoků orientuje se na stupnici pH na základě zbarvení indikátoru určí reakci roztoku (zásaditá, neutrální, kyselá), změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem seřadí roztoky o známém pH od nejkyselějšího k nejzásaditějšímu či naopak uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi popíše princip a jmenuje obecně produkty neutralizace jmenuje příklady zásaditých, kyselých či neutrálních roztoků
Bezpečnost práce v chemické laboratoři. Kyslík (oxidace, hoření). Hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti	aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe jmenuje základní principy hašení požáru (zabránit přístupu kyslíku, snížit teplotu) jmenuje používané typy hasicích přístrojů, ke každému typu uvede, k hašení jakého požáru je vhodný či naopak nevhodný

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Skleníkový efekt, kyselá dešť

4.6.4.2 Chemie: 9. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Chemické reakce, klasifikace chemických reakcí, klasifikace chemických reakcí – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní, chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou	rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání pro každý typ chemických reakcí uvede několik příkladů a chemickou reakci vyjádří rovnicí
Chemické výpočty, výpočty z chemických reakcí, zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost	přečte a upraví chemické rovnice, aby vyhovovala zákonu zachování hmotnosti s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu z chemické rovnice
Faktory ovlivňující rychlost chemické reakce: teplota, koncentrace, velikost plošného obsahu částic, katalyzátor	vysvětlí vliv jednotlivých faktorů ovlivňujících průběh chemické reakce aplikuje poznatky v praxi při předcházení nebezpečnému průběhu
Uhlovodíky, příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	rozliší nejjednodušší uhlovodíky uvede zdroje, vlastnosti, použití vytvoří vzorce uhlovodíků – strukturní, racionální, molekulové. Vytvoří systematický název
Paliva - ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv, srovná výhody i nevýhody, výhřevnost, ekologičnost, obtížnost přepravy jmenuje produkty frakční destilace ropy, uvede jejich použití
Deriváty uhlovodíků – halogenderiváty, hydroxyderiváty, aldehydy, ketony, karboxylové kyseliny, aminokyseliny, estery	rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti, praktické použití sestaví chemický vzorec, vytvoří systematický název určí charakteristickou skupinu uvede charakteristiku dané skupiny derivátů
Fotosyntéza; metabolismus bílkovin, tuků a sacharidů v lidském těle	orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy vyjádří průběh fotosyntézy chemickou rovnicí, pojmenuje výchozí látky a reaktanty jmenuje koncové produkty biochemického zpracování bílkovin, tuků a sacharidů
Fotosyntéza	určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu – voda, oxid uhličitý, světelná energie, chlorofyl vyjádří průběh fotosyntézy slovně
Přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle	uvede příklady přírodních zdrojů rostlinných i živočišných bílkovin, tuků a sacharidů (polysacharidů i jednoduchých cukrů) a vitaminů rozpustných v tucích a ve vodě
Chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se	vysvětlí pojem chemizace a principy chemické výroby (cirkulace, nepřetržitost výroby, využití druhotných

životním prostředím, recyklace surovin, koroze	surovin, recyklace), uvede příklady výroby, kde se tyto principy uplatňují popíše výhody z hlediska zachování životního prostředí (nižší spotřeba energie, snížení těžby, šetření surovin, ...)
Chemie proti člověku, Chemie pro člověka, Člověk a chemie (drogy, otravné chemické látky, konzervanty, pesticidy, insekticidy, průmyslová hnojiva, léčiva, návykové látky, detergenty, plasty a syntetická vlákna, biotechnologie)	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich pozitivních či negativních vlivech na životní prostředí a zdraví člověka
Mimořádné události, havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	objasní neefektivnější jednání v modelových příkladech havárie – jak zvolit vhodný úkryt, jak se správně zachovat během úkrytu a bezpečně transportovat na místo mimo zamoření navrhne, jak sestavit účinný improvizovaný ochranný oděv z prostředků běžně dostupných v domácnosti
Zásady bezpečnosti práce v chemické laboratoři i v běžném životě, laboratorní řád, nebezpečné látky, H-věty, P-věty, piktogramy	seznámí se s laboratorním řádem a hlavními zásadami bezpečnosti práce v chemické laboratoři, dodržuje tyto zásady během práce v laboratoři, pracuje v souladu s laboratorním řádem, používá předepsané ochranné prostředky a pomůcky, ovládá výstražné symboly, na základě těchto symbolů a H-vět posoudí rizikovost a nebezpečnost chemických látek, na základě P-vět volí vhodný a bezpečný postup při nakládání s těmito látkami

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Ropná havárie, člověk proti sobě – znečištění životního prostředí (voda, půda, ovzduší)

4.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura

4.7.1 Vzdělávací obor: Hudební výchova

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

I. stupeň

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání prostředku komunikace.

V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají doménami hudební výchovy.

Hudební činnosti se vzájemně propojují, ovlivňují, doplňují. Ve svém komplexu celkově rozvíjí osobnost žáka a vedou k rozvoji jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi (sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, a poslechovými).

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál i své instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu vlastního zpěvu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby.

II. stupeň

Výuka probíhá ve třídách, v odborné pracovně HV, v pracovně s audiovizuální technikou – TV, video, DVD. Učitelka i žáci zpívají za doprovodu hudebních a rytmických nástrojů (piano, housle, kytara, Orffovy nástroje) a nahraných doprovodů k písním. Při poslechu se v hodinách využívá reprodukováná hudba (CD, MG, GD). Hudební výchova vede žáky prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu. Hudební činnosti vedou k rozvoji hudebních schopností žáků a následně se projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Pozitivně motivujeme žáky,
- podněcujeme u žáků zájem o studium hudební výchovy,
- rozvíjíme individuální hudební vlohy, schopnosti a dovednosti žáků,
- používáme vhodné učební pomůcky (Orfeův instrumentář, doprovodné nástroje), obrazový materiál, pracovní listy, zpěvníky, audiovizuální techniku.

Kompetence k řešení problémů

- motivuje žáky k řešení problémů,
- napomáháme hledat řešení,
- zadáváme úkoly k posílení schopnosti žáků využívat vlastních zkušeností a k procvičování jejich hudebních dovedností,

- dáváme žákům prostor k individuálnímu řešení problému a k jejich vlastní kreativitě při řešení problému,
- instruuje žáky k různým typům samostatných úkolů.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme slovní zásobu u žáků o nové pojmy z oblasti hudebního názvosloví,
- učíme žáky reagovat v jednoduchých situacích každodenního života (dramatizace písní, scénky),
- rozvíjíme dovednost porozumět, reprodukovat a písemně zpracovat různé typy sdělení v předmětu HV (hudební, rytmické, pohybové hry při rozezpívání a během hodiny, písňe, říkanky, pohádky, poslech autentických nahrávek),
- vedeme k samostatnému ústnímu i písemnému vyjadřování,
- seznamujeme žáky s hudební kulturou různých zemí.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke komunikaci a k práci ve skupině, tj. vytvoření a dodržování pravidel týmové práce a spolupráce,
- uplatňujeme individuální přístup k žákům,
- vytváříme a podporujeme partnerské vztahy učitel – žák, žák – žák,
- snažíme se o navození a udržení přátelské atmosféry ve třídě v procesu výuky.

4.7.1.1 Hudební výchova: 1. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
zpívání lidových a umělých písní	na základě svých dispozic zazpívá intonačně čistě a rytmicky přesně
hlasová výchova, správné dýchání, uvolněné zpívání, postoj při zpěvu, správné tvoření tónů	dbá o hlasovou hygienu
rytmizace jednoduchých říkadla, tóny hudební a nehudební, notová osnova, houslový klíč, rozlišuje krátké a dlouhé tóny, realizace písní ve 2/4 taktu	rytmizuje a melodizuje jednoduchá říkadla, improvizuje v rámci jednoduchých hudebních forem
hudební nástroje Orffova instrumentáře	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
rytmizace písní, hraní v souboru	koordinuje zpěv s hraním a učí se hrát v malé skupince

správné držení těla, jednoduché tance - pochod, polka. Směr melodie (tóny stejné, vyšší, nebo nižší)	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, směr melodie, rytmus a při poslechu hudby dělá taneční improvizaci
kvalita tónu (délka, výška), dynamika (p, f) a základní dynamické značky, poslech hudby	rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozlišuje dynamické a tempové značky
hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
rozpoznávat hudební nástroje podle zvuku (klavír, housle, zobcová flétna)	rozliší základní skupiny hudebních nástrojů

OSV – Seberegulace a sebeorganizace – Hraní na nástroje Orffova instrumentáře, Lidové písničky

OSV – Rozvoj schopnosti poznávání – Hudební nástroje (klavír, housle, zobcová flétna)

4.7.1.2 Hudební výchova: 2. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
zpívání lidových a umělých písní	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně
hlasová výchova, správné dýchání, uvolněné zpívání, postoj při zpěvu, správné tvoření tónů	dbá o hlasovou hygienu
rytmizace jednoduchých říkadla, nota celá, nota půlová, nota čtvrt'ová, noty c1-c2	rytmizuje a melodizuje jednoduchá říkadla, improvizuje v rámci jednoduchých hudebních forem
hudební nástroje Orffova instrumentáře	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
rytmizace písní, hraní v souboru	koordinuje zpěv s hraním a učí se hrát v malé skupince
správné držení těla, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance (taneční krok poskočný, držení rukou). Hudební termíny: metrum, tempo, dynamika	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
kvalita tónu, dynamika a dynamické značky, poslech hudby	rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, poslech hudby, znalost nejméně 10 písní, návštěva výchovného koncertu	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
zdokonalování poznávání	rozliší základní skupiny hudebních nástrojů

hudebních nástrojů (trubka, klarinet, pozoun, velký a malý buben)	

OSV – Rozvoj schopností poznání – Rozlišování základní skupiny hudebních nástrojů

OSV – Seberegulace a sebeorganizace – Hlasová výchova, správné dýchání

OSV – Psychohygienu – Správné držení těla

4.7.1.3 Hudební výchova: 3. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
pokračování v osvojených činnostech z předchozích ročníků (hlasová výchova), zpívání lidových a umělých písní	zpívá na základě svých dispozic přesně rytmicky a intonačně
jednoduché rytmické cvičení a diktáty, nota osminová, pomlky, noty c1-c2, stupnice C-dur	rytmizuje a melodizuje jednoduchá říkadla, improvizuje v rámci jednoduchých hudebních forem
hudební nástroje Orffova instrumentáře, rytmizace písní	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
hraní v souboru, čtení rytmického schématu jednoduchého motivu	koordinuje zpěv s hraním a učí se hrát v malé skupince
taneční hry se zpěvem, pohybový doprovod znějící ve dvou a tříčtvrtovém taktu	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
jednoduché lidové tance, pantomima, pohybová improvizace	při poslechu hudby dělá taneční improvizaci
rozpozná délku, sílu a výšku tónu, rytmus, melodie, melodie vzestupná a sestupná, rytmus a melodické změny v hudebním proudu	rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná dynamické změny a tempová označení
hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, poslech hudby, hudební styly a žánry (hudba taneční, pochodová, slavnostní, ukolébavka...)	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, je schopen odlišit hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

4.7.1.4 Hudební výchova: 4. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
dvojhlasý zpěv lidových písní, rozsah c1-d2, charakteristika a rozlišení durových a mollových stupnic	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách
správné dýchání a výslovnost, hlasová hygiena	dbá na hlasovou hygienu
názvy not c1-c2, rytmizace jednoduché melodie, rytmická cvičení, takt $\frac{3}{4}$ a $\frac{4}{4}$, notový zápis melodie, hudební improvizace známé skladby	zpívá dle svých individuálních schopností a dovedností jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
hudební nástroje Orffova instrumentáře	využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
hraní v souboru a vzájemné poslouchání ostatních žáků	hraje v souboru
malá písňová forma jednodílná (Běží liška k táboru), malá písňová forma dvojdílná (Okolo Třeboně), rondo (Pějme píseň)	rozlišuje základní hudební formy
instrumentální činnost, hraní na nástroje Orffova instrumentáře, na flétny a jiné hudební nástroje. Vysvětlení pojmů předehra, mezihra a dohra hudební hry – hra na tělo	vytváří dle svých dispozic elementární hudební improvizace
kvalita tónu (délka, síla, barva, výška), hudební výrazové prostředky a hudební prvky - rytmus, melodie, gradace (př. Vltava), druhy hudebních nástrojů (dechové, smyčcové, klávesové, drnkací, bicí), poslech a analýza orchestrální hudby, hymna ČR, hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka...hudební formy – malá písňová forma, rondo, variace, znalost aspoň 10 písní za rok, návštěva koncertů	rozpozná v proudu znějící hudby použité výrazové prostředky a dokáže je pojmenovat
taktování na 2 a na 3 doby, jednoduché lidové tance (mazurka, polka, valčík), pohybová improvizace rukou a tělem,	ztvářňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků a vytváří pohybové improvizace

pantomima	

4.7.1.5 Hudební výchova: 5. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
dvojhlasý zpěv lidových písní rozsah a-e2, charakteristika a rozlišení durových a mollových stupnic, prodleva, kánon	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlose v durových i mollových tóninách
správné dýchání a výslovnost, správné držení těla, hlasová hygiena	dbá na hlasovou hygienu
názvy not c1-c2, rytmizace jednoduché melodie, rytmická cvičení, takt $\frac{3}{4}$ a $\frac{4}{4}$ zápis melodie, hudební improvizace známé skladby, záznam vokální hudby	zpívá dle svých individuálních schopností a dovedností jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
hudební nástroje Orffova instrumentáře	využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
hraní v souboru a vzájemné poslouchání ostatních žáků	hraje v souboru
malá písňová forma jednodílná a malá písňová forma dvojdílná, rondo, variace	rozlišuje základní hudební formy
instrumentální činnost, hraní na nástroje Orffova instrumentáře, na flétny a jiné hudební nástroje. Vysvětlení pojmů předehra, mezihra a dohra hudební hry – hra na tělo	vytváří dle svých dispozic elementární hudební improvizace
kvalita tónu, akord, hudební výrazové prostředky a hudební prvky - rytmus, melodie, gradace, druhy hudebních nástrojů (dechové, smyčcové, klávesové, drnkací, bicí), poslech a analýza orchestrální hudby, hymna ČR, hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka, jazz, rock... hudební formy – malá písňová forma, rondo, variace, znalost aspoň 10 písní za rok, návštěva koncertů	rozpozná v proudu znějící hudby použité výrazové prostředky a dokáže je pojmenovat
taktování na 2, 3 a 4 doby,	ztvářňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků

jednoduché lidové tance, pohybová improvizace rukou a tělem, pantomima	a vytváří pohybové improvizace

4.7.1.6 Hudební výchova: 6. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
instrumentální doprovody, zpěv písní podle sluchu a podle not, poslech hudby	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
hlasový výcvik, rytmický výcvik	rytmizuje, zpívá a intonuje za vedení učitele
hlasová hygiena, rozšíření hlasového rozsahu (c-e2), intonační dovednosti v dur a moll, jednohlasý zpěv, jednoduchý dvojhlas	zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase a dbá o hlasovou hygienu
hra na Orffovy nástroje s oporou o notový zápis, nástrojová reprodukce motivků, hudební nástroje (rozdělení do skupin, způsob hry, historie vzniku)	vytváří na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy a témata, vytváří jednoduché doprovody a provádí jednoduché hudební improvizace
orchestr, dirigent, sbormistr	opakuje ve skupině žáků jednoduché motivy skladeb a písní
hra na nástroje Orffova instrumentáře	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů
orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie, noty h-g2, noty a pomlky, předznamenání, repetice, koruna, takt 2/4 a 3/4, intervaly	ovládá základ hudební nauky
tempová a dynamická znaménka, tempové údaje	čte a rozumí tempovým a dynamickým znaménkům
taneční kroky (polka, mazurka, menuet), orientace v prostoru, pochodový rytmus, taktování ve 2/4 a 3/4 taktu	rozpozná základní tance z různých stylových období a na základě pohybové vospěllosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
pohyb melodie nahoru a dolů, výška a délka tónu, zrychlení, zpomalení, zesílení, zeslabení	Orientuje se v proudu znějící hudby a vnímá hudebně výrazové prostředky, které v hudbě byly použity; dívá se na hudební dílo jako na celek
dvojdílná písňová forma, kánon, rondo, opera, komorní hudba, epizody ze života skladatelů (J. S. Bach, W. A. Mozart, L. van Beethoven, Bedřich Smetana, Antonín Dvořák, Leoš Janáček)	zařadí na základě získaných vědomostí slyšenou skladbu do stylového období a z hlediska její slohové a stylové příslušnosti ji srovnává s dalšími skladbami

hudebně-dramatické formy (hudba+divadlo), lidový tanec jako součást lidové tradice	nachází souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

OSV – Kreativita – Tance, rytmus a orientace v prostoru, polka, mazurka, menuet

4.7.1.7 Hudební výchova: 7. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
zpěv písní podle sluchu a podle not, poslech hudby	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
hlasový výcvik, rytmický výcvik, instrumentální doprovody	zpívá, rytmizuje a intonuje v rámci práce se skupinou žáků
pohybová ztvárnění	provádí pohybové aktivity v rámci práce se skupinou žáků
hlasová hygiena, rozšíření hlasového rozsahu (a-e2), intonační dovednosti v dur a moll, zpěv lidových písní, jednoduchý dvojhlas	zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase a dbá o hlasovou hygienu
hra na Orffovy nástroje s oporou o notový zápis, nástrojová reprodukce motivků, předtaktí, variace, improvizace předvětí a závětí, hudební nástroje jednotlivých stylových období (klarina, fidula, pozitiv, portativ), rytmy v pravidelných taktech (2/4, 3/4, 4/4)	vytváří na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy a témata, vytváří jednoduché doprovody a provádí jednoduché hudební improvizace
hraní na nástroje Orffova instrumentáře	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů
orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie, noty h-g2, noty a pomlky, dynamická znaménka, tempové údaje, předznamenání, repetice, koruna, takt 2/4 a 3/4, akord	zvládá základ hudební nauky
společenské tance, pantomima, menuet, valčík, polka, taktování ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	rozpozná základní tance z různých stylových období a na základě pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
poslech skladeb vážné hudby a jejich analýza, hudební formy	Orientuje se v proudu znějící hudby a vnímá hudebně výrazové prostředky, které v hudbě byly použity; dívá se na hudební dílo jako na celek
rozlišení hudby homofonní a polyfonní, nástrojové seskupení skladeb komorní hudby, symfonický, smyčcový a dechový	rozezná druhy orchestru

orchestr	
epizody ze života skladatelů (J. S. Bach, J. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven)	zařadí na základě získaných vědomostí slyšenou skladbu do stylového období a z hlediska její slohové a stylové příslušnosti ji srovnává s dalšími skladbami
hudební dílo a její autor, koncert, fuga, symfonie, sonáta	pozná hudební výrazové prostředky daného období
symfonická báseň, romantická píseň (Fr. Schubert, F. Chopin, J. Brahms)	dává do souvislosti hudbu a jiné druhy umění

4.7.1.8 Hudební výchova: 8. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
hlasový výcvik, rytmický výcvik, instrumentální doprovody, zpěv písní podle sluchu a podle not, poslech hudby, pohybová ztvárnění	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách zpívá, rytmizuje a intonuje sám při různých hudebních aktivitách
pohybová ztvárnění skladeb	provádí pohybové ztvárnění skladeb
hlasová hygiena, rozšíření hlasového rozsahu (a-e2), intonační dovednosti v dur a moll, zpěv lidových písní, jednoduchý dvojhlas, intonační dovednosti (1.,3.,5., stupeň v dur a moll)	zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase a dbá o hlasovou hygienu
hra na Orffovy nástroje s oporou o notový zápis, nástrojová reprodukce motivků, předtaktí, variace, improvizace předvětí a závětí, tóny akordické a neakordické, T,S,D, staccato, legato, synkopa, triola	vytváří na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy a témata, vytváří jednoduché doprovody a provádí jednoduché hudební improvizace
hraní na jednoduché hudební nástroje	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů
orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie, noty a-c3, noty a pomlky, akordické kytarové značky, sled akordů, melodické tóny, basové tóny	ovládá hudební teorii
pohybové projevy odvozené z rytmické složky hudby populární (swing, rock and roll, disco, rap), volná improvizace	rozpozná základní tance z různých stylových období a na základě pohybové vospělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
stručný přehled dějin hudby 20. stol., moderní a módní	Orientuje se v proudu znějící hudby a vnímá hudebně výrazové prostředky, které v hudbě byly použity; dívá

	se na hudební dílo jako na celek
jazz, rock, folk country, rocková balada, rocková opera, jazzová opera, hudební divadlo (opera, opereta, muzikál) divadla malých hudebních forem	zařadí na základě získaných vědomostí slyšenou skladbu do stylového období a z hlediska její slohové a stylové příslušnosti ji srovnává s dalšími skladbami
hudba v divadelní hře, ve filmu, v muzikálu, hudební klip	Uvědomuje si souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

4.7.1.9 Hudební výchova: 9. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
hlasový výcvik, rytmický výcvik, instrumentální doprovody, zpěv písní podle sluchu a podle not, poslech hudby, pohybová ztvárnění	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách, zpívá, rytmizuje a intonuje podle svých schopností samostatně, ve skupině i za vedení učitele
hlasová hygiena, diatonické postupy v dur a moll tóninách, zpěv lidových písní a písní jiných národů, jednoduchý dvojhlas, intonační dovednosti (1.,3.,5., stupeň v dur a moll)	zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase a dbá o hlasovou hygienu
hra na Orffovy nástroje s oporou o notový zápis, hra not a pomlk, tečkovaný rytmus, staccato, legato, synkopa, triola, tečkovaný rytmus, T,S,D, představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální	vytváří na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy a témata, vytváří jednoduché doprovody a provádí jednoduché hudební improvizace
T, S, D, přehled durových tónin	zpívá a poznává písně a skladby různých stylů a žánrů
pohybové projevy odvozené z rytmické složky hudby klasické (waltz, cha-cha, džajv, paso doble), volná improvizace	rozpozná základní tance z různých stylových období a na základě pohybové vospěllosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
hudebně výrazové prostředky a jejich poznání, hudební zákony gradace, symetrie a kontrastu, hudební formy, role nástroje sólového, doprovodného v lidové, vážné a populární hudbě, mimoevropské hudební kultury	Orientuje se v proudu znějící hudby a vnímá hudebně výrazové prostředky, které v hudbě byly použity; dívá se na hudební dílo jako na celek
hudební dílo a jeho autor (doba vzniku, život autora, vlastní zkušenost), nové hudební směry	zařadí na základě získaných vědomostí slyšenou skladbu do stylového období a z hlediska její slohové a stylové příslušnosti ji srovnává s dalšími skladbami

hudby artificiální ve 20. stol., hudební forma, motiv a programní hudba	
hudba a dramatické formy (divadlo, film, video clip), hudební skladba a literární text	hledá souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

4.7.2 Vzdělávací obor: Sborový zpěv

Vyučovací předmět: Sborový zpěv

Charakteristika vyučovacího předmětu

Sborový zpěv je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura, je vyučován v 1. – 5. ročníku jako nepovinný předmět. Vyučovací hodiny jsou realizovány v přízemí školy, ve třídě s klavírem. Výchovně vzdělávacím cílem sborového zpěvu je rozvíjení hudebních dispozic u žáků, seberealizace v oblasti hudby, zpěvu a hry na nástroje. Žáci se budou aktivně podílet na vytváření hudebního programu a budou pravidelně reprezentovat svoji základní školu. Obsahem činnosti je položení základů hlasové výchovy, nácvik správného dýchání, hlasových cvičení a artikulace. S dětmi zpíváme vybrané písně adekvátní věku a učíme se orientovat v notovém zápisu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Učíme žáky vyhledávat informace a navzájem je propojovat,
- učíme žáky samostatně se připravovat na melodické a rytmické cvičení,
- užíváme hudební termíny, symboly a znaky.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k ovládnutí základních hudebních znalostí,
- učíme žáky zazpívat jednodušší melodie čtením z listu,
- učíme žáky správně používat dech, artikulaci, frázování.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky samostatně pracovat a sdílet vlastní názory na písně různých stylů a žánrů,
- používáme hudbu jako nástroj komunikace s publikem.

Kompetence sociální a personální

- Podporujeme práci ve skupině a žáci se snaží utvářet dobrou atmosféru,
- vedeme žáky k dodržování pravidel slušného chování.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k uvědomování si a ochraně svého kulturního dědictví,
- vedeme žáky ke sledování kulturního dění a navštěvujeme s žáky hudební představení,
- pravidelně se zúčastníme hudebních akcí a soutěží.

Kompetence pracovní

- Podílíme se s žáky na organizaci hudebních akcí ve škole i mimo ni,
- učíme žáky pomáhat mladším žákům v hodině,
- v případě, že někdo potřebuje pomoc, hned mu ji poskytneme.

4.7.2.1 Sborový zpěv: 1. – 5. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
dechová, hlasová a intonační cvičení	ovládá práci s hlasem, dechem, pěvecké techniky a hlasovou hygienu
rytmická cvičení, melodie, mluvní cvičení, dynamika, tempo, jednohlasý zpěv a jednoduchý dvojhlas, vybrané písně z dětských filmů, pohádek	reprodukuje melodie a texty písní
notová osnova, taktová čára, pomlky, repetice, předehra	orientuje se v notovém zápisu
hra na Orffovy hudební nástroje, jednoduché dřevěné nástroje, rytmické doprovody	doprovází zpěv hrou na jednoduché hudební nástroje
příprava a realizace vystoupení ve škole i pro veřejnost	aktivně se účastní veřejných vystoupení

4.7.3 Vzdělávací obor: Výtvarná výchova

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

I. stupeň

Výtvarná výchova rozvíjí estetický vztah žáků ke skutečnosti a umění. Vychází z citového vztahu žáků k zobrazení skutečnosti. Činnosti ve výtvarné výchově rozvíjejí fantazii, estetické cítění, tvořivost.

U dětí mladšího školního věku převládá spontánnost a bezprostřednost výtvarného projevu. Úlohou učitele je posilovat sebevědomí, využívat fantazii, rozvíjet ji, podněcovat zájem o výtvarnou práci vhodnou motivací.

Ve všech formách výtvarného projevu (kresbě, malbě, modelování, kombinovaných technikách...) se projevuje osobnost dítěte, jeho cítění a chápání světa.

Námětové okruhy výtvarné výchovy obsahují vztahy k životu, prostředí a lidem, a proto souvisí s výukou prvouky a vztahem žáků k životnímu prostředí.

Nabízí se možnost k mezipředmětovým vztahům a využití výtvarných činností žáků v různých projektech.

Výtvarné práce mohou být dvojího druhu:

- na základě vlastní představy dítěte (zpočátku mají ilustrativní charakter, vypráví o zážitcích dítěte)
- podle skutečnosti (kresba vyjadřuje první dojem z pozorování)

V druhém vzdělávacím období ve výtvarné výchově využíváme hodně mezipředmětové vztahy ve spojení s literární výchovou, s výukou geometrie, s přírodovědou, vlastivědou.

Pro výuku výtvarné výchovy je třeba mít dostatečné množství pomůcek a poučit žáky, jak se s nimi zachází.

Žák bude po ukončení 1. stupně schopen výtvarného vyjádření takovým způsobem, který ho uspokojí. Dokáže při práci uplatňovat představivost a fantazii. Při kresbě bude postupovat od celku k detailům. Dokáže se orientovat v malířských a kreslířských potřebách a bude je umět udržovat v pořádku.

Výtvarná výchova na 1. stupni je základem k dalšímu rozvíjení estetického cítění žáků na 2. stupni.

II. stupeň

Výtvarná výchova rozvíjí výtvarný projev každého žáka. Rozšiřuje žákův obzor o nové zážitky. Žák získává vědomí přirozených souvislostí mezi díly výtvarných umělců a vlastní výtvarnou tvorbou. Hodiny výtvarné výchovy jsou postaveny na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožní rozvíjet citění, myšlení, představivost a fantazii. V hodinách výtvarné výchovy se plní kompetence k učení, k řešení problémů, kompetence komunikativní, sociální a personální, kompetence občanské a především kompetence pracovní, které vedou žáka k samostatné, tvořivé práci.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Vedeme žáky ke čtení s porozuměním, prací s literaturou ilustrátorů a malířů, historie, atd., třídění informací, rozlišení podstatné a nepodstatné informace,
- vedeme žáky k sebehodnocení, obhajobě své práce,
- využíváme samostatné práce a organizování akcí s využitím nápadů a tvořivosti žáků dle schopností a talentu v estetické oblasti,
- zapojujeme žáky do soutěží, projektů, výstav školních a mimoškolních prezentací
- zajišťujeme vhodné podmínky pro učení,
- snažíme se vytvářet takové situace, při kterých žáci zažijí úspěch,
- vedeme žáky k osvojování základních výtvarných pojmů, získání teoretických i praktických poznatků o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o modelování a prostorovém vytváření,
- prostřednictvím vlastní tvorby vedeme žáky k vnímání jedinečnosti okamžiku, k prožití práce a vytvoření světa představ a fantazie.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky pojmenovat problém – řešení situace: zhodnocení výhod a nevýhod, porovnání,
- učíme žáky rozhodnout se a vést je k zodpovědnosti,
- vedeme žáky k organizaci postupu práce,
- vedeme žáky k využívání experimentu, představy a intuice v tvůrčí práci a získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat, ale i vyslechnout názory druhých a vhodně na ně reagovat,
- vedeme žáky k výstižnému vyjadřování myšlenek,
- vedeme žáky k pochopení umění jako specifický způsob poznání a užívání jazyka jako prostředku komunikace,
- vedeme žáky k chápání umění a kultury ve vzájemné provázanosti, umění vyjádřit, jak na člověka umělecké dílo působí.

Kompetence sociální a personální

- Používáme skupinovou práci žáků,
- vedeme žáky k vzájemné toleranci, vstřícnosti, schopnosti komunikovat,
- učíme žáky stanovit pravidla chování a respektovat je,
- učíme žáky vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy,
- rozvíjíme v dětech zdravé sebevědomí (mít rád sám sebe),
- vedeme žáky k toleranci – nadání ale i rasové, náboženské rozdíly, handicapovaní a sociálně slabší lidé,
- rozvíjíme kreativního jedince se smyslem pro originalitu a vlastní výraz.

Kompetence občanské

- Učíme žáky zodpovědnosti, samostatnosti, být flexibilní,
- učíme žáky orientovat se ve společenském dění (estetika, design),
- vedeme žáky ke schopnosti nalézat a vnímat krásu a estetické hodnoty v přírodě i ve světě vytvořeném lidmi, uvědomovat si jejich význam pro plnohodnotný život člověka.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k samostatnosti (plánování a organizace práce, příprava pomůcek, dokončení práce, úklid pracovního místa),
- prakticky i teoreticky seznamujeme žáky s výtvarnými technikami a prostředky,
- vychováváme k bezpečnosti, hygieně, zručnosti,
- klademe důraz na dělbu práce v kolektivu,
- spoluvytváříme vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu,

- využíváme praktických exkurzí,
- využíváme názorných pomůcek (přírodniny, umělé formy, odborná literatura).

4.7.3.1 Výtvarná výchova 1. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Výtvarné projevení ve světě barev a tvarů Rozvoj barevné škály Získávání základních zkušeností při používání materiálů a nástrojů Objevování světa přírody při výtvarné experimentaci	Rozpoznává a porovnává linie Poznává vlastnosti barev Objevuje a sleduje tvar objektů Seznamuje se s malbou, kresbou Rozlišuje podobnost a kontrast prvků Probouzí smysl pro výtvarný rytmus
Statické a dynamické vyjádření (postava v klidu, v pohybu). Využití drobného materiálu, přírodního materiálu (plody, semena, kousky látek, vlna, drátky, ...) Modelování jednoduchých prvků z plastelíny, keramické hlíny apod.	Uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech Vytváří prostorové fantazie seskupováním a kombinováním přírodních i umělých materiálů Modeluje jednoduché objekty v prostoru Využívá jednoduché prvky moderní techniky ve výt. tvorbě
Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly (podněty hmatové, sluchové, pohybové, čichové a chuťové)	Uplatňuje a rozvíjí svou fantazii Volí vhodné výtvarné prostředky pro vyjádření emocí, pocitů a představ Experimentuje s běžnými i netradičními nástroji i materiály
Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	Vnímá a pozoruje uměleckou výtvarnou tvorbu-ilustrace knih, fotografie, obrazy, animovaný film ... Rozlišuje typy vizuálně obrazných vyjádření Vytváří si estetické cítění a svůj osobní názor Seznamuje se s významnými osobnostmi výtvarného umění
Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření Výtvarné vyjadřování na základě individuálních pocitů, nálad a představ	Prezentuje své pocity Hodnotí a porovnává svou práci s pracemi jiných Prezentuje výsledky své tvorby podle svých schopností Vytváří si základní kulturní návyky

4.7.3.2 Výtvarná výchova 2. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Kresba pastelkou, tužkou Malba vodovými barvami a temperami	rozpoznává linie kombinuje barvy, tvary rozlišuje podobnost a kontrast

Věci kolem nás, stromy, květiny, zvířata, lidé	
Objevování světa přírody Velikost, výraznost, vzájemné postavení objektů Využití drobného materiálu, přírodnin – manipulace s nimi Modelování jednotlivých prvků z plastelíny a keramické hlíny Uspořádání objektů do celku Statické i dynamické vyjádření – postava v klidu i pohybu	Zachycuje svět kolem sebe Vytváří prostorové fantazie Zachycuje objekty v klidu i pohybu Modeluje jednoduché objekty v prostoru Zachycuje pohyb těla a jeho umístění v prostoru
Poznávání a prožívání světa dítěte Konkrétní i abstraktní výtvarné vyjadřování na základě pocitů, nálad a představ	rozvíjí schopnost výtvarně vnímat věci, užitkové předměty rozvíjí svou fantazii volí různé výt. prostředky pro vyjádření svých citů, emocí a představ vnímá svět různými smysly
Svět, který děti pozorují, který pociťují a kterému naslouchají	experimentuje s různými materiály
Svět, který dítě obklopuje Svět dětské fantazie	poznává prostředí školy, okolí obce, sleduje detaily staveb, předmětů podílí se na dotváření prostředí spolupracuje na třídních projektech

OSV – Kreativita – Využití drobného materiálu, přírodnin – manipulace

4.7.3.3 Výtvarná výchova 3. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Kresba pastelkami, tužkou, malba vod. barvami, temperami (věci kolem nás, můj pokoj, co jsem měl dnes k obědu, žížaly, podzimní zavařování, moje boty, momentky z plavání, hlava čerta, vánoční perníky, sněží-sněží, tři králové, šála a čepice, veselé kočky, sněžný muž Yeti)	Rozpoznává linie, tvary Objevuje a sleduje tvar předmětů, objektů Poznává vlastnosti barev, seznamuje se s malbou, kresbou Kombinuje barvy, tvary Využívá hry s barvou Rozlišuje podobnost a kontrast prvků Probouzí smysl pro výtvarný rytmus
Uspořádání objektů do celků Výraznost, velikost a vzájemné postavení objektů Statické a dynamické vyjádření (postava v klidu, v pohybu). Manipulace s předměty, využití drobného materiálu, přírodního materiálu (plody, semena, kousky látek, vlna, drátky, ...)	Vytváří práci na základě vlastních prožitků Zachycuje svět kolem sebe Zobrazuje pohyb těla a jeho umístění v prostoru Zachycuje objekty v klidu i v pohybu Vytváří prostorové fantazie seskupováním a kombinováním přírodních i umělých materiálů Modeluje jednoduché objekty v prostoru Využívá jednoduché prvky moderní techniky ve výt. tvorbě

Koláž Modelování jednoduchých prvků z plastelíny, keramické hlíny apod.	
Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly Abstraktní, konkrétní výt. vyjadřování na základě individuálních pocitů, nálad a představ	Vnímá svět různými smysly Uplatňuje a rozvíjí svou fantazii Volí vhodné výt. prostředky pro vyjádření emocí, pocitů a představ Vybírá výt. techniky Experimentuje s běžnými i netradičními nástroji i materiály
Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením Individuální postoj a názor Návštěva knihovny, galerie, výstavy (hrdinové dětských knih, známí ilustrátoři Lada, Pilař, Sekora, Čapek, Zmatlíková, ...)	Vnímá a pozoruje uměleckou výtvarnou tvorbu-ilustrace knih, fotografie, obrazy, animovaný film... Rozlišuje typy vizuálně obrazných vyjádření Vytváří si estetické citění a svůj osobní názor Seznamuje se s významnými osobnostmi výt. umění (např. s ilustrátory dětských knih)

EV – Vztah člověka k prostředí – Kresba – věci kolem nás

EV – Základní podmínky života – Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření

4.7.3.4 Výtvarná výchova 4. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Lidské tělo Barevnost, světlo a stín Kresba tužkou, pastelkami, tuší, uhlem, rudkou	Seznamuje se s proporcemi lidského těla a hlavy Chápe výrazové vlastnosti barev Využívá hry s barvou Všímá si barevných kontrastů Uplatňuje výrazové vlastnosti linie Ovládá základní technické dovednosti
Písmo Kombinace prvků, jejich proměny v ploše, objemu a prostoru Prvky a jejich tvary, objemy, struktura Malba, akvarel, tempera Modelování objektu (keramická hlína, další model. hmoty) Dekor, ornament v lidovém umění	Užívá písmo v krátkých nápisech Všímá si velikosti a výraznosti prvků Uplatňuje výrazové vlastnosti linie Vystihuje vztahy zobrazených prvků Experimentuje s výtvarnými prostředky Kombinuje barvy Vytváří objem modelováním Kombinuje výtvarné techniky Poznává a chápe smysl dekorativní tvorby z hlediska závislosti na barvě, materiálu a funkci předmětu
Vyjádření pocitů a nálad, představ a osobních zkušeností Kresba, malba, kombinovaná technika	Vyjádřuje své pocity a nálady Čerpá ze svých životních zkušeností Doplňuje výtvarný projev pozorováním života kolem sebe Vyjadřuje vztah k rodině, společnosti, životnímu prostředí Prohlubuje smysl pro krásu

	Výtvarně využívá vzniklých náhodností a představ
Prostorové dekorace Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	Orientuje se v řazení prvků v tvarové a barevné kompozici, řeší úkoly – dekorace v ploše, symetrie, asymetrie Experimentuje s výtvarnými prostředky a materiály Rozvíjí fantazii a představivost Kombinuje výtvarné techniky
Výtvarné umění, malba, sochařství, grafika	Poznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti Pozoruje různá vizuálně obrazná vyjádření Vyhledává nové inspirace Prohlubuje zájem o výtvarné umění Získává nové poznatky Rozlišuje techniky ve výtvarném umění Navštěvuje výstavy a galerie
Výrazové prostředky jednotlivých umělců Interpretace vizuálně obrazného vyjádření-zdroj inspirace	Vyjádřuje svůj pohled na různá díla Zaměřuje tvorbu na konkrétní objekt Zajímá se a vyslechne názory jiných Obhajuje svůj výtvarný projev
Životní prostředí	Citlivě vnímá okolní skutečnost, krásu přírody a projevuje aktivní estetický vztah k životním podmínkám

4.7.3.5 Výtvarná výchova 5. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Podzimní barvy, pohádková postava, ovocné zátiší	Chápe výrazové vlastnosti barev Experimentuje s odstíny barev Kombinuje barvy, tvary
Kresba tužkou, pastelkami, tuši, temperami, uhlem	Zachycuje svět kolem sebe Zachycuje objekty v klidu i v pohybu Experimentuje s výtvarnými technikami
Kresba nebo malba různých objektů a výjevů ze života Dekorace Koláž	Pracuje s různými materiály a technikami Prezentuje vlastní životní zkušenosti ověřené svými smysly
Tvořivost a představivost (vysněná planeta, fantastické zvíře)	Experimentuje s výtvarnými prostředky a materiály Rozvíjí fantazii a představivost Kombinuje výtvarné techniky
Dárková krabička, prostorové přání, sváteční dekorace Výrobky z modelíny, plastelíny, papíru	Posoudí různé formy uměleckého vyjádření (portréty, zátiší, socha, plastika, busta, reliéf) Vytváří makety a modely z papíru, kartonu
Vyjádření pocitů a nálad, představ a osobních zkušeností Vlastní výtvarná tvorba	Porovnává a hodnotí svoji práci i práci svých vrstevníků Vyslechne názor ostatních, přijímá kritiku Inspiruje se slavnými výtvarnými díly
Vlastní výtvarná tvorba	Vyjádří jednoduchou formou vlastní výtvarný záměr

Prezentace vlastní práce a hodnocení práce ostatních	Vyjadřuje pocity ze své vlastní činnosti Vyjadřuje pocity z díla ostatních

OSV – Kreativita – Práce žáků

4.7.3.6 Výtvarná výchova 6. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Kresebné studie – linie, tvar, objem-jejich rozvržení v obrazové ploše, v prostoru, rytmus a kontrast Jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů – prolínání, spirály, elipsy, rytmus, množení, vyvažování.	Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných vyjádření na základě zkušeností z vlastního vnímání, představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě. Kombinuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.
Rozvíjení smyslové citlivosti. Souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů (hudební nahrávky). Reliéfní portrét. Výtvarné zpracování hudebních pocitů. Tvary ze zmačkaného papíru. Plastická tvorba z odpadového materiálu - asambláže	Využívá vizuálně obrazné vyjádření k zachycení zkušenosti získaných pohybem, hmatem a sluchem
Malba, teorie barev Míchání barev – teplé a studené barvy Přírodní motivy, vesmír, náš svět, bytosti, události	Správně využívá techniku malby, texturu a míchání barev k osobitému výtvarnému vyjádření
Výtvarný projekt – Život v pravěku. Plastická a prostorová tvorba. Společná práce na jednom objektu – koordinace a spolupráce Kombinuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků. Kombinuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků. ----- Nauka o perspektivě – umístění různých objektů a postav na plochu. Hieratická perspektiva (Egypt). Kánon lidské postavy (Starověké Řecko). Ilustrace k řeckým bájím a pověstem. ----- Subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých	Vytváří společné kompozice v prostoru - instalace Kombinuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků. Seznámí se s uměním v pravěku a uměním některých starověkých kultur. ----- Dokáže využít perspektivu ve vlastním výtvarném vyjádření ----- Zobrazuje vlastní fantazijní představy a dokáže vhodně rozvrhnout hlavní motivy na ploše.

materiálů a postupů – kombinované techniky Třetí prostor budovaný liniemi (fantastický stroj, vynález století – technický výkres) Práce s www stránkami Dekorační práce – využití tvaru, linie, kombinace barev a pravidelného střídání lineárních symbolů. Písmo a užitá grafika ----- Tematické práce – Vánoce, Velikonoce, Vkusná výzdoba interiéru	Využije metody současného výtvarného umění – počítačová grafika, fotografie Využívá dekorativních postupů, rozvíjí si estetické cítění Seznamuje se s některými netradičními výtvarnými postupy ----- Výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům

OSV – Rozvoj schopností poznávání – malba, perspektiva

OSV – Kreativita – malba, kresba, prostorové utváření,

OSV – Sebepoznání a sebepojetí, komunikace

VMEGS – Jsme Evropané

EV – Ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí

MDV – Fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení

4.7.3.7 Výtvarná výchova 7. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Kresebné etudy, objem, tvar, linie šrafování, Experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru – horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie,	Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných vyjádření na základě zkušeností z vlastního vnímání, představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě. Uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů
Lineární perspektiva v krajinomalbě. Vlastní prožívání. Interakce s realitou.	Dokáže využít lineární perspektivu ve vlastním výtvarném vyjádření Vybírá a kombinuje výtvarné prostředky své osobitosti a originality
Barevné etudy – odstín, sytost, tón barvy, harmonie a kontrast – využití ve volné tvorbě i praktickém užití (návrh oděvů, vzhled interiéru,..) Barevné vyjádření v byzantském a arabském	Hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací. Poznává barevnou kompozici v ploše. Správně užívá techniku malby, texturu,

umění.	míchání a vrstvení barev
Rozvíjení smyslové citlivosti. Přenášení prostoru na plochu Záznam autentických smyslových zážitků, emocí a myšlenek	Užívá vizuálně obrazných vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem.
Architektura Skupinová práce (papírový model rotundy,..) Významné románské, gotické a renesanční stavby	Vytváří společné kompozice v prostoru. Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených nebo samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích. Nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci
Práce s uměleckým dílem. Experimenty s reprodukcemi uměleckých děl, hledání detailu, základních geometrických tvarů, skládání, deformování, dotváření kresbou a barvou.	Uvědomuje si na konkrétních příkladech různorodost zdrojů interpretace vizuálně obrazných vyjádření
Kategorizace představ, prožitků, zkušeností a poznatků vzhledem k multikulturalitě (masky z Afriky, Ameriky) Událost a její originální dokončení – vyprávění výtvarnými prostředky	Rozliší působení vizuálně obrazných vyjádření v rovině smyslového, subjektivního, symbolického a sociálně utvářeného účinku. Užívá prostředky k zachycení jevů a procesů v proměnách, vývoji a vztazích
Seznámení s metodami soudobého umění, hledání ukázek na internetu. Umění románské, gotiky a renesance - historické, sociální a kulturní souvislosti	K tvorbě užívá některé metody soudobého výtvarného umění. Seznámí se s uměním doby románské, gotické a renesanční. Rozeznává jednotlivé umělecké a architektonické slohy podle hlavních architektonických znaků.
Interpretace vlastní tvorby . Uplatnění subjektivity ve vizuálně obrazném vyjádření.	Zaujímá osobní postoje k vlastní práci. Zhodnotí vlastní dílo, zhodnotí díla jiných umělců i spolužáků, hodnocení obhájí. Chápe umění jako způsob poznání a komunikace. Užívá vizuálně obrazného vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
Užitá grafika. Písmo – styly a druhy písma. Tematické práce – Vánoce, Velikonoce	Využívá dekorativních postupů, rozvíjí estetické cítění. Výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům.

OSV – Kreativita

OSV – Poznávání lidí

OSV – Rozvoj schopnosti poznávání

OSV – Sebepoznání a sebepojetí, komunikace

VMEGS – Jsme Evropané

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MKV – Multikulturalita

MDV – Tvorba mediálního sdělení

4.7.3.8 Výtvarná výchova 8. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Kresebné etudy. Etuda s linií jako výtvarným prostředkem. Různé typy zobrazení (podhledy, rovnoběžné promítání). Perspektiva Praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů (vertikála, horizontála, zlatý řez, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě.	Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných vyjádření na základě zkušeností z vlastního vnímání, představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě. Chápe pojem perspektiva, pokouší o perspektivní zobrazení předmětů v prostoru. Zdokonaluje techniku kresby
Grafické techniky – linoryt, papírorýt, tisk z koláže	Orientuje se v grafických technikách. Ovládá techniku linorytu, papírorytu a tisku z matric
Práce s uměleckým dílem. Na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjadřování. Teoretické práce z baroka a klasicismu.	Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti a minulosti. Vychází ze svých znalostí historických souvislostí a z osobních zkušeností a poznatků. Pozoruje, porovnává a zařazuje do historických souvislostí základní stavební prvky architektury baroka a klasicismu.
Tematické práce – Vánoce, Velikonoce – jak se slaví v jiných zemích Písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky	Rozvíjí se v estetickém citění, využívá dekorativních postupů Výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům. Uplatňuje mimovizuální podněty, pokouší se o jejich výtvarné ztvárnění Vhodně využívá různé výtvarné techniky.
Práce s netradičními materiály	Zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi
Objemové vyjádření námětu barvami. Využívání subjektivní barevné škály – doplňkové a lomené barvy.	Správně využívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy.

Správná technika malby – zvládnutí větší plochy Krajinářské školy 19. století. Technika akvarelu a suchého pastelu	Umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření
Práce s internetem – vyhledávání na www stránkách, počítačová grafika	K tvorbě využívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií
Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly –vědomé vnímání.	Zachytí a ztvární vlastní nálady formou abstraktní malby, zachytí myšlenky a pocity.
Portrét, proporce lidské postavy	Nakreslí lidskou postavu podle živého modelu. Znázorní detaily obličeje a částí těla

OSV – Sebepoznání a sebepojetí

OSV – Rozvoj schopností poznávání

OSV – Kreativita

EV – Vztah člověka k životnímu prostředí

EGS – Evropa a svět nás zajímá

EGS – Jsme Evropané

MDV – Práce v realizačním týmu

MDV – Tvorba mediálního sdělení

4.7.3.9 Výtvarná výchova 9. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Technika kresby různými výrazovými prostředky. Dynamika kresby. Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu.	Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných vyjádření na základě zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě.
Komplementární barvy – textura. Symbolika barev. Světelný a barevný kontrast.	Umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření.
Grafické techniky – linoryt, tisk z hloubky a výšky.	Orientuje se v grafických technikách. Rozliší základní rozdíl v tisku z hloubky a výšky.
Práce s uměleckým dílem – umění 1. a 2. poloviny 20. století Současné trendy výtvarného umění – performance, happening, land-art apod. Při práci s uměleckým dílem, hledat a pojmenovat základní obrazotvorné prvky, kompoziční přístupy. Porovnat rozdíly výtvarných vyjádření	Rozlišuje obsah vizuálního obrazného vyjádření uměleckých projevů současnosti a minulosti, orientuje se v oblastech moderního umění. Porovnává na konkrétních případech různé interpretace vizuálního obrazného vyjádření. Vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti

	svých hodnotových soudů
Reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly. Převádění pocitů těla na obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí.	Užívá vizuálně obrazného vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem
Práce s internetem, PC výukové programy	K tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění – počítačová grafika, fotografie, video, animace
Vytváření obrazných znaků na základě fantazie, kombinací představ a znalostí – rozvíjení schopnosti rozlišovat z jaké vrstvy představivosti znaky pocházejí. Prostorová tvorba	Využívá vizuálně obrazného vyjadřování k zaznamenání podnětů z představ a fantazie. Zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří nové a neobvyklé.
Práce v plenéru	Zvládá zachycení pomíjivého okamžiku - skicování
Ověřování komunikačních účinků. Pokusy o vlastní recenzi a názor na uměleckou tvorbu	Zdůvodní osobní postoje k vlastní práci a ostatní umělecké tvorbě Chápe umění jako způsob poznání a komunikace. Hledá vhodnou formu prezentace ve veřejném prostoru. Pokouší se o mediální prezentaci

OSV – Sebepoznání a sebepojetí

OSV – Komunikace

OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika

EV – Vztah člověka k prostředí

EV – Ekosystémy

MDV – Práce v realizačním týmu

MDV – Fungování a vliv médií ve společnosti

MKV – Lidské vztahy

EGS – Jsme Evropané

4.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

4.8.1.1 Vzdělávací obor: Rodinná výchova

Vyučovací předmět: Rodinná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka předmětu rodinná výchova se zaměřuje na poznávání mezilidských vztahů, řešení problémů, konfliktních situací a změn v životě člověka.

Předmět vede žáky k pochopení zdravého způsobu života, jeho ochrany a uvědomění si hodnoty zdraví v lidském životě. Žáci získávají důležité vědomosti a dovednosti pro případy vzniku mimořádných událostí.

Předmět se vyučuje v 6. a 7. ročníku s dotací 1 hodina týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Seznamujeme žáky se základy výchovy ke zdraví,
- budujeme u žáků pozitivní vztah ke zdravému životnímu stylu,
- rozvíjíme u žáků odpovědnost za své zdraví a zdraví svých spolužáků,
- podporujeme vlastní tvořivost a myšlení žáků.

Kompetence k řešení problémů

- Využíváme individuální schopnosti jednotlivce,
- vedeme k samostatnosti a odpovědnosti za provedenou práci,
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a využívat informace,
- rozvíjíme vlastní tvořivost každého jednotlivce.

Kompetence komunikativní

- Podporujeme tvořivost a vlastní nápady při výchově ke zdraví,
- využíváme schopností jednotlivců při práci kolektivu,
- podporujeme vlastní myšlení a představivost žáků,
- oceňujeme vlastní aktivity a tvůrčí přístup k práci.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k práci ve skupinách,
- učíme žáky respektovat pravidla práce v týmu,
- vedeme žáky k uvědomování si vlastní identity v rámci pracovní skupiny,
- učíme žáky objektivně poznávat rizika patologických jevů ve škole i mimo ni,
- budujeme u žáků pocit sebedůvěry a sebevědomí,
- učíme žáky projevit odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví a při mimořádných událostech.

Kompetence občanské a pracovní

- Vedeme žáky k pochopení nutnosti vlastní ochrany zdraví jako předpoklad pro zdárný vývoj jedince,
- rozvíjíme zásady správné pohybové aktivity,
- učíme žáky využívat a ovládat prostředky sloužící ochraně zdraví,
- vedeme žáky k dodržování zásady ochrany životního prostředí,
- učíme žáky orientovat se v situacích osobního a veřejného ohrožení.

4.8.1.2 Rodinná výchova 6. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Vztahy ve dvojici - kamarádství a přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství, rodičovství	vysvětlí význam rolí kamarádů a přátel v životě
Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, vrstevníci, obec, spolek	seznámí se s dalšími typy vztahů mezi lidmi
	vysvětlí role v rodině, třídě
	dokáže uvést příklady, jak špatné vztahy ovlivňují zdraví jedince
	dokáže respektovat pravidla soužití mezi vrstevníky
svým postojem přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů	
Výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy	projevuje odpovědný vztah k sobě, k vlastnímu dospívání, pravidlům zdravého životního stylu
	dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí
	v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - vliv životních	uvědomuje si rizika ve svém prostředí a jejich dopady na své zdraví

podmínek (kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota) na zdraví	chápe důležitost hygieny a jejího vlivu na zdraví jedince
Tělesná a duševní hygiena, denní režim - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, význam pohybu pro zdraví	nepodceňuje význam pohybu ani odpočinku
Ochrana před přenosnými chorobami - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence	uplatňuje poznatky o prevenci před přenosnými a civilizačními chorobami
Ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami a před úrazy - prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů, základy první pomoci	dokáže posoudit různé způsoby chování z hlediska zodpovědnosti za své zdraví i zdraví druhých
Ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami a před úrazy, základy první pomoci	odpovědně se chová v situacích ohrožení zdraví

OSV – Sebepoznání a sebepojetí – Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevníci

OSV – Seberegulace a sebeorganizace – Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, vrstevníci

OSV – Psychohygiena – Tělesná a duševní hygiena, denní režim

OSV – Poznávání lidí – Vztahy ve dvojici – kamarádství a přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství, rodičovství

OSV – Mezilidské vztahy – Vztahy ve dvojici – kamarádství a přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství, rodičovství

OSV – Komunikace – Vztahy ve dvojici – kamarádství a přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství, rodičovství

OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – Základy první pomoci

OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika – Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, vrstevníci

4.8.1.3 Rodinná výchova 7. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Stres a jeho vztah ke zdraví - různé techniky k překonání únavy, stresových situací a k posilování duševní odolnosti	využívá poznatků o stresu, relaxaci, překonávání únavy k regeneraci organismu
Návykové látky, rizikové chování (alkohol, pasivní a aktivní kouření, netolismus), trestná činnost, těžké životní situace a jejich zvládnutí	uvědomuje si rizika spojená se zneužíváním návykových látek uplatňuje správné sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc netoleruje projevy šikany, násilí ani kriminálního chování ve svém okolí
Bezpečné chování a komunikace - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií. Šikana a kyberšikana Kyberkriminalita Nebezpečí internetu	uvědomuje si rizika spojená s komunikací s cizími lidmi (zvláště prostřednictvím Internetu) a nepodceňuje je
Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě (rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity), postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	chová se odpovědně a dodržuje bezpečnostní pravidla v rizikových situacích (silnice, železnice) snaží se předcházet situacím ohrožující zdraví a osobní bezpečí v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
Manipulativní reklama a informace - reklamní vlivy, nebezpečí sekt	snaží se bránit manipulativnímu vlivu vrstevníků, médií, sekt
Ochrana člověka za mimořádných událostí: (projektový týden OČMÚ) - klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, prevence vzniku mimořádných událostí, integrovaný záchranný systém	uvede možná nebezpečí vyplývající z konkrétních situací běžného života a z mimořádných událostí vysvětlí význam Integrovaného záchranného systému a jeho složek
Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	chápe souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím rozumí vazbě mezi uspokojováním lidských potřeb a hodnotou zdraví

Podpora zdraví a její formy - prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu a programy podpory zdraví	aktivně usiluje o podporu zdraví
	uplatňuje základní hygienická opatření při prevenci nákazy i šíření přenosných nemocí
Sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vlastní identity	usiluje o zdravý vztah k sobě samému i k druhým lidem
Seberegulace - cvičení sebereflexe, sebekontroly a sebeovládání, stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení, zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování	trénuje sebekontrolu a sebeovládání
	zamýšlí se nad svými osobními cíli a hodnotami
Psychohygiena - cvičení k předcházení a zvládnutí stresu, hledání pomoci při problémech	snaží se předcházet, případně zvládat stres, efektivně řešit problémy
Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhých, chování podporující dobré vztahy, empatie, aktivní naslouchání a dialog, efektivní a asertivní komunikace, dopad vlastního jednání a chování	respektuje sám sebe i druhé lidi
	usiluje o dobré vztahy ve svém okolí (rodina, škola, kamarádi, ...)
	zvládá zásady efektivní komunikace a umění naslouchat druhým
	uvědomuje si vliv svého jednání a chování na ostatní
Dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní a společenské změny	respektuje a vhodně reaguje na citové změny v období dospívání kultivovaně se chová k opačnému pohlaví optimálně reaguje na fyzické změny v období dospívání
Sexuální dospívání a reprodukční zdraví - zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, poruchy pohlavní identity, zdrženlivost a předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých	přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování

OSV – Sebepoznání a sebepojetí – Vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vlastní identity

OSV – Seberegulace a sebeorganizace – Cvičení sebereflexe, sebekontroly a sebeovládání, stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení, zaujímání hodnotových postojů

a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování

OSV – Psychohygiena – Stres a jeho vztah ke zdraví

OSV – Poznávání lidí – Bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi

OSV – Mezilidské vztahy – Vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vlastní identity

OSV – Komunikace – Komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií

OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – Těžké životní situace a jejich zvládání

OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika – Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhých

MedV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – Manipulativní reklama a informace, reklamní vlivy

MedV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – Manipulativní reklama a informace, reklamní vlivy

MedV – Fungování a vliv médií ve společnosti – Manipulativní reklama a informace, reklamní vlivy

4.9 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

4.9.1 Vzdělávací obor: Tělesná výchova

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

I. stupeň

Předmět tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení žáků. Je hlavním zdrojem poznatků, organizačních návyků, pohybových činností a dalších námětů pro zdravotní zaměření, rekreační a sportovní využití pohybu. Tělesná výchova pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, aby se sport stal součástí jejich zdravého životního stylu. Systém jednoduchých a sportovních aktivit vede ke zvyšování tělesné zdatnosti a ke správnému držení těla žáků.

Základní metodou ke splnění cílů a úkolů je hra a dodržování herních pravidel. Neustále věnujeme pozornost bezpečnosti a úrazům. K žákům je nutný diferencovaný přístup podle jejich momentální tělesné zdatnosti. Vštěpujeme dětem i hygienické návyky.

II. stupeň

Předmět tělesná výchova je součástí povinného vzdělávání na ZŠ a představuje nejdůležitější formu pohybového učení žáků. Je zdrojem poznatků, organizačních návyků, pohybových činností a dalších námětů pro zdravotně zaměřené, rekreační a sportovní využití pohybu v režimu školy i mimo školu. V tělesné výchově žáci nacházejí prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využívání různého sportovního náčiní a nářadí, k seznámení s návody pro pohybovou prevenci, korekci jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení i pro rozvoj zdravotně orientované tělesné zdatnosti a výkonnosti. Učí se využívat pohybové činnosti v různém prostředí a s různými účinky, zvykají si na různé sociální role, které vyžadují spolupráci a odpovědnost za zdraví své i spolužáků. Významné je propojování pohybových činností s dalšími oblastmi vzdělávání, jako jsou výchova ke zdraví, hudební výchova, estetika, ekologie, etická a právní výchova, dopravní výchova atd. Především však tělesná výchova umožňuje žákům poznávat vlastní pohybové možnosti a předpoklady i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat a cíleně ovlivňovat. Takto chápaný vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu, který vychází z aktuální pohybové úrovně jednotlivců, z konkrétních splnitelných cílů, ze změny každého žáka a z hodnocení vzhledem k těmto změnám.

Výchovné s vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Seznámíme žáky s informacemi o nutnosti pohybu, o tělesném zdraví, o férovém jednání,
- učíme žáky si uvědomovat na základě hry sportovní a kolektivní jednání,
- učíme žáky, jak se pohybovat jako účastník silničního provozu,
- klademe důraz na pozitivní motivaci žáka,
- používáme vhodné cvičební náčiní a nářadí,

- předkládáme dostatek informací – informačních zdrojů ke sportovním hrám a cvikům ke gymnastice a atletice.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k uvědomování si problémové situace ve škole, rodině, mezi kamarády, v silničním provozu,
- vedeme žáky k vlastnímu úsudku při řešení problému – při sportovní hře,
- motivujeme žáka k samostatnému řešení daného problému, napomáháme mu hledat další řešení k pohybu.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky vyjádřit různé způsoby chování pomocí řeči těla,
- vedeme žáka k srozumitelnému ústnímu vyjadřování.

Kompetence sociální a personální

- Učíme žáky spolupráci při práci ve skupině,
- učíme žáky správně reagovat na modelové situace, které mohou nastat v mezilidských vztazích ve třídě,
- učíme žáky pomáhat druhým, nebát se požádat o pomoc, bránit slabšího spolužáka,
- uplatňujeme individuální přístup k talentovaným žákům, ale i k žákům zdravotně oslabeným či zdravotně postiženým,
- vnášíme přátelskou atmosféru do procesu výuky,
- posilujeme sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

- Učíme žáky pomoci nebo jak přivolat pomoc v krizové situaci,
- vedeme žáka k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům i k učitelům
respektujeme věkové, sociální, zdravotní, fyziologické zvláštnosti žáka,
- směřuje žáka k projevování pozitivních postojů,
- vedeme žáka k tvořivosti.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k smyslu pro pořádek,

- vedeme žáky k bezpečnému používání pomůcek a dodržování pravidel,
- vedeme žáky k samostatnosti.

4.9.1.1 Tělesná výchova: 1. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Tělovýchovné chvílky v průběhu vyučování Rytmické a kondiční formy cvičení	Provádí dle názoru základní kondiční a relaxační cviky Zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění
Gymnastické držení těla, postoje, dýchání Základy gymnastiky, cvičení s náčiním a na nářadí Házení a chytání míče Rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh Sportovní a pohybové hry	Osvojuje si správné držení těla při cvičení a chůzi Seznamuje se základy gymnastiky, s gymnastickým nářadím a náčiním Seznamuje se se základní manipulací s míčem Seznamuje se s technikou běhu Seznamuje se se základy sportovních a pohybových her
Pohybové hry s různým zaměřením, soutěživé hry, základy sportovních her Zjednodušená pravidla osvojovaných pohybových činností	Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
Základy bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách spojené s osvojovanými činnostmi	Dodržuje základní hygienické návyky – nosí vhodnou obuv a cvičební úbor Seznamuje se se základními pravidly bezpečného chování při TV a sportu
Základní povely pro realizaci her Základní pravidla osvojovaných her	Seznamuje se s pokyny a povely k realizaci her
Zdravotní tělesná výchova	Má správné držení těla Zvládá základní cvičební polohy Při vlastní oslabení zvládá jednoduchá cvičení Nepřemáhá se během vlastního oslabení

OSV – Seberegulace a sebeorganizace – Protahovací a dechová cvičení

OSV – Sebepoznání a sebepojetí – Soutěživé hry

4.9.1.2 Tělesná výchova: 2. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Poznatky z TV a sportu.	nastupuje do řady, družstev a společně pozdraví používá vhodné oblečení a obuv
Sportovní hry - vybíjená, kopaná.	oddržuje základní pravidla – spolupracuje při týmových pohybových činnostech a soutěžích
Význam pohybu pro zdraví Příprava organismu před cvičením, uklidnění Zdravotně zaměřené činnosti Hygiena při TV Bezpečnost při pohybových hrách	reaguje na jednoduché povely a signály (nástup, pozor, pohov, vyrovnat, rozchod, vpravo vbok, vlevo vbok)
Manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti	oddržuje základní pravidla – spolupracuje při týmových pohybových činnostech a soutěžích
Turistika a pohyb v přírodě, chůze v terénu, ochrana přírody	chodí v terénu, překonává přírodní překážky
Plavání	seznámí se s hygienou plavání, adaptuje se na vodní prostředí, naučí se základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu
Průpravná, kondiční, rytmická, kompenzační a relaxační cvičení	správně provádí cviky pod vedením učitele podle svých možností chodí do rytmu provede rozcvičky pod vedením učitele k procvičení koordinuje pohybů (ve stoji spojném i rozkročném, cvičí v lehu, kleku, v sedu, chytá míče a míčky, provede stoj na jedné noze zvládá vyjádřit melodii rytmem pohybu
Gymnastika	předvede v souladu se svými individuálními schopnostmi pády, kotoul vpřed, přeskok a chůzi po lavičce, šplh, vybrané náčiní, vztyk bez pomoci rukou, stoj s oporou o lopatky (svíčka)
Akrobacie – pády vzad a stranou, kotoul vpřed, přeskok – lavička, chůze bez dopomoci - lavička	předvede v souladu se svými individuálními schopnostmi pády, kotoul vpřed, přeskok a chůzi po lavičce, šplh, vybrané náčiní, vztyk bez pomoci rukou, stoj s oporou o lopatky (svíčka)
Šplh o tyči s přírazem	seznámí se se správnou technikou šplhu o tyči s přírazem
Cvičení s náčiním	přehazuje a kutálí míče
Atletika - běžecká abeceda, rychlé běhy, vytrvalostní běh, běh v terénu, skok do dálky z místa, hod míčkem	oddržuje základní pravidla při štafetách, rychlém běhu, hodu míčkem na dálku nebo na cíl, skoku z místa i skoku dalekém s rozběhem
Sportovní hry - vybíjená, kopaná	oddržuje základní pravidla – spolupracuje při týmových pohybových činnostech a soutěžích
Bruslení a lyžování podle	předvede základní pohyby při lyžování a bruslení

možností	dodržuje pravidla bezpečnosti
Zdravotní tělesná výchova	má správné držení těla zvládá základní cvičební polohy při vlastní oslabení zvládá jednoduchá cvičení nepřemáhá se během vlastního oslabení

OSV – Sebepoznání a sebepojetí – Význam pohybu pro zdraví

OSV – Seberegulace a sebeorganizace – Příprava organismu před cvičením

OSV – Psychohygienu – Příprava organismu před cvičením

4.9.1.3 Tělesná výchova: 3. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Pohybové hry	Používá různé druhy cvičení, které napomáhají ke správnému držení těla
Základy gymnastiky	Vysvětlí si pojmy osvojovaných cviků a dovede pojmenovat základní gymnastické nářadí a náčiní Naučí se zpevnit tělo k cvičení gymnastických prvků
Základy atletiky	Naučí se základní pojmy z atletiky Dodržuje základní pravidla bezpečnosti při atletických činnostech
Základy sportovních her	Spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích Dodržuje základní pravidla her
Plavání	Chápe plavání jako jednu z nejzdravějších pohybových činností Uvědomuje si nebezpečí a přeceňování sil při plavání
Zdravotní tělesná výchova	Má správné držení těla Zvládá základní cvičební polohy Při vlastní oslabení zvládá jednoduchá cvičení Nepřemáhá se během vlastního oslabení

4.9.1.4 Tělesná výchova: 4. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Význam pohybu pro zdraví Rozvoj pohybových schopností a dovedností	uvědomuje si potřebu pravidelného pohybového režimu zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
Tělovýchovné chvíle v průběhu vyučování	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení

Pohybové a sportovní hry	
Průpravná, kompenzační, relaxační cvičení Běh – technika, rychlost, vytrvalost Skok – technika skoku, odrazové schopnosti Hod míčkem z místa a z rozběhu Základy gymnastiky (průpravná cvičení pro rozvoj pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů Akrobacie – kotoul vpřed, vzad, ve vazbách, stoj na rukou -- přeskok – roznožka přes kozu odrazem z můstku Kladina (lavička) – chůze bez dopomoci Kondiční cvičení s lavičkami Přeskoky přes švihadlo Šplh na tyči a na laně Cvičení na žebřinách Rytmické formy cvičení Základy sportovních her *Herní činnosti jednotlivce – přihrávky míčem, driblink, střelba na koš, přihrávky nohou, vedení míče, střelba na branku Práce s jiným herním náčiním Hry se zjednodušenými pravidly (vybíjená, basketbal, fotbal, házená, florbal) Pobyt v přírodě	zvládá podle svých možností osvojované pohybové dovednosti zlepšuje úroveň výkonů v běžecké rychlosti a vytrvalosti zvládá základní techniku rychlého a vytrvalého běhu zvládá techniku skoku do dálky - zvládá techniku hodu míčkem umí kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou s dopomocí, roznožku a skrčku přes nářadí odpovídající výšky seznamuje se s pravidly sportovních her a řídí se jimi
Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí Bezpečnost při pohybových činnostech	doдрžuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách
Technika provádění jednotlivých cviků a kontrola cvičení	dovede zhodnotit kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
Zásady sportovního jednání a chování	doдрžuje pravidla her a soutěží, jedná v duchu fair play
Cvičení podle jednoduchého popisu	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví cvičí podle jednoduchého popisu
Pohybové a sportovní hry, soutěže	zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
Měření a posuzování sportovních výkonů	pomáhá s měřením sportovních výkonů a porovnává je s předchozími výsledky

Zdroje informací o pohybových činnostech (plakáty, výsledkové listiny, místní tisk a jiné sdělovací prostředky)	dovede získat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích pořádaných ve škole či v místě bydliště i o akcích evropského nebo světového významu
Zdravotní tělesná výchova	při vlastním oslabení používá speciální cviky
	snaží se o co nejpřesnější zvládnutí cviků
	sdělí vyučujícímu, které cviky nemůže provádět a v jakém prostředí nemůže cvičit

4.9.1.5 Tělesná výchova: 5. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Poznatky z TV a sportu.	reaguje na jednoduché povely a signály (např. nástup, pozor, pohov, vyrovnat, rozchod, vpravo v bok, vlevo v bok, upažit, předpažit, rozpažit, ...)
	používá vhodné oblečení a obuv
	dodržuje zásady bezpečnosti při pohybových činnostech
	pomůže spolužákovi při poranění
Průpravná, kondiční, rytmická, kompenzační a relaxační cvičení.	správně provádí cviky pod vedením učitele podle svých možností
	provádí rozcvičky pod vedením učitele k procvičení koordinace pohybů (ve stoji spojném i rozkročném, cvičení v lehu, kleku, v sedu, chytání míčů a míčků, stoj na jedné noze)
	provádí správné a přesné pohyby
	popíše hlavní znaky špatného držení těla
	volí vhodná posilovací a protahovací cvičení
	provádí cviky zaměřené na oboustranné zatížení těla
Gymnastika	překoná švédskou bednu
	přeskočí kozu
	chodí po lavičce
Akrobacie	předvede v souladu se svými individuálními schopnostmi pády, kotoul vpřed, přeskok a chůzi po lavičce, šplh, vybrané náčiní, vztyk bez pomoci rukou, stoj s oporou o lopatky (svíčka), přetahy
Šplh o tyči s přírazem.	šplhá o tyči
Cvičení s náčiním.	přehazuje, chytá a kutálí míč
	skáče přes švihadlo
Atletika	zvládá běh na krátké i delší vzdálenosti, běh přes překážky, skok z místa i s rozběhem, hod míčkem
Sportovní hry	dodržuje základní pravidla – spolupracuje při týmových pohybových činnostech a soutěžích
	aktivně se účastní vybraných míčových her

Turistika.	překonává přírodní překážky
Vyjádření melodie a rytmu pohybem	chodí a cvičí do rytmu
komunikace v TV	vhodně používá sportovní terminologii
zdroje informací o pohybových činnostech	sleduje plakáty o různých sportovních akcích ve škole i mimo ni účastní se sportovních aktivit, o které má zájem
Měření výkonů	předvede základní pohybové výkony změří výkon spolužáka
Rozvoj rychlosti a vytrvalosti	provádí vlastní pohybové činnosti dle pokynů provádí cviky s postupně zvyšující se intenzitou
Organizace při TV	podílí se zorganizování sportovních soutěží ve třídě samostatně předvede spolužákům jednoduché cviky
Zdravotní tělesná výchova	při vlastním oslabení používá speciální cviky snaží se o co nejpřesnější zvládnutí cviků sdělí vyučujícímu, které cviky nemůže provádět a v jakém prostředí nemůže cvičit

4.9.1.6 Tělesná výchova: 6. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
rekreační a výkonnostní sport	uspořádá si svůj pohybový režim dle svých potřeb, pravidelně se věnuje některému sportu nebo jiné pohybové aktivitě za účelem zlepšení své fyzické a psychické zdatnosti
rozvoj kondice	volí nejvhodnější sportovní aktivitu vzhledem ke svým fyzických možnostem usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti
průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	před fyzickou činností se správně rozcvičí a pomocí vhodného cvičení si protáhne a zahřeje hlavní svalové skupiny zhodnotí provedenou pohybovou činnost poukáže na možné nedostatky navrhne řešení odstranění nedostatků
hygiena a bezpečnost v TV	zná riziko užívání návykových látek odmítá zakázané látky, které zvyšují sportovní výkon dbá na bezpečné chování během sportování uvědomuje si bezpečnostní rizika při pobytu ve známém i neznámém prostředí
gymnastika	správně provede základní gymnastické cviky přeskočí švédskou bednu a kozu skáče přes švihadlo
sportovní hry	samostatně či v týmu zorganizuje sportovní akce v rámci třídy či školy

	vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her zná základní pravidla sportovních her a dodržuje je uvědomuje si zdravotní a rozvojový význam sportování
rytmická cvičení	kombinuje pohybové činnosti a hudbu
základy sebeobrany	uvědomuje si riziko možného střetu s protivníkem předvede základní postoje, úchopy a vyproštění z držení
pobyt a pohyb v přírodě	dodržuje pravidla silničního provozu překonává přírodní překážky zvládá základy orientačního běhu
lyžování (dle možností školy)	uvědomuje si rizika spojená s lyžováním zvládá základní dovednosti na sjezdových i běžeckých lyžích
komunikace při sportu	zná a správně používá sportovní terminologii
fair play	cvičí a sportuje v duchu fair play v případě potřeby pomůže handicapovaným spolužákům respektuje slabší spolužáky a spolužáky opačného pohlaví chová se ohleduplně ke spolužákům i přírodě při hrách respektuje názory ostatních spoluhráčů svým výkonem napomáhá k vítězství svého týmu zná, respektuje a dodržuje pravidla jako hráč, rozhodčí, divák či organizátor
sport kdysi a dnes	slavní sportovci a významné sportovní události
měření výkonů	podává maximální výkony při sportovních aktivitách při pohybové činnosti dbá na správné provedení techniky porovnává své výsledky se spolužáky i se svými výsledky z dřívější doby zaznamenává data o pohybových aktivitách prezentuje tato data
atletika	aktivně se účastní jednotlivých atletických disciplín snaží se o zlepšování svých výkonů v atletice snaží se o dodržování správné techniky
zdravotní tělesná výchova	zná rizika nevhodných činností a vyhýbá se takovým činnostem, které by vedly ke zhoršení zdravotního stavu při určitém zdravotním oslabení provádí s maximálním úsilím takové pohybové činnosti, které vedou ke zlepšení zdravotního oslabení usiluje o optimální provedení vyrovnávacích cvičení souvisejících se zdravotním oslabením

OSV – Koooperace a kompetice – Sportovní hry

4.9.1.7 Tělesná výchova: 7. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
rekreační a výkonnostní sport	uspořádá si svůj pohybový režim dle svých potřeb, pravidelně se věnuje některému sportu nebo jiné pohybové aktivitě za účelem zlepšení své fyzické a psychické zdatnosti
rozvoj kondice	volí nejvhodnější sportovní aktivitu vzhledem ke svým fyzických možnostem usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti
průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	před fyzickou činností se správně rozcvičí a pomocí vhodného cvičení si protáhne a zahřeje hlavní svalové skupiny zhodnotí provedenou pohybovou činnost poukáže na možné nedostatky navrhne řešení odstranění nedostatků
hygiena a bezpečnost v TV	zná riziko užívání návykových látek odmítá zakázané látky, které zvyšují sportovní výkon dbá na bezpečné chování během sportování uvědomuje si bezpečnostní rizika při pobytu ve známém i neznámém prostředí
gymnastika	správně provede základní gymnastické cviky přeskočí švédskou bednu a kozu skáče přes švihadlo
sportovní hry	samostatně či v týmu zorganizuje sportovní akce v rámci třídy či školy vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her zná základní pravidla sportovních her a dodržuje je uvědomuje si zdravotní a rozvojový význam sportování
rytmická cvičení	kombinuje pohybové činnosti a hudbu
základy sebeobrany	uvědomuje si riziko možného střetu s protivníkem předvede základní postoje, úchopy a vyproštění z držení
pobyt a pohyb v přírodě	dodržuje pravidla silničního provozu překonává přírodní překážky zvládá základy orientačního běhu
lyžování (dle možností školy)	uvědomuje si rizika spojená s lyžováním zvládá základní dovednosti na sjezdových i běžeckých lyžích
komunikace při sportu	zná a správně používá sportovní terminologii
fair play	cvičí a sportuje v duchu fair play v případě potřeby pomůže handicapovaným spolužákům respektuje slabší spolužáky a spolužáky opačného pohlaví chová se ohleduplně ke spolužákům i přírodě při hrách respektuje názory ostatních spoluhráčů svým výkonem napomáhá k vítězství svého týmu zná, respektuje a dodržuje pravidla jako hráč, rozhodčí, divák či organizátor

sport kdysi a dnes	slavní sportovci a významné sportovní události
měření výkonů	podává maximální výkony při sportovních aktivitách při pohybové činnosti dbá na správné provedení techniky porovnává své výsledky se spolužáky i se svými výsledky z dřívější doby
	zaznamenává data o pohybových aktivitách prezentuje tato data
atletika	aktivně se účastní jednotlivých atletických disciplín snaží se o zlepšování svých výkonů v atletice snaží se o dodržování správné techniky
zdravotní tělesná výchova	zná rizika nevhodných činností a vyhýbá se takovým činnostem, které by vedly ke zhoršení zdravotního stavu při určitém zdravotním oslabení
	provádí s maximálním úsilím takové pohybové činnosti, které vedou ke zlepšení zdravotního oslabení
	usiluje o optimální provedení vyrovnávacích cvičení souvisejících se zdravotním oslabením

OSV – Koooperace a kompetice – Sportovní hry

4.9.1.8 Tělesná výchova: 8. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
rekreační a výkonnostní sport	uspořádá si svůj pohybový režim dle svých potřeb, pravidelně se věnuje některému sportu nebo jiné pohybové aktivitě za účelem zlepšení své fyzické a psychické zdatnosti
rozvoj kondice	volí nejvhodnější sportovní aktivitu vzhledem ke svým fyzických možnostem usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti
průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	před fyzickou činností se správně rozcvičí a pomocí vhodného cvičení si protáhne a zahřeje hlavní svalové skupiny zhodnotí provedenou pohybovou činnost poukáže na možné nedostatky navrhne řešení odstranění nedostatků
hygiena a bezpečnost v TV	zná riziko užívání návykových látek odmítá zakázané látky, které zvyšují sportovní výkon dbá na bezpečné chování během sportování uvědomuje si bezpečnostní rizika při pobytu ve známém i neznámém prostředí
gymnastika	správně provede základní gymnastické cviky přeskočí švédskou bednu a kozu skáče přes švihadlo
sportovní hry	samostatně či v týmu zorganizuje sportovní akce v rámci

	třídy či školy
	vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her zná základní pravidla sportovních her a dodržuje je uvědomuje si zdravotní a rozvojový význam sportování
rytmická cvičení	kombinuje pohybové činnosti a hudbu
základy sebeobrany	uvědomuje si riziko možného střetu s protivníkem předvede základní postoje, úchopy a vyproštění z držení
pobyt a pohyb v přírodě	do drží pravidla silničního provozu překonává přírodní překážky zvládá základy orientačního běhu
lyžování (dle možností školy)	uvědomuje si rizika spojená s lyžováním zvládá základní dovednosti na sjezdových i běžeckých lyžích
komunikace při sportu	zná a správně používá sportovní terminologii
fair play	cvičí a sportuje v duchu fair play v případě potřeby pomůže handicapovaným spolužákům respektuje slabší spolužáky a spolužáky opačného pohlaví chová se ohleduplně ke spolužákům i přírodě při hrách respektuje názory ostatních spoluhráčů svým výkonem napomáhá k vítězství svého týmu zná, respektuje a dodržuje pravidla jako hráč, rozhodčí, divák či organizátor
sport kdysi a dnes	slavní sportovci a významné sportovní události
měření výkonů	podává maximální výkony při sportovních aktivitách při pohybové činnosti dbá na správné provedení techniky porovnává své výsledky se spolužáky i se svými výsledky z dřívější doby zaznamenává data o pohybových aktivitách prezentuje tato data
atletika	aktivně se účastní jednotlivých atletických disciplín snaží se o zlepšování svých výkonů v atletice snaží se o dodržování správné techniky
zdravotní tělesná výchova	zná rizika nevhodných činností a vyhýbá se takovým činnostem, které by vedly ke zhoršení zdravotního stavu při určitém zdravotním oslabení provádí s maximálním úsilím takové pohybové činnosti, které vedou ke zlepšení zdravotního oslabení usiluje o optimální provedení vyrovnávacích cvičení souvisejících se zdravotním oslabením

OSV – Koooperace a kompetice – Sportovní hry

4.9.1.9 Tělesná výchova: 9. ročník

časová dotace: 2 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
rekreační a výkonnostní sport	uspořádá si svůj pohybový režim dle svých potřeb, pravidelně se věnuje některému sportu nebo jiné pohybové aktivitě za účelem zlepšení své fyzické a psychické zdatnosti
rozvoj kondice	volí nejvhodnější sportovní aktivitu vzhledem ke svým fyzických možnostem usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti
průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	před fyzickou činností se správně rozcvičí a pomocí vhodného cvičení si protáhne a zahřeje hlavní svalové skupiny zhodnotí provedenou pohybovou činnost poukáže na možné nedostatky navrhne řešení odstranění nedostatků
hygiena a bezpečnost v TV	zná riziko užívání návykových látek odmítá zakázané látky, které zvyšují sportovní výkon dbá na bezpečné chování během sportování uvědomuje si bezpečnostní rizika při pobytu ve známém i neznámém prostředí
gymnastika	správně provede základní gymnastické cviky přeskočí švédskou bednu a kozu skáče přes švihadlo
sportovní hry	samostatně či v týmu zorganizuje sportovní akce v rámci třídy či školy vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her zná základní pravidla sportovních her a dodržuje je uvědomuje si zdravotní a rozvojový význam sportování
rytmická cvičení	kombinuje pohybové činnosti a hudbu
základy sebeobrany	uvědomuje si riziko možného střetu s protivníkem předvede základní postoje, úchopy a vyproštění z držení
pobyt a pohyb v přírodě	dodržuje pravidla silničního provozu překonává přírodní překážky zvládá základy orientačního běhu
lyžování (dle možností školy)	uvědomuje si rizika spojená s lyžováním zvládá základní dovednosti na sjezdových i běžeckých lyžích
komunikace při sportu	zná a správně používá sportovní terminologii
fair play	cvičí a sportuje v duchu fair play v případě potřeby pomůže handicapovaným spolužákům respektuje slabší spolužáky a spolužáky opačného pohlaví chová se ohleduplně ke spolužákům i přírodě při hrách respektuje názory ostatních spoluhráčů svým výkonem napomáhá k vítězství svého týmu zná, respektuje a dodržuje pravidla jako hráč, rozhodčí, divák či organizátor

sport kdysi a dnes	slavní sportovci a významné sportovní události
měření výkonů	podává maximální výkony při sportovních aktivitách při pohybové činnosti dbá na správné provedení techniky porovnává své výsledky se spolužáky i se svými výsledky z dřívější doby
	zaznamenává data o pohybových aktivitách prezentuje tato data
atletika	aktivně se účastní jednotlivých atletických disciplín snaží se o zlepšování svých výkonů v atletice snaží se o dodržování správné techniky
zdravotní tělesná výchova	zná rizika nevhodných činností a vyhýbá se takovým činnostem, které by vedly ke zhoršení zdravotního stavu při určitém zdravotním oslabení
	provádí s maximálním úsilím takové pohybové činnosti, které vedou ke zlepšení zdravotního oslabení
	usiluje o optimální provedení vyrovnávacích cvičení souvisejících se zdravotním oslabením

OSV – Koooperace a kompetice – Sportovní hry

4.10 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

4.10.1 Vzdělávací obor: Pracovní činnosti

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

I. stupeň

Praktické činnosti se prolínají s ostatními předměty – Prvouka, Výtvarná výchova, Matematika, Tělesná výchova. Žáci získávají základní přehled a pracovní návyky potřebné k běžnému životu. Výuka rozvíjí motorické schopnosti žáků, manuální dovednosti.

Žáci se učí spolupracovat, organizovat svou práci i práci spolužáků, pracovat v týmu.

V průběhu praktických činností získávají informace o materiálech, pomůckách a nářadí. Seznamují se také s pracovními postupy, předlohami, návody a učí se podle nich pracovat. Osvojují si rovněž základní zásady hygieny a bezpečnosti při práci. Dále se učí dodržovat pracovní postup, organizovat svou práci a udržovat pořádek na pracovním místě, po skončení práce se své místo uklidit.

Vzdělávání v této oblasti také směřuje k postupnému poznání žáků, že technika je součástí lidské kultury a je spojena s pracovní činností lidí.

II. stupeň

Úkolem předmětu Pracovní činnosti je seznámit žáky se základy praktické pracovní dovednosti v různých oborech lidské činnosti. Výuka v tomto předmětu směřuje k tomu, aby žáci:

- zvládli základní pracovní dovednosti s nástroji a nářadím
- naučili se pracovat s materiály běžné potřeby
- získali konkrétní představu o reálných vlastnostech materiálů
- prováděli běžné rukodělné činnosti
- ověřovali si znalosti pěstitelské činnosti
- seznámili se se základy stolování
- seznámili se s různými postupy při přípravě pokrmů a vytvořili jednoduché pokrmy
- vyhledávali informace, uměli je třídit a pracovat s nimi

Pracovní činnosti II. stupně tematicky navazují na zvládnuté základy učiva pracovních činností I. stupně. Výuka je realizována v odborných učebnách umístěných v prostorách školy (dílny), ve třídě nebo na školním pozemku a je určena všem žákům II. stupně, tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu. Pracovní činnosti ovlivňují i rozhodování žáků o svém budoucím povolání (profesní zaměření). V průběhu výuky jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Součástí pracovních činností je i vaření, které připravuje žáky na reálné životní situace, se kterými se setkají v domácnosti při přípravě pokrmů a při stolování. Žáci si prohloubí návyky spojené s prací v kuchyni a se stolováním, jakými jsou např. osobní hygiena, dodržování hygieny při práci, stravování a stolování. Zaměří se také na nebezpečí, které se v kuchyni vyskytuje. Vaření je zaměřeno na praktické dovednosti, ale i teoretické vědomosti o výživové hodnotě potravin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence

Kompetence k učení

- Seznamujeme žáky se základy pracovní činnosti,
- budujeme u žáků pozitivní stav k manuální práci,
- rozvíjíme u žáků dovednosti a návyky z různých pracovních činností.
- podporujeme u žáků vlastní tvořivost a myšlení,

- seznamujeme žáky se základy výchovy ke zdraví,
- budujeme u žáků pozitivní vztah ke zdravému životnímu stylu.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky využívat své individuální schopnosti,
- vedeme žáky k budování své vlastní samostatnosti a odpovědnosti za provedenou práci,
- učíme žáky používat jednotlivé pracovní nástroje, nářadí a pomůcky při práci ve škole i v běžném životě.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky vytvářet své vlastní nápady při pracovní činnosti,
- podporujeme žáky k využívání svých schopností při práci v kolektivu,
- vedeme žáky k uplatňování vlastního myšlení a představitosti,
- podporujeme tvořivost a vlastní nápady při vaření,
- učíme žáky uvědomit si vlastní aktivity a tvůrčí přístup k práci.

Kompetence sociální a personální

- Podporujeme spolupráci ve skupinách,
- učíme žáky respektovat pravidla práce v týmu,
- vedeme žáky k uvědomování si vlastní identity v rámci pracovní skupiny,
- budujeme u žáků pocit sebedůvěry a zdravého sebevědomí.

Kompetence občanské a pracovní

- Učíme žáky pochopit práci a pracovní činnost jako příležitost k seberealizaci,
- rozvíjíme u žáků konstruktivní a podnikatelské myšlení,
- vedeme žáky k vytvoření pocitu odpovědnosti za kvalitu práce,
- vedeme žáky k šetrnému a bezpečnému zacházení se surovinami, zařízením, vybavením kuchyně, spotřebiči,
- vedeme žáky k úspornému používání spotřebičů a úspoře energie,
- vedeme žáky k ohleduplnosti, spolupráci, odpovědnosti za pořádek,

- vedeme žáky k osvojení si základních pravidel slušnosti během stolování,
- vedeme žáky k zohledňování estetické stránky stolování,
- vedeme žáky k osvojení zásad správné výživy,
- vedeme žáky k vhodnému nakládání se surovinami v souladu s hygienickými pravidly a předpisy,
- učíme žáky využívat a ovládat jednotlivé pracovní nástroje a techniku,
- vedeme žáky k dodržování zásad ochrany životního prostředí.

4.10.1.1 Pracovní činnosti: 1. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Práce s drobným materiálem – papír, textil Jednoduché pracovní činnosti Materiály přírodní a technické Konstrukční činnosti	umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystříhovat, překládat a skládat papír vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru dovede navlékat, aranžovat, třídít při sběru přírodní materiál dovede sestavovat stavebnicové prvky
Práce s papírem Práce se stavebnicí Pěstitelské činnosti Příprava pokrmů Práce s modelovací hmotou	pracuje podle slovního návodu
Práce se stavebnicí	sestavuje stavebnicové prvky dle vlastní fantazie nebo jednoduché předlohy
Sledování podmínek pro život rostlin	pozoruje přírodu v jednotlivých ročních obdobích, rozlišuje a popíše její změny
Péče o pokojové rostliny	zná základy péče o pokojové květiny
Příprava pokrmů	umí připravit jednoduchý pokrm zvládne jednoduchou úpravu stolu
Stolování	zná základy správného stolování a společenského chování

OSV – Kreativita – Zvířátka z listů

4.10.1.2 Pracovní činnosti: 2. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Práce s papírem a kartonem Modelování Práce s drobným materiálem	překládá, vytrhává, skládá, slepuje, nalepuje válí v dlaních, v prstech, modeluje pracuje s přírodninami a drobným materiálem mačká, stříhá, obkresluje šablony
Práce s papírem a kartonem Modelování Práce s drobným materiálem Práce montážní a demontážní	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů pracuje podle slovního návodu poznává nástroje a různé materiály: např. přírodniny, lepidlo, nůžky, tupá jehla
Práce montážní a demontážní	staví z kostek a různých druhů stavebnic staví podle fantazie zvládá elementární dovednosti
Práce s drobným materiálem	navléká nitě, vytvoří uzlík, šije přední a zadní steh, přišije knoflík
Lidové zvyky, tradice a řemesla.	poznává na základě přímých ukázek, videa, návštěvy muzeí apod. zvyky, lidové tradice a řemesla
Práce na školní zahradě, pěstitelské práce ve třídě Péče o pokojové rostliny	ošetřuje pokojové rostliny pozoruje klíčení semen
Práce na školní zahradě, pěstitelské práce ve třídě	provádí pozorování přírody zasévá semínka rostlin
Stolování, jednoduchá úprava stolu	připraví talíře a příbory pro jednoduché stolování připraví jednoduchou tabuli
Stolování, pravidla správného stolování	dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování udržuje čistotu a pořádek pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni

OSV – Kreativita – Práce s drobným materiálem

OSV – Seberegulace a sebeorganizace – Stolování

4.10.1.3 Pracovní činnosti: 3. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Vlastnosti materiálů Papír, karton Pracovní pomůcky a nástroje - funkce, využití	Lepí, polepuje, stříhá, vystřihuje, obkresluje dle šablony, překládá a skládá papír, odměřuje Vytváří jednoduché plošné i prostorové útvary
Přírodniny	Dotváří nasbírané přírodní materiály

Textil	Sám navrhuje, stříhá, lepí textil
	Navléká jehlu, udělá uzel, přišije knoflík
	Seznamuje se se základními stehy – přední, zadní
Modelovací hmota	Hnětá, válí, dělí na části modelovací hmotu
Lidové zvyky, tradice, řemesla	Seznamuje se s lidovými tradicemi, zvyky a materiály při nich užitými
Vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování, základní pravidla spolupráce	Snaží se o pomoc druhým Má radost z úspěšně vykonané práce
Pokožkové rostliny Pěstování rostlin ze semen v místnosti	Zasévá semínka rostlin Pečuje o pokojové rostliny
Sestavování modelů (stavebnice dle možností školy) Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	Sestavuje stavebnicové prvky dle vlastní fantazie nebo jednoduché předlohy
Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	Orientuje se v základních pravidlech správného společenského chování a stolování
	Nachystá jednoduchou tabuli

OSV – Seberegulace a sebeorganizace – Zásady hygieny a bezpečnosti

4.10.1.4 Pracovní činnosti: 4. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmoty, papír, karton, textil, drát, fólie).	vytváří přiměřené pracovní postupy a operacemi na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
	využívá při svých tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
	udržuje pořádek na pracovním stole a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
	poskytne první pomoc při úrazu
Lidové zvyky, tradice, řemesla.	vytváří přiměřené pracovní postupy a operacemi na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
	využívá při svých tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní

	vzhledem k použitému materiálu
	udržuje pořádek na pracovním stole a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
	poskytne první pomoc při úrazu
Pracovní pomůcky a nástroje – funkce, využití.	vytváří přiměřené pracovní postupy a operacemi na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
	využívá při svých tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
	udržuje pořádek na pracovním stole a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
	poskytne první pomoc při úrazu
Jednoduché pracovní operace a postupy organizace práce.	vytváří přiměřené pracovní postupy a operacemi na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
	využívá při svých tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
	udržuje pořádek na pracovním stole a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
	poskytne první pomoc při úrazu
Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů.	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtkem.	pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtku
Základní podmínky pro pěstování rostlin ze semene v místnosti (okrasné rostliny, zelenina aj.).	provádí jednoduché pěstitelské činnosti
	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
	volí správné pomůcky, nástroje a náčiní
	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
Pěstování pokojových rostlin.	provádí jednoduché pěstitelské činnosti
	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
	volí správné pomůcky, nástroje a náčiní
	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
Základní vybavení kuchyně.	orientuje se v základním vybavení kuchyně
	dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
	udržuje čistotu a pořádek pracovních ploch
	poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni
Výběr, nákup a skladování potravin.	orientuje se v základním vybavení kuchyně
	dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

	udržuje čistotu a pořádek pracovních ploch
	poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni
Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování.	orientuje se v základním vybavení kuchyně
	dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
	udržuje čistotu a pořádek pracovních ploch
	poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni
Příprava jednoduchého pokrmu.	orientuje se v základním vybavení kuchyně
	dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
	udržuje čistotu a pořádek pracovních ploch
	poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

OSV – Kreativita – Strašidlo, ježek

4.10.1.5 Pracovní činnosti: 5. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
tradiční a netradiční materiály	vytváří různé výrobky z daného materiálu podle zadání a na základě své představivosti
	zjišťuje a porovnává vlastnosti daného materiálu
textil	vyšívá jednoduchými stehy
	vyrobí jednoduchou textilní hračku
lidové zvyky, tradice, řemesla	využívá lidové zvyky a řemesla při tvořivých činnostech – Vánoce, Velikonoce
pracovní pomůcky a nástroje, funkce a využití	volí vhodné pomůcky a nástroje podle druhu zpracovávaného materiálu
	pracuje pouze s bezpečnými a nepoškozenými nástroji a pomůckami
	udržuje pracovní nástroje v čistotě
organizace práce	udržuje pořádek na pracovním místě
pracovní postupy	zvládá jednotlivé postupy při tvořivé práci
první pomoc	poskytne první pomoc při úrazu
	poskytuje jednoduchou první pomoc při úrazu
	poskytne jednoduchou první pomoc při úrazu
hygiena	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
bezpečnost práce	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
základní podmínky pro pěstování rostlin	upravuje půdu pro pěstování rostlin na školním pozemku
	provádí setí semen a výsadbu sazenic
	ošetřuje rostliny během vegetace
pokusy, hodnocení pokusů	vede samostatně pokusy
	zapisuje výsledky pozorování – klíčivost a rozmnožování

peřtování pokojových a ostatních rostlin	peřuje samostatně o pokojové a jiné rostliny poznává léčivky, rostliny jedovaté, drogy, koření peřuje o rostliny v okolí řkoly a provádí zde úklid
nástroje, pomůcky, náčiní	vybírání správné náčiní podle druhu pěstitelských činností
základní vybavení kuchyně	orientuje se v základním vybavení kuchyně
výběr a nákup potravin	vybírání a nakupuje potraviny, vhodně je uskladňuje
příprava pokrmů	připraví jednoduchý pokrm studené i teplé kuchyně
úprava stolu	připraví stůl k slavnostnímu stolování
pravidla stolování a společenského chování	zvládá pravidla správného stolování a společenského chování
úklid	udržuje pořádek a čistotu
hygiena a bezpečnost práce	užívá bezpečně čisticí prostředky

4.10.1.6 Pracovní činnosti: 6. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Bezpečnost a hygiena práce; řád školní dílny, řád školního pozemku	popíše základní pravidla pro dodržování bezpečnosti a hygieny práce v dílnách, vhodně aplikuje v dalším průběhu
	vyjmenuje základní body řádu školní dílny poskytne první pomoc při běžném úrazu
	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce na školním pozemku
	vyjmenuje hlavní body řádu školního pozemku
	poskytne první pomoc při úrazu způsobeného při práci nebo zvířetem
práce s papírem	vytvoří jednoduché origami podle video návodu
práce s přírodním a drobným materiálem	podle předlohy vytvoří daný výrobek z drobného či přírodního materiálu
práce se dřevem	měří, řeže pilou, piluje pilníkem, brousí smirkovým papírem
	vytvoří jednoduchý výrobek např. hrací kostka
práce se stavebnicí	navrhne model jednoduchého stroje
	sestaví model jednoduchého stroje pomocí stavebnice
	ověří si funkčnost jednoduchého stroje v praxi
Práce na školním pozemku	vypleje, ryje, odpleveluje záhon, okopává, seje a vysazuje, zalévá pěstované plodiny, sbírá ovoce a zeleninu
	při práci na školním pozemku používá vhodně

	pracovní pomůcky
	provádí údržbu pracovních pomůcek
	pracovní pomůcky používá pouze k účelu, ke kterému byly vyrobeny
	s pracovními pomůckami pracuje podle pokynu vyučujícího
Rostliny a vliv na zdraví a psychiku	vyjmenuje léčivé a jedovaté rostliny
	pozná léčivé a jedovaté rostliny
	vyjmenuje rostliny, ze kterých se vyrábí drogy
	diskutuje o nebezpečí užívání rostlinných drog
Chov zvířat	popíše základní podmínky pro chov drobného zvířectva
	seznámí se se zásadami bezpečného kontaktu se zvířaty
	diskutuje o nebezpečí vztekliny
Kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty	Seznámí se se základním vybavením kuchyňky
	Bezpečně ovládá jednotlivé spotřebiče
	Během práce udržuje pořádek a čistotu
Výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku Příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	Ovládá zásady bezpečného uchování a skladování potravin
	Orientuje se ve skupinách potravin
	Sestaví jednoduchý jídelníček podle zásad správné výživy
	Seznámí se se základními typy tepelných úprav, úprav pokrmů za studena, se základními postupy při přípravě pokrmů a nápojů
	Podle receptu připraví jednoduchý pokrm
	Bezpečně ovládá domácí spotřebiče
	Zná a v praxi využívá jednoduché pracovní postupy
Úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	Prostře stůl, připraví ke stolování pro různé příležitosti (běžné, slavnostní prostírání)
	Dbá na estetiku
	Dodržuje pravidla etikety stolování
Bezpečnost a hygiena provozu	Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, seznámí
	se s provozním řádem kuchyně, s umístěním a vybavením lékárníčky
	Poskytne první pomoc při běžných úrazech v kuchyni

OSV – Kreativita – Vlastní nápady při realizaci výrobků

4.10.1.7 Pracovní činnosti: 7. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Bezpečnost a hygiena práce; řád školní dílny	popíše základní pravidla pro dodržování bezpečnosti a hygieny práce v dílnách, vhodně aplikuje v dalším průběhu vyjmenuje základní body řádu školní dílny poskytne první pomoc při běžném úrazu
základy technického kreslení	zná a správně používá různé typy čar čte jednoduchý technický výkres orientuje se v pojmech nárys, půdorys, bokorys, kóta, kótovací čára vytvoří jednoduchý technický výkres
práce se dřevem	měří, řeže pilou, piluje pilníkem, brousí smirkovým papírem, rašpluje rašplí, dlabe dlátem, vrtá AKU vrtačkou vyrobí výrobek ze dřeva
práce s kovem	měří, stříhá, ohýbá, odděluje drát řezem, stříhem, piluje vyrobí výrobek z kovu
recyklace	vysvětlí, do kterého kontejneru patří daný odpad vyrobí si vlastní recyklovaný papír vyrobí si výrobek z recyklovaného papíru
práce s papírem	vytvoří výrobek z papíru podle návodu
Kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty	Seznámí se se základním vybavením kuchyňky Bezpečně ovládá jednotlivé spotřebiče Během práce udržuje pořádek a čistotu
Výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku	Ovládá zásady bezpečného uchovávání a skladování potravin Orientuje se ve skupinách potravin Sestaví jednoduchý jídelníček podle zásad správné výživy Seznámí se se základními typy tepelných úprav, úprav pokrmů za studena, se základními postupy při přípravě pokrmů a nápojů Podle receptu připraví jednoduchý pokrm
Příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	Bezpečně ovládá domácí spotřebiče Zná a v praxi využívá jednoduché pracovní postupy
Úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	Prostře stůl, připraví ke stolování pro různé příležitosti (běžné, slavnostní prostírání) Dbá na estetiku Dodržuje pravidla etikety stolování
Bezpečnost a hygiena provozu	Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, seznámí se s provozním řádem kuchyně, s umístěním a vybavením lékárničky Poskytne první pomoc při běžných úrazech v kuchyni

4.10.1.8 Pracovní činnosti: 8. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Bezpečnost a hygiena práce; Řád školní dílny	popíše základní pravidla pro dodržování bezpečnosti a hygieny práce v dílnách, vhodně aplikuje v dalším průběhu
	vyjmenuje základní body řádu školní dílny poskytne první pomoc při úrazu
Technické kreslení	čte technický výkres doplní technický výkres vytvoří technický výkres
Práce s papírem	navrhne výrobek s podzimní tematikou vytvoří výrobek pomocí papíru a kaseinového lepidla
Práce se dřevem	měří, řeže pilou, piluje pilníkem, brousí smirkovým papírem, rašpluje rašplí, dlabe dlátem, vrtá AKU vrtačkou, hobluje hoblíkem, spojuje dřevo hřebíky i vruty vytvoří výrobek ze dřeva
Práce s kovem	měří, stříhá, ohýbá, odděluje drát řezem, stříhem, piluje, vrtá vytvoří výrobek z kovu
Práce s plastem	měří, řeže, ohýbá, piluje, spojuje plast vytvoří výrobek z plastu
Volba povolání	zná rozdíl mezi jednotlivými typy škol
	seznámí se s náplní práce vybraných profesí
	diskutuje o různých povoláních sestaví motivační dopis
	vybírání si možná budoucí povolání na základě svých koníčků a zájmů
Kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty	Seznámí se se základním vybavením kuchyňky Bezpečně ovládá jednotlivé spotřebiče Během práce udržuje pořádek a čistotu
Výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku	Ovládá zásady bezpečného uchovávání a skladování potravin Orientuje se ve skupinách potravin Sestaví jednoduchý jídelníček podle zásad správné výživy Seznámí se se základními typy tepelných úprav, úprav pokrmů za studena, se základními postupy při přípravě pokrmů a nápojů Podle receptu připraví jednoduchý pokrm
Příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	Bezpečně ovládá domácí spotřebiče Zná a v praxi využívá jednoduché pracovní postupy
Úprava stolu a stolování –	Prostře stůl, připraví ke stolování pro různé příležitosti

jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	(běžné, slavnostní prostírání) Dbá na estetiku Dodržuje pravidla etikety stolování
Bezpečnost a hygiena provozu	Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, seznámí se s provozním řádem kuchyně, s umístěním a vybavením lékárníčky Poskytne první pomoc při běžných úrazech v kuchyni

OSV – Kreativita – Vlastní nápady při realizaci výrobků

4.10.1.9 Pracovní činnosti: 9. ročník

časová dotace: 1 hod. týdně

Učivo	ŠVP výstupy
Bezpečnost a hygiena práce	Popíše základní pravidla pro dodržování bezpečnosti a hygieny práce v dílnách, vhodně aplikuje v dalším průběhu
Řád školní dílny	Vyjmenuje základní body řádu školní dílny
Úvod do organizace výroby	Popíše základní druhy průmyslových odvětví Vysvětlí členění výrobního procesu Konkretizuje organizaci výroby Zhodnotí ekonomiku výroby
Elektrotechnické práce	Ovládá zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s elektrickým proudem Ovládá základy poskytování první pomoci při úrazech elektrickým proudem Objasní princip rozvodu elektrické energie Rozpozná používané prvky elektrotechnických zařízení Dovede číst základní schémata elektrotechnických zapojení Při práci se stavebnicí provede montáž následujících zapojení (Jednopolový vypínač, sériový, křížový, střídavý, zvonkový, ...) Vyjmenuje a popíše elektrické spotřebiče v domácnosti
Práce se dřevem	V rámci získaných dovedností samostatně zhotoví výrobek, kdy bude číst pracovní výkres, případně sám náčrt vypracuje, orýsuje materiál, nařeže díly, rašpluje, piluje, spojuje, lepí, povrchově upravuje. Vyrobí výrobek dle volby: dřevěný stojánek na tužky, stojánek na mobil, dřívko do oken, úhelník s příložkou, skládací hlavolam - ptákořepaš na zahradu a jiné.
Údržba nářadí a dílny	Provádí drobné práce Seznámí se s broušením pil, dlát, nožů hoblíků Správně ukládá nářadí Sám iniciativně přichází s vhodnými návrhy na zlepšení uložení nářadí, pokusí se navrhnout postup opravy

	poškozených předmětů
Elektronika	Zapojí polovodičovou diodu v jednoduchých obvodech (usměrňovače střídavého elektrického proudu) Sestaví elektrické obvody s tranzistory (stmívač, blikač, tónový generátor, diodový přijímač)
Kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty	Seznámí se se základním vybavením kuchyňky Bezpečně ovládá jednotlivé spotřebiče Během práce udržuje pořádek a čistotu
Výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku	Ovládá zásady bezpečného uchovávání a skladování potravin Orientuje se ve skupinách potravin Sestaví jednoduchý jídelníček podle zásad správné výživy Seznámí se se základními typy tepelných úprav, úprav pokrmů za studena, se základními postupy při přípravě pokrmů a nápojů Podle receptu připraví jednoduchý pokrm
Příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	Bezpečně ovládá domácí spotřebiče Zná a v praxi využívá jednoduché pracovní postupy
Úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	Prostře stůl, připraví ke stolování pro různé příležitosti (běžné, slavnostní prostírání) Dbá na estetiku Dodržuje pravidla etikety stolování
Bezpečnost a hygiena provozu	Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, seznámí se s provozním řádem kuchyně, s umístěním a vybavením lékárníčky Poskytne první pomoc při běžných úrazech v kuchyni

5 Evaluace

5.1 Pravidla pro hodnocení žáků

5.1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Hodnocení žáků upravuje Vyhláška č. 48/2005 Sb. Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu. Předpokladem úspěšného plnění vytyčených cílů školy v oblasti hodnocení vzdělávacích výsledků žáků je, aby každý žák dostával dostatečný prostor ke zvládnutí a osvojení učiva. Aby učivo mohlo plnit svoji funkci prostředníka k dosažení očekávaných výstupů, nestačí je s žáky pouze probrat, ale je třeba, aby si žáci základní učivo skutečně dobře osvojili.

Dobrému zvládnutí učiva napomáháme:

- činnostními způsoby učení, spojenými s hovorem žáků a komunikací mezi žáky a učitelem i žáky mezi sebou,
- při probírání nového učiva dbáme na to, abychom ho žákům propojovali s učivem předcházejícím, na které nové učivo navazuje,
- žáky průběžně informujeme, proč se určité látce učí,
- usilujeme o to, aby vazba mezi předcházejícím a navazujícím učivem byla analogická,
- žáky směřujeme ke „znovuobjevování“ poznatků, k úvahám nad činnostmi obdobnými s těmi, které jim byly předloženy u látky předešlé,
- upřednostňujeme pozitivní hodnocení žáků, a to nejen při prověřování vědomostí, ale v celém procesu učení,
- při výuce žáky co nejvíce chválíme, dbáme na pozitivní ladění hodnotících soudů,
- s žáky jednáme tak, aby neměli strach vyjádřit svůj názor,
- pomocí zpětné vazby zjišťujeme případné nedostatky žáků hned v zárodku a průběžně je odstraňujeme,
- umožňujeme žákům poznání, že chyba se může vyskytovat v každé lidské činnosti, může mít však pro člověka různé následky podle její závažnosti.

5.1.2 Způsoby hodnocení

Žáky hodnotíme nejprve při činnostech, při kterých máme možnost sledovat, jak pracují. Oceňujeme jejich snahu, pozornost, hodnotíme vyjadřování závěrů, oceňujeme jejich nápady. Pozitivně laděná průběžná hodnocení (ústní) a prožitě pocitu úspěchu při činnostech motivují žáky k učení, posilují jejich sebedůvěru a vedou je k vnitřnímu

uspokojení. Tyto faktory mají pozitivní vliv na rozvoj klíčových kompetencí a na dobré osvojení učiva žáky.

Ústní hodnocení i písemná hodnocení mají, zvláště v 1. období základního vzdělávání funkci především výchovnou a motivační.

Směřujeme k tomu, aby v době písemných nebo ústních hodnocení žáků, zvládalo co nejvíce žáků učivo zcela bezpečně.

Klasifikační hodnocení je podrobně rozepsáno v klasifikačním řádu školy. Úkolem učitele v období vzdělávání je udržet, popřípadě vzbudit zájem žáků o učení, umožnit všem žákům osvojit si základní učivo potřebné pro další vzdělávání. Z hlediska dalšího zdravého vývoje žáků je důležité umět je dovést k takovému zvládnutí učiva, aby co nejvíce z nich mohlo být v nižších ročnících hodnoceno známkou výborně nebo chvalitebně. Hodnocení známkou můžeme doplňovat povzbuzujícím pozitivním písemným hodnocením.

Žáci jsou o způsobech a kritériích hodnocení informováni předem.

Hodnocení formou prověrek – před zadáním jakékoli prověrky nebo testu zvažujeme, zda prověrka má hodnotit naučení určitým poznatkům nebo má diagnostikovat učební problémy.

Při prověřování vědomostí:

- prověřujeme a hodnotíme to, o čem víme, že jsme žáky učili a naučili,
- dbáme, aby příklady, diktované věty nebo testy určené k hodnocení žáků, obsahovaly jen to, co bylo s žáky dostatečně procvičeno,
- dbáme, aby zadání úloh bylo věku žáků přiměřené,
- ústní zkoušení vedeme tak, abychom při něm zjišťovali, co žák umí, ne to, co ještě neumí
- písemnou práci na závěr určitého celku ne zadáváme předčasně, ale až když žáci svými projevy prokazují, že jsou na písemnou práci vybaveni vědomostmi,
- při prověřování učiva probíraného před delší dobou ho s žáky nejprve nějakou formou zopakujeme,
- při celkovém hodnocení žáka bereme v úvahu a hodnotíme i pokrok, jaký žák za určité období udělal a jaká byla jeho snaha k odstranění nedostatků,
- všechna hodnocení vyjadřujeme jako objektivní informaci povzbudivého charakteru.

5.1.3 Hodnocení chování

Hodnocení chování žáka se odvíjí od dodržování Školního řádu. Hodnotí se chování ve škole, při školních akcích, reprezentaci školy a provádí je třídní učitel po dohodě s ostatními vyučujícími, případně pedagogická rada. Využívá se tří stupňů hodnocení:

- 1 – velmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

5.1.4 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Hodnocení se řídí Vyhláškou č. 73/2005 Sb. Ve škole mohou být integrováni žáci s postižením smyslovým, tělesným, mentálním nebo s vývojovými poruchami učení a chování.

Při hodnocení a klasifikaci vychází učitel z doporučení a závěrů PPP a hodnocení je vždy zcela individuální. Žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok. Žáci integrováni na základě Doporučení PPP nebo jiného SPC jsou vzděláváni i hodnoceni na základě plnění Individuálního vzdělávacího plánu. Na doporučení poradenského zařízení mohou být hodnoceni slovně.

Při slovním hodnocení se uvádí:

- a) ovládnutí učiva předepsaného osnovami
 - ovládá bezpečně
 - ovládá
 - podstatně ovládá
 - ovládá se značnými mezerami
 - neovládá

- b) úroveň myšlení
 - pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
 - uvažuje celkem samostatně
 - menší samostatnost myšlení
 - nesamostatné myšlení
 - odpovídá nesprávně i na návodné otázky

c) úroveň vyjadřování

- výstižné, poměrně přesné
- celkem výstižné
- nedostatečně přesné
- vyjadřuje se s obtížemi
- nesprávné i na navodné otázky

d) úroveň aplikace vědomostí

- spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností
- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb
- s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
- dělá podstatné chyby, nepadno je překonává
- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

e) píle a zájem o učení

- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- učí se svědomitě
- k učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů
- malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné